

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

21'inci Birleşim
15 Kasım 2023 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Parlamentonun 9 seçilmiş vekilinin seyahat özgürlüğünün engellendiğine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in (3/796) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve kendisini temiz bir dil kullanmaya davet ettiğine ilişkin konuşması

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un TÜRKPA toplantısı için Azerbaycan'a gerçekleştireceği ziyaretine davet ettiği Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkındaki yurt dışı çıkış yasağına ilişkin konuşması

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, birçok vekilin konuşmalarına başlarken "genç vekil" tanımlamasını kullanmalarının özünde hiyerarşik bir yaklaşımı barındırdığına ilişkin konuşması

5.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Hrant Dink'in hatırası önünde bir kez daha saygı ve mahcubiyetle eğildiğine ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'ın kurtuluşu ve Türkiye değerlendirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'ya ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

2.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Filistin'de süregelen katliamlara ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

3.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu'nun, İsrail'in Filistin halkına soykırım yaşattığına ilişkin açıklaması

4.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, iktidarın yardıma muhtaç yoksullar istediğine ilişkin açıklaması

5.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, mülakata ilişkin açıklaması

6.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, halkın sırtındaki vergi yükünün arttığına ilişkin açıklaması

7.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı ve Ahıska Türklerinin sürgün edilmelerinin 79'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

8.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Türk kadınına ilişkin açıklaması

9.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, Afyonkarahisar'ın gastronomisine ilişkin açıklaması

10.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Cumhurbaşkanının grup toplantısında yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

11.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, iş cinayetlerine ilişkin açıklaması

12.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, on dokuz yıl önce Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz'ın polis kurşunuyla katledildiğine ilişkin açıklaması

13.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'deki 10 Kasım törenlerinde ordunun temsil edilemediğine ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ınci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

- 14.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Şanlıurfa'nın güçlü merkezî yönetimi güçlü yerel yönetimlerle perçinleyeceğine ilişkin açıklaması
- 15.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, emekli olmasına rağmen ÇKS'ye kayıtlı üretim yapan çiftçilerin 5 bin liralık ikramiye'nin kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin açıklaması
- 16.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, ücretli öğretmenlere ilişkin açıklaması
- 17.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem illerindeki esnafın Hükûmetten destek beklediğine ilişkin açıklaması
- 18.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, emeklilere verilecek 5 bin liralık ikramiyeden milyonlarca emeklinin mahrum bırakıldığına ilişkin açıklaması
- 19.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması
- 20.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 21.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Emekli olmasına rağmen ÇKS'ye kayıtlı üretim yapan çiftçilerin 5 bin liralık ikramiye'nin kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin açıklaması
- 22.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yıl dönümüne, 1944 yılında Ahıska Türklerinin sürgüne gönderilmesine, Filistin meselesine ve Hükûmetin bu konuda sınıfta kaldığına, Uygur Türklerinin liderleri Dolkun İsa'ya ve Ruşen Abbas'a ilişkin açıklaması
- 23.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Cumhuriyet Bayramı'na, sarayın harcamalarına ve vatandaşların geçim zorluğuyla boğuştuğuna, sığınmacı ve kaçaklarla ilgili haber yapan gazetecilerin tutuklu bulunmalarına ilişkin açıklaması
- 24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yıl dönümüne, Filistin Devleti'nin kuruluşunun 35'inci yıl dönümüne, İsrail'in binlerce Filistinliyi katlettiğine ve bu katliamlara karşı yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması
- 25.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Pir Seyit Rıza ve arkadaşlarının idam edilişlerine, hasta mahpuslara ve cezaevindeki Sadık Aslan'a, kadın cinayetlerine, Zonguldak'ta yaşamını yitiren Afganlı madenciye ve Mersin Bakkallar Odasının ziyaretine ilişkin açıklaması
- 26.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını ve onurunu korumak için mücadelede devam ettiğine, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümüne ve CHP-MSP Hükûmetine, 5 bin TL'lik ikramiyeyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesine gittiklerine ilişkin açıklaması
- 27.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümüne ve Filistin'in bağımsızlık gününe ilişkin açıklaması
- 28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 29.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in (3/796) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 30.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 31.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 34.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 36.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 37.- İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması
- 38.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması
- 39.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması
- 40.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması
- 41.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması
- 42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

43.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

44.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

45.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 15/11/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı .(4/32)

B) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması hükümlerinden kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkezin görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 17/11/2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 1/11/2022 tarihli ve 1348 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 17/11/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/796)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, ülke nüfusunun neredeyse dörtte 1'ini barındıran ciddi bir yapı stokuna sahip ve 7,5 büyüklüğünde depremin beklendiği İstanbul ilimizle alakalı depreme hazırlık, bütüncül kentsel dönüşümde aciliyet ve özel yasa hazırlanması konularıyla ilgili gerekli çalışmaların tespiti ve uygulanması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın ve 20 milletvekili tarafından, üniversitelerde eğitim veren akademik personelin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 3/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, diş hekimlerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 8/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Murat Emir ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin yaşadığı ekonomik sıkıntıların ve çözüm önerilerinin araştırılması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

IX.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnan ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 132 Milletvekilinin Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/1735) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 76)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52)

XI.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 52) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, ülkemizde petrol fiyatlarının belirlenme yöntemine ve petrol ürünlerini ithal etme izni bulunan şirketlere ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/5577)

2.-Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye Belediyesince hizmet damgalı pasaportla yurt dışına gönderilip geri dönmeyen kişilere,

- İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'ın, kadın konukevlerine dair çeşitli verilere,
- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van ilindeki su sıkıntısına ve alınacak önlemlere,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğüne yapılan bir sondaj çalışmasına,

Kocaeli'de bulunan bir üst geçidin bulunduğu yere otobüs durağı yapılması talebine,
- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli ilindeki bazı yolların bakımına ve onarımına,
- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, son on yılda Bitlis'teki belediyeler tarafından satışa çıkarılan gayrimenkullere,
- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır ili Yenişehir ilçesi Şehitlik Mahallesi'nde bulunan bir katı atık transfer istasyonundan çevreye yayılan kötü kokuya,

Diyarbakır ilinde bazı belediyelere ait taşınmazların satışa çıkarılmasına,
- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Mardin'in Kızıltepe ilçesi Koçhisar Mahallesi'ndeki çöp sorununa,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir vatandaşın ödediği yüksek taksi ücretine,
İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/5597), (7/5599), (7/5606), (7/5702), (7/5703), (7/5704), (7/5709), (7/5820), (7/5974), (7/5976), (7/6074)

3.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Uşak ilindeki okulların ve Bakanlığa bağlı hizmet binalarının depreme dayanıklılığına,
- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, ÇEDES Projesi kapsamında Şırnak ili Cizre ilçesinde 2023-2024 eğitim öğretim yılında yapılması planlanan faaliyetlere,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'in cevabı (7/5619), (7/5626)

4.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Rize-Artvin Havalimanı'nda Artvin'e bağlı ticari taksilerin müşteri almasının engellendiği iddiasına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5652)

5.-Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, bir şirketin Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüne satıldığı iddiasına, Sabiha Gökçen Havalimanı'nın DHMİ'ye devredilmesine,

İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/5657), (7/5659)

15 Kasım 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER : Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Parlamentonun 9 seçilmiş vekilinin seyahat özgürlüğünün engellendiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Genel Kurulla kısa bir şey paylaşmak istiyorum.

Dün de belli tartışmalar yürüdü burada ayrımcılık var mıdır, yok mudur üzerinden. Bu Parlamentonun 9 seçilmiş vekilinin, hakkında hiçbir mahkeme kararı olmadan, bir bürokrat imzasıyla seyahat özgürlüğü engelleniyor "Yurt dışı tahdidi var." diyor. Biz bu konudaki bütün mekanizmaları yasal düzlemde sonuna kadar zorladık, görüşmeler yaptık. Ayrımcılığın olmadığı noktaya bakın. Bir siyasal partinin 9 vekiline bir bürokrat "Sen seyahat edemezsin." diyor. Hakkında mahkeme kararı yok, mahkeme iması yok, yürüyen bir soruşturma yok. Bu, Meclis Başkanını mülga etmek demektir. Bu, İçişleri Bakanlığını mülga etmek demektir. Eğer kendisi talimat vermemişse Cumhurbaşkanlığını mülga saymak demektir. Yol alamıyoruz bir türlü. Nedir bu mekanizma, buna ne mâni? Bize bugüne kadar etkili bir cevap verilmiş değil. Aslında verilen cevaplar cevap değil çünkü cevap bu kanunsuz, hukuksuz, zeminsiz uygulamanın sona erdirilmesidir; "Yapacağız, edeceğiz, kaldıracacağız." değil. Kimin ne haddine bir seçilmiş parlamentere bir mahkeme kararı olmadan tahdit uygulamak? Ve bunun kaldırılmasına ne mâni, ne mâni olabilir? Bunu tekrar Genel Kurulla paylaşmak istedim. Söz kıymetlidir; ondan sonra "Ayrımcılık yok, kayırmıcılık yok." lafı bir türlü yere oturmuyor, ayağı havada. Aha, ayrımcılık yoksa mahkeme kararı olmadan geliştirilen bu hukuksuzluğa bütün parlamenterler bulundukları yerden ses çıkarmak durumundalar. "Bugün bana, yarın sana." sistemi bu topraklarda hiç değişmiyor çünkü.

Teşekkür ederim dinlediğiniz için. (CHP ve HEDEP sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Tekirdağ'ın kurtuluşu ve Türkiye değerlendirilmesi hakkında söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın Mestan Özcan'a aittir.

Buyurun Sayın Özcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, Tekirdağ'ın kurtuluşu ve Türkiye değerlendirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şehrimiz Tekirdağ'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yılı olması münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bizleri ekranları başında izleyen değerli hemşehrilerimi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şehrimiz Tekirdağ "Üç Kemaller Diyarı" olarak nam yapmış güzide bir şehrimizdir. Namık Kemal, Mustafa Kemal, Yahya Kemal'in bu şehrin tarihinde derin izleri vardır. Elbette ki bu üç Kemal'in dışında da birçok isimsiz kahramanlarımız vardır. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kahraman şehitlerimizi ve gazilerimizi de buradan minnetle yâd ediyorum.

Kıymetli milletvekilleri, değerli hemşehrilerimiz; Mehmet Akif Ersoy İstiklal Marşı'mızı yazarken bu kahramanların kahramanlıklarından etkilendiği. Esasında Akif'in etkilendiği bir başka durum daha var, İstiklal Harbi öncesinde memleketimizdeki izlenimlerini bakın kendisi nasıl dile getiriyor:

"Ne gördün, Şark'ı çok gezdin?" diyorlar. Gördüğüm: Yer yer

Harâb iller; serilmiş hânümanlar; başsız ümmetler;

Yıkılmış köprüler; çökmüş kanallar; yolcusuz yollar;

Bükülmüş beller; incelmış boyunlar; kaynamaz kanlar;

Düşünmez başlar; aldırılmaz yürekler; paslı vicdanlar;

Tegallübler, esâretler; tehakkümler, mezelletler;

Riyâlar; türlü iğrenç ibtilâlar; türlü illetler..." diyerek devam eden mısralarında kendi dil zevki içinde nasıl da güzel tarif etmiş o dönemki hâlimizi Akif. "Başsız ümmetler" demiş. Bugünleri bir görseydi, Türkiye'mizin İslam ülkelerine liderlik eden politikalarını, Pakistan'la kardeşliğimizi, Endonezya'yla ilişkilerimizi, dünya mazlumlarına el uzatışımızı, Azerbaycan'a olan desteğimizi, Ayasofya'yı aslına irca etmemizi, en önemlisi Kudüs davasını sahiplenişimizi, Balkanlardaki Müslüman halkın, Akif'in torunlarının Recep Tayyip Erdoğan'a yükledikleri manayı görseydi hiç ümitlenmez miydi Akif ve bu davaya omuz vermez miydi? "Yıkılmış köprüler, çökmüş kanallar, yolcusuz yollar..." demiş üstat. Eğer bugünü görseydi, her köşesi duble yollarla donatılmış Türkiye'mizi, Çanakkale, Osmangazi, Yavuz Sultan Selim Köprülerini, Avrasya Tüneli'ni, dünyanın cazibe merkezi yeni İstanbul Havalimanı'nı, şehir hastanelerini ve son yirmi yıldaki yapılanları bir görseydi "Bu yolu sakın terk etmeyin, aman ihmal etmeyin, gaflet etmeyin." demez miydi? "Tersiz alınlar, işlemez kollar..." demiş üstat. Bu ülke devletiyle, milletiyle, girişimcisiyle, memuruyla çalışmayı, üretmeyi ne zaman öğrendi? Bir düşünün, 2002 öncesi tersiz alınlar ve işlemez kolların sebep olduğu çile yumağı sağlık hizmetleri, bozuk ve yetersiz otoyollar, şahsiyetsiz dış politikalar, batık bankalar, yozlaşmış kamu yönetimi sisteminden, bu sistemden bu memlekette İHA'ları, SİHA'ları, GÖKBAY'ları, ATAK'ları, KAN'ları, Togg'ları yapan iradeyi bir görseydi; Karabağ'ın SİHA'larımızın gücüyle soydaşlarımız tarafından geri alındığını bir görseydi, sağlık sistemimizin pandemi sürecindeki dünyaya örnek başarısını bir müşahade etseydi neler söylerdi Akif bizlere? "Tegallübler, esâretler; tehakkümler, mezelletler..." demiş Akif. "Dünya 5'ten büyüktür." diyen iradeyi bir görseydi, Kürt kardeşlerimizi istismar eden hain PKK'ya indirilen darbeleri bir görseydi, tahıl koridoru sürecindeki rolüyle gıda krizini çözen liderliğimizi bir görseydi "Elhamdülillah, biz artık biz olmuşuz, aslımıza rücu etmişiz, dedemize layık torun olma şuuruna ermişiz." demez miydi? Bizler bu şuurla, bu aşkla ülkemiz için üretmeye ve durmadan, yılmadan, yorulmadan çalışmaya devam edeceğiz. Kana ve gözyaşına boğulmuş yeryüzünü kurtaracak diriliş erleri hayatı sıfat olarak addederler. Kuran-ı Kerim'in ifadesiyle bu "hayatı dünya"dır. Bizler ahiret bilinciyle yaşayan iki dünyalılarız. Yeryüzünü bugüne kadar imar eden tek dünyalıların yaptıklarını gördük, görüyoruz; iki dünyalıları teslim süreci başlamıştır ve bu işin bayraktarlığını da inşallah Türkiye'miz yapacaktır. "Türkiye Yüzyılı" söylemi bu manada çok kıymetlidir. Bu uğurda bizlere düşen görev, makamlarımızın, unvanlarımızın sıfat olduğu şuuruyla, verilen görevleri bir dava bilinciyle kuşanmak ve hiçbir dünyevi çıkar ve hesap kaygısı gütmeden Okçular Tepesi'ni muhafaza etmektir. Rabb'im Okçular Tepesi'ni koruyan ve ümmetin geleceğine tuğla koyanlardan eyesin.

Bu duygu ve düşüncelerle Tekirdağ'ımızın kurtuluşuna vesile olan, bize böyle güzel bir şehri vatan yapan, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, bütün şehitlerimize ve gazilerimize şükranlarımı sunuyorum, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özcan.

Gündem dışı ikinci söz, Diyarbakır'ın yerel sorunları hakkında söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Kamaç'a aittir.

Buyurun Sayın Kamaç. (HEDEP sıralarından alkışlar)

2.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Diyarbakır'ın yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Elbette ki Diyarbakır gibi nüfusu 2 milyona dayanan, 17 ilçesi, 1.046 mahallesi bulunan bir ilin sorunlarını beş dakikaya sığdırarak konuşmak çok da mümkün değil. Ondan dolayı, Diyarbakır'da kime bir dokunursanız bin ah işitirsiniz. Biz de bundan dolayı Diyarbakır'ın sorunlarının aslında böyle çuval çuval bu Meclise taşınması gerektiğini düşünerek bu çuvala bu Meclis kürsüsüne çıktık.

Diyarbakır'ın belki de bir güzelliğinden bahsetmek gerekiyor girişte; Diyarbakır Kayapınar Belediyesi, doğrusu, Türkiye'de belediyeçilik anlamında Türkiye standartlarının üstünde bir belediyeçilik anlayışıyla kuruldu. Gerek şehir yapılanmasıyla gerek imar uygulamasıyla gerek caddeleri, bulvarlarıyla birlikte Kayapınar Belediyesi aslında Türkiye belediyeçiliğinin iyi bir örneğidir. Bu konuda bu çalışmayı yapan zamanın belediye e başkanlarına ve yine zamanın Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Osman Baydemir'e teşekkürlerimizi bu kürsüden tekrardan iletmekte fayda görüyorum.

Şimdi, biliyorsunuz, Diyarbakır'ın en büyük sorunu kayyumlar sorunudur. 2016'dan bu yana, Diyarbakır iradesiyle seçilmiş belediye başkanları görevlerini yapamıyor. Kayyumlar meselesi Diyarbakır'ın en büyük sorunudur. Hepinizin gündeminde ama Bağlar Belediyesindeki yolsuzluklar... Artık mızrak çuvala sığmadığı için göstermelik bazı operasyonlarla Belediye Başkan Yardımcısı tutuklandı, Belediye Başkanı yurt dışına çıkış yasağı uygulanarak serbest bırakıldı. Biz bunların göstermelik olduğunu

biliyoruz, bunu sadece mızrak artık çuvala sığmadığı için yaptıklarının farkındayız.

Bir diğer sorun... Can Atalay meselesi Türkiye'de bir ilk değil, aslında yargı kararına rağmen görevine iade edilmeyen belediye başkanları var. Bunların en büyük örneği Ergani Belediyesidir, yargı kararı olmasına rağmen görevine iade edilmedi. Bu konu da aslında belki Can Atalay'dan önce yaşanmış yargının konusu. Peki, Ergani'de ne var? Ergani'de hizmet noktasında; hâlen Ergani'nin bir otogarı yok, 150 bin nüfuslu bir ilçe ve aslında Ergani'de arıtma tesisleri de yok. Belediye eş başkanlarımız döneminde planlamada olmasına rağmen bu uygulanmadı, dört yıldır kayyum da bunu zaten yapmıyor. Ergani'deki bütün kanalizasyon suları Ergani Çayı'na akıyor ve o güzergâhta bulunan 20'ye yakın köylünün sağlık sorunu devam ediyor bu anlamda.

Bismil sorunlarına gelindiğinde... DBP Eş Başkanları döneminde belediye hizmet binası için yapılan bina kayyum döneminde bitirildi ve Emniyet Müdürlüğüne tahsis edildi. Yine, Bismil'de Dicle kenarında bulunan Dicle Mahallesi'nde -1.500 nüfuslu- çay üzerindeki barajların kapakları açıldığında o köydeki insanlarımızın hem can hem de mal güvenliği tehlike altına giriyor doğrusu.

Üçüncü bir sorun şu: Diyarbakır Devlet Hava Meydanları müdürlükle temsil ediliyor, bunun başmüdürlüğe dönüştürülmesi ve uluslararası uçuşlara açılması önemli bir konudur. Diyarbakır'ın ihracatının yüzde 60'ı Kürdistan Bölgesel Yönetimi'yle yapılmasına rağmen Diyarbakır-Erbil arasında bir hava yolu kullanımı söz konusu değildir. Diyarbakır'da iç ulaşım çok büyük bir sıkıntı doğrusu. Yine -bizim belediye eş başkanlarımızın döneminde gündemde olmasına rağmen- hafif raylı sistem acil bir ihtiyaçtır, gündeme getirilmesi gerekiyor.

Diyarbakır Karaz ilçesinde, diğer deyimiyle Diyarbakır Kocaköy ilçesinde Ambar Barajı'nda hem kamulaştırmadan dolayı vatandaşlarımız ciddi mağduriyetler altında ama daha önemlisi, tıpkı Hasankeyf'te uygulandığı gibi orada da baraj suları tutulduğunda "Gre Filla" denilen bölgenin baraj suları altında kalacağı gerçeğini burada dile getirmek gerekiyor tekrar.

Diyarbakır'da sağlık sektörü SOS veriyor; sağlık altyapısı yok, yeteri kadar sağlık hizmeti yok. Bir örnek vermek gerekirse Diyarbakır Çocuk Hastalıkları Hastanesi 65 yaşında bir bina ve Hükümet hiçbir şekilde Diyarbakır'ın sağlık sorunlarına bugüne kadar eğilmedi.

Depremde Diyarbakır'da 440 canımızı kaybettik. 5.500 yıkılması gereken bina var. Bu binaların yıkımı usulüne uygun yapılmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Kamaç.

MEHMET KAMAÇ (Devamlı) - Bu bina yıkımları yapılırken toplum sağlığı ve esnafın çalışma sistemi hiçbir şekilde göz önünde bulundurulmuyor. Zaten ağır hasarlı binaların yüzde 60'ı hâlen duruyor ve bu çok ciddi bir sorun oluşturuyor.

Tarımsal sulama kanallarının bitirilmemesi çiftçilerimizi kuru tarıma zorluyor, bu konuda çiftçilerimiz ciddi bir zarara uğruyor. Size bir şey söyleyeyim: Pamuk toplama zamanı çiftçi pamuğu tarlada bıraktı çünkü girdi maliyetleri artık çiftçilerin çalışma düzenini bozmuş durumda.

DEDAŞ'ın gerçekten topluma yaptığı bir zulüm var yani "kaçak elektrik" adı altında ya da ağır faturalarla hem çiftçilerimizi hem vatandaşlarımızı Diyarbakır'da cezalandırıyor neredeyse.

Diyarbakır 5 No.lu Cezaevinin insan hakları müzesi olması yönünde Diyarbakırlıların talebi var.

Tabii, dediğim gibi, başta da söylediğim gibi, bu çuvala getirdik, ancak bunu sığdırabildik.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kamaç.

Gündem dışı üçüncü söz, Bolu hakkında söz isteyen Bolu Milletvekili Sayın İsmail Akgül'e aittir.

Buyurun Sayın Akgül. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

3.- Bolu Milletvekili İsmail Akgül'ün, Bolu'ya ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, sizlere Köroğlu diyarından, Akşemseddin Hazretlerinin topraklarından, merhum İzzet Baysal'ın memleketinden mert ve vatanperver Bolulu hemşehrilerimin selamlarını getirdim.

Cennet vatanımızın her köşesi bizim için çok güzeldir lakin Bolu'muzun ayrı bir güzelliği vardır. Orhan Veli, "Yol Türküleri" şiirinde Bolu'muzdan "Bu dağlardan geçmedinse/Bu sulardan içmedinse/Yaşadım deme be, ahbap." diyerek bahseder. Hâlâ Bolu'nun suyunu içmeyen, ormanlarını ve göllerini görmeyen milletvekillerimiz, vatandaşlarımız varsa hepinizi Bolu'ya davet ediyorum.

Başta, Bolu'nun manevi babası merhum İzzet Baysal olmak üzere bugüne kadar Bolu'muza hizmet eden, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bolu'muz dağlarıyla, ormanlarıyla, Abant'ıyla, Yedigöller'iyle, yaylalarıyla doğa turizminin başkenti olmaya adaydır ancak bazı taleplerimiz de vardır. Bolu merkezde ve ilçelerimizde çöpler vahşi depolama alanlarına dökülmektedir. Vahşi depolama alanları görüntü kirliliğinin yanında insan sağlığını ve çevreyi ciddi anlamda tehdit etmektedir. İnsan sağlığını ve çevreyi koruyabilmemiz, Bolu'muzun doğal güzelliklerini gelecek nesillere aktarabilmemiz için acilen katı atık ve bertaraf tesisleri faaliyete geçirilmelidir. Bolu'nun tüm ilçelerinin çöpünün toplanacağı ve enerjiye dönüştürüleceği bu tesis için, bugüne kadar büyük adımlar atıldı. Yüzde 50'si hibe, yüzde 50'si İLBANK kredisiyle yapılacak olan bu tesisin bütün izinleri alındı, hibe kredisi onaylandı; yapım ihalesine çıkılacağı günü beklemekteyiz.

Sayın milletvekilleri, Gerede yani ilimizin doğusundaki sular Ankara'ya geliyor, ilimizin batısındaki sular ise Melen Çayı Projesi'yle İstanbul'a gidiyor. Bu nedenle göller diyarı Bolu'muzda yıllarca artezyen suyu içtik. Cumhuriyet İttifakı'yla birlikte önce Gököy Barajı yapıldı, ardından da DSİ Karadere Suları Projesi hayata geçirildi. Proje kapsamında 3.700 metre uzunluğunda, 5 metre genişliğinde, 4 metre yüksekliğinde tünel açıldı, 12,7 kilometre şebeke döşenerek Karadere suyu Bolu'ya kazandırıldı ancak Çele barajı hayata geçirilmediği için Karadere suyu Gököy suyuyla karıştırılarak şebekelere verilmektedir. Yani Bolulu vatandaşlarımız memba suyu diye bugüne kadar yapılan yatırım, harcanan emek Çele barajı hayata geçirilmediği için amacına ulaşamadı. Bu konuda Tarım ve Orman Bakanımızın hassasiyetini biliyoruz, inşallah Çele barajını 2024 yatırım programına alarak hemşehrilerimize müjdesini vereceğiz.

Sayın milletvekilleri, Bolu ilimizin yüzde 60'ı orman, yüzde 35'i tarımsal alandır. Bu nedenle, orman köylülerimize ve çiftçilerimize verilecek destekler çok önemlidir. Orman köylümüz kışın köyünde kalamıyor, köye geri dönüşü sağlayabilmek için ORKÖY projelerinden Bolu'ya daha fazla pay ayrılmalıdır. Bolu'da köyleri canlandırabilmemiz ve üretimi artırmamız için bu olmazsa olmazımızdır.

2023 yılı kamu yatırımları programı kapsamında ilimizde iki adet sulama projesi vardır. Yapımına 2013 yılında başlanılan ve 2027 yılında bitirilmesi öngörülen Gerede Dörtdivan Depolama ve Sulama Projesi'yle 15.523 hektar tarım arazisi suya kavuşacaktır. Yapımına 2016 yılında başlanılan ve 2027 yılında bitirilmesi öngörülen Seben Taşlıyayla Sulama Projesi'yle 3.280 hektar alan sulanacaktır. Tarımsal sulamanın artırılmasıyla birlikte tarımsal üretim de artacaktır. Bu nedenle sulama projeleri

bir an önce hayata geçirilmelidir. Bolu ilimizde ulaştırma-haberleşme alanındaki kamu yatırımları; Bolu-Mudurnu Yolu, Gerede-Yeniçağ Yolu, Yeniçağ-Gerede Ayrımı-Mengen Yolu, Kazan-Kızılcahamam-Gerede Yolu, Göynük-Dokurcun Ayrımı-Mudurnu Yolu Projeleridir. Bu projelerin ödeneklerinin de aktararak yol çalışmaları hızlandırılmalıdır. İlimizdeki kamu yatırımlarından biri de 250 yataklı Bolu Merkez Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesidir. Bu projenin temeli atılmıştır, inşallah, 2026 yılı sonuna kadar da bitirilecektir.

Köye geri dönüşü sağlamak ve Bolu'nun daha verimli ve üretken bir tarım şehri olması için "Bolu Ovası Tarımsal Kalkınma Projesi" adı altında Bolu için hayati öneme sahip bir proje geliştireyoruz. İnşallah, bu projemizi hayata geçireceğiz. Bu duygu ve düşüncelerle Gazi Meclisimizi ve aziz Türk milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi 20 milletvekiline birer dakika söz hakkı vereceğim, fazlasına süreç içerisinde bakacağız.

Sayın Mehmet Ali Çelebi, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kıbrıs Barış Harekâtı sonrasında 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulmuştur. 15 Kasım 1983'te Kıbrıs Türk Federe Devleti Meclisi, oy birliğiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni ilan etmiştir. Kuruluş bildirgesini kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş okumuştur. Rauf Denktaş'ın dediği gibi, Kıbrıs Türk halkı Türk milletinin ayrılmaz, kopmaz bir parçasıdır. Bu anlayışla son dönemde, 8 Ekim 2020'de 1974'ten beri kapalı olan Maraş'ın bir kısmı halka açılmış, 11 Kasım 2022'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye olarak kabul edilmesiyle tarihî bir karar alınmıştır. Kıbrıs'ta egemen eşitliğe dayalı bağımsız iki devlet çözümdür diyorum. Yavru vatanımız Kıbrıs'ın 40'ıncı yıl dönümünü kutluyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Şamil Ayrım...

2.- İstanbul Milletvekili Şamil Ayrım'ın, Filistin'de süregelen katliamlara ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kırk gündür insan hak ve hürriyetlerini dilinden düşürmeyen Batılı ülkelerin Filistin'de süregelen katliamlar karşısında sessizliğe bürünmeleri utanç vericidir. Tarihte eşi benzeri görülmemiş bir barbarlıkla karşı karşıyayız. Zulüm karşısında susanlar da en az zalimler kadar akan kana ortaktır. Barış şehri olarak bilinen Kudüs'ün ve tüm Filistin topraklarının eski günlerine kavuşması hepimizin dileğidir.

Değerli milletvekilleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'mizin 40'ıncı yıl dönümünü kutluyoruz, Cumhuriyet Bayramı kutlu olsun ve bu mücadele uğrunda hayatlarını veren şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum başta Rauf Denktaş olmak üzere.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın İbrahim Eyyüpoğlu...

3.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Eyyüpoğlu'nun, İsrail'in Filistin halkına soykırım yaşattığına ilişkin açıklaması

İBRAHİM EYYÜPOĞLU (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail'in Gazze'de sivilleri ve çocukları hedef alması sonucunda binlerce kardeşimizi kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz. Tarihte Hitler'in soykırımından kurtulup Filistin'e sığınan Yahudiler "Almanlar ailelerimizi yok etti, sizler umutlarımızı yok etmeyin." derken bugün o neslin torunları, Filistin halkına soykırım yaşıyor. Evet, bunun adı savaş değil, tam anlamıyla bir soykırımdır ve İsrail ısrarla savaş suçu işlemeye devam etmektedir. Bugün yitirdiğimiz her bir can, insanlığımızın büyük bir kaybıdır; bu trajedinin yarattığı acıyı ve kaybı paylaşmak için kelimeler yetersiz kalıyor. İspanyol zulmünden kaçan Yahudilere kucak açmış ecdadın torunları olarak Gazze'ye yönelik orantısız ve acımasız her türlü saldırıların karşısında olmaya devam edeceğiz.

Buradan, Sayın Cumhurbaşkanımızın tüm dünyaya yaptığı çağırısı yineliyorum: Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak tarihimizin verdiği sorumlulukla, hayatta kalma mücadelesi veren mazlumların gözlerindeki umut ışığı olmaya devam edeceğiz. Tarihte benzeri olmayan bu vahşeti durdurmak için tüm insanlığı harekete geçmeye davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

Buyurun.

4.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, iktidarın yardıma muhtaç yoksullar istediğine ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; artan derin yoksullukla beraber her yıl gıda ve yakacak yardımına ihtiyaç duyan vatandaş sayısında ciddi bir artış var. Her yıl ihtiyaç durumu belirlenen hanelere yakacak yardımı olarak dağıtımı yapılan kömür torbalarından artık kömür dışında her şey çıkıyor. Vatandaş devletten yardım beklerken kapısında bir çuval dolusu taş buluyor, toprak buluyor, çamur buluyor. Buna rağmen iktidar, emeklilere verilecek 5 bin liralık ikramiyeyi de vatandaşına çok görerek daha az vatandaşa vermek için yoğun bir çaba sarf etti. Soruyoruz: Yoksulluğa mahkûm ettiğiniz emekli, 7.500 lira emekli maaşıyla hangi ihtiyacını gidersin? İktidar, yardıma muhtaç yoksullar istiyor ki, yaptığı yardımlarla övünebilsin, bu yardımları kendi iktidarlarından başkasını yapmayacağını iddia ederek oy toplayabilsin. Biz ise bu yokluğun nedenlerini ortadan kaldırmak istiyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Reşat Karagöz...

5.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, mülakata ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, seçimlerden önce her fırsatta mülakatın kaldırılacağını müjdeleyen iktidar, seçimler bittikten sonra yine kafasını toprağın altına gömdü. Yazılı sınavlarda yüksek puan alan, dereceye giren gençlerimiz, sırf torpilleri olmadığı için bir eleniyor. Sınavlardan aldıkları başarılı sonuçlarla devlet kadrolarında yer almayı hak eden gençlerimiz, Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin'in de ağzından kaçırıldığı gibi, mülakatların mülakat gibi olmaması nedeniyle işlerine kavuşamıyor. Bu zamana kadar mülakat testi değil, âdeta sadakat testi yaparak işletilen bu çürümüş mülakat düzeni, en kısa süre içerisinde kaldırılmalıdır. Liyakat sahibi gençlerimiz, devlet kademelerinde kimsenin kafasında soru işareti olmayacak şekilde görevlendirilmelidir. Gençlerimizin artık bekleyecek sabrı kalmamıştır, verilen sözler bir an evvel yerine getirilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan Barut...

6.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, halkın sırtındaki vergi yükünün arttığına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ekonomik yangına çözüm üretilmezken halkın sırtındaki vergi yükü artırılıyor. Amme alacakları için uygulanan gecikme zammı oranının yeniden belirlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı kararı yayımlandı. Kamu alacaklarına ilişkin gecikme zammı oranı her ay için ayrı ayrı olmak üzere yüzde 3,5 oldu. Ayrıca amme alacaklarında yıllık yüzde 24 olarak uygulanan tecil faizi oranı ise yüzde 36'ya çıkarıldı. Hani nas vardı, hani faiz haramdı. Amme alacağından özel bankalara kadar tüm finans kuruluşlarında akıl almaz faiz oranları var, bilinsin ki bunlar asla ödenemez oranlardır. Bu faiz yükünün altından vatandaş, esnaf, iş dünyası kalkamaz çünkü böyle bir kazanç yok, yanıltan vazgeçin.

BAŞKAN – Sayın Kaan Koç...

7.- Ardahan Milletvekili Kaan Koç'un, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı ve Ahıska Türklerinin sürgün edilmelerinin 79'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

KAAN KOÇ (Ardahan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 15 Kasım 1983 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümü vesilesiyle Kıbrıs Türk halkının Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum. Kurucu Cumhurbaşkanı merhum Rauf Denktaş başta olmak üzere, bağımsızlık için mücadele eden şehitlerimizi rahmetle yâd ediyor, gazilerimize uzun ömürler diliyorum.

Binlerce yıllık kadim Türk tarihinin her anında, her gününde var olduğumuz gibi, bu anların bazılarında gurur ve sevinç hissiyatını yaşarken bazılarını ise hüznün ve buruklukla anımsıyoruz. Benim de bir mensubu olmaktan onur duyduğum Ahıska Türklerinin, öz topraklarından, vatanlarından sürgün edilmelerinin 79'uncu yıl dönümünü dün büyük bir hüznle yâd ettik. İnsanlık tarihinin kara lekelerinden biri olan bu sürgün zulmüne maruz kalarak hayatlarını kaybedenleri rahmetle anıyor, aziz soydaşlarımızın acılarını yürekten paylaşıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünal Karaman...

8.- Konya Milletvekili Ünal Karaman'ın, Türk kadınına ilişkin açıklaması

ÜNAL KARAMAN (Konya) – Türk kadını, şanlı tarihimizin her döneminde bilgeliği, cesareti ve azmiyle "yapılmaz" denileni yapmış, olmazı oldurmuştur. Türk milletinin varlığı, birliği ve geleceği için vazifeye atılmakta bir an bile tereddüt etmeyen Türk kadını, gün gelmiş Tomris Hatun olup çağlara hükmetmiş; gün gelmiş, toprağı vatan yapan yiğitler doğurmuş, yetiştirmiş, kınalı kuzusunu asker ocağına gönderirken Yaradan'a açılan el olmuştur. Gün gelmiş kundağında bebeği, sırtında mermisiyle cepheden cepheye koşmuş; gün gelmiş bileğiyle Türkün gücünü dünyaya göstermiş, iyi bir Türkiye ülküsüyle millet için yola çıkmıştır. Ülkemizin kalkınması ve refahın yayılması, Türk kadınının emeği ve gücüyle olacaktır. İyi bir toplum ve aydınlık yarınlar, her alanda kadınların imzası ve başarısının artmasıyla mümkündür. Unutulmamalıdır ki güçlü Türk kadını demek, güçlü Türkiye demektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Hasan Arslan...

9.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, Afyonkarahisar'ın gastronomisine ilişkin açıklaması

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; UNESCO tarafından belirlenen dünyada 49, Türkiye'de 3 gastronomi şehirden biri de Afyonkarahisar'dır. Coğrafi işaret tescilli ürünleri, geleneğimizi yaşatan birbirinden lezzetli yöresel tatlıları ve damak zevkine hitap eden yemekleriyle Afyonkarahisar, Gaziantep ve Hatay'ın ardından gastronomi alanında 31 Ekim 2019'da UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı'na dâhil olmuştur. Afyonkarahisar, zengin mutfağıyla bilinir ve geleneksel Türk yemeklerinin lezzetli örneklerini sunar. Özellikle Afyonkarahisar'a özgü olan Afyon kebabı, pastırması, sucuğu, lokumu, manda kaymağı, ekmek kadayıfı yöresel mutfağımızın vazgeçilmezleri arasındadır. Afyonkarahisar'ın tarihi ve kültürel birikimi, şehrimizin gastronomiye özgü lezzetlerine de yansımıştır. 17 ilimize 1 ila 3 saat mesafede olan, birçok şehrin geçiş noktasında kavşak görevi gören Afyonkarahisar'a herkesi davet eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın Ömer Öcalan...

10.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Cumhurbaşkanının grup toplantısında yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bugün Cumhurbaşkanı, grubunda konuştu, Hamas için "Seçimi kazanmış bir parti, hakkını elinden aldılar." dedi; tabii ki ben parti kıyaslamasına girmiyorum. Bizim Suruç Belediyemizi 2016 yılında -üç ay hariç- kazanmamıza rağmen elimizden aldılar Sayın Başkan. Suruç halkı bundan şikâyetçidir, gidin, caddelere bakın, çevresine bakın, âdetâ bir patates tarlasına dönmüş, araçlar şehrin içinden geçemiyor. Sabah başka bir şey, akşam başka bir şey söylemenin bir anlamı yok. Hakkı bu ülkede savunuyorsunuz, Filistin'de de savunabilirsiniz ama siz de burada seçim yoluyla gelen, belediyeleri kazanan, seçime girmiş, ülkenin 3'üncü büyük bir partisi olmaya seriyor. AKP iktidarı, bu vahşetin ortağı olduğu görünür olmasın istiyor; görülecek, bilinecek, duyulacak ve siz de bunların hesabını vereceksiniz. Patronlar ve nefret cinayeti sanıkları, bu cesareti sizin denetimsizliğinizden ve cezasızlığınızdan da alıyorlar.

Saygılar.

BAŞKAN – Sayın Sevda Karaca Demir...

11.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, iş cinayetlerine ilişkin açıklaması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – Türkiye'de iş cinayetleri vahşet boyutlarına ulaştı. Zonguldak'ta MHP Gelik Belde Başkanının kaçak maden ocağında Afganistanlı mülteci işçi Nurtani'nin bedeninin ateşe verilmesi bunun son örneği. İktidarın büyük ortağı, kan kardeşi Tosyalı Demir Çelikin İskenderun fabrikasındaki yangında bir işçi iş cinayetinde yaşamını yitirirken yanan işçilere damacana suyla müdahale edildi; bu görüntüleri paylaştık, yapılan haberlere erişim yasağı getirdiniz. Neyi saklıyorsunuz diye sormayacağız, gayet iyi biliyoruz çünkü. Bakanından milletvekiline, belediyenizden valinize yerli ve göçmen işçilerin "ucuz ve kullan at" iş gücü olarak kullanıldığını bu cinayetler açıkça ortaya seriyor. AKP iktidarı, bu vahşetin ortağı olduğu görünür olmasın istiyor; görülecek, bilinecek, duyulacak ve siz de bunların hesabını vereceksiniz. Patronlar ve nefret cinayeti sanıkları, bu cesareti sizin denetimsizliğinizden ve cezasızlığınızdan da alıyorlar.

BAŞKAN – Sayın Beritan Güneş Altın...

12.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, on dokuz yıl önce Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz'ın polis kurşunuyla katledildiğine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Tarih 21 Kasım 2004, tam on dokuz yıl önce Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz, Mardin Kızıltepe'de evlerinin önünde polis kurşunuyla katledildiler. Uğur Kaymaz, bedeninden 13 kurşun çıkarıldığında 12 yaşındaydı. Failleri belli olmasına rağmen hiçbir adım atılmadı. Uğur'u ve babasını katledenler, cezasızlık politikası nedeniyle işledikleri cinayetten sıyrıldılar. Uğur'un heykeli ise halk iradesini gasbeden kayyum rejimi tarafından kaldırıldı. Uğur'un annesi, kayyum yönetimindeki Kızıltepe Belediyesinden KHK'yle işten atıldı. Uğur'u katleden polisin ismi ise 15 Temmuz darbe girişimi

esnasında hayatını kaybettiği gerekçesiyle bir üst geçide verildi. Katiller, katliamcılar sürekli korundu, biliyoruz. Acımız ve öfkemiz ilk günkü gibi tazeyken birkaç gün önce Uğur'un ve babasının mezarları tahrip edildi. Mezarlarımızı, toplumsal belleğimize yönelik bu saldırıları asla kabul etmiyoruz. Bu saldırılara yol verenleri de lanetliyoruz ve bir kez daha kimliklerinden ötürü devlet dersinde katledilen çocukları da saygıyla anıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Serkan Sarı...

13.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, Balıkesir'deki 10 Kasım törenlerinde ordunun temsil edilemediğine ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'inci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkan, Kurtuluş Savaşı'nın en önemli halkası, Kuvayımillie'nin başkenti Balıkesir'de Başkomutanımız Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü andığımız 10 Kasım günü Balıkesir Garnizon Komutanı 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda olduğu gibi Atatürk anıtına çelenk sunamadı. Fotoğrafta da gördüğünüz gibi Mehmetçik'imizin ana kucağı bildiği ordumuz, törenlerde temsil edilememiştir. Ordumuzu milletimizden ayrı tutan anlayışın bu eylemi, Kuvayımillie evladı her Balıkesirli hemşehrime yüreğinden hançerlemiştir. Kahraman ordumuz ve milletimiz, yüce Atatürk'ü sonsuzluğa uğurladığımız 10 Kasım'da seksen beş yıldır saygıyla ve minnetle anmıştır. Atatürk'ü her geçen gün yok sayma, ordumuzu itibarsızlaştırma çabasında olan iktidar temsilcilerinin yaşattığı bu skandala son vermek için tüm yetkilileri uyarmıştım. Bir kez daha uyarıyorum: Rütbe karmaşası ve ast-üst ilişkisi sebebiyle yaşanan bu sorunu acilen çözün.

Ayrıca, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'inci kuruluş yıl dönümünü kutluyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Cevahir Asuman Yazmacı...

14.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Şanlıurfa'nın güçlü merkezî yönetimi güçlü yerel yönetimlerle perçinleyeceğine ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Medeniyetlere ev sahipliği yapmış, üç semavi din için de önemli bir geçmişe sahip kadim şehrimiz Şanlıurfa, AK PARTİ iktidarları sayesinde Türkiye Yüzyılı'na da değişim ve gelişim içinde ilerliyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da önemseddiği, yapılan ve planlanan yatırımlarla ilgili sürekli takip ettiği aziz kentimiz Şanlıurfa'mızın Türkiye Yüzyılı'nın önemli kentlerinin başında yer alacağına inancımız tam.

Önümüzde yerel seçimler bulunuyor; Şanlıurfalıların “Yeni yatırımlara devam.” diyebilmek için “AK PARTİ” demeye devam edeceklerinden şüphemiz yok. Merkezî hükümetle uyum içinde çalışacak yerel yönetimlerle daha güçlü bir Şanlıurfa oluşacaktır. Kentimiz, güçlü merkezî yönetimi güçlü yerel yönetimlerle perçinleyecek, böylece hak ettiği, beklediği yatırımlara hızla kavuşacaktır.

Yerel yönetim için aday adaylığı başvuru süreçlerinde tüm dava arkadaşlarımıza başarılar diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ahmet Önal...

15.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, emekli olmasına rağmen ÇKS'ye kayıtlı üretim yapan çiftçilerin 5 bin liralık ikramiyenin kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Sayın Başkan, yüksek enflasyon ve hayat pahalılığına rağmen milyonlarca emeklimizin aylık 7.500 TL emekli maaşına mahkûm edildiği bugünlerde emeklilerimize bir defaya mahsus 5.000 TL ikramiye verilmesi kararı alınmıştı ancak bu ikramiyeden ne yazık ki herkes faydalanamadı; Çiftçi Kayıt Sistemi'ne yani ÇKS'ye kayıtlı olan binlerce emekli çiftçimiz, üretim yaptığı arazinin büyüklüğüne ve gelirine bakılmaksızın ikramiye dışı bırakıldı. Bilindiği üzere, çiftçilerimizin mevcut desteklerden yararlanabilmesinin ön koşulu, ÇKS'ye kayıt yaptırmaya zorunluluğudur; 5 dönüm arazisi olan da, 5 bin dönüm arazisi olan da ÇKS kaydı yaptırmak zorundadır. Bu durum bilinmesine rağmen “ÇKS kaydın varsa emekli olsan bile ikramiye alamazsın.” denilmesi son derece yanıltıcı. Bu uygulamayla, çoğunluğu BAĞ-KUR emeklisi olan, çok düşük emekli aylığıyla geçinmeye çalışan çiftçilerimize ikramiye bile çok görülmüş, emekli çiftçilerimiz yine yok sayılmıştır. Buradan Tarım Bakanlığına sesleniyorum: Bu yanıltıcı acilen dönülmeli, çiftçilik yapan emeklilerimiz de ikramiye kapsamına alınmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Ali Karaoba...

16.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, ücretli öğretmenlere ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Eğitim sistemimizin kanayan ve dinmeyen bir yarası var. Ücretli öğretmenler; büyük bir emek, fedakârlık ve eğitimci ruhuyla yıllardır ter akıtıyorlar. Gerekli zamanlarda eğitim sisteminin hızır acili, stepne lastiği görevi üstlenen bu öğretmenlerimize Millî Eğitim Bakanlığı randevu vermediği gibi sorunlarını da görmezden geliyor. Öğretmenlerimizin sesini duyun. Yıllık sözleşme imzalayarak 5 bin Suriyeli öğretmen çalıştıran Millî Eğitim Bakanlığı, ücretli öğretmenlerimizi kullanıp bir kenara atamaz. Ücretli öğretmenlerimize emeklilik yolu açın. Kadrolu öğretmenlerin gitmediği yerlerde uzun yıllardır fedakârca eğitim veren ücretli öğretmenlerimize kadrolarını verin. Cumhuriyetin 2'nci yüzyılında asgari ücretin de altında çalışan öğretmenlerimiz, büyük bir utanç kaynağı olmuştur. Ya bu sistemi kaldırın ya öğretmenlerimizin hakkını verin. Verdiğiniz sözü tutun, 100 bin öğretmen ataması yapın.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Abdurrahman Tutdere...

17.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem illerindeki esnafın Hükûmetten destek beklediğine ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Deprem illerinde yaşayan küçük ve orta ölçekli esnafımız mağdurdur, çaresiz bir şekilde Hükûmetten destek bekliyorlar. Depremde, seçim bölgem olan Adıyaman'da, Malatya'da, Hatay'da, Maraş'ta binlerce esnafın iş yeri yıkıldı, binlerce esnafın iş yerleri ağır hasarlı, iş yerindeki eşyalar kullanılamaz duruma geldi. Bu saate kadar Hükûmet bu eşyaların bedelini ödemediği gibi esnafın sesini de duymadı. Ben, Türkiye Büyük Millet Meclisinden Adıyaman'daki yapı sanatları, gıda, tarım, ağaç işleri, giyim, deri işleri, ev tekstili ve dokuma başta olmak üzere tüm sektörlerde çalışan esnafımız adına Teknoloji ve Sanayi Bakanlığına çağrı yapıyorum: Bu esnafımızın ihtiyaçları olan ihtisas sanayi sitesi için gerekli yer tahsisini bir an evvel yapın; esnafımız üretmek istiyor, istihdam yaratmak istiyor, bu mağduriyeti giderin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın İsmail Atakan Ünver...

18.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, emeklilere verilecek 5 bin liralık ikramiyeden milyonlarca emeklinin mahrum bırakıldığına ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karavan) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AKP Türkiye'sinde açlık sınırı 13.500, yoksulluk sınırı 44.500 lirayı aştı. Bu rakamlar göz önüne alındığında emekliler, AKP iktidarı tarafından açlığa mahkûm edilmiş durumda. Hâl böyleyken cumhuriyetimizin 100'üncü yılı dolayısıyla emeklilere verilecek 5 bin liralık ikramiyeden milyonlarca emekliyi mahrum bıraktınız. Maaşı yetmediği için çalışan emeklilere, desteklerden faydalanabilmek için ÇKS'ye kaydolun küçük çiftçilerimize ve üreticilerimize bu 5 bin lirayı çok gördünüz. Bu uygulama, hakkaniyetli olmadığı gibi Anayasa'nın eşitlik ilkesine de aykırıdır. Maaşı yetmediği için çalışmak zorunda kalan işçi emeklilerimiz, kıt kanaat tarımsal üretim yapmaya çalışan emekli küçük çiftçimiz ve vergi kaydı olan emekli küçük esnafımız başta olmak üzere tüm emeklilerimiz, cumhuriyetimizin 100'üncü yılı dolayısıyla verilen ikramiyeden yararlandırılmalıdır; bu yanıltan derhâl dönülmelidir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Melih Meriç...

19.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Gaziantep Şehir Hastanesine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep Şehir Hastanesinin temeli atıldıktan on yıl sonra açılışı yapılmış ancak hastane tam kapasite hizmete girmemiştir. Bir taraftan, inşaat çalışmaları devam ediyor, diğer taraftan sağlık hizmeti verilmeye çalışılıyor. Branşlarda doktor açığı henüz giderilmemiştir, personel eksiklikleri giderilememiştir. Hijyen ve malzeme sıkıntısı yaşanıyor. Dinlenme odaları yok. Yaşanan sorunlar nedeniyle yüzlerce çalışan, eski görev yerlerine dönmek için dilekçe veriyor.

En önemli diğer sorun ise tıpta uzmanlık eğitime başlamak için gerekli olan öğretim kadrosu, donanım, deneyim ve altyapı henüz yeterince hazır değildir. Buradan Sağlık Bakanına sesleniyorum: Gaziantep Şehir Hastanesinde yaşanan sorunlar ve aksaklıklar bir an önce çözüme kavuşturulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Erol Keleş...

Buyurun Sayın Keleş.

20.- Elâzığ Milletvekili Erol Keleş'in, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

EROL KELEŞ (Elâzığ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk dünyasının ayrılmaz parçası olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ınci kuruluş yıl dönümünü gönülden kutluyorum. Bu önemli gün vesilesiyle, Kıbrıs Türk halkının istiklal ve adalet mücadelesi için canlarını feda eden aziz şehitlerimizi rahmetle anıyorum, kahraman gazilerimizi ise minnetle yâd ediyorum. Türkiye olarak Kıbrıslı Türk kardeşlerimizin haklı davasını her zeminde güçlü bir şekilde savunmaya devam edeceğiz. Bu bağlamda, uluslararası toplumun da bu haklı mücadeleye destek vermesi gerektiğine inanıyorum. Bizler, uluslararası hukuk çerçevesinde ahlaka ve vicdana uygun bir şekilde hareket edeceğiz. Cumhuriyetimizin 2'nci asrı Türkiye Yüzyılı olacağı gibi Türk devletlerinin ve Türk dünyasının da asrı olacaktır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de Türkiye Yüzyılı'nda daha da güçlenerek varlığını sürdürecektir. Bu anlamlı günün Kıbrıs Türk halkına barış, huzur ve refah getirmesini diliyorum.

BAŞKAN – Son olarak, Sayın Kadim Durmaz...

21.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Emekli olmasına rağmen ÇKS'ye kayıtlı üretim yapan çiftçilerin 5 bin liralık ikramiyenin kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çiftçilerimizin yaş ortalaması 60'tır. Bu nedenle de yüzde 75'i emeklidir. Emekli olmasına rağmen üretimle ülkemize katkı sağlayan çiftçilerimizi 5 bin Türk lirası ikramiye kapsamı dışında bırakmak yanlış bir uygulamadır. Niksar ilçemizde emekli öğretmen, memur arkadaşlarımız ülkemiz üretimine katkı sunmak amacıyla coğrafi işaretli bir ürün olan cevizi yetiştirdiği için bu ikramiyeden yararlanamamıştır. Erbaa ilçemizde 2006 ve 2013 yıllarında ÇKS sistemiyle dosya yaptırmış ama o günden sonra hiçbir tarımsal faaliyeti olmayan emekli çiftçilerimiz Ziraat Odası üyesi oldukları için ikramiye alamamıştır. Üretmenin suç olduğu bir dönemi yaşıyoruz. AK PARTİ'nin emekliye, emekli olup da üretene olan bu düşmanlığının sebebi nedir? Bir an önce bu sorun çözülmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler sayın arkadaşlar.

Şimdi, başlangıçta bahsettiğim husus, gerçekten, burada bihakkın bir görevi ifa etmenin önüne engel. Ben bu hususta Sayın Grup Başkan Vekilleriyle bir işi yürütmek için onları arkaya davet ediyorum.

On beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER : Kurtcan ÇELEBİ (Ankara) , Elvan Işık GEZMİŞ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

İlk söz, Saadet Partisi adına Sayın Selçuk Özdağ'a aittir.

Buyurunuz Sayın Özdağ.

22.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ınci kuruluş yıl dönümüne, 1944 yılında Ahıska Türklerinin sürgüne gönderilmesine, Filistin meselesine ve Hükûmetin bu konuda sınıfta kaldığına, Uygur Türklerinin liderleri Dolkun İsa'ya ve Ruşen Abbas'a ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekillerim, bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ınci kuruluş yıl dönümü ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kırk yıl önce kuruldu. Bir, Türk Mukavemet Teşkilatı'na; iki, Doktor Rauf Denktaş'a ve de Doktor Fazıl Küçük'e çok teşekkür ediyoruz. Aynı zamanda, kendisiyle mücadele edenlere teşekkür ediyor, rahmet diliyorum.

Kahramanlar hep önde yürürler ve öldüğü zaman da önde yürüdü Rauf Denktaş, naaşı önde yürümüşü. O günden bugüne kadar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devletini tanıtmadık dünyaya. Hükûmet, uzun süredir iktidardadır. Gönül isterdi ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti devletini bir Türki Cumhuriyete, bir Güney Amerika ülkesine, bir Arap ülkesine, bir Müslüman ülkeye tanıtabilmiş olsaydık; maalesef, bugüne kadar tanıtmadık. Ben Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne 40 kere maşallah, 40 bin kere maşallah diyorum, nice yıllara ve inşallah onun da tanıtılacağı günler gelir diyorum.

Yetmiş dokuz yıl önce, 1944 yılında Stalin tarafından orada Ahıska Türkleri sürgüne gönderildiler. Zaten önce "selfdeterminasyon" diyen Stalin, Lenin -Lenin'le başlamıştı veyahut da Wilson, Amerika'nın Devlet Başkanı Wilson- iktidara geldikten sonra bunlar "Bu konu teoridedir, pratikte uygulanmayacaktır." diyerek burada önce kendilerinden olmayan herkesi Sibirya'ya sürgüne gönderdiler, 100 bine yakın Ahıska Türkü gönderilmişti; onları da rahmetle anıyorum.

Bir Filistin meselesi var. 1967 yılından itibaren -önce Hitler'e dua etsinler ki bu Yahudiler veyahut da bugünkü siyonistler orada bir devlet kurdular- bütün savaşlar İkinci Cihan Harbi haricinde Orta Doğu'da tecelli etmişti. Orta Doğu'da tecelli etmeyince Yahudiler yükte hafif pahada ağır eşyalarını alarak Filistin'e geldiler ve burada bir devlet kurdular. Devlet kurduktan sonra işgalci olmaya devam ettiler. Arzımevutmuş yani "Fırat ve Dicle'ye kadar bu topraklar bizimdir." diyeceklermiş, demeye de devam ettiler. Önce Ürdün'den, Lübnan'dan sonra ise Mısır'dan, daha sonra ise Filistin'den toprak almaya başladılar ve neredeyse Filistin'i yok saymak istediler; ardından, Hamas bir eylem yapınca orada mecburi olarak işgal edilmiş topraklara karşı -ki Filistin Kurtuluş Örgütü önce bu eylemleri yapıyordu, ardından daha sonra intifada başlamıştı- "Silahı bıraktık artık, meşru zeminlerde mücadele edeceğiz." dediler. Edward Said gibi bir insan Columbia Üniversitesinden kalktı ve Filistinli, Arap ve aynı zamanda Hristiyan, orada nohut büyüklüğündeki bir taşı İsrail'e doğru attı; bütün dünya İsrail'e karşı Filistinlilerin mazlumiyetini görmüştü. Ama görünen o ki ardından yeniden burada 2 grup oluştu; bir yandan Filistin Kurtuluş Örgütü, bir yandan Hamas oluştu. Seçimi kazandılar ama seçimi kazanmasını dünya tanımamıştı. Ardından o eylemle beraber de burada İsrail bir devlet terörü yapmaya başlamıştı. Hamas'a "terörist" diyenler önce kendilerine bakmalılardır. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün ve Hamas'ın mücadelesi bir vatan mücadelesidir; bir devlet mücadelesidir. Ve İsrail'e karşı da bugün Batı dünyası, hümanist geçinen Batı dünyası, demokrat geçinen Batı dünyası, hukukun üstünlüğünü savunan Batı dünyası; mesele Yahudiler veyahut da tırnak içinde "siyonistler" olduğu zaman ise burada demokrasiyi, hukuku unutuyorlar ve "Varsa yoksa Müslümanların canı veya toprağı..." veyahut da sömürgecilik yaparak "...onların yer altı ve yer üstü kaynakları." diyorlar.

Hükûmete gelince, hükûmet bu konuda sınıfta kalmıştır. Hükûmet, derhâl, hemen, elan, şu an itibarıyla ticari ve askerî tüm anlaşmalarını iptal etmelidir. Burada, Coca-Colayı iptal ederek "İsrail mamulleri" diyerek bunlar üzerinden yürümek doğru değildir. Ama bir yandan da 590 milyon lira Coca-Colaya yardım yapıyorsunuz; bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu demez miyiz biz? Söyleriz bunları, tabii ki söyleyeceğiz. Açık rejim olmazsa, denetim olmazsa, nerede ne yaptığınızı Sayıştay bilmezse, bilir de Yargıtay bir şey yapmazsa, sivil toplum kuruluşları olmazsa biz sizin neler yaptığınızı nereden bileceğiz? Buna da "demokrasi" mi diyeceğiz? Ve kalkacaksınız bir miting yapacaksınız; ardından da "Filistin'le ilgili biz burada diplomasi yürütüyoruz." diyeceksiniz. Bir yandan Netanyahu'yu geçmişte maslahatgüzara kadar indiriyorsunuz, "one minute" diyorsunuz; ardından beş saat sonra, "Ben burada Şimon Peres'e demedim. Ben burada moderatöre dedim." gibi laflarla Türk kamuoyunu, Türkiye kamuoyunu meşgul ediyorsunuz veyahut da "Tavşana kaç, taziya tut." politikası izliyorsunuz.

Filistinliler çaresiz ama Filistinliler mücadele ediyorlar, etmeleri gerekiyor. Belki devletler, bugün İslam ülkelerinin devletleri çaresiz gibi gözükyorlar, korkuyorlar, ölümden korkuyorlar, iktidarlarını kaybetmekten korkuyorlar ama görünen o ki halklar direniyorlar; o halklara selam olsun diyorum. Bir yandan Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarına, bir yandan Batı dünyasındaki Musevilere, Hristiyanlara veyahut da İsrail'deki Musevilere çok teşekkür ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Filistin, mutlaka bir gün devlet olarak Birleşmiş Milletlerde bayrağı dalgalandığı gibi tanınacaktır ve de aynı zamanda da bir gün 1967 topraklarına İsrail çekilecek, Filistin'le beraber barış içerisinde yaşayacaklardır. Aksi takdirde İsrail'in başı ağrıyaya devam edecektir.

Dolkun Isa... İktidar mensuplarına sesleniyorum: Sayın Devlet Bahçeli şöyle seslenmişti: "Rabia Kadir Türkiye'ye gelmeliydi, gelmelidir." Evet, Doğu Türkistan Uygur hareketinin lideridir, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşamaktadır, Türkiye'ye girişi serbesttir ama bir yandan... Hükûmete sesleniyorum: Sayın Bahçeli'nin bu davetine karşı Rabia Kadir Türkiye'ye gelebilirdir. Peki, Dolkun Isa kimdir? Dolkun Isa, bugün Dünya Uygur Kurultayı Vakfının, Uygur Türklerinin lideridir. Nerede yaşıyor? Almanya'da yaşıyor. Türkiye'ye girişi yasak, kırmızı bültenle aranıyor, kırmızı bülten kaldırıldı; Türkiye'de mahkemelerdeydi, bu mahkemelerde yargılandı, bu mahkemeleri ben de takip ettim. Dolkun Isa'nın Türkiye'ye girişi kaldırıldı ama hemen, aynı anda, hatırlarsanız eğer, bir yandan "Doğu Türkistan Müslüman" diyorsunuz "Doğu Türkistan soydaşımız, kardeşimiz." diyorsunuz ama Dolkun Isa'nın Türkiye'ye girişini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Tamamlayacağım efendim, eğer müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Estağfurullah. Şöyle yaptım Sayın Başkan: iki artı birken iki artı üç oldu yani konuşmanın öz süresinden daha fazla uzatma.

Buyurun, toparlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – İki artı üç, beş dakika var.

Teşekkür ederim, sağ olun.

Dolkun Isa da Türkiye'ye gelmelidir. Bu resmi bütün kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Ruşen Abbas, Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşıyor, Uygur Türklerinin liderlerinden birisi ve de kendisi bir konuşma yapıyor kocasının annesi ve babasıyla ilgili, Abdulkhakim İdris'in Doğu Türkistan'da yaşayan annesi ve babası. Hemen, derhâl Çin'de yaşayan Gülşen Abbas Çin Hükûmeti tarafından tutuklanıyor. Kaç sene önce? Beş sene önce. Doktor bir hanımefendi ve o günden bugüne kendisinden haber alınamıyor. Abdulkhakim İdris'in babası ve annesiyle ilgili de haber alınamıyor. Babasının ölümünü de kendisine sekiz ay sonra bildirdi Çin Hükûmeti.

O nedenle ben buradan Hükûmete sesleniyorum: Bakın, sizi yalancı duruma düşürmemek için yani eski Bakanınız Mevlüt Çavuşoğlu'nu ve eski İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanınız Hakan Çavuşoğlu'nu yalancı duruma düşürmemek için bir grup önerisi verdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – "Çin'e gidelim, buradaki insanları inceleyelim, buradaki olupbitenleri... Camiler kapatılmış mı? İnsan hakları ihlalleri var mı?" dedik ama maalesef şu ana kadar hem grup önerimizi reddettiniz hem de hiçbir hamle yapmadınız.

Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Özdağ.

İYİ Parti adına Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu.

Buyurun Sayın Türkoğlu.

23.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Cumhuriyet Bayramı'na, sarayın harcamalarına ve vatandaşların geçim zorluğuyla boğuştuğuna, sığınmacı ve kaçaklarla ilgili haber yapan gazetecilerin tutuklu bulunmalarına ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kırk yıl önce hürriyet ve bağımsızlığını ilan ettiği kutlu bir günü gururla idrak ediyoruz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'mizin Cumhuriyet Bayramı'nı kutluyorum. Başta kurucu Cumhurbaşkanı merhum "Toros" kod adlı Rauf Denktaş olmak üzere kanı pahasına şehit olarak Kıbrıs topraklarını vatan yapan kahraman Türk askerlerini rahmetle, minnetle yâd ediyorum.

Kıbrıs'ta bağımsızlık yolunu, egemenlik yolunu ve Türklük yolunu inşa eden her bir neferden Allah gani gani razı olsun. Şehitlerimizin ruhları şad, mekânları cennet olsun. Şunu herkes bilsin ki: Kıbrıs davası bizim millî davamızdır ve kırmızı çizgimizdir. Hasılı, Kıbrıs Türk'tür, Türk kalacaktır.

Sayıştay raporlarına göre sarayın bir yıllık gideri 5 milyar 669 milyon lirayı aşmıştır. Bu şu demektir: Vatandaşlarımızın enflasyon altında inim inim inlediği, ay sonunu getiremediği, kredi kartlarının asgarisini dahi ödeyemediği bu ekonomik krizde sarayın sadece bir günlük masrafı yılda yüzde 53 artarak 15 milyon 533 bin 688 lirayı bulmuştur. Saray harcamalarının günde 15 milyon liraya yani eski parayla 15 trilyona vardı, hangarda 11 uçağın bulunduğu bir dönemde Sayın Erdoğan çıkmış "Artık hiçbir vatandaşımız 'Ne olacak benim hâlim?' endişesi taşıyor." diyor. 2023 Cumhurbaşkanlığı seçimini kazanmanız millete ve memlekete dair gerçeklere sırtınızı dönerek mesuliyetlerinizi yok saymanızı gerektirmez. Bilakis, Türk milletini içine sürüklediğiniz ekonomik çöküşün yıkıcı etkilerini görmenizi ve çözüm iradesini ortaya koymanızı gerektirir. Zira, siz görmek istemeseniz de duymak istemeseniz de gerçek şudur ki vatandaşlarımız geçim zorluğuyla âdeta boğuşmaktadır. Asgari ücretin açlık sınırının altında kaldığı bir ülkede "Benim vatandaşımın geleceğe dair bir endişesi yoktur." demek bu büyük milletin mensuplarına reva gördüğünüz hayat standartlarının aslında zimni ilanidir. Seçimlerden bugüne kadar geçen sürede beş aylık enflasyon şimdiden yüzde 30 oldu. Yaz aylarında başlayan zam furyası hiç durmadan devam ediyor. Et, süt, peynir gibi temel gıda ürünleri dahi artık bir lükse dönüştü. Tüm bu ekonomik yoksunluğun ve yoksulluğun sorumluluğu Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetindedir. Türkiye'de fukaralık bir sistem sorunudur ve yapısal hâle dönmüştür, hudutlarımızı kevgire çevirenler de sorumludur. Adaleti yok edenler sorumludur. Eğitim sistemini niteliksizleştirilenler sorumludur. Bu yapısal çöküş ve sistematik yozlaşmaya son vermek yerine, şimdi bugün, kapı kapı dolaşıp para arıyor ama bulamıyorsunuz. Sebebi açık ve net; Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetine uluslararası toplumda güven kalmamıştır. Adaletin askıya alındığı, hukukun terazisinin hep güçlüden yana tarttığı, özgürlüklerin keyfî kararlarla kısıtlandığı, ayaklar altına alındığı bir ortamda Türkiye'ye yatırımların da akim kalması kaçınılmazdır. Sizin sonu gelmek bilmeyen hatalarınızın ısrarlı tekrarlarının bedelini, maalesef Türk milleti ödemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Son olarak, şunu ifade etmek isterim: Türkiye'yi hendek ülke hâline getiren Hükûmet, sığınmacı ve kaçaklarla ilgili haber yapan Türk milliyetçisi gazetecileri "Milliyetçi paylaşımları vardır." gerekçesiyle mahpus tutmaya devam etmektedir. Haksız yere tutuklu bulunan bu gazeteci arkadaşlarımızın bir an önce serbest bırakılmalarını temenni ediyor, konunun takipçisi olduğumuzu bir kez daha buradan ilan ediyorum.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Türkoğlu.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay konuşacaklar.

Buyurun.

24.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'inci kuruluş yıl dönümüne, Filistin Devleti'nin kuruluşunun 35'inci yıl dönümüne, İsrail'in binlerce Filistinliyi katlettiğine ve bu katliamlara karşı yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

15 Kasım yeni bir Türk devletinin doğuşuna şahitlik edildiği gündür. 20 Temmuz 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'yla tarihe mührünü vuran Kıbrıs Türklüğünün varoluş mücadelesi 15 Kasım 1983'te bağımsızlık ilanıyla taçlanmış. Kıbrıs mücadelesinin yılmaz savunucusu merhum Rauf Denktaş bu oturumda yaptığı konuşmada "Kıbrıs Türk halkının meşru ve önüne geçilmesi imkânsız istek ve iradesine tercüman olarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bağımsız bir devlet olarak kurulduğunu dünya ve tarih önünde ilan ediyoruz." demiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kuruluşundan bu yana emperyal odaklar ve onların iş birlikçileri tarafından uluslararası hukuka aykırı yaptırımlara ve ambargolara maruz kalmıştır. Kıbrıs'ta iki toplumlu iki devletli bir yapı tesis edilmeden kalıcı bir çözüm söz konusu değildir. Türkiye, Kıbrıs Türk halkının varlığının, egemenlik haklarının, eşit statüsünün korunmasına ve Kıbrıs Türklerinin haklı davasına sahip çıkmaya devam edecektir. Kıbrıs Türkiye'nin asla taviz vermeyeceği bir meseledir. Kıbrıs bizim için jeopolitik önemi olan bir kara parçası değildir sadece, Kıbrıs vatandır. Kıbrıs davasına sahip çıkmak her vatan evladının başlıca görevidir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, İslam İşbirliği Teşkilatı ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatına gözlemci üye olarak katılmaktadır. Türk Devletleri Teşkilatının 11 Kasım 2022 tarihli 9'uncu Zirvesi'nde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gözlemci üye olarak katılması kararı alınmıştır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye olarak katılması özellikle Kıbrıs Türklüğünün uluslararası alanda hak ve menfaatlerinin korunması bakımından son derece isabetli ve tarihî bir adımdır.

Kıbrıs Türklüğü varoluş mücadelesi verirken tüm dünyanın baskılarına rağmen Kıbrıs Barış Harekâtı'nı yapma dirayetini gösteren dönemin Başbakanı merhum Bülent Ecevit'i, Başbakan Yardımcısı merhum Necmettin Erbakan'ı ve Kıbrıs Barış Harekâtı'na destek verenleri rahmetle, şükranla anıyoruz.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'inci kuruluş yıl dönümünü kutluyor, başta Kıbrıs mücadelesinin yılmaz savunucuları merhum Rauf Denktaş ve Doktor Fazıl Küçük olmak üzere Türk Mukavemet Teşkilatının kahramanlarını ve şehitlerimizi rahmetle ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, 15 Kasım, Filistin devletinin kuruluşunun 35'inci yıl dönümüdür. Tek istekleri kendi topraklarında özgürce yaşamak olan Filistin halkı yetmiş beş yıldır İsrail'in katliamlarına, ambargolarına maruz kalmıştır ancak asla haklı davalarından ve mücadelelerinden vazgeçmemişlerdir. Filistin Ulusal Konseyi 15 Kasım 1988'de bağımsız Filistin devletini ilan etmiştir. Dönemin Başbakanı merhum Turgut Özal aynı gün Filistin devletini tanımak suretiyle Türkiye'nin Filistin davasındaki duyarlılığını dünyaya ilan etmiştir.

İsrail 7 Ekimden beri Gazze'de çocuk, yaşlı, kadın demeden binlerce Filistinliyi katletmiş, milyonlarca Filistinliyi yurtlarından sürerek savaş suçu işlemiştir. İsrail'in saldırılarında 4.630'u çocuk, 3.130'u kadın olmak üzere 11.240 Filistinli hayatını kaybetmiştir. İsrail, Gazzelileri Sina Yarımadası'na, Batı Şeria'da yaşayanları da Ürdün'e sürmeye çalışmaktadır. ABD ve Avrupa ülkeleri İsrail'in katliamlarına destek vermektedir. Birleşmiş Milletler etkisizdir. İslam İşbirliği Teşkilatından umut yoktur. İsrail'in katliamlarına karşı Türkiye kadar ikeli, içten, sağlam ve samimi duruş sergileyen başka da bir ülke görülmemektedir.

İsrail ile Filistin arasında sürdürülebilir barış ve ateşkes ortamı tesis edilmeli ve insani yardım koridorları açılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İsrail'e kapsamlı yaptırım programı uygulanmalı, Gazze'yi harap etmesinden dolayı tazminata mahkûm edilmelidir. İslam ülkelerinin de katılımı ve desteğiyle barış gücü oluşturulmalı, garantörlük kurumu işletilmelidir. Uluslararası barış konferansı toplanmalıdır. İki devletli çözüm iklimi acilen yeşermeli, 1967 sınırlarını haiz, başkenti Doğu Kudüs olan egemen, toprak bütünlüğünü sağlamış bağımsız Filistin devletinin tanınması sağlanmalıdır. Eli kanlı Netanyahu ve yönetimi işledikleri savaş suçlarından dolayı Lahey Adalet Divanında yargılanmalıdır.

Türkiye olarak haklı davasında Filistin halkının yanında olmaya devam edeceğiz. İsrail'in katlettiği tüm mazlumlara Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Akçay.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş konuşacak.

Buyurun Sayın Beştaş

25.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Pir Seyit Rıza ve arkadaşlarının idam edilişlerine, hasta mahpuslara ve cezaevindeki Sadık Aslan'a, kadın cinayetlerine, Zonguldak'ta yaşamını yitiren Afganlı madenciye ve Mersin Bakkallar Odasının ziyaretine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pir Seyit Rıza ve arkadaşlarının idam edilişlerinin üzerinden seksen altı yıl geçti. 15 Kasım Dersimliler için "...(*)"kara gündür; o günü unutmamak, unutamayız; hâlâ bu büyük yara içimizde, halkımızın belleğinde taptaze.

Pir Seyit Rıza dara çekilmeden önce "Ben sizin yalanlarınızla, hilelerinize başa çıkamadım, bu bana dert oldu. Ben de sizin önünüzde diz çökmedim, bu da size dert olsun." demişti. Bu sözün bize söylediği; tarihsel hafızamıza ne olursa olsun sahip çıkmak, onu yaşamak ve yaşatmak temel görevlerimizdendir.

Yaşlılar, kadınlar, çocuklar, erkekler büyük bir dramla katledildi, yerlerinden edildiler. Kız çocukları başka ailelere verildi, hâlâ Dersim'in kayıp kızlarını konuşuyoruz. Bu topluma böylesi bir travmayı yaşatmak insanlık suçudur ve hakikatlerin ortaya çıkarılması, geçmişle yüzleşmenin sağlanması elzemdir, ertelenemezdir; aksi hâlde bu yaraların sarılması mümkün değildir. "...(*)" Saygıyla anıyorum.

Sayın Başkan, hasta mahpusları konuşmaya maalesef devam ediyoruz. Bu sistem öldürmeye devam ediyor. İktidarın elini attığı her yerde ölüm var. Cezaevinde kalan ve ağır hasta olan mahpusların tahliye edilmemesi maalesef cinayet olarak hafızalarımızda yerini tekrar tekrar yineliyor.

Zülküf Atay; şahsen de tanıdığım bir isim, DTK üyesi, cezaevinde şu anda. 4'üncü evre kolon kanseri ve kemoterapi alıyor. Avukatları, ailesi başvuru yapıyor; savcıya ulaşamıyor, rapor alınamıyor. Acaba Zülküf Atay'ı cezaevinde tutmanın amacı nedir hakikaten? Kanser hastası ve son evrede; tedavisinin cezaevinde mümkün olmadığını hepimiz gayet iyi biliyoruz.

Adalet Bakanlığına, AKP iktidarına ve grubuna sesleniyorum: Zülküf Atay'ı ve benzeri yüzlerce hasta mahpusu niye cezaevinde tutmaya devam ediyorsunuz? Yani bu konuda behemehâl yasal bir düzenleme yapılması bu Meclisin vicdani ve insani sorumluluğudur çağrımızı bir kez daha yapmak istiyoruz.

Başka bir mahpus Sadık Aslan; Elâzığ 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Hapishanede, on sekiz yıldır cezaevinde. 15 Mayıs'ta bırakılması gerekirken altı ay ertelenmiş cezası, şimdi, dün itibarıyla altı ay daha ertelendi. Cezaevi idare kurulları yargı görevini görmeye başladı; korsan bir şekilde yargılama yapıp ceza veriyorlar ve insanları cezaevinde tutuyorlar.

Kadın cinayetleri de bitmiyor bu arada. Pınar Bektaş maalesef 8 yaşındaki çocuğunun gözü önünde vahşice katledildi ve Pınar'ın komşuları tarafından bulundu naaşı. Hemen arkasından, Beyoğlu'nda Sevilay Nayman ve 3 çocuğu da eşi Özgür Nayman tarafından katledildi. Pınar ve Pınar gibi birçok kadının uzaklaştırma kararları olmasına rağmen katledilmeleri bir kez daha bize şunu gösteriyor ki yasalar uygulanmıyor, kadınlar korumasız kalıyor.

Ekim ayı içinde 19 kadın cinayeti, 18 şüpheli kadın ölümü gerçekleşti, 2023 yılının başından bu yana 340 kadın katledildi. Bizler her defasında söylüyoruz, kadın cinayetleri politiktir; İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çekilen iktidarın cezasızlık politikalarının bizi getirdiği nokta, işte, tam da budur. Parlamento çatısı altında her türlü yasama kurnazlığıyla kazanılmış haklarımıza göz dikilmesini bir pratik hâline getirdi bu iktidar. İstanbul Sözleşmesi bitti, şimdi 6284'e ve kadınların nafaka hakkına göz dikilmiş vaziyette.

Makbul kadın dayatmasını her koşulda karşımıza çıkaran, kadını eve hapseden anlayışı asla kabul etmiyoruz. Kazanılmış haklarımıza saldırıları en güçlü şekilde bertaraf etmek için mücadeleye devam edeceğiz ve katledilen her kadının hesabını er geç soracağız.

Sayın Başkan, Zonguldak'ta yaşamını yitiren, yakılarak öldürülen Afganlı madenci Türkiye'de de dünyada da çok büyük bir yara açtı yani hakikaten insanın söz kurası gelmiyor. 10 Kasım'da yol kenarında, ormanlık alanda yanmış bir erkek cesedi bulundu. Bugün, aynı zamanda 3 çocuk babası Vezir Mohammad Nourtani'nin eşi konuşmuş "Adalet istiyorum." demiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani şimdi, ortada ruhsatsız bir maden ocağı var, jandarma ocağı kapatmış ama sahibi kaçak bir şekilde işletmeye devam etmiş; burada iki suç var. Ama tabii, burada "Hukuk sonra gelsin, ardımızdan gelsin." zihniyeti var. Göçükte bir işçi ölüyor ve maden sahibi delil karartmak için ya, delil karartmak için üzerine benzin döküp yakıyor, üstüne suçlar ekleniyor. Tutuklandılar; yani birisi işte, MHP İlçe Başkanı, 2 kişiyle beraber tutuklandı. Peki, hakikaten bu sorun çözüldü mü? Bu çürüme daha nereye kadar gidecek? Kimliksiz... Öldürmek, ölümüne neden olmak o kadar doğal ki naaşı yakılıyor. Bu da mültecilere reva görülen başka bir uygulama; bunu şiddetle kınıyoruz ve takipçisi olacağımızı da buradan ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, bitirin lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Takip edeceğiz.

Sayın Başkan, bugün Mersin Bakkallar Odası gelmişti ve tek sloganları vardı "Küçük esnaf bitirse Türkiye biter." diye. Temel talepleri var; Perakende Yasası'nın bir an önce yürürlüğe girmesi, SGK ve BAĞ-KUR prim gün sayısının eşitlenmesi, sigara

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

satışındaki kâr oranlarının revize edilmesi, banka POS oranları sigaranın kâr marjını geçmiş, bu nedenle gene küçük esnafa özel POS oranı istekleri, "Zincir marketler hafta sonu kapanmalı ve hafta içi belirli saatlerde açık olmalı." gibi birçok talebi tarafımıza iletiler. Açıkçası, iş yeri kira artış oranlarının konutlardaki gibi yüzde 25'le sınırlandırılması gibi çok temel talepleri var. Biz, Mersin Bakkallar Odası'nın da Türkiye'de genel olarak bakkalların da zincir marketler sebebiyle büyük bir mağduriyet yaşadığını not ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sağ olun, sağ olun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ve son cümlem, bakkalların mücadelesinin, bu taleplerinin yanında olmaya devam edeceğiz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Cumhuriyet Halk Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Gökhan Günaydın.

Buyurun Sayın Günaydın.

26.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını ve onurunu korumak için mücadeleye devam ettiğine, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümüne ve CHP-MSP Hükûmetine, 5 bin TL'lik ikramiyeyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesine gittiklerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, sizlerin bir kısmıyla dün gece, saat 24.00 itibarıyla buradan ayrılmıştık. Sizler gittiniz, biz burada kalmaya devam ettik; arkadaşlarımız saat 08.30'a kadar gece vardiyasında nöbetlerini tuttular, 08.30'dan itibaren bir başka arkadaş grubumuz nöbeti devraldı ve nöbeti tutmaya devam etti.

Yani Türkiye'de bir yargı krizi üzerinden başlayan derin devlet krizi varken, yargı unsurları Türkiye Büyük Millet Meclisine ayar vermeye kalkışırken, Anayasa Mahkemesi üyeleri gayrimillî, Batıcı ve terörist olmakla suçlanırken Türkiye Büyük Millet Meclisi bunu gündem edememe durumunu sürdürmekte, üzümlere ifade ediyorum ki âdeta ölü taklidi yapmakta.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını ve onurunu korumak için grup olarak mücadele etmeye devam etmektedir. Bu nöbetlere ziyaretimize gelerek destek veren tüm milletvekili arkadaşlarıma da huzurlarınızda teşekkür etmek isterim.

Buraya tekrar döneceğim ancak bugün, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümü. Ben Cumhuriyet Halk Partisinin 8'inci Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'in bugün törenlerde olduğunu ifade etmek isterim ve törenlerde bulunan tek Genel Başkan da Sayın Özgür Özel'dir. Niye özellikle 8'inci CHP Genel Başkanı vurgusu yapıyorum çünkü Cumhuriyet Halk Partisinin 3'üncü Genel Başkanına ve CHP-MSP Hükûmetine de bir atıf yapacağım. Bundan kırk yıl evvel, rahmetli Bülent Ecevit ve rahmetli MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan başkanlıklarında kurulan CHP-MSP Hükûmeti Amerika'nın bütün tehditlerine ve "Yapmayın." demelerine rağmen Kıbrıs'a bir barış harekâtı gerçekleştirdiler ve Karaoğlan'ın şu sözü tarihe geçti: "Biz yalnızca Türklere değil, Rumlara da barış götürmek için adaya gidiyoruz." Bu söz tarihî bir sözdür, bu söz aynı zamanda nasıl antiemperyalist bir tutum alınır bunun da canlı tanığıdır. Hani bugünlerde "Nasıl bir araya geliyorsunuz?" diyorlar ya; işte, o gün de antiemperyalist bir tutum alınması gerektiği zaman CHP ve MSP birlikte bu tutumu aldılar, gerçekleştirdiler ve Kıbrıs'a barışı getirdiler. Demek ki antiemperyalizm yalnızca bir nutuk atma sürecinden öte aynı zamanda bir faaliyet gösterme, bir icraat yapma meselesidir. Yine, o günlerden ifade edelim "Haşhaş ekemezsiniz." diyenlere Türkiye'nin kontrollü alanlarında şakır şakır haşhaş ektirmiştir ve "Siz bizim ne ekeceğimize karışamazsınız." demişlerdir. Bunu da antiemperyalist bir tutum olarak tarihe not olarak geçmişlerdir.

Peki, burada ne gördü? Arkadaşlar, burada bu Meclis 1 Mart 2003 tarihinde 100 bin Amerikan askerinin Türkiye sınırlarından Irak'a geçerek olmayan kimyasal silahları bulma bahanesiyle ilgili bir tezkereyi oylamayı kalkıştı ve burada Cumhuriyet Halk Partisi ve AKP'den oluşan iki partili yapıda CHP Grubunun tümüyle, AKP'den de bazı milletvekili ve bakanların bizimle beraber hareket etmesiyle bu tezkere reddedildi ama dönemin AKP Genel Başkanı, Başbakanı ve milletvekilleri bu tezkereye olumlu oy verdiler. Eğer bu tezkere bu Mecliste kabul edilmiş olsaydı Irak'ta öldürülen 1 milyon sivil masumun kanının bir kısmı bizim ellerimize de bulaşmış olacaktı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben burada, 1 Mart 2003'te "hayır" oyu veren Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuza ve bizimle beraber "hayır" oyu veren ve sonra siyasal yaşamları bitirilen AKP'li bakan ve milletvekillerine de teşekkür etmek isterim.

Son sözüm de şudur: 10 Kasım tarihinde yani bundan yalnızca beş gün evvel yine Anayasa Mahkemesinin önündeydik, CHP hep gider ya; siz böyle yaptığınız sürece biz oraya gitmek durumunda kalıyoruz. Sebep ne? 16 milyon emeklinin yarısına 7.500 liralık yoksulluk ücretini layık gördünüz, çocuklara verilecek harçlık düzeyinde 5 bin TL'yi emekli ikramiyesi olarak verdiniz ama burada da çalışan emeklilere bu parayı çok gördünüz. Örneğin, Çiftçi Kayıt Sistemi'ne dâhil olan on binlerce, yüz binlerce çiftçi emekli kardeşimiz bu parayı sayenizde alamıyor, bunun için de Anayasa Mahkemesine gitme gereği duyduk.

Türkiye böyle yönetilemez arkadaşlar; böyle adaletsiz, böyle ilkesiz tutumlarla Türkiye yönetilemez.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi gündemine hâkim olma konusunda, o kürsüden yaptığımız konuşmaların gerçekten hayata geçmesini diliyor ve tüm arkadaşlarımıza yararlı bir çalışma gününü diliyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günaydın.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Leyla Şahin Usta.

Buyurun Sayın Usta.

27.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümüne ve Filistin'in bağımsızlık gününe ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekillerimiz, ben de bugünümüzün iyi bir şekilde, verimli bir şekilde geçmesini temenni ederek başlıyorum.

Bugün, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilanının yıl dönümü. Yavru vatanımız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümünü ben de canıgönülden, yürekten kutluyorum, tebrik ediyorum.

15 Kasım 1983'te kurulmasıyla Kıbrıs Türk halkının kendi kaderini tayin etme hakkı dünyaya ilan edildi. Bağımsızlık günü, Kıbrıs Türkünün uzun bir mücadele sürecinin ürünüdür. Artık, günümüzde diplomatik ve barışçıl çözümlerle Kuzey Kıbrıs

Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası alanda daha güçlü bir şekilde ilerlemesi desteklenmeli ve adanın üzerindeki tüm karışıklıklar arasında diyalog teşvik edilmelidir. Türkiye olarak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle dayanışma içindeyiz. Ortak tarihimizle, kültürümüzle kenetlendiğimiz kardeşlerimize desteğimiz daimdir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'ıncı kuruluş yılı vesilesiyle bağımsızlık yıl dönümünü kutlarken, 1974 Barış Harekâtı'nda cansıparane mücadele eden aziz şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyor, kahraman gazilerimize de şükranlarımı sunuyor, tekrar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıl dönümünü tebrik ediyorum.

Bugün aynı zamanda Filistin'in Bağımsızlık Günü, 15 Kasım 1988. İstirdik ki büyük bir heyecanla ve mutlulukla bugünü kutlayalım ancak içimiz buruk, çok üzgün ve de öfkeliyiz. Bu anlamlı gün Filistin halkının özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinin zorlu yıllarının ardından elde ettiği bir zaferin simgesiydi ancak 7 Ekimden bu yana işgalci İsrail'in Filistin'de yaşattığı vahşet, gasbettiği hak ve özgürlükler bugünü coşkuyla değil, İsrail terörüne lanet ederek anmamıza sebep oluyor.

Filistin, tarihi boyunca birçok zorluğa karşı direnç gösteren güçlü bir halkın ev sahibi olmuştur. Bu mücadeleye duyduğumuz derin saygıyla birlikte her zaman yanlarında olduğumuzu da tekrar ifade etmek istiyorum. Filistin halkı, uzun yıllar boyunca işgal, zulüm ve adaletsizlikle karşılaşmıştır. Bu bağlamda, Filistin'in Bağımsızlık Günü, sadece bir ulusun kendi toprakları üzerinde egemenlik hakkını kazanması değil, aynı zamanda insan hakları, özgürlük ve adaletin zaferi anlamına gelmektedir. Bu vesileyle, Filistin halkının bağımsızlık gününün yaşanan zorluklara rağmen süren mücadelesinde zafere yol olmasını diliyorum. Filistin halkının barış ve güven içerisinde kendi topraklarında hür bir şekilde yaşayacağı gün için duamız ve zalime karşı duruşumuz da sürecektir.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, yerimden bir dakika söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

28.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel Sayın Meral Danış Beştaş Zonguldak'ta yakılarak öldürüldüğü ifade edilen Afganlıyla ilgili hususta adı geçen şahsın MHP'de bir ilçe başkanı olduğunu ifade etti. Ben şimdi il başkanımızla da görüştüm. İlçe başkanı değil; bu, belde başkanlığı yapmış, bu olaydan on-on beş gün önce de alkollü araç kullanarak kamu görevlisine mukavemet suçunu işlediği için hemen anında görevden alınmış yani bu hadiseden de evvel.

Şunu söylemek isterim: Görevi, sıfatı veya durumu her ne olursa olsun suç işleyen, hele ki böyle çok vahim bir iddia muhatabı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Elbette yargının vereceği karar esastır.

Bu kısa bilgiyi de arz etmiş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay bilgilendirmeniz için.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Önergeler

1.- Başkanlıkça, Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 15/11/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin önerge yazısı (4/32)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanlığının Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonundan geri çekildiğine dair yazısı 15 Kasım 2023 tarihinde Başkanlığımıza ulaşmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Başkanım, ben bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Burhanettin Bulut'un istifası ve yerine Aylin Yaman'ın getirilmesi meselesi var, onu daha sonra mı gündeme alacaksınız?

BAŞKAN – O seçimle olduğu için ikisi ayrı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Daha sonra seçime sokacaksınız. Tamamdır, sağ olun.

BAŞKAN – Ayrı usullere tabi, bu sadece Genel Kurulun bilgisine sunulmakla kesinlik kazanıyor. Onu ayrıca seçimli işler zamanında yapacağız.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen (3/ 796) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

B) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması hükümlerinden kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkezin görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 17/11/2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 1/11/2022 tarihli ve 1348 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 17/11/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/796)

13 Kasım 2013

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarını kurtarma mücadelesinde elde ettiği başarı ve sahada oluşan yeni durum neticesinde Azerbaycan, Ermenistan ve Rusya tarafından imzalanan 9 Kasım 2020 tarihli Üçlü Bildiri'de öngörülen faaliyetler devam etmektedir.

Azerbaycan tarafından 19-20 Eylül 2023 tarihlerinde düzenlenen antiterör operasyonu sonrasında Karabağ'daki yasa dışı ayrılıkçı oluşum ve bağlı silahlı unsurları ilga edilerek fiili işgal tamamen sona erdirilmiş olmakla birlikte Azerbaycan ve Ermenistan arasında henüz barış anlaşması imzalanarak nihai bir çözüme ulaşılmamıştır.

Uluslararası hukuk ve meşru egemenlik hakları temelinde, toprak bütünlüğü dâhil tüm haklarını savunabilmesi için sürecin başından itibaren Azerbaycan'a güçlü destek veren Türkiye, bölgede barış ve istikrarın korunup güçlendirilmesi ve bunu kolaylaştıracak biçimde iktisadi altyapının inşa ve ihyası için önemli katkılar sunmaya devam etmektedir.

Türkiye'nin Rusya ile birlikte oluşturduğu, Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin görev yaptığı Ortak Merkez, faaliyetlerini başarıyla sürdürmektedir. Türkiye, Ortak Merkez vasıtasıyla da bölgenin güvenliğine, istikrarına ve taraflar arasında güven inşasına katkı sağlamaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin Ortak Merkezdeki görevlerine devam etmesi, Türkiye'nin bölgedeki etkin ve yapıcı rolünün ve millî menfaatlerimizin gereğidir.

Bu mülahazalarla, 16 Ağustos 2010 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması" hükümlerinden kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkez görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 17 Kasım 2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 1 Kasım 2022 tarihli ve 1348 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile uzatılan iznin süresinin 17 Kasım 2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Şimdi, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Gruplara ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri, gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Tezkere üzerinde ilk söz, Saadet Partisi Grubu adına Sayın Hasan Bitmez'in.

Buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; siyonist terör örgütü İsrail'in Filistin'i işgalinin tüm şiddetiyle ve tüm hızıyla devam ettiği; çocuk, kadın, yaşlı, hasta demeksizin binlerce masum Filistinliyi katlettiği günleri hep beraber yaşıyoruz. Bütün hücrelerimle ve irademle "Kahrolsun siyonizm ve iş birlikçileri, yıkılsın ve Filistin'den defolsun İsrail!" diyorum. İnaniyoruz ki mahzun Filistin'in tam bağımsızlığına kavuşması, mağdur Filistinlilerin hak ettikleri özgürlüğe ulaşması, mukaddes şehir Kudüs'ün Müslümanlarla selamlaşması, ilk kıblemiz Mescid-i Aksa'nın İslam'la kucaklaşması yakındır. Evet, Filistin konusundaki hissiyatımız, fikriyatımız ve niyazımız budur.

Değerli hazırun, bir siyasetçinin Erdoğan hükümetleri ve AK PARTİ'nin İsrail'e karşı tavrı konusunda bütünüyle katıldığımız beyanlarını aktarmak istiyorum. Şöyle diyor o siyasetçi: "2010 yılının Mayıs ayında Türkiye İsrail'in OECD üyeliğini onayladı. Veto ettiğimiz takdirde İsrail'in üye olması mümkün değil. İsrail'i veto edin, İsrail üye olmasın. Ne yazık ki Türkiye 2010 yılının Mayıs ayında İsrail'in OECD üyeliğine onay verdi ve İsrail 1967 savaşlarından bu yana en büyük diplomatik zaferini Türkiye vasıtasıyla kazandı. Otel lobisinde 'one minute' demek marifet değil; Birleşmiş Milletlerde 'one minute' demek marifettir, OECD salonunda 'one minute' demek marifettir. Sayın Erdoğan lisanen bir şey söylüyor, başka bir şey yapıyor; çok ağır olacak ama şunu söyleyeyim: Sayın Erdoğan'ın kalbi 'Ali' diyor, dili 'Muaviye' diyor." Evet, bu beyanların sahibi ikbalini kurtarmıştır ya da kurtulmuştur.

Sayın Kurtulmuş, 4 Eylül 2011 tarihinde "Bir taraftan Davos'ta 'one minute' diyen diğer taraftan da İsrail'in OECD üyeliğini destekleyen Türkiye'yi İsrail bu süreçte ciddiye almadı." şeklinde bir paylaşımda bulunmuş. 10 Mayıs 2010'da Türkiye İsrail'in OECD üyeliğini onayladı, 31 Mayıs'ta da yani yirmi bir gün sonra, üç hafta sonra 31 Mayıs 2010'da da İsrail Mavi Marmara katliamını yaptı.

Erdoğan ve hükümetlerinin ikircikli yaklaşımlarını iç siyasette biriken gazı almak, dış ilişkilerde de İsrail sazi çalmak tavırlarını kör göze parmak misali ifade etmiş Numan Bey. Erdoğan'ı birçok konuda eleştiren Kurtulmuş, AK PARTİ saflarına dümen kırdıktan sonra geçmişte eleştirdiği tarzı siyaseti beğenen ve bilfiil icra eden özneler arasına dâhil olmuş. Bunun en somut örneği, 2016 yılında NATO Genel Merkezinde İsrail'e temsilcilik açma hakkını Türkiye'nin veto etmeyerek vermesine bir AK PARTİ'li olarak sessiz kalmıştır.

Sayın Kurtulmuş eylül ayında yani bu senenin eylül ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı sıfatıyla Avrupa Parlamentosu Başkanlar Konferansı'na katıldı. Bu konferansta görüştüğü kişiler arasında siyonist İsrail'in Meclis Başkanı da var. Bu adam "Filistinliler insan değil, insan görünümlü hayvanlardır." diyen İsrail'in Savunma Bakanına ve "Gazze'ye atom bombası atmak lazım." diyen kabine üyesine arka çıkan bir siyonist bakış açısına sahip. İlginç ve hazin bir husus ise görüşme heyetinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Filistin Dostluk Grubu Başkanının da bulunmasıdır. Bu durum, AK PARTİ'nin siyaset ve diplomasi noktasındaki ikircikli bakış açısının özetidir esasen. Bu görüşmenin gerçekleştiği 28 Eylül 2023 tarihinde, o tarihte, İsrail, Filistin'de, Kudüs'te Mescid-i Aksa'da işgalciydi ve siyonist terör örgütüyü, masum Filistinlilerin katiliydi. Bu görüşmede İsrail Meclisinin eş cinsel Meclis Başkanının yüzüne "İsrail, Filistin'de işgalci konumdadır. Siyonist terör eylemlerinizden rahatsızsız ve bir gece ansızın gelebiliriz. Hamas terör örgütü değildir." denilebilmiş midir? Bir tarafta kitleler karşısında ekranlarda ve kürsülerde Filistin, İsrail ve cinsel sapkınlık konusunda kurulan cümleler, diğer tarafta eş cinsel Meclis Başkanının başkanlık yaptığı İsrail heyetiyle ikili görüşmeler; içeride İsrail'e had bildiren, dışarıda İsrail'le iş birliği yapan; içeride eş cinsellere karşı tepki üreten, dışarıda eş cinsel Meclis Başkanıyla görüşmekten imtina etmeyen; hangisi sizsiniz?

Daha iki ay önce katil Netanyahu'yla kucaklaşıp Doğu Akdeniz'de aslında Filistin'in olan petrol ve doğal gazın sondajı konusunda iş birliği yapmayı düşündüğünüz İsrail, işgalci ve siyonist değil miydi? İsrail'in OECD üyeliğine onay verdiğinizde Kudüs'te, Mescid-i Aksa'da ve bütün Filistin'de Siyonist işgal devam etmiyordu mu? İsveç'in NATO üyeliği konusunda terörle mücadelede yeterince destek vermiyor gerekçesi üzerinden görsel direnç oluştururken İsrail'in Filistin'de terör uygulamadığı düşüncesinde olduğunuz için mi NATO bünyesinde konum almasını sağladınız? Gazze'ye gitme sözünüzü onca yıldır tutmamışken İsrail'e yönelik "Bir gece ansızın gelebiliriz." beyanınıza kıymet takdir etmeli miyiz? "ABD'nin 10 bin kilometre ötede, Akdeniz'de ne işi var?" cümlesini kuranlar "ABD'nin İncirlik'te ve Kürecik'te hâlâ ne işi var?" sorusuna cevap verebilir mi? Biz bir gece ansızın gitmek dâhil Filistin'e destek ve siyonizme köstek olacak her iradeyi, kararı ve eylemi koşulsuz onaylarız. Fakat ne yazık ki gelgit siyaseti ve hamaset ticareti anlayışından vazgeçmeyen Erdoğan Hükümeti ve partisi "Miting yapma, icraat yap." çağrımızda olduğu gibi, doğruyu yapmanın değil, yanlış en güzel şekilde doğru gibi takdim etmenin gayreti içinde olmuştur.

Kıymetli arkadaşlar, Erdoğan'ın İsrail'i sevdiğini söylemek haksızlık olur. Fakat Erdoğan'ın İsrail'in hoşuna gitmeyecek hiçbir icraatını da göremiyoruz. Mesela, Filistin devletine ve direnişine ihtiyaç duydukları İHA ve SİHA'ları gönderiyor musunuz? Biz, bugün siyonist İsrail'in güven içinde yaşama hakkının garantörü olmaya meyleden, Büyük Orta Doğu Projesi'nin eş başkanlığını yapmaya devam eden bir siyaset iradesizliğini görüyoruz. Bir gece ansızın gitme heyecanı üretmek değil, siyonist terörü bir an önce bitirme kararıdır sizden istenen ve beklenen.

Milletimizin huzurunda verdiğiniz sözünüze sadık olma noktasında gereğini yapın ama yapamazsınız çünkü siz bugüne kadar bu iradeyi ortaya koyacak bir duruş sergileyemediniz. Biz böyle söyleyince "Bekâra boşanmak kolaydır." diyorsunuz. Şimdi bunun böyle olmadığını ve nasıl olacağını 1960'lı, 70'li yıllarda zulmün bugünkü gibi zirve yaptığı bir dönemden örneklerle aktaracağım. Ama öncelikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 40'ncı yılını idrak ettiğimiz bugün, stratejik ortaklığımızı pekiştirmekte olduğumuz can Azerbaycan'ın da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanımasını istiyoruz.

Şimdi, sizlere az önce ifade ettiğim zulmün manşetlerini göstereceğim. Bu manşetlerin yüzlercesini internete girdiğinizde gazete sayfalarından bulabilirsiniz. "Rumlar 10 Türk köyüne daha saldırdılar" "Rumlar 2 köyü işgal ettiler" "Türkler 24 şehit verdi" "Adayı boşaltalım istiyorlar" Tam böyle bir dönemde Türkiye'de bir anda bir şey oldu, 1974 yılında Millî Selamet Partisi Meclise girdi, Cumhuriyet Halk Partisi ve Millî Selamet Koalisyon hükûmeti kuruldu, Sayın Erbakan ile Sayın Bülent Ecevit ortak hükûmet kurdular. Kıbrıs'a ne oldu? Kıbrıs'a bir şey oldu. "Çıkarma gemilerimiz Akdeniz'e açıldı" "Kıbrıs'a çıktık" "Mehmetçik Kıbrıs'ta" "Birliklerimiz Kıbrıs'ta ilerliyor" diyeceğimiz örneklerle hepimiz karşı karşıya geldik, böyle bir süreci yürüttük. Bundan sonra ne oldu? Bundan sonra Türkiye'de bir hükûmet değişimi oldu, 1975 yılında Millî Selamet Partisi ile Adalet Partisi hükûmet oldu. Amerika biz adaya çıktığımız zaman bize ne dedi? Dedi ki: "Çıkarmadan vazgeçin, bir an önce geri dönün." Ancak dönemin liderleri hep birlikte bir irade ortaya koydular. ABD Senatosu, Türkiye'ye yardımın kesilmesini onayladı, "Ecevit kararı Amerika için de düşündürücüdür." dedi. Türkiye'deki hükûmet ne dedi? "Türkiye, misilleme yapacak kararını aldı." Bunun üzerine ne yaptık? Üslere el koyduk, Türkiye'de var olan Amerika ve NATO üslrine -35 taneydi o zaman- el koyduk. Bunun üzerine Amerika ne dedi bize? Dedi ki: "Ambargoyu kaldırmıyorum, uyguladığım ambargoyu uygulamaya devam ediyorum." Türkiye'de irade ne yaptı? Kapalı olan 31 Amerikan üssünün malzemelerini sökmeye karar aldı, 31 tane Amerikan üssünün malzemelerini sökmeye karar aldı. Bir hafta sonra ne oldu? Bir hafta sonra Amerika Birleşik Devletleri Senatosu ambargoyu kaldırma kararı aldı. İşte şahsiyetli dış politika, şahsiyetli, iradeli bir davranış budur. Bugün sizden beklenen de bunlardır arkadaşlar. O gün bu liderler, Sayın Erbakan, Sayın Ecevit, Sayın Türkeş, Sayın Demirel -yani 2'nci Süleyman Demirel Hükûmeti de Milliyetçi Cephe Hükûmetidir, Sayın Türkeş de vardır- şahsiyetli bir dış politika iradesi ortaya koydular ve zulmü sona erdirdiler, Allah kendilerinden razı olsun.

Bunları neden anlattım? Geçmişte olduğu gibi, millî görüş siyaseti bugün de iktidarda olsaydı bugün yaşadığımız vahşet yaşanmayacaktı. Şimdi, sizin yaptıklarınıza ben birkaç örnek vereceğim: İsrail'e lojistik destek sağlayan İncirlik, istihbarat sağlayan Kürecik ve diğer düşman üsleri maalesef açık. İnternette de bulunabiliyor, "marine traffic" sayfasından da takip edebilirsiniz, bugün Türkiye'den İsrail'e petrol, demir çelik, meyve-sebze, su gemilerle gitmeye devam ediyor. İskenderun'dan, Mersin'den, İzmir'den, Ambarlı'dan, Antalya'dan, Kaş'tan, Yalova'dan yüzlerce gemi, her gün 8-10 tane gemi İsrail'e maalesef mühimmat taşıyor. Velhasıl, sizin iktidarınızda, sizin sayenizde Türkiye'nin bütün limanlarından İsrail'e her türlü sevkiyat tüm hızıyla devam ediyor. "Yaparsa AK PARTİ yapar: Siyonist İsrail Müslümanları katlederken ihtiyaç duyduğu malzemesini Türkiye'den temin eder." Başka ne yapıyorsunuz? "Tel Aviv Büyükelçisini istişarelerde bulunmak üzere Ankara'ya çağırdık." diyorsunuz. "Ankara'ya çağırmak" ifadesi hiçbir adım atmayan iktidara kızgın seçmeni memnun etmek için, "istişarelerde bulunmak" ifadesi ise İsrail'i kızdırmamak için kullanılan ifadelerdir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Niyet okuyorsun.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Burada söylenmesi gereken şudur: "İsrail vahşetinden vazgeçmediği müddetçe diplomatik ilişkilerimizi bitiriyoruz." Ama Sayın Cumhurbaşkanımız ne diyor? "Kimse benden İsrail'le diplomatik ilişkilerimizi kesmemi beklemesin." diyor.

Şimdi size bazı resimler daha göstereceğim: Niçin bu hâldeyiz; bugün İsrail'e karşı yapmanız gerekenleri yapamıyorsunuz, sadece laf söylüyorsunuz. Bu resim, Sayın Cumhurbaşkanımız işbaşına geldiği ilk yıllarda apar topar İsrail ziyareti yaptı, Ariel Şaron'la İsrail'de görüştü, onun fotoğrafı. Bu resim, Sayın Cumhurbaşkanımızın Şimon Peres'i Türkiye'ye davet edip şu koltuklarda oturan bütün AK PARTİ'lilere, toplantıya yoklama mecburiyeti koyup hepsine de "Ayakta alkışlayacaksınız." diye alkışlattığı toplantı, 13 Kasım 2007, bundan tam on altı yıl önce. Şu resim, Sayın Cumhurbaşkanımızın Herzog'u davet edip Külliye'de karşıladığı ve askerlerimize İsrail bayrağını taşıttığı resim. Şu resim, bundan iki ay önce Sayın Cumhurbaşkanımızın Amerika Birleşik Devletleri'nde bugün soykırım yapan İsrail'in Başbakanı Netanyahu'yla kucaklaştığı fotoğraf. Şu resmi de İsrail'deki Yahudi lobilerine selam durulan bir resim olarak ben değerlendiriyorum. Bunların hepsi katil, hepsi siyonist, hepsi Türkiye ve İslam düşmanı. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tekrar ediyorum: Bunların hepsi katil, hepsi siyonist, hepsi Türkiye ve İslam düşmanı. Bu ziyaretlerin, bu görüşmelerin hepsi bir ferasetsizliktir arkadaşlar, hepsi basiretsizliktir, hepsi dirayetsizliktir, iş birlikçiliktir, bu resimlerin hepsi bir korkunun eseridir. Allah'tan korkun, İsrail'den değil. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin İsrail'le en iş birlikçi Hükûmeti ünvanını kazandınız.

Sayın Erdoğan konuşmalarında sıklıkla Mehmet Akif'in şiirleriyle seslenir dinleyicilerine, bugün de seslendi. Mehmet Akif'in şu dizelerini de İsrail sorunu ve Filistin davası konulu konuşmalarında bir öz eleştiri olarak seslendirmeli kendisi, önümüzdeki hafta grupta olabilir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Sana mı soracak?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Yok, o sana soruyor, sen ona sorma.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – "En samimi kimseler beyninde en ciddi açık/Enseden arslan kesilmek, cepheden yaltak kedi/Müslümanlık bizden evvel böyle zillet görmedi." diyor Akif.

BAŞKAN – Sayın Hatip...

Sayın Hatip, bir saniye, sözünüzü kesmek zorundayım.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in (3/796) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve kendisini temiz bir dil kullanmaya davet ettiği ilişkin konuşması

BAŞKAN – İç Tüzük 66'ya göre sizi kaba dil kullanmamaya davet ediyorum, ısrar ederseniz konuşmanıza izin vermeyeceğim. Sebebi şu: Öncelikle "eş cinsel Meclis Başkanı" diyorsunuz, kimse size "erkek Hasan" diyor mu, kimse kadınlara "kadın Fatma, kadın Ayşe" diyor mu? Bu söz o kadar kötü bir yere gidiyor ki nefret cinayetlerini... Burada, cinsel yöneliminin bir suçmuş gibi... Esas suçları yetmiyor mu onun ne kadar vahim olduğunu anlatmaya, bir de "eş cinsel" deyince daha mı bir şey oluyor? Bunlar toplumda, günlük hayatta nefret cinayetlerini parça, parça, parça bir araya getiren motivasyonları oluşturuyor, bu

bir.

İkincisi “yaltak” diyorsunuz, bunu kabul etmek mümkün değil, cinsiyetçi ve ayrımcı bir şeydir, sizi temiz bir dil kullanmaya davet ediyorum. (CHP ve HEDEP sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması hükümlerinden kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkez görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 17/11/2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 1/11/2022 tarihli ve 1348 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 17/11/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/796) (Devam)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Sayın Başkanım, benim cümlelerimi toptan, bağlamında değerlendirdiğinizde bu dilin kullanılmasını eleştirdiğimi anlayacaksınız. “Yaltak” kelimesini de ben kullanmıyorum; bugün, Cumhurbaşkanımızın Meclis Grubunda Akiften alıntı yaparak kullandığı cümlelerin aynısıdır.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen temiz bir dille devam edelim.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Akif'in bu dizelerinde işaret ettiği kişi, kitle ya da teşkilat hatta hükümet olmak ne kadar büyük bir hüsrandır; Türkiye Yüzyılı hamasetiyle iş görmezliklerini örtmeye çabalayanların durumunu açığa çıkarmış. Kürsüden söylenenler ile masada küreselcilere söylenenler kesinlikle aynı değil. Siyonist ABD Dışişleri Bakanı Blinken 2 hafta önce Ankara'ya geldi. Ne konuşuldu bilmiyoruz ama sızan haberlerden öğrendiğimiz; Gazze'nin boşaltılmasının konuşulduğu, teklifi geldiği, 750 bin Filistinlinin 30 milyar dolar karşılığı Türkiye'ye gönderilmek istendiği. Bu ne demek arkadaşlar? Bu, Gazze'nin satılması demektir. Bu, Gazze'nin satılması demektir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Hangi sokaktaki çay ocağında duydun bunları?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bu, Gazze'nin satılması demektir. Bu, Gazze'nin satılması demektir ama siz satmaya alışkınsınız 8 milyar dolar için Irak'ı sattığınız gibi.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Ayıp, ayıp, şu söylediklerin hiç yakışıyor mu sana?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – 8 milyar dolar için 2003 yılında Irak'ı sattığınız gibi; ABD yardımları karşılığında Kıbrıs'ta Annan Planı'nı onaylatmaya kalkıştığınız gibi; bir tehditle Suriye'yi sattığınız gibi. Bunların hepsi arkadaşlar biz yaşarken oldu.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Şilteden su mu sızıyor da sen böyle sızıntıları duyuyorsun?

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Kıymetli arkadaşlar, Gazze boşaltılamaz, bilakis İsrail'in boşaltılması, silahsızlaştırılması, işgalin bitirilmesi lazım. Siz önce hâlen Gazze'de olan 1.100 Türk vatandaşını ve 150 Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşını oradan çıkarın. Asıl yapmanız gereken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Bir dakika ek süre istiyorum Başkanım siz kullandığınız için.

BAŞKAN – Ben kullandığım zaman sürenizi dondurdum, herhangi bir hakkınızı ketmetmedim. Size ek süre veriyorum, lütfen tamamlayalım.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Pekâlâ.

Asıl yapmanız gereken, siyonist İsrailileri işgal ettikleri Filistin topraklarından defetmektir. Gelin, bir adım atın, Türkiye'nin öncülüğünde, Mısır, İran, Pakistan, Azerbaycan'la birlikte İsrail'e ortak yaptırım kararı alın; diplomatik, ticari, siyasi, askerî yaptırımların adımlarını atın ama önce Gazze'de katliam yapan İsrail askerlerine Türkiye limanlarından yüklenerek yiyecek, mühimmat ve lojistik götüren gemileri göndermekten vazgeçin, menedin arkadaşlar. İnisiyatif alın, öncü olun, örnek olun, gerçek lider olun; işte o zaman biz sizi alkışlayalım, 1,5 milyarlık İslam âlemi sizi alkışlasın, insanlık size selam dursun. Unutmayın, Gazze bizim için millî güvenlik meselesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Otuz saniye...

BAŞKAN – Teşekkürler.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Siz söyleyin, kayıtlara geçsin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez'in (3/796) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın hatip konuşmasını baştan aşağı Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptıklarının üzerine kurgulamış ancak Sayın Cumhurbaşkanımıza olan kini, öfkesi aklının ve mantığının önüne geçmiş ve eski siyasi yol arkadaşlığının vefasının da önüne geçmiş görünüyor. Şunu söylemek istiyorum: Bir siyaset iradesizliğinden bahsetti veya söylenenlerin kıymete takdir edilip edilmeyeceğinden bahsetti. Sayın milletvekili şu anda Saadet Partisi Kocaeli Milletvekili olarak ismi yazılıyor. Siyasi iradenin bahsediyorsa sayın milletvekili seçime girerken hangi partinin adayı olarak girdi, bir onu hatırlatırım kendisine? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugün bütün konuşmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı Cumhuriyet Halk Partisinin onayıyla mı siyasete atıldı arkadaşlar?

MEHMET DEMİR (Kütahya) – “Duruşun olsun.” demiştin ya, aynı şey sizin için de geçerli.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sizin değiştirdiğiniz yasa bu, yasayı siz getirdiniz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın gerek grupta yaptığı konuşmada gerekse bütün kamuoyunda, her sözünde Filistin konusundaki hassasiyetini ve tutumunu çok iyi biliyoruz.

MESUT DOĞAN (Ankara) – Lafta doğru, sözde doğru!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ancak “one minute” çıkışına ait fotoğrafı göstermeden, bir devlet adamı vasfıyla yapılan görüşmeleri sanki İsrail'e ve İsrail askerlerine, İsrail terörüne destek veriliyormuşçasına bu kürsüden anlatmak hiçbir mantıkla, hiçbir doğruyla uyuşmaz. Türkiye'den giden malzemelerin İsrail askerlerine gittiğini iddia ediyor sayın vekil. İsrail'de yaşayan, Filistin'e yapılan katliamı ve soykırımı kınayan İsrail halkının orada var olduğunun farkında değil herhâlde. İsrail askerlerine ülkemizden giden hiçbir mühimmat da yoktur. Kasten “mühimmat” dediğini çok iyi biliyorum. Türkiye'den İsrail askerlerine giden hiçbir mühimmat da yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Barut var, barut.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu konudaki hatasını kesinlikle düzeltmek istiyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Mazot yeter zaten.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Gazze'nin boşaltılmasıyla ilgili görüşüldüğü iddiasını söyledi yine sayın hatip. Bu konuyla ilgili Bakanımız defaatle açıklama yaptı. Böyle bir konunun asla konuşulmadığı ve gündeme gelmediği; böyle bir konunun gündeme gelmediği gibi asla bir pazarlık konusu olmayacağı ve Gazze'den kimsenin Türkiye'ye getirilmeyeceği, Filistin halkının yaptığı mücadelenin sonuna kadar arkasında olduğumuz da defaatle söylenmesine rağmen sayın hatip sosyal medyadan işine gelenleri çekmiş, bir kurgu hâline getirmiş, şimdi burada bir kürsü konuşması olarak önümüze sundu. Kendisine tavsiyemiz, bu kadar öfkeyle, kinle değil, daha mantıklı, bu ülkenin, Filistin'in haklarını koruyacak iki devletli çözüm için, ateşkesin sağlanması için, oradaki masum ve sivil insanların hayatlarının kurtulması için ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – ...Filistin'in özgürleşmesi için ne yapılması gerekiyorsa bu konu için çaba göstermesini temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

30.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Leyla Hanım iki farklı bakış açısıyla bir eleştiri yöneltti; birincisi hatibimizin konuşmasına dair, ikincisi de siyasi nezaket dışı, başka parti listelerine atıfta bulundu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hatibiniz iddia ettiği için söyledim, yoksa hiç böyle bir iddiam yok.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Birincisi, hatibimiz kürsüde, bugüne kadar olan vakalar üzerinden belgeli konuşmalar yapmıştır, ağır eleştirilere varan konuşması olmuştur; iktidarsanız, buna katlanacaksınız.

Biz, Leyla Hanım'dan şunu isteriz: Hangi konularda bugüne kadar somut adımlar atılmıştır millî yas hariç? Bunu çıkıp kürsüden de paylaşabilir, olduğu yerden de paylaşabilir. İsrail-Filistin konusunda, bu gündemle ilgili hangi somut adımlar atılmıştır, bunu bekliyoruz? Ticari ambargo mu uygulanmıştır, askerî, diplomatik ilişkilerde bir şey mi yapılmıştır? Biz “Büyükelçiği gönderin.” dedik, büyükelçisini kendileri çekti. Hangi konuda, ne somut adım atılmıştır, lütfen bizi bu konuda aydınlatın? (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İkinci konuya gelince...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SÜMER (Adana) – Starbucks yasağı geldi(!)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Devam ediyorum Sayın Başkanım. Dört dakikaya yakın konuştu, devam ediyorum, ikinci konu daha önemli.

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şimdi, Leyla Hanım başka parti listelerinden seçilmeye “millî irade” gibi garip bir açıklama yaptı. Ben burada bütün AK PARTİ'li arkadaşlara sesleniyorum, bu konuda başka söylenenler de oluyor. Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi farklı seçimlerde farklı demokrasi tecrübelerini yaşamıştır, bu anlamda farklı olgunlukları yaşamıştır. 1991 seçimlerinde Sayın Bahçeli, Refah Partisi listelerinden seçime girdi. Bakın, burada sataşma için demiyorum, bir durum tespiti; rahmetli babam -o zaman Osmanîye Adana'ya bağlıydı- Sayın Bahçeli'nin de olduğu listeye oy verdi, bir günden bir güne “Sana verdiğim oya yazıklar olsun.” gibi bir şey söylemedi. Yine, Sayın Türkeş, Refah Partisi listesinden seçildi, geldi. Burada hiçbir parlamenter “Başka listeden seçildiniz.” diye bir siyasi nezaketsizlik yapmamıştır. Şimdi arkadaşlar demokrasinin bu tecrübesine tahammül etmek zorundadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Burada, aslında, daha iki gün önce başka partiden seçilen bir milletvekilini transfer ederek burada alkışlayan arkadaşlardan bahsediyoruz; bu, daha vahim bir şeydir (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Daha vahimi ne biliyor musunuz Leyla Hanım? Daha vahimi şu: Aynı demokrasi tecrübesini siz de yaşadınız, sizin listelerinizden de başka arkadaşlar seçildi, siz bize bu siyasi nezaketsizliği yaparken aslında sizin kendi ortaklarınıza da bu nezaketsizliği yapıyorsunuz; bu anlamda da sizi kınıyoruz yani. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Evet, bakın, şimdi, yerel seçimlerde bazı yerlerde aday çıkarmayacaksınız; bunların hepsi seçim yasalarından kaynaklanan ve demokrasinin de kendine göre bulduğu tecrübelerdir. Sizi, demokrasinin tecrübelerine, millî iradeye saygılı olmaya ve en başta da ortaklarınıza saygılı olmaya davet ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

31.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, ben bir siyasi nezaketsizlik olsun diye bir şey söylemedim, aynen tespit yaptım. Sayın Cumhurbaşkanımızın yapmış olduğu bu görüşmeler üzerinden sayın hatip, sayın vekil bir siyasi iradesizlik sonucunu çıkardığı için ben de kendi sözünün üzerinden kendisinin tutumunu ve davranışını söyledim. Ayrıca, şu anda yani kendileri bir CHP adayı olarak girdiklerinden niye bu kadar gocunuyorlar; bunu da anlamış değilim yani.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Hiç gocunmuyoruz, hiç gocunmuyoruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Hiç gocunmuyoruz.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Mecliste bulunmamızdan gocunuyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Tamam, ben bunu siyasi nezaketsizlik olsun diye söylemedim, hatibin konuşmasındaki tutarsızlığı ortaya koymak için söyledim ama ne hikmetse bunu her söylediğimizde siyasi bir nezaketsizlik olarak anlaşıyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Hülle bir ittifak yapmadık, siz şu an yerel seçimde hülle ittifak yapıyorsunuz, şu an yerel seçimde yasada olmayan bir hülle... Biz, açık bir ittifak yaptık, demokratik bir ittifak yaptık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Burada benim niyetim siyasi nezaketsizlik değil, hatibin konuşmasındaki davranışındaki ve tutumundaki çelişkiyi ortaya koymaktı.

“Filistin için neler yapıldı?” Bunları defaatle hem...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Gemiler gidiyor, gemiler; gemiler gidiyor(!)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Cumhurbaşkanımız bugün grup toplantısında da defaatle, tekrar söyledi. 35'in üzerinde ülke ve liderle gerek yüz yüze gerekse telefonla diplomasi trafiğini yürüten Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ve Türkiye'dir. Bütün dünya da şunun farkındadır: Eğer burada Filistin halkı bir ateşkes kavuşacaksa bunu sağlayacak olan da Türkiye'dir ve Recep Tayyip Erdoğan'dır.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir daha, bir dakikalık söz yeterli, lütfen...

BAŞKAN – Buyurun.

32.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Evet, Leyla Hanım, değerli AK PARTİ'li arkadaşlar; biz ilk günden beri bunu diyoruz: Bu konuda ortaya irade koyacak bir ülke varsa bu, Türkiye'dir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Koyuyoruz irade.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Filistin'e bu anlamda hamilik yapacak tarihî rolü olan ülke Türkiye'dir. Sizin unuttuğunuz şeyse Türkiye'nin bu tarihî rolünü şu anda yerine getiremiyor olduğudur. Çok basit bir şey soruyorum: Somut olarak hangi adımlar atıldı? Arkadaşlar, atılırsa memnun oluruz ama atılmıyor, itirazımız da buraya. Bu konuyu tekrar tekrar vurgulamak istedim. Varsa, siz açıklamayabilirsiniz, konusu olarak alanında yetkin bir arkadaş olur, çıkar, buradan açıklar, biz de dinleriz. Gerçekten yapılıyorsa destek de veririz ama yapılamadığına itiraz ediyoruz ve buna üzülüyoruz, yüreğimiz parçalanıyor, Türkiye'nin Filistin konusuna bu kadar tepkisiz kalmasına yüreğimiz parçalanıyor.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, özür dilerim uzatıyorum ama...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Usta.

Buyurun.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkanım, saygıdeğer AK PARTİ Grup Başkan Vekili, Cumhuriyet Halk Partisi listelerinden seçilmemizi eleştiren bir dil kullandı; biz bundan rahatsız değiliz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Eleştirmedim ya!

Başkanım, ben eleştirmedim.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Cumhuriyet Halk Partisine de huzurunuzda teşekkür ediyoruz. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

İkinci bir husus...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ben eleştirmedim.

BAŞKAN – Bir saniye, bir saniye Sayın Bitmez... Ne istiyorsunuz, talebinizi söyleyin?

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Bana onu istiskal eden bir cümle olarak kullandı, onu söylüyorum.

BAŞKAN – Hayır, bir hakaret yok. Sayın Grup Başkan Vekilleriniz de gerekli açıklamayı yaptı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, teşekkür ederim.

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Şöyle, “Aklını mantığın önüne geçirdi.” diye bir cümle...

BAŞKAN – Teşekkür ederim, Sayın Grup Başkan Vekiliniz cevabı verdi.

MEHMET DEMİR (Kütahya) – “Gurur duyuyorum.” dediğiniz şeyi size söyleyince niye gocunuyorsunuz?

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, “Aklını mantığın önüne geçirdi.” diye bir...

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Kin ifadesi kullandı.

BAŞKAN – Buyurun.

33.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, ısrarla yapılanları söylüyoruz ama ne hikmetse...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Neyi söylediniz Leyla Hanım, Allah aşkına ya!

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Not alıyoruz, not alıyoruz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – 30-35'in üzerinde liderle ve devlet başkanıyla Sayın Cumhurbaşkanımızın gerek yüz yüze gerekse telefonla diplomasi trafiği yürüttüğünü tekrar söylüyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sonuç?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bugün grup konuşmasında da söyledi Sayın Cumhurbaşkanımız, daha önce de söyledi.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sonuç, sonuç?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – 10 uçak dolusu yardımı Türkiye olarak biz Gazze'ye gönderdik, buyurun. Ateşkes sağlanması için bir çaba yapılıyorsa bunu da başaracak olan yine Sayın Cumhurbaşkanımızdır ve Türkiye'dir diye üstüne basa basa söylüyorum; bunu anlamak çok zor bir şey değil zannedersen.

MESUT DOĞAN (Ankara) – Gazze yok olduktan sonra yaparsınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ateşkes için bir diplomasi trafiğinin yürütülmesi gerektiğini hepimiz çok iyi biliyoruz. İHA, SİHA göndererek eğer savaşı kızdırmaktan yana bahsediyorsanız...

BÜLENT KAYA (İstanbul) – E, Ukrayna'ya gönderiyoruz. Ukrayna'ya savaşı kızdırmak için mi gönderiliyor?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – ...bu, sizin siyasete, Türkiye'nin geleceğine ve Orta Doğu'nun barışına dair ne kadar basiretsiz ve öngörüsüz olduğunuzun en önemli kanıtıdır. Yeter artık!

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, savaşı kızdırmakla itham etti.

BAŞKAN – Efendim?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Leyla Hanım “savaşı kızdırmaktan yanaysanız” gibi bir ifade kullandı, bir dakikalık söz istiyorum.

BAŞKAN - Bu konu artık yeterince tekemmül etti.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Son kez Başkanım, lütfen...

BAŞKAN - Peki, buyurun lütfen bir sataşmaya mahal vermeden.

34.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Kimse savaşı kızdırmaktan yana değildir. Bizim durduğumuz yer Filistin'in yanındır, tarafıdır.

Şimdi, burada Leyla Hanım dedi ki: "10 uçak dolusu yardım gitti." Gazze yıkılacak, biz de oraya gönderdiğimiz yardımlarla mı iftihar edeceğiz, memnun olacağız? Buradaki itirazımız, arkadaşlar, Türkiye'nin savaşın durması için gücünü, tarihî rolünü, bölgesel ağırlığını kullanması...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kullanıyoruz, görmek istemediğiniz için görmüyorsunuz.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – ...ve bu savaşın durdurulması için gerekiyorsa somut adımlar atması. Bu somut adımlardan kastımız, oraya illaki askerî yardımdan bahsetmiyoruz arkadaşlar, ticari ambargo uygulayabilirsiniz, uçuş hava sahasını kapatabilirsiniz. Bütün bölge ülkelerinin kapattığını düşünün İsrail hava sahasını. Ya, bir sürü yaptırım var, bunları bekliyoruz. Ama gerçekten “10 uçak dolusu yardım gönderdik.” şeyinin buradan söylenmesini de yadırgadım.

Tekrar teşekkür ediyorum.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması hükümlerinden kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere, hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkezin görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 17/11/2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve son olarak 1/11/2022 tarihli ve 1348 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 17/11/2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/796) (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Mehmet Satuk Buğra Kavuncu konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kavuncu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin Azerbaycan'daki görev süresinin bir yıl uzatılmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle ilgili olarak İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Aslında, genelde en son söyleneni en başta dile getirmenin faydalı olacağını düşünüyorum. İYİ Parti olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinin Azerbaycan'daki görev süresinin bir yıl uzatılmasına yönelik tezkereye elbette ki “evet” diyeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Hatta buradaki tezkerede görev süresi bir yıl olarak belirtilse de Azerbaycan'a yönelik görevimizin ve tarihî sorumluluğumuzun Türk milleti yaşadıkça yani sonsuza kadar var olacağını da söylemem gerekiyor.

Azerbaycan tezkeresine neden “evet” diyeceğiz? Mehmet Emin Resulzade'den Ebulfaz Elçibey'e kadar Azerbaycan Türkü soydaşlarımız daima bizleri ve cumhuriyetimizi öncelediği için “evet” diyeceğiz. Fikrî önderlerimizden merhum İsmail Gaspiralı'nın “dilde, fikirde, işte birlik” şiarının en iyi örneği de yine Azerbaycan'la olan ilişkilerimizde gizli olduğu için “evet” diyeceğiz. Bakü Muharebesi'ni kazanarak Azerbaycan Türkü soydaşlarımızı mezalimden kurtaran Nuri Paşa komutasındaki Kafkas İslam Ordusu için “evet” diyeceğiz. Sovyet emperyalizminin esaretine rağmen Türklük şuurundan ve Türk milleti gerçekliğinden asla kopmayan soydaşlarımızın aziz hatıraları için “evet” diyeceğiz. On yıllarca mezalime uğrayan ve katledilen Türk dünyasının asil evlatları hak ettikleri gibi insan haklarına ve uluslararası hukuka uygun bir şekilde yaşasınlar diye “evet” diyeceğiz. Urumçü'de, Doğu Türkistan'da katledilen on binlerce soydaşımıza umut olabilmek için, güçlü ve etkili bir Türk dünyasının bütün Türklüğün yaralarına merhem olabileceğine dair inancı yeniden hatırlatmak için “evet” diyeceğiz. Dağlık Karabağ'da, yüzlerce soydaşımızın katledildiği Hocalı'da dalgalanan Azerbaycan bayrağı daha güçlü, daha hür dalgalansın diye “evet” diyeceğiz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Ben her şeyden önce bir Türk milliyetçisiyim; böyle doğdum, böyle öleceğim. Türk birliğinin bir gün hakikat olacağına inancım vardır. Ben görmesem bile gözlerimi dünyaya onun rüyaları içinde kapayacağım. Türk birliğine inanıyorum, onu görüyorum.” hayali için “evet” diyeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Kafkaslardan esen yeller her daim bize selam söylesin diye “evet” diyeceğiz. Bugün 40'ıncı kuruluş yıl dönümünü kutlayan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bekası ve güvenliği için, Türk dünyasının güney ucundaki yıldızı olması için “evet” diyeceğiz. Ezcümle, bugün konuştuğumuz mesele yalnızca Azerbaycan ve Türkiye arasındaki bir tezkere konusu değil, Türk dünyası için kritik önemde bir konumlanmadır. Biz bu konuma tarihten bugüne kadar zaten “evet” diyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türklüğün yılmaz ve mütevazı temsilcisi merhum Ebulfaz Elçibey'in davası, bugün Dağlık Karabağ'da, yüzlerce soydaşımızın katledildiği Hocalı'da dalgalanan Azerbaycan bayrağıyla yeni bir aşamaya geçmiştir. Asırlarca şımartılan ve Türk milletine karşı bir piyon gibi kendini kullandıran unsurların Azerbaycan'a ait topraklardan çıkarılması Türkiye

Cumhuriyeti devleti için de büyük bir gurur kaynağıdır; evet, devletimiz için bir gurur kaynağıdır. Her ne kadar mevcut iktidarın geçmişteki bazı faaliyetleri bu konuda şüphe uyandırsa da devletimizin temsilcilerinin bu konuda bizimle aynı duyguları paylaştığını en azından ümit ediyoruz. Zira sözde Ermeni soykırım iddialarının bazı çevrelerce en ciddi ölçüde köpürtüldüğü, âdeta Türklüğü mahkûm eden özür kampanyalarının başlatıldığı bir dönemde mevcut iktidar da bu girişimlere karşı derin bir sessizliğe kapılmıştı. Üstelik, hepimizin hatırlayacağı gibi, 2009 yılının Ekim ayındaki Türkiye-Ermenistan maçına Azerbaycan bayraklarının sokulmaması ve bu bayrakların çöpe atılması ilişkilerimizdeki en kara ve bizim açımızdan da utanılacak olay olarak tarihimizde yer etti ve yine bu iktidar döneminde gerçekleşmişti. O dönem süreci takip edenler bilecektir, Bursa Milletvekilimiz Sayın Selçuk Türkoğlu o dönem Bursa KAMU-SEN İl Başkanlığı ve hatırlarım, Azerbaycan bayraklarının o stada sokulması için çok ciddi bir çaba sarf etmişti. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ancak bunlar tabii ki küçük örnekler. Mesela, zamanında her türlü milliyetçiliği ayaklar altına alıp bugün ara sıra Türk dünyasını vurgulamak bana hiç inandırıcı gelmiyor. Bugün Türk milliyetçiliğini mahkûm edip milyonlarca kaçağı ve kayıt dışı sığınmacıyı hiçbir şey olmamış gibi sınırlarımızdan içeri bilinçli bir şekilde sokunca bir anda aslinize rücu ediyorsunuz. Cumhuriyetin 100'üncü yılı için bilimsel, kültürel ve coşkulu hiçbir organizasyon yapmayıp 29 Ekimden bir gün önce Türk milletinin karşısına Gazze'de -ki bu arada bütün kayıpları Allah'tan rahmet dileyerek anıyorum- artık soykırıma dönüşmüş insanlık suçunu da bir malzeme olarak çıkarınca sizin için her şeyin siyasette nasıl kullanılabilir ve kolayca malzemeye dönüştürülebilir olduğunu görüyoruz. Dün sözde çözüm sürecinde açılımcıyken de aynı şeyi gördük, FETÖ'cü hâkim ve savcılara zırhlı araçlar hediye edilirken de aynı şeyi gördük yani bizler bu ikircikli tavırların, yüz seksen derecelik dönüşlerin yabancısı değiliz ancak bunlara yabancı olmak bir yana, bu dönüşleri kendi duruşuna uygun bulan, yalpalaya yalpalaya başladığı siyaset yolculuğuna kendi kişiliğine uygun bir yerde devam eden, bu kürsüden muhabbetinin bulunduğu insanlara, siyaseten iğrenç, siyaseten ahlaksız iftiharlar atan şahıs da sizinle yol yürümeyi uygun buldu. Leyla Hanım az önce "bir eleştiri" demedi "Bir tespitte bulundum." dedi. Ben de bir tespitte bulunayım: Umarım, muhalefet partisinin milletvekili olmak için seçmenin oylarıyla bu Meclise gelmiş, daha sonra şaibeli bir şekilde transfer edilmiş, sizinle birlikte oturan o milletvekiline de her gün aynı tespiti yapar; bu Meclise kimin oyuyla, nasıl seçildiğini de az önce Saadet Partisi milletvekiline hatırlattığınız gibi her gün hatırlatırsınız. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar) Maalesef, bütün bu olanlar da kirli, onursuz ve siyaseten utanma duygusu olmayan bir siyaset anlayışının ürünü ve siyasi kokuşmuşluğun da bir göstergesidir. O yüzden size hiçbir zaman güvenmedik, güvenmeyeceğiz.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi 10 Kasım, hepimiz için önemli ve anlamlı bir tarih. Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ebediyete uğurladığımız bu matem günü aynı zamanda Azerbaycan'ın Dağlık Karabağ Savaşı'nda kazandığı zaferi ilan ettiği bir tarih. Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev de Türkiye Cumhuriyeti için matem günü olan 10 Kasım'da kutlama yapamayacaklarını ifade etti. Bu o kadar kıymetli ki bunu dünyada söyleyecek, uygulayacak başka bir devlet, başka bir ülke bulamazsınız. Onun için, tezkereye bugün de "evet" yarın da "evet" sonuna kadar "evet" diyeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Zafer Bayramı etkinliklerini 10 Kasım'dan 8 Kasım'a çekti. Soydaşlarımızın bu anlamlı tavrı için elbette tekrar şükranlarımızı sunuyoruz.

Türk dünyası, kendisine ait değerler için her zaman çok hassastır ve Türklüğün her simgesi birer abide olarak Türk dünyasında yer bulur. Kazakistan devleti, başkentinin en görünür noktasına devasa bir Atatürk heykeli dikerek bunun en güzel örneklerinden birini teşkil etmişti hatta o anları görmek bana da nasip olmuştu. Tabii ki bu anlamlı hareket bizi hiç şaşırtmadı. Nitekim Azerbaycan Türkü dostlarımızın, Türklük ve Atatürk konusundaki hassasiyetinin başta Diyanet İşleri olmak üzere Türkiye'deki birçok devlet kurumundan ve siyasi yapıdan fazla olduğunu bizler zaten biliyorduk. Zaten ortak acılar ve mutluluklar, ortak sevinçler ve kederler bir milleti millet yapan en önemli unsurlardır. O yüzden, millet olabilmek şuuru hep birlikte taşıdığımız ve bunu doyasıya yaşadığımız için iki ayrı devlet olsak da tek millet olabildiğimiz için son derece mutlu ve gururluyuz. İnşallah bazıları -ki bu bazılarının içine bu sıralarda oturan bazıları da dâhil- 10 Kasım gibi kederlerimize ve 8 Kasım gibi sevinçlerimize ortak olur yani aslında Türk milletine ortak olur. Bugün bu ülkede ezanların okunmasının sağlayıcısı olan bu ülkenin kurucusunun adının anılmamasına sebep olan zihniyeti kınıyor ve bu duruma şahit olmaktan utanç duyduğumu bir kez daha iletmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, Azerbaycan'la ilişkilerimiz konusunda ihmal edilmemesi gereken önemli noktalardan biri de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin konumudur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar'ın bir ay kadar önce Azerbaycan'da temaslarda bulunmasını son derece önemli buluyoruz. Özellikle Akdeniz'in ve Kafkasya'nın güvenliği bir yana, Türk dünyasındaki iş birliklerimiz açısından Azerbaycan'ın konumu ve Türkiye Cumhuriyeti'ne yakınlığı daha da kıymetli ve geliştirilmesi gereken bir noktadır. Geçtiğimiz hafta Astana'da "Türk Devri" sloganıyla gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı Zirvesi'nde Azerbaycan'ın egemenliğinin yeniden tesis edilmesine ilişkin memnuniyet duyulması ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türk dünyasının ayrılmaz parçası olarak tanımlanması da kıymetlidir ancak hem soydaşlarımıza karşı tarihî sorumluluğumuz hem de stratejik ve millî çıkarlarımız gereği Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türk dünyasındaki konumunun güçlendirilmesi ve Azerbaycan'ın bu konuda etkin bir rol oynaması Türklüğün geleceği açısından hayati bir önem taşımaktadır.

Bugün dünya birçok çatışmaya ve savaş hâline sahne olmaktadır. Özellikle ülkemizin çevresi incelendiğinde son otuz yılda Balkanlardan Kafkasya'ya, Orta Doğu'ya kadar birçok bölgede bazıları hâlâ devam eden, bazılarının da artçıları hissedilen gerilimler ve savaşlar söz konusudur. Türkiye Cumhuriyeti devleti eğer bugün bu çatışma ortamından uzak kalabiliyorsa bunun en büyük sebebi bu topraklarda kurulan cumhuriyet ve liyakatli kadrolarla yönetilen dış politikadır. Bu açıdan dengeli bir dış politika, bizlere cumhuriyeti kuran kadronun en büyük mirasıdır. Zira birçok savaş ve yıkım görmüş, cepheden cepheye koşmuş kahraman kurucu önderlerimiz toprak ve insan kaybının ne olduğunu en iyi bilen nesiller olarak beş bin yıllık millet birikimimizi ve devlet tecrübemizi geliştirerek bugünlere taşımışlardır. Her ne kadar bugün "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı verilen bir ucubeyle yönetiliyor, her türlü devlet terbiyesi ve gereği ayaklar altına alınıyor, Anayasa hiçe sayılıyor ve tek adamlığa varan bir yolun taşları döşeniyor olsa da Türk milleti, üzerine düşen her türlü vazifeyi sonuna kadar yapmıştır ve yapacaktır.

Değerli milletvekilleri, bugünün güvenlik anlayışı sınırların ötesinde başlamaktadır. Özellikle ateş çemberiyle çevrili ülkemiz de en başta güvenliğini sağlamak üzere meşru ve haklı sebeplerle sınır ötesinde bulunmaktadır. Ermenistan tarafından işgal edilen toprakların Azerbaycan tarafından kurtarılmasının ve işgale son verilmesinin ardından 9 Kasım 2020'de Azerbaycan, Rusya ve Ermenistan tarafından imzalanan Üçlü Bildiri çerçevesinde ülkemiz Azerbaycan'a olan desteğini sürdürmektedir. Özellikle anlaşma kapsamında Zengezur Koridoru'nun oldukça önemli olduğunu ve iki ülke arasındaki bağları daha da somut hâle getireceğini de bu kürsüden bir kez daha vurgulamak istiyorum. Ermeni ayrılıkçılar her ne kadar terör eylemlerini sürdürme çabasında olsa da Azerbaycan'ın kahraman ordusu terör yapılarınılarına yönelik haklı ve meşru mücadelesini sürdürmektedir. Böyle bir ortamda kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin de Rusya'yla birlikte oluşturulan Ortak Merkezde görev alması, Azerbaycan'ın ve ülkemizin mutlak millî çıkarları için elzem ve hayatidir. Bütün dünyada sınırlar yeniden yükselip her nokta potansiyel bir çatışma alanına dönüşürken haklı ve meşru mücadelesinde Azerbaycan'ın her türlü yanında olmamızın, yalnızca millî menfaatlere göre değil soydaşlık hukukuna, ortak geçmişimize ve ortak gelecek ülkümüze göre de zorunlu olduğunu ifade etmek istiyorum.

Ulu Önder Atatürk'ün de ifade ettiği gibi: "Savaş zaruri ve hayati olmalıdır. Milletin hayatı tehlikeye maruz kalmadıkça savaş bir cinayettir." Azerbaycan, bugün bölgede kendisine ait olan ve önce Sovyetler'in, ardından da Batı'nın şımarttığı

Ermenistan devletinin işgali altındaki toprakları hem işgalden hem de terör odaklarından kurtarma sürecini yürütmektedir. Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarında Azerbaycan bayrağının asılması, kardeşlerimizin haklı mücadelesi ve hedefi olduğundan bizim de mücadelemiz ve hedefimizdir. Bu sebeple, İYİ Parti Grubu olarak kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizin Azerbaycan'daki görev süresinin bir yıl uzatılmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı tezkeresine "evet" oyu vereceğimizi de tekrardan ifade etmek istiyorum. Bizim için hem Azerbaycan'ın hem de Türkiye Cumhuriyeti devletinin birlikteliği ve mutlak çıkarları hayatidir ve her türlü siyasi tartışmanın, kutuplaşmanın ve rekabetin de ötesindedir. Türk milleti ve Türkiye Cumhuriyeti devleti hiçbir zaman kan dökmekten, savaşa girmekten keyif almamıştır. Türk dünyasının güvenliği açısından, başta Rusya ve İran olmak üzere, çok kritik bir konumda bulunan Azerbaycan'ın millî çıkarları bizim de çıkarlarımıza eşittir. "İki devlet, tek millet" şiarına uygun olarak ortak mazimiz ve geleceğimiz de bu eşliği zorunlu kılmaktadır.

Can Azerbaycan'ın her koşulda yanında olduğumuzu bir kez daha vurguluyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.
Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.06

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER : Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.
(3/796) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir'e aittir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca Azerbaycan'a asker gönderme tezkeresinin bir yıl daha uzatılması hususunda Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle ilgili Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında çalışmalarımızı takip eden aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, dost ve kardeş ülke can Azerbaycan'ın ordusu, 27 Eylül 2020 tarihinde Ermeni güçlerinin mütecaviz saldırılarına karşı harekâta başlamış ve kırk dört günlük kahramanca mücadele neticesinde hakkı olanı Türklüğün sarsılmaz iradesi ve kudretiyle tesis etmiş, otuz yılı bulan işgalin ardından Karabağ vatan topraklarına kazandırılmıştır. Allah'ın yardımıyla gösterilen bu üstün mücadele neticesinde zulüm sona ermiş, hak bizzat sahibine geçmiştir.

Yıllardan bu yana işgale karşı üç maymunu oynayan devletler ise hâlâ Azerbaycan'ın zaferini içlerine sindirememiş, farklı arayış, tezgâh ve oyunlarla bölgedeki çatışmaların derinleşmesini arzu edegelmişlerdir. Ne var ki sahada olduğu gibi diplomatik alanda da akıllıca hareket eden Azerbaycan, Türkiye'nin de verdiği destekle şimdiye kadar bu oyunların tamamını boşa çıkarmıştır. Türklüğün zaferiyle beraber bölgede uzun süredir devam eden işgal son bulmuş, gerek harp sahasında gerekse diplomasi masasında gösterilen başarı tüm dünyaya bir mesaj olarak iletilmiştir.

Azerbaycan'ın ortaya koyduğu vatan muharebesi, daha evvel tecrübe edilmemiş taktik ve stratejilerin uygulanabilirliğini göstermesi ve akabinde de getirdiği diplomatik başarılar açısından artık sadece gücünün sözünün geçtiği bir dönemin kapandığını açıkça gözler önüne sermiştir. Diğer yandan, insanlığın onur ve haysiyetinin korunması adına mücadele verenler için de emsal bir davanın yansıması olmuştur. Karabağ'da kazanılan zafer bu yönüyle tüm mazlum coğrafyalarda yeni bir umudun başlangıcı olmuş, sadece Kafkaslarda değil küresel anlamda da Türklüğün lehine sonuçlar doğurmuş, dünyanın farklı bölgelerinde zulme uğrayanların ise Türk'e olan inanç ve güvenini de pekiştirmiştir.

Savaşın yaşandığı süreçte önemli kırılma noktalarından biri de Şuşa'nın Azerbaycan güçlerince kurtarılması olmuştur. Nitekim Şuşa'nın da işgalden kurtarılmasının ardından 10 maddelik bir ateşkes anlaşması imzalanarak Ermenistan tarafı yenilgiyi kabul etmiştir. Böylelikle, sahada elde edilenler masada da kendisini göstermiştir. Azerbaycan'ın Ermenistan'la görüşmelere başlamasının hemen ardından ülkemizin de Ermenistan'la ilişkilerini normalleştirmek amacıyla başlattığı süreç, bölgesel barışın sağlanmasının diğer bir adımı olmuştur. Karşılıklı olarak atanan özel temsilciler aracılığıyla sürdürülen görüşmeler ilişkilerin makul ve müspet bir zemine taşınması anlamında kayda değer sonuçlar vermiştir. Bu sürecin en başından sonuna kadar Türkiye, dost ve kardeş ülke can Azerbaycan'a desteğini fiilî olarak sürdürmüş, savaşın ardından ilerleyen zaman içerisinde de Azerbaycan'ın menfaatleri doğrultusunda politikalar izlenmiştir.

Buna karşın, barış görüşmelerinin devam ettiği zaman diliminde Ermenistan verdiği sözleri tutmayarak dönem dönem ateşkesi ihlal etmiştir. Geçtiğimiz yıl içerisinde Ermenistan tarafı Azerbaycan mevzilerine pek çok kez tacizde bulunmuş ve gerilimi tırmandırmıştır. Özellikle 2023 yılında Hankendi bölgesinde Ermeni terör faaliyetlerinin artış göstermesi ve Azerbaycanlı güçlere yönelik saldırıların artması durumu kabul edilemez boyutlara taşımıştır. Nitekim, Azerbaycan ordusu 19 Eylül 2023 tarihinde antiterör operasyonunu başlatarak yirmi dört saatten kısa bir zaman dilimi içerisinde yeni bir zafer daha kazanmış ve bu zafer neticesinde Ermeni güçleri teslim olmuştur. Nihayetinde şanlı Azerbaycan bayrağı Hankendi semalarında yeniden dalgalanmaya başlamıştır. Türklüğün zaferi Hankendi'yle beraber tekrar perçinlenmiştir. Azerbaycan, Ermeni terörüne geçit vermeyeceğini net bir şekilde ortaya koymuş, şartlar ne olursa olsun egemenlik haklarını korumaktan vazgeçmeyeceğini bir kez daha göstermiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Azerbaycan'ın İkinci Karabağ Savaşı'nın ardından 2023 yılı içerisinde Hankendi'de yürüttüğü terör operasyonunun başarıya ulaşmasıyla işgal altında bulunan tüm topraklar kurtarılmış, Karabağ'la ilgili verilen mücadele amacına ulaşmıştır. Kafkasya'da barış, güvenlik ve istikrarın sağlanması adına ilk gereklilik olan Karabağ sorununun çözülmesiyle bölgede yeni bir dönemin başlangıcı hususunda önemli bir fırsat yakalanmıştır. Türk askerinin Karabağ'daki varlığı Azerbaycan için önemli bir garanti olurken bölgesel istikrarın sağlanması anlamında da en önemli teminat hâline gelmiştir.

Bunun hemen ardından, yine ülkemizin önerisiyle Kafkasya'daki 3+3 formatındaki iş birliği mekanizmasının hayata geçmesine yönelik ilk adım da atılmıştır. Ekim ayında İran'ın ev sahipliğinde düzenlenen bölge ülkeleri dışişleri bakanları toplantısı umut verici bir gelişme olarak kayıtlara girmiştir. Bir sonraki görüşmenin ülkemizin ev sahipliğinde yapılacak olması ise diğer ülkelerin önerimize sıcak bakarak müspet gördüklerini işaret etmekle beraber, pozitif yönlü sonuçların da alınacağını işaret etmektedir. Ancak, bölge dışı bazı aktörlerin özellikle Ermenistan'ı kışkırtıcı eylemlere girmelerinin de tüm taraflar açısından tehdit oluşturduğu ve kabul edilemeyeceği açıktır. Fransa'nın son dönemlerdeki bazı politikalarının karşılık bulması hâlinde en büyük zararı yine Ermenistan görecektir. Kaldı ki Ermeni diasporasının bir yandan Amerika Birleşik Devletleri, diğer yandan Fransa'daki çabalarının en büyük zararı yine yıllardan bu yana Ermenistan'a verdiği su götürmez bir gerçekliktir. Hem Amerika Birleşik Devletleri'nde hem de Fransa'da varlık içerisinde yaşayıp ahkâm kesen Ermeni diasporasına karşın, Ermenistan yıllardan bu yana ekonomik ve sosyal düzlemde sürekli geri kalmıştır; bunun da en temel nedeni Türkiye ve Azerbaycan hasımlığını sürdürmesiydi.

Bu durumun tersine dönmesi belli ki Ermenistan'ı istismar eden diasporayı telaşlandırmıştır. Zira, elindeki temel argümanın alınması ve artık Ermenistan'ın komşularıyla ilişkilerini normalleştirerek durumunu düzeltme girişimleri, Ermeni diasporasını giderek daha fazla değersizleştirecektir.

Diğer yandan, Kafkasya bölgesindeki barış ve istikrar ortamı sağlamaştıkça küresel ticaret ve enerji arzı açısından yeni fırsatların gündeme gelmesi de kaçınılmaz hâle dönüşmüştür. Azerbaycan ve Nahçıvan'ı, dolayısıyla Türkiye ve Azerbaycan'ı birbirine bağlayacak olan Zengezur Koridoru böylesi bir dönemde tüm dünyanın dikkatini çekmiş hatta bu koridorun hayata geçmesiyle özellikle Türk dünyasının daha da fazla kalkınacağı ve elinin güçleneceği yönündeki yorumlar her çevre nazarında tartışılmaya ve değerlendirilmeye başlanmıştır. Özellikle de Rusya-Ukrayna savaşının başlamasının ardından vasat bulan enerji arzı krizinin aşılabilmesi ve Avrupa'nın ihtiyaç duyduğu enerjiye erişim için alternatif ikmal sahalarına ulaşabilmesi açısından Zengezur Koridoru küresel bir etki yaratma potansiyeline sahiptir. Koridorun açılmasıyla oluşacak yeni enerji denkleminde yer alabilmek bölgesel diğer aktörler için de hayati öneme sahiptir.

Böylesi bir süreçte Kafkasya'da barışın kalıcı olarak tesis edilmesi ve istikrarın sağlanabilmesi adına Rusya'yla birlikte oluşturduğumuz Ortak Merkez kapsamında Mehmetçik'in faaliyetlerine devam etmesi, millî menfaatlerimizin ve millî güvenliğimizin açık bir gerekliliğidir. Ortak Merkezle bölgedeki mevcudiyetimiz, Kafkasya'nın güvenlik, istikrar, barış, iktisadi altyapının ve taraflar arasında güvenin inşasına önemli katkılar sağlarken Azerbaycan ve Ermenistan arasında barış anlaşması imzalanarak nihai bir çözüme kavuşturulması anlamında da etkin bir role sahip olacaktır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgedeki etkin ve yapıcı rolü sayesinde Türkiye ve Azerbaycan açısından değil, diğer yandan tüm Türk dünyasının küresel etkinliğini pekiştirmesi noktasında da önemli bir faktör olacağı karşımızda durmaktadır.

Küresel sistemin çıkmaza girdiği, küresel mekanizmaların ise etkisiz kaldığı bir iklimde Türk Devletleri Teşkilatının geleceğin dünyasına yön verme kabiliyetine eriştiği artık tüm çevrelerce kabul edilmeye başlanmıştır. Türkiye ve Türk dünyası ülkelerinin eriştiği bu kabiliyet, başta çevre olmak üzere, Batı dünyasının da Türk ülkeleriyle ilişkilerini daha makul bir zemine taşıyacaktır. Böylelikle uzun yıllardır çeşitli sınamalara ve yine bu sınamaların sonucu olarak türlü dayatmalara maruz bırakılmaya çalışılan Türk dünyasının hareket kabiliyeti de artacak, bölge dışı aktörlerin politikaları bölgenin asıl hak sahiplerine göre şekillenmeye koyulacaktır. Türkiye'nin bölgedeki varlığı, Azerbaycan-Türkiye kardeşliğiyle tüm Türk dünyasının sarsılmaz iradesi ve dayanışma ruhunun somut örneğini ifade etmektedir. Geline aşamada Türk'ün iradesi, barışın teminatıdır. Türkiye ve Türk dünyası, her nerede ve kim tarafından yapılsa yapılsın zulmün karşısındadır; temennimiz ve çabamız, küresel barış ve istikrarın bir an evvel sağlanmasıdır. Gerek Kafkasya Bölgesi'nde gerekse de tüm coğrafyalarda gerilimi tırmandırıcı, huzur ve refah ortamını bozucu tüm faaliyetlere karşı olduğumuzu da tekraren belirtmek isterim. 21'inci yüzyılın Türk ve Türkiye Yüzyılı olması irademiz, kararlılığımız ve azmimiz inşallah hedefine ulaşacak ve insana insanca yaşanır şartlar Türk milleti tarafından dünyaya kazandırılacaktır.

Muhterem milletvekilleri, içerisinde bulunduğumuz yüzyılda dünyamız çeşitli ciddi sınamalarla karşı karşıya kalmıştır. Bugün farklı coğrafyalarda vasat bulan krizler sadece yaşandığı bölgelerle kısıtlı kalmamakta ve tesirleri büyük olan bölgesel ve küresel etkiler yaratmaktadır. Yakın dönemde Hamas ve İsrail arasında yaşanan çatışmalar her geçen gün farklı boyutlar kazanırken özellikle İsrail'in saldırıları neticesinde yaşanan insanlık dramı hepimizi derinden yaralamıştır. Gazze'de İsrail tarafından hunharca katledilen bebekler ve çocuklar, vicdan sahibi herkes için kanayan bir yara hâlini almıştır. Ancak bütün bunlar, bütün bu acılar elbette ki geçecek ve geçmek zorundadır. İnsanlık var olduğu günden bu yana hiçbir zulüm payidar olmamıştır, zalimin zulmünün arttığı yerde mazlumin ahı her daim galip gelmiştir. Bugün Gazze'de İsrail'in sürdürdüğü zulüm, her birimizin içini acıtsa da İsrail gibi sapkın ve zalim bir yönetim anlayışının da gelecekte var olmayacağı bu sebeple kesinleşmiştir. Sessiz kalarak zulme ortak olmayacağımız, her daim mazlumin sesi olacağımız tüm taraflarca iyi anlaşılmalıdır.

Mazlumin umudunu yeşertmek, İsrail'in terörüne son vermek için Milliyetçi Hareket Partisi olarak önerilerimizi yeri gelmişken yüksek heyetinizle tekraren paylaşmak isterim: İlk olarak İsrail ile Filistin arasındaki çatışmaların durması, sürdürülebilir barış ve ateşkes ortamının tesis edilmesi ve insani yardım koridorlarının bir an evvel açılması şarttır. İkinci olarak İsrail'e kapsamlı yaptırım programı uygulanmalı, Gazze'yi harap etmesinden dolayı mutlaka tazminata mahkûm edilmelidir. Üçüncü olarak İslam ülkelerinin katılım ve desteğiyle barış gücü oluşturulmalı, garantörlük kurumları işletilmelidir. Dördüncü olarak uluslararası barış konferansı aynı çerçeve kapsamında bir an evvel toplanmalıdır. Beşinci olarak iki devletli çözüm iklimi acilen yeşermeli; 1967 sınırlarını haiz, başkenti Doğu Kudüs olan, egemen, toprak bütünlüğü sağlanmış, bağımsız Filistin devletinin tanınması sağlanmalıdır. Altıncı olarak da eli ve vicdanı kanlı Netanyahu ve yönetimi, işledikleri savaş suçlarından dolayı Lahey Adalet Divanında yargılanmalıdır.

Bugün geldiğimiz aşamada görülmektedir ki küresel sistem artık bütünüyle çıkmaza girmiştir, küresel mekanizmalar tümünden etkisini yitirmiştir. İnsanı temel alan, barış ve istikrarı önceleyen politikaların geliştirilmesi ve uygulanması tüm insanlık için zorunlu hâle gelmiştir; Türkiye'nin arzu ettiği ve gayret gösterdiği de budur. Türkiye, kendi bölgesi başta olmak üzere mazlum coğrafyaların tümünde yaşanan mezalimin son bulması adına mücadelesini sürdürmeye hiç şüphe yok ki devam edecektir.

Bu konu kapsamında, bugün Meclisimizde de gündeme gelen ve Türkiye'nin bu meseleyle alakalı neler yaptığı sorusuyla ilgili bazı hususlarda da bir konuya yine müsaadelerinizle işaret etmek isterim. Hepiniz biliyorsunuz ki İsrail'in en büyük destekçilerinden olan Amerika Birleşik Devletleri'nin Kudüs'ü İsrail'in sözde başkenti olarak tanıma kararına karşın, Türkiye'nin öncülüğünde, Birleşmiş Milletlerde gerçekleştirilen oylamada tarihî bir başarı elde edilmiş ve Amerika Birleşik Devletleri'nin Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıması kararı bütün dünya kamuoyu tarafından Türkiye'nin başarılı diplomatik faaliyetleri sayesinde ters yüz edilmiştir. Dolayısıyla, Kudüs'le alakalı, Hasan Onbaşıdan kalan emanetin ve nöbetin bugün Türk milletinin evlatları ve onların aziz temsilcileri olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin milletvekilleri olarak hepimizde olduğu gerçeğini hatırlatmak isterim.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken tezkereye Milliyetçi Hareket Partisi olarak olumlu yönde oy vereceğimizi belirtiyor, Kafkasya bölgesinde görev yapan kahraman askerlerimize Cenab-ı Allah'tan üstün muvaffakiyetler diliyor, Karabağ Savaşı'nda ve terör operasyonlarında şehadet mertebesine erişen kahraman Azerbaycan askerlerini rahmetle yâd ediyor, Azerbaycan liderliğini ve İlham Aliyev'i tebrik ediyor; yine bugünün vesile olması münasebetiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 40'inci kuruluş yıl dönümünü kutlarken, başta Kıbrıs davasının yol başçısı Fazıl Küçük ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş olmak üzere şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum.

Gazi Meclisimizi de sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP, AK PARTİ ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özdemir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren.

Buyurun Sayın Eren. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün her ne kadar “bölgesel barış ve istikrarın sağlanması adına” dense de özellikle Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan gerilime taraf olarak, Cumhurbaşkanlığı tarafından Meclis Genel Kuruluna sunulan tezkerenin bir yıl daha uzatılması hakkında partimiz HEDEP

adına söz almış bulunuyorum.

Konuşmama başlamadan önce, seksen altı yıl önce, 15 Kasım 1937 tarihinde Elâzığ Buğday Meydanı'nda idam cezasına çarptırılarak katledilen, Kürt halkının ve Dersim'in tarihsel önderi Seyit Rıza'yı ve yoldaşlarını saygıyla, sevgiyle, minnetle anıyorum. Seyit Rıza ve arkadaşları önce komployla teslim alındılar, daha sonra şekli ve göstermelik bir yargılamayla idam cezasına çarptırıldılar ve katledildiler. Direnişin önderleri idam edilmelerine rağmen Dersim halkına yönelik soykırım operasyonu devam etti. Yapılan bu soykırım operasyonu neticesinde resmî tutanaklara göre 12 bin, Dersim halkının ifadelerine göre 70 bini aşkın yaşlı, genç, çocuk uçaklardan atılan kimyasal bombalarla, kurşunlara dizilerek ve kayalıklardan atılarak katledildiler. Seyit Rıza şahsında Dersim'de yitirmiş olduğumuz bütün canları anıyor, bu insanlık dışı katliamı gerçekleştirenleri bir defa daha kınıyorum. Türkiye'nin buna benzer katliamlarla yüzleşmediği sürece toplumsal barışı tesis etmeyeceğini bu kürsüden bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikli olarak bizler Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi olarak bugüne kadar Meclis Genel Kuruluna getirilmiş olan bütün askerî ve savaş tezkerelerine "hayır" dedik, bundan sonraki tavrımız da, tutumumuz da bu tezkerelerin "hayır" olması yönünde olacaktır.

Azerbaycan ve Ermenistan arasında tarihsel olarak yıllardır devam eden, zaman zaman azalıp zaman zaman artan gerilim ve çatışmalı süreç son olarak 2020 yılında bir savaşa dönüşmüş, kırk dört gün boyunca süren bu savaşta 5 bini aşkın asker yaşamını yitirmiş, yüzlerce sivil yaşamını yitirmiştir. Üstelik bu savaşa Türkiye doğrudan silahlı kuvvetleri ve teknik imkânlarıyla müdahil olmuş, aynı zamanda devam eden bu savaşa Libya ve Suriye'den getirilen Selefi gruplar dâhil edilmek suretiyle uluslararası savaş hukuku taraflarca defalarca ihlal edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bu sürece nasıl gelindi, Azerbaycan ve Ermenistan arasındaki savaş nasıl derinleştirildi ve halklara rağmen başlatıldı; biraz bu sürecin başına götürmek istiyorum sizleri. Bilindiği gibi 2003 yılında önce Gürcistan'da Gül Devrimi, 2004 yılında da Ukrayna'da Turuncu Devrim olmuş, Putin'e yakın bütün hükümetler tasfiye edilmişti. Bu tasfiyeler sonucunda Putin, Gürcistan'da, Güney Osetya'nın ve Abhazya'nın bağımsızlığını ilan etmesine destek vermiş, yine Ukrayna'da Kırım'ın önce bağımsızlığının ilan edilmesine, daha sonra da Rusya'yla birleşmesine olanak sağlayan yolu açmış. Aynı politikayı Putin, Ermenistan'a karşı da yürütmüş, geçmişte sorunlu bir şekilde Ermenistan'a verdiği Dağlık Karabağ'ı sorun olarak kullanarak eski Sovyet bölgelerindeki ekonomik, kültürel ve askerî hegemonyasını güçlendirmek, Kafkasya'daki yayılma ve egemenlik kurma politikalarını sağlamlaştırmak adına Azerbaycan ve Ermenistan'ı kırk dört gün sürecek bir savaşın içerisine çekmiştir. Bu kırk dört günün sonunda kazanan Rusya olmuş, bölgede "garantör" adı altında meşru bir şekilde asker bulundurma yetkisini de ele geçirmiştir. Söz konusu anlaşma gereği Rusya, Dağlık Karabağ'daki Temas Hattı ve Laçın Koridoru boyunca 1.960 Rus askerî personeli, 90 zırhlı personel aracı, 380 otomotiv birimi ve özel teçhizatlı Rus Barış Gücü bulunacağı konusunda anlaşma sağlanmış ve askerî varlığının beş yılda bir otomatik olarak uzatılmasını sağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, Azerbaycan ve Ermenistan halkı için hayati önemde olan Laçın Koridoru'nun tamamen Rusya'nın kontrolü altında olması, yaşanan savaşın ve varılan anlaşmanın kaybedenlerinin Ermenistan ve Azerbaycan halklarının olduğunun açık kanıtıdır bu. Türkiye'nin ise ne yazık ki -söylemeden geçemeyeceğim- Rusya'nın bu savaşın kazananı olmasında rolü çok büyüktür. AKP iktidarı Minsk Barış Grubunu canlandırmak ve etkin hâle getirmek yerine çatışmayı derinleştiren bir rol oynayarak bununla, Gazze'ye bombalar yağdıran İsrail'le birlikte Azerbaycan'ı silahlandırarak bölgede savaşın fitilini ateşlemiştir. Bu arada şunu da söylemek isterim: İsrail'in yakıt ihtiyacının, petrol ihtiyacının yüzde 40'ının da Azerbaycan tarafından karşılandığını da ifade etmek isterim. AKP iktidarı tıpkı Suriye, Rojava ve güney Kürdistan'da olduğu gibi, Dağlık Karabağ'da da savaş ve çatışmadan beslenen politik bir hattı benimsemektedir. Bizler, savaşların iktidar amaçlı olduğunu, çelişkileri ve çatışmaları sonlandırmayı değil, daha derinleştirdiğini, derin bir yozlaşmayı beraberinde getirerek siyaseti, diplomasiyi, çözümü, diyalogu tasfiye ederek ortadan kaldırdığını, halkların ellerindeki birikimlere en kısa yoldan el koymanın bir aracı olduğunu çok iyi biliyoruz. AKP iktidarı da "kardeş ülke Azerbaycan" "tek millet, iki devlet" söylemleri altında bu savaşa bir meşruluk elbisesi giydirecek hukuki altyapısını oluşturmaktadır. Bizler, bu savaşın hiçbir boyutunda olmayı kabul etmiyor, halkların birikimlerine el koymasını reddediyoruz.

Değerli milletvekilleri, iki kadim halkın arasında 2020 yılından bu yana devam ettirilmek istenen savaş ve çatışmada bugüne kadar çok sayıda hak ihlali ve insanlık suçu işlendi. Bu suçlardan bahsetmeden önce Türkiye Büyük Millet Meclisinin hazırladığı taraflı rapora dair de birkaç şey söylemek isterim: Sizler de çok iyi hatırlarsınız, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden oluşan heyet Azerbaycan'ı ziyaret etmiş, Ermenistan'ın insancıl hukuku çiğnediğine dair raporu kabul etmişti. Öncelikli olarak savaşta açık bir şekilde Aliyev yönetiminden taraf olan AKP iktidarının Azerbaycan'da hak ihlaline yönelik inceleme yapması tarafsızlık ilkesine aykırıdır. Diğer yandan, sadece, insan hakları sicili oldukça kabarık olan Aliyev Hükûmetinin dinlendiği, Ermenistan tarafı ziyaret edilmeden hazırlanan bu araştırmanın ise ne barışa ne de hakikate hiçbir faydası bulunmadığını belirtmemiz gerekiyor. Aliyev Hükûmetinin savaş sırasında yaralı olarak rehlin alınan Ermenistan askerlerini toplu infaz ettiği videoları internetten bulmak çok zor değil. Yine, Aliyev Hükûmetinin Ermenistan askerlerinin bedenlerini teşhir ettiği ve Aliyev'in öldürülen askerlerin önünde poz verdiği görüntüler hâlen akıllardadır.

Değerli milletvekilleri, Aliyev Hükûmetinin işlediği suçlar bunlarla da sınırlı değil, ele geçirilen bölgelerdeki inanç mekânlarına saldırılar, Ermenilere ait mezarların tahrip edilmesi, tecavüz edilen Ermeni kadın askerler, göç ettirilen 90 bin Ermeni, ateşkesi aykırı davranışlar ve sivillere yönelik hak ihlalleri AKP iktidarı tarafından hep görmezden gelinmiştir. Bu savaşta aynı acıları Azerbaycan halkı da yaşamıştır; aynı hak ihlallerine, aynı katliamlara onlar da maruz kalmıştır. Bizler bu savaşta asla taraf tutmuyoruz. Savaşın kazananı değil kaybedenleri her zaman için halklar. Sonuç olarak AKP iktidarı eliyle Türkiye, 2 komşu ülke arasındaki yaşanan kanlı çatışmalarda taraf olmuş ve uzun vadede Türkiye halklarının zarar görebileceği bölgesel bir düşmanlık yaratmıştır. Şimdi, bu tezkere de halkların zararına olan durumu "ulusal çıkarlar" adı altında meşrulaştırmaktadır. Bu savaşta Türkiye, Azerbaycan ve Ermenistan halkları kaybetmiş, bölgesel çatışmadan Putin ve Rusya güç sağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, bizlerin, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisinin tuttuğu taraf Azeri ve Ermeni halklarının tarafıdır. İki halkın hem kısa vadede hem de uzun vadede çıkarları ancak ve ancak kalıcı, adil bir barışla sağlanabilecektir. Bölgede savaş devam ettikçe bu çatışmadan ancak hegemonik güçler fayda sağlayacaktır; savaş devam ettikçe kazanan Rusya olacaktır, kazanan İran olacaktır, kazanan silah satan İsrail olacaktır.

Türkiye'nin izlediği militarist politikaların ve müdahalelerin bölgesel barışa ve istikrara, Türkiye halklarına, Azerilere ve Ermenilere tek bir faydası bulunmamaktadır. Aksine savaş devam ettikçe tıpkı Suriye'deki Orta Doğu halklarında olduğu gibi Orta Doğu ve Kafkas halklarına da acı ve katliamlar yaşatacaktır. Bizler halkların aleyhine olan bu savaşa taraf olmayacağız ancak yaşanan tarifsiz acılara da kayıtsız değiliz. Son üç yılda yaşanan bu yanlışlıktan bir an önce dönülmelidir. Hâlâ geç değil, emin olun, bugünden başlayarak değişimi halkların bir arada, barış içerisinde yaşayacağı bir yaşamın kurulmasında rol oynayabiliriz. Bu kapsamda Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir heyet oluşturup hem Azerbaycan hem de Ermenistan ordusunun işlediği savaş suçlarını bağımsız ve tarafsız bir şekilde incelemesi ve sonuçlarını dünya kamuoyuyla paylaşmasını talep ediyoruz. Yine, Türkiye Büyük Millet Meclisi öncülüğünde Ermeni ve Azeri halklarının barışçıl geleceği için diyalog, müzakere ve barış sürecinin

başlatılmasını istiyoruz. Bu diyalogun ilk adımı olarak barış için Parlamentoya sunulan bu savaş tezkeresine gelin hep birlikte "hayır" diyelim.

Değerli milletvekilleri, günlerdir Anayasa Mahkemesi ve yargıda devam eden yargı krizine ilişkin de birkaç şey söylemek istiyorum. On yıllardır Kürtlere başka bir hukuk işletilmesine her zaman için göz yumuldu. 2016'da Kürt siyasi aktörlerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması noktasında CHP maalesef en ön saflarda yer aldı. Kürt halkının demokratik yollarla siyasete katılması el birliğiyle engellenmeye çalışıldı. Kürtler yaşadıkları bütün haksızlıklara ve hukuksuzluğa rağmen demokratik siyasette ısrar etse de Kürtlerin yaşadığı olağanüstü hâl ve istisna hâli Türkiye'de yaşayan ve demokratik bir yönetim arzulayan herkesin sorunu hâline maalesef gelemedi. Dışarıda uluslararası hukuku göz ardı eden ve içerideyse kalıcı bir istisna hâli yaratarak gene de hukuku uyguladığını öne süren bir şiddet rejimindeyiz. Türkiye için istisna hâlinin başında İmralı Hapishanesi geliyor. Hiçbir tutsak yoktur ki avukatıyla, ailesiyle, vasisiyle görüşemez olsun; telefonla, ailesiyle iletişime geçemez olsun, haberleşme hakkını kullanamamış olsun ama Sayın Öcalan otuz iki aydır, yaklaşık üç yıla yakın bir süredir mahrum edilmektedir. AKP ve diğer muhalefetin tamamı... Buna ilişkin hem uluslararası mevzuat hem Anayasa hem de ulusal mevzuatın tamamı ayaklar altına alınmış, askıya alınmış. Buna rağmen bu hukuksuzluk hâline göz yumuluyor, Anayasa ve uluslararası hukuk tamamen göz ardı ediliyor. Bakın, dünyada 74 ülkede aydınlar, sanatçılar, siyasetçiler, hukukçular bu hukuksuzluk hâline, bu tecrit hâline, son verilmesi konusunda çağrıda bulunuyor ama AKP Grubu, Meclis, muhalefet bu duruma göz yumuyor, kulaklarını kapatıyor, bu hukuksuzlukta ısrar ediyor. Bir gün bu kürsüde ses çıkardınız mı? "Sayın Öcalan her hükümlünün hakkı ne ise o hakka sahiptir." dediniz mi? Bugüne dek muhalefetten buna ilişkin bir söz söyleyen oldu mu? Neden söylemiyorsunuz? Size göre o, cezası kesinleşmiş bir hükümlü. Bu suçtan mahkûm edilmişse hele de bir terör suçlu ise eh yani bazı haklardan mahrum kalması da normaldir size göre. Şimdi, bu tecrit genişledi, çemberine sizi de aldı.

Değerli milletvekilleri, Can Atalay türlü hukuksuzluklarla ceza aldı, cezası onandı, şimdi ihlal kararına rağmen tahliye edilmiyor. Yarın bir gün hapishanede avukatlarıyla görüştürülmediği zaman ne diyeceksiniz, ne yapacaksınız? O zaman yine Kürtlere "Siz teröristsiniz, biz farklıyız." mı diyeceksiniz? Oysa Can Atalay her zaman Kürtlerin yanında yer almış, Kürtlere yapılan haksızlıklara karşı dik durmuş, Türkiye halklarının yanında yer almış biridir ama siz tarihten ders çıkarmıyorsunuz, siz Kürtlere yapılan haksızlıklara ses çıkarmıyorsunuz ancak yangın sizin mahallenizde olunca bu hukuksuzluklardan yeni haberiniz oluyormuş gibi hayrete düşüyorsunuz. Oysa yeni değil, bunlar ilk de değil. Bakın, AİHM 18 Mart 2014 tarihinde verdiği Öcalan-Türkiye Kararı'nda "Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasının koşullu salıverilme hakkı yani umut hakkı olmaksızın ölünceye kadar infaz edilmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesini yani işkence ve kötü muamele yasağını ihlal eder." dedi, sustunuz. Tam 2014 tarihinden bugüne kadar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin vermiş olduğu bu karara karşı Meclisin infaz kanununda yeniden bir yasal düzenleme yapması gerekiyorken Meclis bu karara direniyor, direnmesinin nedenini çok iyi biliyoruz, muhalefetin buna karşı neden sustuğunu çok iyi biliyoruz çünkü Kürtlere yapılan bütün haksızlıklara karşı muhalefet ve iktidar bir olup Kürtlere karşı bu hukuksuzluk hâli için her zaman sessiz kalmaya devam ediyor.

Bakın, AİHM Büyük Dairesi, Kobani kumpas davasındaki arkadaşlarımızın Kobani eylemleriyle ilişkilendirilmesini hukuka aykırı buldu. Kobani davasında, Kobani sürecinde yaşanan olaylarla siyasetçi arkadaşlarımızın, bugün esir tutulan, Kobani davasında esir tutulan arkadaşlarımızın bu olayla illiyet bağının olmadığını Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tespit etmesine rağmen, bu arkadaşlarımızın derhâl tahliye edilmesi gerektiğine ilişkin bir karar vermiş olmasına rağmen AKP, bu Meclis ısrarla direniyor.

Yine AKP'nin talimat vermiş olduğu mahkemeler, AKP'nin ikinci bir talimatı özgürlükler lehine olmadığı için, arkadaşlarımızın serbest bırakılmasına ilişkin bir talimat verilmediği için sizin alt derecedeki mahkemelerinizden tutun da Yargıtaya kadar bu mahkemeleriniz sessiz kalıyor, bu hukuksuzluk hâlini sürdürmeye devam ediyorlar.

Bakın, Gültan Kışanak, bu Mecliste milletvekilliği yapmış bir arkadaşımız. Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre yedi yıldan fazla tutulamaz, aramızda hukukçular var, çok sayıda hukukçu var. Yani ilkokul öğrencisi, daha doğrusu hukuk fakültesi 1'inci sınıfa başlayan bir hukuk öğrencisi bile önüne koyduğunuzda bu maddeyi farklı yorumlamaz ama sizler arkadaşlarımızı rehin tutmak adına...

Yine, Sayın Figen Yüksekdağ arkadaşımızın, Selahattin Demirtaş arkadaşımızın 4 Kasım'da uzun tutukluluk hâli bitmiş olmasına rağmen esir olarak tutmaya devam ediyorsunuz.

Yine, Sebahat Tuncel arkadaşımızın uzun tutukluluk hâli 6 Kasım'da dolmuş olmasına rağmen kendi çıkarmış olduğunuz yasağı, bu Meclisin iradesini hiçe sayarak bu arkadaşlarımızı esir tutmaya devam ediyorsunuz.

Anayasa Mahkemesi, bakın, Cumartesi Anneleri buluşmasıyla ilgili ihlal kararı verdi ancak beş buçuk yıl boyunca işkenceyle gözaltına alındılar. AİHM Işıkırık Kararı'nda Türk Ceza Kanunu'nun 226'ncı maddesinin öngörülebilir olmadığına, belirli olmadığına, belirlilik ilkesine aykırı olduğuna ilişkin karar vermiş olmasına rağmen, altı yıldır Meclisin bu yasağı değiştirmesi gerektiğine ilişkin bir karar vermiş olmasına rağmen bu Meclis Kürtler söz konusu olunca, muhalifler söz konusu olunca yine kulaklarını tıkıyor, Anayasa Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu kararına direnmekten bir an için vazgeçmiyor.

Bakın, AİHM'in siyasi tutsak Abdullah Altun Kararı'nda bağımsız ve tarafsız mahkemede yargılanma hakkının ihlaline karar verildi; Hizbullahçılar için uyguladınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım Sayın Eren.

SERHAT EREN (Devamla) – Diyarbakır'da, Mardin'de, Batman'da yüzlerce cinayetin faili olmaktan yargılanıp ömür boyu hapisle cezalandırılan 273 Hizbullahçıyı, hepsini yeniden yargılama adı altında sessiz sedasız bıraktınız ama AİHM'in o siyasi tutsakla ilgili vermiş olduğu kararı hem o siyasi tutsak için uygulamadınız hem diğer siyasi tutsaklar için uygulamadınız. Hesabınıza gelen kişiler için uyguladınız, Hizbullahçılar için uyguladınız ama arkadaşlarımız için uygulamamakta direniyorsunuz. AİHM'in, AYM'nin vermiş olduğu böyle yüzlerce karara AKP Grubu, Meclis direniyor; bunu uygulamamaktan vazgeçmiyor.

"Darbe anayasasını değiştirelim." diyoruz fakat AİHM, AYM kararlarının uygulanmadığı ve iktidarın yargı mensuplarına sürekli akıl verdiği, emir verdiği, gruplaştırdığı bir ortamda insan hak ve özgürlükleri lehine yargının tarafsızlığını sağlayacak Anayasa değişikliğini yapmak mümkün mü?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERHAT EREN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

SERHAT EREN (Devamla) – Kesinlikle hayır. Bu sebeple darbe anayasasından çıkıp Cumhuriyet anayasasını yazacağınızı da çok iyi biliyoruz. Bir Afrika atasözü şöyle der: "Aslanlar kendi tarihlerini yazana kadar bütün tarih kitapları avcılar tarafından yazılacaktır." Bugün hukukun ters yüz edilmiş hâlinin sebebi yurttaşları "dost-düşman" diye ayıran, hukuku da düşmanca uygulayan, yurttaşıyla yargıyı araç kılarak savaşan bugünün avcısı AKP ve MHP iktidardır. Bugün Türkiye'de Yargıtayın takındığı tutum ve millî yargı hepimiz için hukuki güvenlik sorunudur. Kürt'e gelince sessiz kalan muhalefet, tarihin avcıları iktidar; size söylüyorum: Keser döner, sap döner, gün gelir hesap döner. Bugünkü ajandanız için hukukta yarattığınız boşluk bir gün sizi de

yutar. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Eren.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Azerbaycan ile Ermenistan arasında ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla Türkiye ve Rusya arasında kurulan Ortak Merkezde görev alan Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarımızın görev süresinin uzatılması için gönderilen Cumhurbaşkanlığı tezkereşi üzerine Cumhuriyet Halk Partimizin görüşlerini paylaşmak için huzurunuzdayım. Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye ile Azerbaycan eşine rastlanmayacak nitelikte bir kardeşlik bağına sahiptir. Büyük Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk “Azerbaycan’ın sevinci bizim sevincimiz, kederi bizim kederimizdir.” diyerek, Azerbaycan Umum Millî Lideri Haydar Aliyev ise “Biz bir millet, iki devletiz.” ifadeleriyle bu kardeşlik bağına en güzel biçimde tanımlamıştır. Azerbaycan toprakları 1994’ten 2020’ye kadar, yaklaşık otuz yıl işgal altında kalmış, tüm dünya bu hukuksuzluğa sessiz kalmıştır. 27 Eylül 2020’de başlayıp Kasım 2020’de Azerbaycan ordusunun zaferiyle sonuçlanan İkinci Karabağ Savaşı ve ardından, bu yıl 19-20 Eylül tarihleri arasında düzenlenen antiterör operasyonu ile kardeş Azerbaycan, on yıllardır Ermenistan’ın haksız, hukuksuz işgali altındaki topraklarını kurtarmıştır. Karabağ’daki yasa dışı ayrılıkçı oluşum ve buna bağlı silahlı unsurlar yok edilerek otuz yıllık işgal tamamen sonlandırılmış durumdadır. Gazi Meclisimizin kürsüsünden Azerbaycan’ımızın bu büyük zaferini, haksızlığı, hukuksuzluğu, işgali bitiren bu büyük zaferini yürekten kutluyorum.

Son üç yıllık süreçte Bakü’ye 2 kez gitme fırsatı yakaladığım için Azerbaycanlı kardeşlerimizin sevincini, coşkusunu yerinde görmekten büyük mutluluk, büyük gurur duydum. Ayrıca, ziyaret ettiğimiz yerlerde ülkemizin Azerbaycan’a verdiği tam destek nedeniyle ülkemize, insanımıza duyulan şükran hissini yerinde görmenin de tüm partilerden milletvekillerinin bulunduğu heyetlerimizde nasıl büyük bir gurur, büyük bir mutluluk yarattığını da yine yakından gözlemledim. Değerli arkadaşlarım “bir millet, iki devlet” şiarıyla gördüğümüz can Azerbaycan’ımıza, Azerbaycanlı kardeşlerimize bugüne kadar en güçlü desteği veren Türkiye ve Türk milleti bundan sonra da tüm haklarını savunabilmesi için her türlü katkıyı, desteği vermeye hazırdır.

Sayın milletvekilleri, geçen yıl da görüştüğümüz aynı tezkere ama bölgede geçen yıl ile bu yıl arasında çok önemli, çok temel bir farklılık var. Biz geçen yıl Meclisimizde bu tezkereyi görüşürken işgal önemli ölçüde bitirilmiş olmakla birlikte Karabağ’la ilgili sorunlar hâlâ ortadan kalkmış değildi, orada hâlâ silahlı güçler vardı, orada kurulmuş olan yasa dışı devlet hâlâ varlığını ileri sürebiliyordu. 19-20 Eylül tarihleri arasındaki operasyonlar sonrasında artık farklı bir aşamaya gelinmiştir. İşgal hâli tamamen sona ermiş, ayrılıkçı oluşum da kendi kendini feshetmek zorunda kalmış durumdadır.

Peki, o zaman, şimdi önceliğimiz, Türkiye’mizin, Azerbaycan’ın önceliği ne olmalıdır? Değerli milletvekilleri, Kafkaslarda barış ve istikrara hiç olmadığı kadar ihtiyaç duyduğumuz bir dönemden geçmekteyiz. Otuz yıl boyunca Azerbaycan’a, halkına, Karabağ’dan göçmek zorunda kalan 1 milyon kaçkına büyük acılar yaşatan bu işgal bittiğine göre artık hepimizin, herkesin önceliği kalıcı barış olmalıdır. Kalıcı barış Azerbaycan’ın da Ermenistan’ın da çıkarınadır ve tabii ki Türkiye’nin de çıkarınadır. Kafkaslarda barışı ve istikrarı isteyen kim varsa aslında onların da çıkarınadır ama bakın, Karabağ Zaferi’nin üzerinden üç sene geçti, hâlâ ortada bir barış yok; barış anlaşmasının imzalanması zorunluluktur.

Meclisimizden hem Azerbaycan hem de Ermenistan yönetimlerine çağrıda bulunmak isterim: Barış için aslında en uygun vakittir. Ermenistan ve Azerbaycan bu tarihî fırsatı kaçırmamalıdır. Biz bu fırsatı kaçırırsak bir daha böyle bir fırsat belki yirmi belki otuz yıl sonra gelir mi, bilinmez. On yıllar sonra ilk defa şimdi bu fırsat doğdu, çok da büyük bir fırsat; barışı herkesten önce Azerbaycan istemelidir, artık cephede kazandıkları bu zaferi bir barış anlaşmasıyla taçlandırmayı en çok onlar istemeli, onlar peşinde koşmalıdır.

Evet, otuz yıllık işgalden çok çektiler -acılarını anlıyoruz- 1 milyon insan yıllarca kaçkın, göçkün durumuna düştü, binlerce insan hayatını kaybetti. Şimdi, otuz yıl sonra tüm bu hukuksuzlukların ve acıların hesabını sormak istemeleri doğaldır, normaldir ama bu barış anlaşmasını imzalayacak bir muhataba ihtiyaçları olduğunu da hem onların hem bizim aklımızda tutmamızda yarar vardır. Bu muhatap mevcut Ermenistan yönetimidir ve tabii ki barışı Ermenistan da istemelidir. Mevcut statüko yazılı bir barış anlaşmasına bir an önce dönüşmezse bölgede arzu edilmeyen gelişmelerden en fazla etkilenecek ülkelerin başında Ermenistan gelecektir. Ermenistan yönetimi ülkesini, halkını kalıcı huzura ve refaha kavuşturmak istiyorsa bunun yolu Azerbaycan’la barıştan, Türkiye’yle barıştan, iş birliğinden geçmektedir, bunu mutlaka görmek zorundadırlar.

Tabii, Batılı dost ve müttefiklerimiz ve diğer tüm aktörlerin Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki kalıcı barışı teşvik edecek tutum içinde olmaları ve girişim geliştirmelerinde de büyük fayda var. Maalesef bazı ülkeler Ermenistan’ı ve Ermenistan içindeki çeşitli grupları kışkırtarak kalıcı barış anlaşmasına engel olmaktan hiç çekinmemektedir. Bu Batılı dost ve müttefiklere hatırlatmak isteriz ki Rusya’nın Güney Kafkaslardaki askerî ve siyasi mevcudiyetini her koşulda sürdürmek isteyeceği saklı, gizli bir vaka değildir ama bu isteklerinin kontrol altında tutulmasının yolu bölgedeki krizlerin ve potansiyel kriz konularının hakkaniyetli biçimde çözüme kavuşturulmasından geçmektedir. O nedenle Kafkaslarda istikrarın sağlanmasının Azerbaycan-Ermenistan barışını sağlamaktan, barışa katkı, destek vermekten geçtiğini hepimizin akılda tutmasında fayda vardır.

Normalleşme ve barış sürecinde yapılması gereken bir başka önemli adım da Nahçıvan ile Azerbaycan arasındaki ulaştırma bağlantılarının bir an önce sağlanmasıdır. Bu alanda atılan bazı ilerlemeler memnuniyet verici olmakla birlikte henüz nihai tam sonuç alınabilmiş değildir, Türkiye bu bağlantının hayata geçirilmesi için hem Ermenistan hem de Rusya nezdinde ağırlığını koymalıdır.

Son olarak, Karabağ Zaferi sonrasında Azerbaycan’a bilinen merkezler tarafından maksatlı olarak yöneltilmek istenen mesnetsiz ve haksız eleştiriler karşısında Türkiye Azerbaycan’ın yanında olmalıdır. Özellikle bölgeye giren Birleşmiş Milletler misyonunun tarafsız gözlemlerinin, raporlarının dünya kamuoyuna anlatılması noktasında parlamenter diplomasiye önemli görev düşmektedir.

Sayın milletvekilleri, bu duygu ve düşüncelerle, tezkereye olumlu oy kullanacağımızı bildirirken Azerbaycan’da görev yapacak askerî unsurlarımıza başarılar diliyorum. Vatanimizin korunması ve dünya barışı için sınırlarımızda ve dünyanın birçok bölgesinde görev yapan kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımıza, jandarmamıza, polisimize görevlerinde başarılar diliyorum. Görevlerini başarıyla tamamlayarak, sağlıklı yurdumuza dönmeleri en büyük dileğimizdir.

Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel, dün grup konuşmasında bahsettiği gibi, seksen yıllık devlet geleneği gereği bugün ilk ziyaretini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne gerçekleştirdikten sonra en kısa zamanda can Azerbaycan’ı da ziyaret edecektir. Her zaman “tek millet, iki devlet” anlayışıyla baktığımız Azerbaycan’la bundan sonra da iyi ilişkiler içinde olmaya devam edeceğiz. Can Azerbaycan’ı, Devlet Başkanı Sayın İlham Aliyev’i, şanlı Azerbaycan ordusunu ve tüm Azerbaycan halkını yürekten selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, biz bugün Azerbaycan’ımızın büyük bir hukuksuzluğu, mağduriyeti bitiren zaferiyle mutluluk

duyarken, coşku duyarken bir başka büyük mutluluğun da yıl dönümünü yaşamaktayız. Tarih sahnesinden yok edilmek istenen Kıbrıs Türk kardeşlerimizin vatani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'miz bugün 40'ıncı yaşını kutlamakta. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'mizin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümünü ve kardeş Kıbrıs Türk halkının 15 Kasım Cumhuriyet Bayramı'nı yürekten kutluyorum. Gelecek yıl temmuz ayında da Kıbrıs Barış Harekâtı'mızın 50'nci yıl dönümünü kutlamaya hazırlanıyoruz. Kıbrıs Türkünün haklı davasının mimarları merhum Doktor Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş ile adaya kalıcı huzur getiren Kıbrıs Barış Harekâtı'nın mimarları merhum Bülent Ecevit ve Necmettin Erbakan ve bu uğurda katkı sunan tüm devlet adamlarımızı, Kıbrıs Türkü için can veren tüm şehitlerimizi minnetle ve şükranla anıyoruz. Hayatta olan Kıbrıs gazilerimize saygılarımızı sunuyor, sıhhatli bir yaşam diliyoruz.

Cumhuriyet Halk Partimiz bugün Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki törenlerde en üst düzeyde, Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel tarafından temsil edilmekte ve Kıbrıs Türkünün haklı davasına bağlılığımız ve dayanışma mesajlarımız en üst düzeyde iletilmektedir. Ben de Gazi Meclisimizin bir ferdi olarak KKTC devletini ve kardeşimiz Kıbrıs Türklerini selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Barış Harekâtı'nın 50'nci ve KKTC'nin kuruluşunun 40'ıncı yıl dönümünü kutladığımız şu günler belki de hepimiz açısından bir durum muhasebesi yapmayı gerektirmektedir. Öncelikle, uluslararası toplumun tüm ambargolarına, yasaklamalarına, haksızlıklarına rağmen kırk yıldır bu cumhuriyeti demokrasi içinde yaşatmak bir başarıdır. Bu nedenle, KKTC'yi, kurucularını ve bugüne kadar görev alan devlet adamlarını ve tabii ki aziz Kıbrıs Türk halkını yürekten tebrik ediyoruz. Tabii ki bugüne kadar KKTC'nin hep yanında olan tüm cumhuriyet hükûmetlerimize de emekleri, çabaları için teşekkür etmek isterim. Ancak değerli arkadaşlarım, tüm dünyaya meydan okuyarak yaptığımız Barış Harekâtı'ndan elli yıl, KKTC'nin kuruluşundan kırk yıl sonra geldiğimiz noktada maalesef onu dünyaya tanıtmak konusunda başarılı olabilmemiş değiliz. Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası platformlarda yapılan konuşmalarda, atılan nutuklarda hep dünyanın Kıbrıs Türkünü, Kıbrıs davasını, KKTC'yi tanımasından bahsediyoruz ama bu konuda somut bir ilerleme sağlanabilmiş değil. Türkiye'nin en yakın olduğu ülkelere KKTC'yi tanıtmayı başarabilmiş değiliz. Bu konuda son dönemde Azerbaycan adımlar atıyor. Sayın İlham Aliyev'in KKTC Cumhurbaşkanıyla Bakü'de görüşmesi önemlidir, kültürel bir program çerçevesinde bir buluşma olsa da bunun tüm dünyaya "KKTC Cumhurbaşkanıyla görüşme" olarak duyurulması önem taşıyor ama yeterli değildir; ortada, bir tanıma hâlâ yoktur. Bu iyi niyetli adımların mutlaka siyasi, diplomatik adımlarla takviye edilmesi, desteklenmesi gerekir. Sadece Azerbaycan'dan değil, bölge ülkelerinin en zor dönemlerinde tüm dünyayı karşımıza alma pahasına yardımlarına koştuğumuz Katar'dan, Libya'dan, Pakistan'dan, Bangladeş'ten ve tüm Türk ve İslam âleminden de tanıma konusunda hiçbir adım gelmemiş olması KKTC ve ülkemiz adına büyük bir başarısızlıktır, üzüntü kaynağıdır.

Bakın, bir adım atılıyor ama gerisi getirilemeyince akim kalıyor. İşte, geçen yıl KKTC'nin Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye alınmasına hepimiz sevindik, arzu ederdik ki isminde "Türk" bulunan bir devlet bu Teşkilata asil üye alınsın, maalesef olmadı. "Olsun, bir adımdır." dedik, iktidarı bunun için tebrik etik ama bu sembolik adımın bile gerisini getirmekten aciz durumda olduklarını görmekten de büyük üzüntü duyuyoruz.

İşte, geçen yıl gözlemci üye yaptık ama bir yıl sonraki zirveye Kazakistan "Ben davet etmiyorum." deyince ne yaptınız? Evet, soruyorum, ne yapabildiniz? Kazakistan'ı neden ikna edemediniz, neden KKTC bayrağı orada temsil edilmedi, neden KKTC'nin lideri oraya gidemedi? Bunların hesabının millete verilmesi lazım. Az önce "Azerbaycan-Ermenistan barışı için çağrıda bulunuyorum Bakü'ye." demiştim, şimdi Kıbrıs Türkünün haklı davası için yine Azerbaycan'a çağrıda bulunuyoruz: Artık Karabağ işgali de son bulduğu için çekinmenize, korkmanıza gerek yok, Kıbrıs Türkünü tanıyın, KKTC'yi tanıyın. Başta Azerbaycan olmak üzere tüm dost ve kardeşlerimizden KKTC'ye daha açık, daha görünür destek verme çağrısında bulunuyoruz. KKTC'ye direkt uçuşları bir an önce başlatmaları; ekonomik, siyasi ve diplomatik ilişkileri kurmaları çağrısında bulunuyoruz. KKTC spor takımları üzerindeki izolasyonu artık yok etmeye davet ediyoruz. Bakın, lafa gelince mangalda kül bırakmayan bu iktidar Konya'da kendi ev sahipliğinde düzenlediği İslami Dayanışma Oyunları'nda dahi KKTC'li sporcuları yarıştırmadı, KKTC bayrağını koydurmadı. Başka bir ülkede değil, Konya'da dahi bunu yapamadınız.

Değerli milletvekilleri, işin bir başka boyutu daha var "KKTC'yi tek tanıyan ülkeyiz." diyoruz ya, aslında o konuda da tanıyormuş gibi yapmaktan vazgeçip gerçekten tanımalıyız. Ne demek istiyorum? KKTC'nin seçilmiş iktidarlarına, milleti temsil eden partilerine saygılı davranmamız gerekir; sanki bizim bir vilayetimizmiş gibi bir üslupla değil, emir kipiyle değil, devletten devlete ilişkinin gerektirdiği bir üslup içinde yürütülmesi gerekir bu ilişkinin. Türkiye'nin bir görüşünü, politikasını eleştirdi diye kırk yıldır iyi kötü yaşattığımız KKTC demokrasisinin vazgeçilmez unsuru olan muhalefeti dışlamaktan vazgeçmeliyiz. KKTC'den gelen gazetecileri, muhalifleri sınırdan her haksız, hukuksuz çevirişimiz aslında KKTC'nin tanınması davasına zarar vermektedir. Sağıyla, soluyla hepsi Kıbrıs Türk halkını oluşturmaktadır, hepsini kucaklamalıyız. "Bütün kararlar Ankara'dan alınıp Kıbrıs'ta uygulanıyor." algısını yaratmaktan kaçınmalıyız. Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adada ayrı bir devlet olduğunu öncelikle kendisi görmeli, tanımalıdır. Değerli milletvekilleri, tekrar ediyorum: Tanıtma konusunda iğneyi kendimize batırmalıyız. Yirmi iki yıllık AKP iktidarının belki de en çok eleştirilecek yanı şudur: 2004 yılında Annan Planı'na Kıbrıs Türkleri tereddütsüz "evet" dedi; Rumlar ise barışa "hayır" dediler, buna rağmen hiçbir yaptırımla karşılaşmadıkları gibi Avrupa Birliğine tam üye yapıldılar. Evet, Avrupa Birliği stratejik bir hata yaptı, bunu görmezden gelmiyoruz ama işte bu vahim hata sonrasında Türkiye'yi yöneten AKP iktidarının hiçbir etkili adım atmamış olması, bugün içinde olduğumuz yalnızlığın en temel sorumlusudur. Hem Rumların üyeliğine "Eyvallah." dediniz hem de Kıbrıs Türkleri üzerindeki ambargoların kalkacağı sözünün yerine getirilmesi için hiçbir şey yapmadınız. Söyleyin, hangi ambargoyu hangi yaptırımı kaldırtabildiniz? Hiçbirini.

Şimdi, yirmi yıl sonra döndünüz, "iki devletli çözüm" diyorsunuz. Evet, doğrudur ama KKTC'nin kurucu Cumhurbaşkanı merhum Rauf Denktaş'ı aynı bu sözleri söyledi diye sağlığında dışlayan, ölüm yatağında yalnızlığa mahkûm eden yine sizlerdiniz. Rahmetli Denktaş'ın tek bildiği vardı, ne diyordu hep? "Rumlar asla bir federal çözüm istemez, Kıbrıs Türkünü kendi devletleri içinde eritmek isterler, o yüzden tek çıkışımız iki devletli çözümdür. Kıbrıs Türkünün devleti olan KKTC'nin tanınmasıdır." diyordu. Peki, siz ne diyordunuz Denktaş için hatırlıyor musunuz? Gitsin, kendi memleketinde konuşsun diye kovmaktan beter ediyordunuz, o ise büyük olgunlukla "Ben asla Türkiye'yle karşı karşıya gelmem." diyerek kenara çekildi; şimdi, siz onu mumla arar durumdasınız. İsmi anırsanız da anısını korumasınız da Denktaş'ın fikirleri kılavuzunuz olmaya başladı.

Değerli milletvekilleri, başarısız olduğunuz bir diğer husus ise kendi ayakları üzerinde duran bir Kıbrıs Türk toplumu yaratamamış olmaktır. Tabii ki bu konuda uluslararası ambargoların, tanınmamış olmanın etkisi yadsınamaz ama 85 milyonluk Türkiye olarak KKTC'deki üretimi teşvik ederek ülkemizi KKTC'nin dünyaya açılış pazarı yapamamış olmamız da hepimiz için üzerinde düşünmemiz gereken bir büyük eksiklik, bir büyük ayıptır.

Tüm bu durum değerlendirmesi ışığında Kıbrıs Türkünün varoluşunun simgesi olan KKTC'ye 40'ıncı yaşın kutlu olsun diyoruz. Eksik de olsa bu bölgede Türkiye'den sonra demokrasisiyle örnek bir devlet var ortada. Bu devleti yaşatmak, başta KKTC vatandaşlarının, sonra da orayı bugün Sayın Özgür Özel'in dediği gibi "yavru vatan değil, kardeş vatan" olarak gören biz Türkiye Cumhuriyeti'nin temel görevidir. Anavatan ve garantör olarak Türkiye, Kıbrıs Türklerine her alandaki desteğini sürdürmelidir. KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar'ın ortaya koyduğu ve AK PARTİ iktidarlarının zikzaklar sonrasında yirmi iki yılda ancak gelebildiği 2 devletli çözüm arayışı, çok geç kalınmış olmakla birlikte en doğru, en isabetli, adada huzuru, barışı bozmayacak

çözüm yoludur. Bu doğrultuda Kıbrıs Türklerinin özden gelen haklarının tescili ve KKTC'nin tanınmasına yönelik çabalara desteğimizin süreceğinden kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün bir asker gönderme tezkeresini görüşüyoruz. Bir ülkenin dünya arenasındaki gücünü belirleyen unsurlarından biri tabii ki askerî caydırıcılığıdır ama bunun yanına demokrasinin kalitesini, hukuk devletinin gücünü, teknolojik rekabete açık üretimi koyarsanız dünyada ancak saygın bir yere sahip olabilirsiniz. Ancak yirmi iki yıllık AKP iktidarı döneminde demokrasi ve özgürlükler alanında her geçen yıl itibarımız gerilemekte. İşte hukukun üstünlüğü alanında Türkiye 173 ülke içinde 148'inci sıradadır, Rusya'dan bile gerideyiz. Her ay 50 gazetecinin; haberleri, sosyal medya paylaşımları nedeniyle hâkim karşısına çıktığı, gözaltına alınıp tutuklandığı ülkemiz, basın özgürlüğü sıralamasında 180 ülke arasında 165'inci durumda. Geçen hafta Avrupa Birliğinin genişleme raporu yayımlandı. Aralık ayında Ukrayna, Moldova ve Bosna Hersek için tam üyelik müzakerelerinin açılması kararı gündemde. Bu durumda, daha önce Balkan ülkelerinin genişleme perspektifinin gerisinde bırakılan ülkemiz, şimdi Ukrayna, Moldova ve Bosna'dan da geriye düşecek. Türkiye'nin artık AB'ye katılım meselesini ülkemizin demokratikleşmesi için hayati bir fırsat olarak görüp ona göre hareket etmesi gerekiyor.

AB'nin değerlendirme raporlarını beğenmeyebilir, eleştirebilirsiniz ama bizim kendimize çekidüzen vermemiz gereken konular orada yer almakta; her gün evrensel ilkelere nasıl uzaklaşıyoruz, o değerlendirme var orada. Kısacası, Türkiye'deki demokratik standartlarda, hukuk devleti ilkesinde, insan haklarında, hukukun bağımsızlığında ciddi geri gidiş olduğu vurgusu yapılmakta. Mesela, yargı için "Türkiye evrensel ve Avrupa'nın kabul ettiği yargı standartlarından uzaklaşmıştır." diyor. Bu, sadece demokratik açıdan bir uyarı değil, aynı zamanda ekonomik bir anlam var: "Türkiye'ye giderken 2 kere düşün, 3 kere düşün." demektir yabancı yatırımcılara. Rapora taraflı, haksız, çifte standartlı tepkisini gösteren iktidarın, tarihte örneği görülmemiş yargı kriziyle karşı karşıya olduğumuz şu günlerde bu konuyu yeniden değerlendirmesinde fayda vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Bakan, Yargıtay 3. Ceza Mahkemesinin Anayasa'yı, hukuku yok sayan son kararıyla dünyaya yanlış mesaj veriyoruz. Anayasa ihlalini ortadan kaldırmak için adım atması gerekenler de krize dâhil olarak daha da büyütüyor. Günlerdir bu kürsüde milletvekillerimiz bu hukuk garabetine dikkat çekiyor. Altı gündür bu Genel Kurulda yirmi dört saat nöbetteyiz. Dışarıda barolar, akademisyenler "Bu bir devlet krizidir." diyor. Anayasa'mızın başında yer alan hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesinden saptığımız algısı yaratacak bu yanıltan bir an önce dönülmelidir. Seçilmiş Milletvekili Can Atalay ve Hataylılara, millet iradesine yapılan altı aylık hak gasbı artık son bulmalıdır.

Tüm bu kara tablodan kurtulmamız için elbette demokrasi, elbette hukuk devleti diyoruz. İçeride demokrasiyi güçlendirmesek, hukuku siyasetten bağımsız hâle getirmesek, basın özgürlüğünü güçlendirmesek, insan haklarına saygı duymazsak dışarıda da istediğimiz itibarı elde edemeyiz. Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılına girdiğimiz bu dönemde yol haritamız çok açık, çok nettir: Büyük Önder'imiz Atatürk tarafından konulmuş dış politika ilkelerine dönmektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çakırözer.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Cüneyt Yüksel konuşacaklar.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimiz; sizleri saygıyla selamlıyorum. Bugün, burada Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Karşılıklı Yardım Anlaşması Hükümlerinden Kaynaklanan taahhütlerimizi yerine getirmek, ateşkesin gözlenmesi, ihlallerin önlenmesi, bölgede barış ve istikrarın sağlanması amacıyla, Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili şekilde korumak ve kollamak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı cumhurbaşkanımızca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Ortak Merkezin görevlerinin ifası yönünde hareket etmek üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin cumhurbaşkanımızın belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanımız tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 17 Kasım 2020 tarihli ve 1272 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla verilen ve son olarak 1 Kasım 2022 tarihli ve 1348 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla uzatılan iznin süresinin 17 Kasım 2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasına ilişkin tezkere hakkında AK PARTİ Grubumuzun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunmaktayım.

Bu tezkerenin öneminin daha iyi anlaşılabilmesi için Karabağ sürecine dair bazı değerlendirmelerde bulunacağım fakat öncesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'mizin kuruluşunun seneidevriyesinde olduğumuzu hatırlatmak istiyorum. KKTC, 15 Kasım 1983 tarihinde kuruldu. KKTC'nin kuruluş günü kutlu olsun.

Aslında KKTC'nin kurulmasına giden süreç ile Azerbaycan'ın Karabağ'ı tekrar geri almasına giden süreç birbirine ne de çok benziyor, değil mi? Uluslararası toplum, her 2 olayda da deve kuşu misali başlarını toprağa gömerek yaşananları görmezden geldi. 21 Aralık 1963 tarihinde terör örgütü EOKA'ya mensup teröristler "Kanlı Noel" olarak adlandırdıkları olaylarda 300'den fazla Kıbrıs Türkünü şehit etmiş, 100'den fazla köyü ise boşaltmıştı. 25-26 Şubat 1992 tarihinde ise bu sefer Ermeni güçleri, uzun süredir abluka altında tuttukları Azerbaycan'ın Hocalı kentine girmiş ve içlerinde 83'ü çocuk, 103'ü kadın, 70'i ise yaşlı olmak üzere 613 Azerbaycan Türkünü katletmiştir. Bunun yanı sıra onlarca insanın yakılarak öldürüldüğü, birçok ailenin tamamen yok edildiği, geriye kalanların çoğunun ağır fiziksel yaralanmalara maruz kaldığı, 155 kişinin kaybedildiği ve 1.275 kişinin esir olarak alındığı tespit edilmiştir. Her iki katliam da uluslararası toplumda yeterli tepkiyi görmemiştir. Her iki soykırım karşısında dünya susmuştur, gerçi, dünya hâlâ soykırım karşısında susmaya devam ediyor.

Gazze'de yaşananlardan bahsetmek istiyorum. 7 Ekimden beri devam eden İsrail saldırılarında Gazze'de katledilen sivillerin sayısı 11 bini aştı; bunların yaklaşık 5 bini çocuk, 3 bini ise kadın. Henüz enkaz altında ulaşılamayan 3 bin kişi var ve maalesef bunların çoğu çocuk. 30 binden fazla insan ise yaralı, dış dünyayla bağlantısı tamamen kesilmiş; on binlerce kişi ise bombalardan kurtulmuş olsa da açlık ve susuzluk nedeniyle ölüme mahkûm edilmiş durumda. 21'inci yüzyılda bir soykırım daha gerçekleşiyor; hastaneler, mülteciler kampları ve okullar kasten hedef alınıyor; yeni Kanlı Noel'ler, Hocalılar, Srebrenitsa'lar yaşanıyor. İsrail, sivil ayrımı gözetmeden evler, okullar ve hastaneler gibi sivil altyapıyı hedef almakta; ulusal, etnik, ırksal veya dinsel bir grubun yani Filistin halkının ortadan kaldırılması amacıyla katliamlar gerçekleştirmekte dolayısıyla savaş suçu, insanlığa karşı suçlar ve soykırım suçunu ika etmektedir. Bunların tekrarlanmasına izin verilmemeli. Dünya harekete geçmek zorunda. Türkiye, Gazze'de barışın sağlanması için başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere gerekli adımları atmaya çalışıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önce Kıbrıs'ta yardıma biz koşmuştuk. Garanti Anlaşması'nın ilgili hükümlerine dayanarak 1974 yılında Kıbrıs Barış Harekâtı'nı başarılı şekilde gerçekleştirdik. Bu harekâtla hem kardeşlerimiz, canlarımız katliamdan kurtarılmış hem de bugün müstakil bir şekilde varlığını sürdüren KKTC'nin kurulmasına giden süreç başlatılmıştır. "Üç devlet, tek millet" şiarımızın açık bir göstergesi olarak Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasındaki siyasi ve parlamenter iş birliğini güçlendirmek üzere AK PARTİ, Yeni Azerbaycan Partisi ve Ulusal Birlik Partisi arasında mutabakat anlaşması daha dün imzalandı. Hiç şüphesiz, imzalanan bu anlaşmayla "tek millet, üç

devlet" şiarı daha da kuvvetlenecek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası egemenliğinin tanınırlığı yolunda önemli mesafeler katedilecektir.

Türkiye, Azerbaycan'da yaşananlara hiçbir zaman kayıtsız kalmamıştır, kalması da mümkün değildir. Zira Azerbaycan'daki Türkler bizim kardeşimiz, canımızdır. Nitekim Bahtiyar Vahapzade "Azerbaycan-Türkiye" şiirinde bunu ne de güzel ifade ediyor: "Bir ananın iki oğlu/Bir amalın iki kolu/O da ulu, bu da ulu/Azerbaycan-Türkiye/Dinimiz bir, dilimiz bir/Ayımız bir, yılımız bir/Bir milletiz, iki devlet/Aynı arzu, aynı niyet/Birdir bizim her halimiz/Sevincimiz, melâlimiz/Bayraklarda hilâlimiz/Azerbaycan-Türkiye."

Bu mısralar sadece şiir âleminde karşılık bulmuyor, iki devlet arasındaki bu samimi birliktelik sadece bugüne has da değil, her iki devletin de kaderi beraber yazılmıştır. Azerbaycan 1918 yılında bağımsızlığını ilan ettikten sonra Ermeni çeteler tarafından işgal edilince ilk olarak yine bizden yardım istemiştir. O zor zamanlarda Kafkas İslam Ordusu toplanmış ve Bakü'nün kurtarılması için vazifelendirilmiştir. Azerbaycan Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı Mehmed Emin Resulzade "Azerbaycan Cumhuriyeti" kitabında şöyle diyor: "Bu zor vaziyette milleti kurtaracak yegâne bir çare vardı: Türkiye. Ümitler hep oraya yönelikti. O kardeş millet gelecek, bizi düşman elinden kurtaracak. Halkın bundan başka bir ümidi kalmamıştı." Azerbaycan'da meşhur olan "Laleler" adlı şiirde de Türk ordusuna duyulan bu özlem "Ne vakittir aşığın gözü yoldadır/Bir gonağ gelesiz bize laleler" mısralarıyla betimlenmiştir. Nitekim, Kafkas İslam Ordusu, Bakü'yü esareten kurtarmış ve 3 renkli Azerbaycan bayrağı o kutlu semalarda tekrar tabii ki dalgalanmıştır. Bu süreçte Kafkas İslam Ordusu 1.130 şehit vermiştir. Bugün Azerbaycan'da bulunan 14 Türk şehitliği, her iki devlet arasındaki birliğin mührünü teşkil etmektedir. İki devlet arasındaki bu birliktelik zamanla azalmamış, aksine daha da pekişmiştir. Azerbaycan, Sovyetler Birliğinden bağımsızlığını ilan ettiğinde tanıyan ilk devlet Türkiye olmuştur.

Bugünkü tezkeremizin konusuna gelirse, bilindiği üzere Ermeni güçleri Sovyetler Birliğinin dağılmasını fırsat bilerek o çalkantılı atmosferde Azerbaycan topraklarının beşte 1'ini işgal etmiştir. Uluslararası toplum, bu işgale gerekli tepkiyi verememiştir. Her ne kadar BM Güvenlik Konseyi konuya ilişkin bazı kararlar alsa da, bunlar muğlak ve muhatapı belli olmayan kararlardır ve çözüme bir etkisi olmamıştır. Sorunun çözümü değil, sorunun devam etmesi âdetâ arzu edilmiştir. Nitekim dondurulmuş bir ihtilaf olarak görülen Karabağ uyuşmazlığı kendi hâline terk edilmiştir. Uluslararası barış ve güvenliği doğrudan tehdit eden bu sorun, her zaman bölge barışının üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallandırılmıştır. Süreç içerisinde AGİT bünyesinde başlatılan ve nihai barışı tesis edeceği ilan edilen teklifler ortaya atılmıştır. 1997 yılında ortaya konulan ve paket çözüm, kademeli çözüm ve ortak devlet modeli isimleriyle anılan teklifler, adaletten değil statükonun farklı bir şekilde devamından yana olmuştur. Uluslararası hukuka göre hiçbir şüpheye mahal bırakmayacak şekilde Azerbaycan'a ait olan topraklar pazarlık konusu hâline getirilmek istenmiştir. Fakat tüm bu oyunlar Azerbaycan'ın vatan muharebesiyle tarihin çöplüğüne atılmıştır.

Ermenistan, tüm bu barış çabaları devam ederken bile Azerbaycan topraklarına yönelik saldırılarını bırakmamıştır. En son, Ermenistan ordusunun 27 Eylül 2020 tarihi itibarıyla Azerbaycan'a ait askerî ve sivil unsurlara başlattığı şiddetli saldırı, bardağı taşıran son damla olmuştur. Azerbaycan, BM Şartı'nın 51'inci maddesi çerçevesinde bu saldırılara meşru müdafaa hakkıyla cevap vermiştir. Kırk dört gün süren vatan muharebesinin sonucunda topraklarının çoğunu geri almıştır. Nitekim, Şuşa'nın da ele geçirilmesinin akabinde taraflar Rusya'nın girişimleriyle ateşkes ilan etmiştir.

Ateşkes antlaşmasından bahsetmeden önce savaş boyunca Türkiye'nin verdiği desteği de vurgulamak istiyorum. Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın Aliyev'in de Karabağ'la ilgili her konuşmasında vurguladığı Cumhurbaşkanı'nın "Azerbaycan yalnız değildir." sözü, üçüncü devletlerin savaşta müdahil olmasını önlemiştir. Bu destek, psikolojik olarak Azerbaycan'ı rahatlatmıştır. Azerbaycan'ın düşmanlarını ise tedirginliğe sevk etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanı'nın da dediği gibi, Azerbaycan'ın aydınlığı aydınlığımız, sevinci sevincimiz, azatlığı azatlığımız, kaderi kaderimiz, kederi kederimizdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu gerçeği yüksek sesle yeniden ifade etmek istiyorum: Türkiye ve Azerbaycan bir millet, iki devlettir, tek yürektir. Türkiye, Azerbaycan'ın olduğu her yerdedir. Azerbaycan'ın menfaatleri Türkiye'nin de menfaatleridir. Buna uygun olarak Türkiye, Vatan Muharebesi'nin akabinde imzalanan ateşkes antlaşmasında da yer almıştır. Her ne kadar metinde açıkça Türkiye'nin ismi yazmasa da ateşkes antlaşmasının hazırlık çalışmalarını incelediğimizde Azerbaycan'ın Türkiye'yi ateşkes antlaşmasının 5'inci maddesine uygun bir şekilde ateşkes hattında görmek istediği anlaşılmaktadır. Bu durum, hem Azerbaycan Cumhurbaşkanı Sayın Aliyev'in ateşkes antlaşmasını imzaladıktan hemen sonra yaptığı açıklamalar yoluyla hem de ateşkes antlaşmasının âkit devletlerinden biri olup ateşkes sürecini takip eden Rusya'yla ateşkes gözlem noktaları hususunda varılan mutabakat yoluyla açıkça görülmektedir. Ayrıca, ateşkes antlaşmasından sonra 30 Ocak tarihinde Azerbaycan Savunma Bakanının da katılımıyla Ağdam'da bir Türk-Rus ortak gözlem merkezi faaliyete geçmiştir. Dolayısıyla Türkiye'nin ateşkes anlaşması kapsamında bazı hak ve yükümlülüklerle sahip olduğu görülmektedir. Bugün burada konuştuğumuz tezkere de bu hak ve yükümlülükler çerçevesinde çıkarılmaktadır. Bu süreçte, tabii, başta Fransa olmak üzere birçok Batılı devletin AGİT tekliflerine ve dolayısıyla eski statükoya benzer girişimlere heves ettiğini de gördük. Yeri geldi "Hankendi" yerine "Stepanakert"; "Şuşa" yerine "Şuşi" deyip özelemleri ortaya koydular fakat bir daha asla buna geri dönüş olmayacaktır. Bu statüko cehenneme gitti, o statüler ateşe gittiler ve gorbagor oldular.

Daha geçtiğimiz ay Fransa'nın başını çektiği bazı AB ülkeleri, Ermenistan ve Azerbaycan arasında nihai barış görüşmeleri gerçekleştirme çabası altında, yine bölgenin dinamikleriyle oynamaya çalıştı. Azerbaycan, oyunun farkındadır. Türkiye'nin davet edilmediği bu sözde barış sürecine Azerbaycan da katılmayarak gereken mesajı vermiştir. Boşuna demiyoruz "Türkiye ve Azerbaycan bir millet, iki devlettir." Bu yüzden, biz varken, ordumuz Karabağ'dayken kimse artık savaşa özlem duymasın, barışı arzusulasın. Bundan sonra geriye dönüş olmayacaktır. Türk ordusu geçmişte nasıl "Kafkas İslam Ordusu" adı altında Azerbaycan'da esenliğin teminatı olduysa bugün de Karabağ'da Ortak Gözlem Merkezindeki varlığıyla esenliğin teminatıdır. Ermenistan, Azerbaycan topraklarındaki emellerinden sonsuza kadar vazgeçmelidir, hatta bölgedeki diplomasi ve ekonomi alanında geliştirilen geniş iş birliği modellerine dâhil olmaya çalışmalıdır. Mesela, bu bağlamda, ateşkes anlaşmasının 9'uncu maddesindeki yükümlülüğünü de yerine getirmelidir. Bu maddeye göre, Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'yle Azerbaycan'ın batı bölgeleri arasında bir bağlantı kurulması öngörülmüştür. Zengezur Koridoru vakit kaybetmeden açılmalıdır. Ermenistan'ın elinden gelecek başka bir şey de yoktur lakin Vatan Muharebesi'ni izleyen üç yıl boyunca Ermenistan söz konusu ateşkes anlaşmasını tam anlamıyla uygulama konusunda isteksiz davranmış ve yükümlülüklerini tam olarak yerine getirmemiştir. Bunlara ilave olarak, Karabağ'da mevcudiyetini sürdüren yasa dışı oluşum ve silahlı grupları tasfiye etmediği gibi, ağır silahlar ve diğer askerî teçhizatını da bölgeden geri çekmedi, hatta Laçın Yolu üzerinden Karabağ'a silah ve mühimmat göndermeye devam etmiştir. Ermenistan Azerbaycan'a ait olan topraklardaki doğal kaynakları kanunsuz şekilde işletmeye ve buralardan çıkarılan madenleri gasbetmeye devam etmiştir. Azerbaycan'ın bu konuların çözümü için yaptığı tüm çağrıları ve girişimleri yanıtsız bırakmıştır. Bunun yanı sıra Ermenistan, otuz yıllık işgali sırasında Azerbaycan topraklarına döşediği 100 binlerce mayına ilişkin doğruluk payı düşük haritaları paylaşmış ve bu nedenle son üç yıl içerisinde meydana gelen mayın patlamalarından dolayı yüzlerce Azerbaycan vatandaşı hayatını kaybetmiş ve yaralanmıştır. Nitekim en son geçtiğimiz 19 Eylül günü, birkaç saat içinde, 6 Azerbaycan vatandaşının mayın patlamalarında hayatını kaybetmesi bir anlamda bardağı taşıran son damla olmuştur. Aynı gün, Azerbaycan, kendi topraklarının güvenliğini ve istikrarını korumak için, egemenlik hakları çerçevesinde, Karabağ'da bir antiterör

operasyonu başlatmıştır. Çok hızlı bir şekilde, büyük titizlik içerisinde ve sivil halka zarar vermeden gerçekleştirilen bu yirmi dört saatlik antiterör operasyonu sonucunda, Karabağ'da on yıllardır süren işgal tamamen sona ermiştir. Karabağ'daki yasa dışı militan gruplar silahlarını tamamen teslim etmişler ve ayrılıkçı sözde yönetim nihayet tarihe karışmıştır. Böylece Azerbaycan artık tüm topraklarında egemenliğini tesis etmiş ve otuz yıldır devam eden adaletsizlik tamamen sol bulmuştur. Bu vesileyle, otuz yılı aşkın süre devam eden işgal 2020 yılındaki Vatan Muharebesi ve en son antiterör operasyonunda şehit olan tüm Azerbaycanlı kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Azerbaycan makamları, antiterör operasyonu sonrasında Karabağ'da kontrol ve asayişin temin etmelerinin hemen ardından Karabağ Ermenileriyle de görüşmeler yapmak suretiyle, bölgedeki halkının ihtiyaçlarını karşılamak ve yeniden entegrasyonunu sağlamak için gerekli tedbirleri hızlıca almaya başlamıştır. Azerbaycan makamlarının kısa süre içerisinde işgalin izlerini silmeye başladığına ve gerçekleştirilmekte olan önemli projelerle işgalden azat edilen toprakların küllerinden yeniden doğduğuna sevinçle şahitlik ediyoruz. İşgalden kurtarılan bölgelerde yürütülen bu yeniden imar ve ihya çalışmalarında da Türkiye gerek kamu gerek özel sektörüyle Azerbaycan'a gerekli desteği vermektedir. Sayın Cumhurbaşkanımızın Azerbaycan'ı ziyareti vesilesiyle 15 Haziran 2021 tarihinde imzalanan Şuşa Beyannamesi'yle ilişkilerimizi müttefiklik seviyesine yükseltme irademiz kayda geçirilmiştir. Azerbaycan'la tesis edilen 3'lü ve 4'lü iş birliği mekanizmaları da bölgesel istikrar, barış ve refaha katkı sağlayan önemli platformlardır. Cumhuriyetimizin 2'nci asrı Türkiye Yüzyılı olacağı gibi Türk devletlerinin ve Türk dünyasının da asrı olacaktır; hem Azerbaycan hem de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Türkiye Yüzyılı'nda daha da güçlenerek varlığını sürdürecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk askerlerinin bölgedeki mevcudiyeti, görev aldıkları her yerde olduğu gibi, son üç yıl boyunca Karabağ'da da huzurun teminatı olmuştur. Nitekim Azerbaycan'ın Türk askerine verdiği değer ve gösterdiği ihtimam da bunu teyit etmektedir. Türk askeri bölgede güvenliğin tesis edilmesine ve karşılıklı güven inşasına ilişkin gerekli ortamın oluşturulmasına yönelik önemli görevler yürütmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Geçtiğimiz üç yıl boyunca bu kutlu görevlerini başarıyla yürüten Ortak Merkezdeki askerlerimizin bu vazifelerini, Azerbaycan ile Ermenistan arasında kapsamlı bir barış tesis edilene kadar aynı başarıyla yerine getirmeye devam edeceklerine inanıyorum. Mehmetçiklerimize buradan şükranlarımı sunuyorum, bundan sonraki faaliyetlerinde muvaffakiyetler temenni ediyorum.

Bu vesileyle, izin süresinin 17 Kasım 2023 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasını destekleyen siyasi partilere ve değerli milletvekillerine gönülden teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yüksel.

Şimdi, gruplar adına sözler bitti, şahısları adına sözler vereceğim.

İlk söz, Adıyaman Milletvekili Sayın Abdurrahman Tutdere'ye aittir.

Buyurun Sayın Tutdere. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bir haftadır, ülkemizde derinleşen bir yargı krizi, bir anayasa darbesi tartışması devam ediyor, kriz derinleşiyor; Hükümet çözeceğine daha da derinleşmesi için âdeta yangına benzin döküyor, Cumhuriyet Halk Partisi Türkiye Büyük Millet Meclisinde direniyor. (CHP sıralarından alkışlar) Değerli arkadaşlar, öyle anlaşıyor ki AK PARTİ'nin hem sözcüleri hem de Sayın Cumhurbaşkanı uzun zamandır, üzerine yemin ettikleri, bütün meşruluklarının kaynağı olan Anayasa'yı çoktandır okumamışlar. Onun için buradan, bu milletin Meclisinden, milletin kürsüsünden birkaç hatırlatma yapmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızın 2'nci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Yine, Anayasa'mızın 6'ncı maddesine göre, hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz. Aynı Anayasa'nın 11'inci maddesine göre -altını çizerek söylüyorum- Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Anayasa'mızın hükümleri bu şekilde. Peki, Anayasa'nın bu amir hükümleri karşısında Hükümetin tutumu ne; Hükümetten destek alan, siyasallaşan Yargıtay 3. Ceza Dairesinin tutumu ne? Bunlara hep birlikte bir bakalım.

Değerli arkadaşlar, hukuk devletinden ne anlaşılması gerekiyor? Önce buna bir bakalım. Hukuk devleti bütün Anayasa hukukçuları tarafından aynen şöyle tarif edilir: "İnsan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleriyle hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık devlettir." Anayasa'mızın 2'nci maddesi bunu tarif ediyor. AK PARTİ'nin yönettiği Türkiye'de devlet hukuk devleti mi? Hep birlikte bakalım.

Hepiniz çok iyi hatırlarsınız; Anayasa Mahkemesi mevcut Anayasa'daki yetkisine yani Anayasa'nın 146 ve 153'üncü maddelerine dayanarak, anayasal yetkisini kullanarak seçilmiş bir milletvekili hakkında, Can Atalay'la ilgili bir hak ihlali kararı verdi. Mevcut yasaya göre ve Anayasa'ya göre bu hak ihlali kararının derhâl uygulanması gerekiyordu. Bu kararı uygulayacak olan da aslında 13. Ağır Ceza Mahkemesiydi. 13. Ağır Ceza Mahkemesi, belli ki birilerinin talimatıyla, dosyayla ilgisi yokmuş gibi, topu Yargıtay 3. Ceza Dairesinin kucağına attı. Aslında mevcut CMK'ye göre yargılama bir bütündür; Anayasa Mahkemesinin kararını derhâl uygulaması gereken 13. Ağır Ceza Mahkemesiydi. Bir kere iş buradan yanlış başladı, hukuka aykırılık buradan başladı.

Dosya karar verilme üzere 3. Ceza Dairesine gelince 3. Ceza Dairesi gerçekten Türk hukuk sistemine, Anayasa'ya büyük bir darbe vuran işte bu yazılı kararı verdi. Bu sayın yargıçlar bu kararlarında kararı uygulamakla yetinmediler, Türkiye Büyük Millet Meclisi başta olmak üzere birçok alana aslında yetkilerini aşarak müdahale ettiler.

Ne dediler bu kararlarında, kısaca bir bakalım hep birlikte: "Anayasa Mahkemesi kendisini süper temyiz mahkemesi olarak görmüştür. Yargısal aktivizm olarak verdiği kararlar tarafımızdan dikkat çekici bulunmuş, ironi olarak değerlendirilmiştir." Bakın hele bakın, bu yargıçlara bakın! "Anayasa Mahkemesi yasama organı üzerindeki vesayet organı görüntüsünü bireysel başvuru yetkisi sonucu tüm yargı organları üzerinde ortaya çıkarmıştır." diyorlar "Bizi tehdit etmiştir." diyorlar; bakın şu yargıçların tutumuna, bakın şu yargıçların tutumuna! Devam ediyorlar "Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa'ya aykırı davranmıştır." ve "Anayasa Mahkemesinin kararına hukuki bir değer, atif yapılamaz." diyorlar. Bu sayın yargıçlar, bu üyeler bir de kararın başına "Türk milleti adına." diyorlar. Ya, ben buradan, milletin Meclisinden onlara sesleniyorum: Siz, bu milletin iradesinin sonucu olan Anayasa'yı tanımamışsınız, Anayasa'yı yok sayıyorsunuz, çiğniyorsunuz bir de kalkıyorsunuz millet adına karar veriyorsunuz, yazıklar olsun size, yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar) Bu yargıçları bu ayıplı kararları vermeye zorlayanlara da yazıklar olsun çünkü bu yargıçlar öyle anlaşıyor ki belli odakların baskısı sonucu bu kararı verdiler. Ben öyle inanıyorum ki hukuk fakültesinin 1'inci sınıfındaki öğrenciler dahi böyle bir karar veremezlerdi. Geçmişte birilerinin yaptığı gibi, FETÖ döneminde olduğu gibi, iradesini birtakım odaklara teslim eden bu yargıçlar Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nı açıkça çiğnemişlerdir, açıkça Anayasa'ya darbe yapmışlardır.

Değerli milletvekilleri, tabii, hepimiz, bütün millet olarak Sayın Cumhurbaşkanının bu konudaki tavrını merak ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı bugün grup toplantısında belli ki Anayasa'nın 104'üncü maddesini hatırlamadan şunu söyledi: "Biz hakem konumundayız." Sayın Cumhurbaşkanı Anayasa'nın 104'üncü maddesini hatırlatıyorum, sizin birinci göreviniz, aslı göreviniz devlet organlarının uyum içerisinde çalışmasını sağlamaktır; siz hakem değilsiniz, yükümlüsünüz, yükümlü. Bu değil midir size Başkomutanlık görevini veren, yetkisini veren Anayasa? Bu değil midir tek başına kanun çıkarma yetkisini veren Anayasa? Bu Anayasa'yı uygulamakla siz yükümlüsünüz, yükümlüsünüz, hakem değilsiniz.

Değerli arkadaşlar, yine, Sayın Cumhurbaşkanı bugün, Cumhuriyet Halk Partisini, bizim partimizi darbelere arka çıkmakla suçladı. Sayın Cumhurbaşkanı, buradan bir şeyi hatırlatmak isterim: Cumhuriyet Halk Partisi cübbeli darbeye de toplu darbeye de tanklı darbeye de karşıdır, karşı olmaya devam edecek. (CHP sıralarından alkışlar) Bizler demokrasiye, hukuka, adaletle her zaman sahip çıktık, bundan sonra da sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Bakınız, 15 Temmuz hain darbe girişimi olduğu sırada bu Meclise ilk gelen kimdi? Cumhuriyet Halk Partisinin yiğit milletvekilleri. Bugünkü Genel Başkanımız, o zamanın Grup Başkan Vekili Özgür Özel Meclise ilk gelen, AK PARTİ Grup Başkan Vekillerini de arayarak Meclisi açan siyasetçidir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Söylediğin doğru değil, bütün milletvekilleri geldi, biz de geldik, Milliyetçi Hareket Partisi de vardı.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – O yiğit bugün Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanıdır, bunu herkese hatırlatıyoruz, herkese hatırlatıyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, özellikle AK PARTİ iktidarına bir şeyi hatırlatmak istiyoruz: Bakınız, 15 Temmuz giden, hain darbe planına, hain darbe teşebbüsüne giden yollar yine yargıçlar eliyle döşenmişti. Hatırlayın, o süper savcılarınız, devletin kurumlarına çöken, bu memleketin Genelkurmay Başkanını "terörist" diye cezaevlerine atan o yargıçlar eliyle darbenin yol taşları döşendi ve en sonunda ülkemiz, anayasal düzenimiz bir darbe kalkışmasıyla karşı karşıya kaldı. Onun için bu tür yanlış karar veren yargıçları çok masum görmeyin, bunun altında başka odaklar, başka niyetler olabilir; sizi dikkatli olmaya, tedbir almaya davet ediyoruz.

Sayın Adalet Bakanı da gerçekten hepimizi hayrete düşürdü -gerçi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde bakanlardan da başka bir şey beklenmez ama- çıktı, dedi ki: "Ya, bu olay iki yargı organı arasındaki fikir ayrılığıdır." Ya, bu iş gerçekten böyle basit mi arkadaşlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Tutdere.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Devamla) – Bakınız, ben bir hukukçu olarak bunu anlamakta gerçekten güçlük çekiyorum. Eğer, içinde "Bu iş sadece iki yüksek mahkeme arasındaki görüş ayrılığıdır." diye gelip burada anlatıp da bizi ikna eden birisi olursa, gerçekten biz grup olarak ona teşekkür ederiz ama olay o değil, biz farkındayız. Olay siyasaldır, olay, Türkiye'deki hukuk sistemine, hukuk devletin köküne kibrit suyu dökmekten ibarettir; hukuk devletini sorguya çekmek, kurumlarını yıpratmaktan ibarettir. Biz buradan ilan ediyoruz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, hukuku tanımayan, Anayasa'yı çiğneyen bu kararı biz de tanımayacağız, bu karara da asla uymayacağız ve halkımızla beraber bu karara karşı da direneceğiz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Rahat olsunlar, Cumhuriyet Halk Partisi millî egemenliğin adresi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu karara karşı direnecektir.

Selam olsun bu karara karşı direnenlere diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bir de Azerbaycan'a selam yolla. Abdurrahman Bey, Azerbaycan'a da bir selam solla. Bak, Azerbaycan tezkeresinde konuşuyorsun, AYM, yargı meselesi... Selamını bir de Azerbaycan'a yolla yani.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Grubumuz adına konuşan sözcülerimiz onun için gerekeni söylediler Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Tutdere.

Şahsı adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Sayın Şamil Ayrım'ın.

Buyurun Sayın Ayrım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Azerbaycan tezkeresini konuşuyoruz. Türk Silahlı Kuvvetlerinin Azerbaycan'daki görev süresinin bir yıl uzatılmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Kırk dört günlük Vatan Savaşı sırasında Gazi Meclisimizdeki 4 siyasi partimizin 28 Eylül 2021 tarihinde ortak bir bildiri yayımlayarak kardeş Azerbaycan'a destek açıklaması, desteğimizin nasıl partilerüstü bir konumda olduğunu göstermesi açısından, Türkiye'nin gücünü göstermesi açısından çok değerliydi. Tezkerenin 17 Kasım Azerbaycan'ın Millî Direniş Günü'nden itibaren bir yıl uzatılacak olması büyük bir anlam taşıyor. Can Azerbaycan'ın 17 Kasım Millî Direniş Günü'nü yürekten kutluyorum. Kutlu mücadelede şehit olan kardeşlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize şifalar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şöyle geriye dönüp bir baktığımız zaman Sovyetler Birliğinin dağılma sürecinde 1988'lerden sonra Ermenistan, Azerbaycan'ın kadim toprakları olan Karabağ'ı ve onun etrafındaki 7 rayonu 1991 ve 1994 yılları arasında işgal etti. Bu ne demekti? Azerbaycan topraklarının yüzde 20'sini işgal etmişti Ermenistan. Ne oldu orada? 1 milyondan fazla Azerbaycan vatandaşı kendi topraklarından sürüldüler, kaçkın, göçkün durumunda otuz yıl vatanlarından ayrı kaldılar. Daha sonra ne oldu bu süreç içinde? Azerbaycan, uluslararası arenada, Fransa'nın Amerika'nın Rusya'nın eş başkanı olduğu Minsk Grubunda sulh yoluyla bunu çözmek istedi. Birleşmiş Milletler Genel Kurulundan 4 tane karar çıkardılar, o kararlar diyordu ki: "Bu topraklar Azerbaycan'ın kadim toprakları, işgalci Ermenistan derhâl bu topraklardan çekilmelidir." Maalesef bu olmadı ve Ermenistan, 12 Temmuz 1920 tarihinde Tovuz bölgesinde, savaş hattının çok üstünde bir yerde -oraya 200 kilometre kadar uzaklıkta bir yerde- Azerbaycan için çok stratejik, Türkiye'miz için önemli, stratejik konumda olan Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın geçtiği, Kars-Tiflis-Bakü demir yolunun geçtiği bölgeyi bombaladı; sivilleri öldürdü. Daha sonra, Azerbaycan 27 Eylülde kendi topraklarını kurtarmak için harekete geçti -kırk dört günlük savaş sonunda- Sayın Aliyev'in önderliğinde Azerbaycan halkı kenetlendi, sivil toplum örgütleri, parlamentosu ve tabii, onların yanında 85 milyon Türk vatandaşı da Azerbaycan'ımıza destek verdi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Ben, bu desteğin, siyasi partilerimizin bugün buradaki konuşmalarından yine bugün de devam ettiğini çok iyi anladım.

Değerli arkadaşlarım, savaş kazanıldı ama ne oldu? Azerbaycan'da bir pürüz vardı; Hankendi ve Hocalı. Hocalı'yı hatırlayalım: 1992 yılında orada bir katliam olmuştu, 700'den fazla Azerbaycan insanı; genç, yaşlı, kadın, çocuk çocuk demeden katledildiler. Kadınların karınları deşildi, insanları, çocukları duvara çivilediler. Bunları yaşadık, bunlar acı şeyler, konuşmak istemiyoruz, olmasın. Burada, bu konuştuklarımız, ülkemizde yaşayan Ermeni vatandaşlarımızı da incitmesin. Onlarla ilgili bir sorun yok ama diaspora ve Ermeni yönetimi maalesef bu aymazlıklarına devam ediyorlar. Bu gücü kimden alıyorlar? Fransa'dan alıyorlar. Bugün Afrika'dan kovulup gelen Fransa, şimdi Ermenistan'a silah yağdırıyor savaşın devam etmesi için.

Değerli kardeşlerim değerli milletvekili arkadaşlarım; biraz evvel burada ifade edildi, bizlerin "can Azerbaycan" demesiyle can olmuyor. Evet, Büyük Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'ün dediği gibi, kederi kederimiz, sevinci sevincimizdir. Biz

bir millet, iki devletiz. Haydar Bey'in dediği gibi ama bunlarla olmuyor. Savaş kazanıldı, işte, 19 Eylülde yapılan ikinci operasyonla - yirmi dört saatte tamamlanan bir operasyon- bir tek sivilin burnu kanamadan orada bu savaş tamamlandı, Azerbaycan toprak bütünlüğünü elde etti. Daha sonra ne oldu? Sayın Aliyev bütün dünyanın gözünün içine bakarak dedi ki: "Biz süratle entegrasyon çalışmalarını başlatıyoruz. Ermeni vatandaşlarımız rahatsız olmasınlar; bizim bayrağımızın altında, bizim Anayasa'mıza bağlı olarak, bizim atadığımız yöneticilerle, onların kendi yöneticileri de olacak bunun içinde..." Ve ardından dediler ki: "Burada en kısa zamanda belediye seçimlerini yapacağız, Ermeni vatandaşlarımız da olacak." Ardından ne oldu? Birleşmiş Milletler teşkilatının yetkilileri araya girdi. Burada konuşuldu "Birleşmiş Milletler teşkilatı gidip de Ermenilerle görüşmemiş veya Azerbaycan'la görüşmemiş." diye; yok öyle bir şey, en son -sıcak gelişme bu- gidip görüştüler. Ne oldu biliyor musunuz? Verdikleri raporda bir tek sivilin burnu kanamamış; bunu söyleyen orada yaşayan Ermeni vatandaşlar ama uluslararası toplum ne yaptı? 100 binden fazla Ermeni vatandaşı Ermenistan'a gönderdi. Hiç merak ettiniz mi arkadaşlar, bugün o Ermeni vatandaşların oradaki durumlarını merak ettiniz mi? Ermenistan onlara pasaport verirken "Gelin, size mülteci konumunda pasaport verelim, '070' kodunu verelim..." Bunun anlamı ne biliyor musunuz? Birleşmiş Milletlerden veya diğer kurumlardan gelecek paralar daha fazla olduğu için kendi vatandaşına bu ihaneti yapıyor ama Azerbaycan çağırısını yineliyor, "Gelin, kendi topraklarınızda bizimle beraber kendi evinizde yaşayın." diyor; bundan güzel bir şey olabilir mi? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, bakınız, 15 Haziran 2021'de Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan ile Sayın İlham Aliyev Şuşa'da Şuşa Beyannamesi'ni imzaladı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben buradan 600 milletvekili arkadaşşıma da sesleniyorum: Lütfen, şu anlaşmayı alın, teker teker satırlarını okuyun. Burada Parlamentodaki arkadaşlara görevler düşüyor. Burada Türk devletlerine görevler düşüyor. Burada hak, hukuk, adaletle ilgili çalışmalarda hepimize görevler düşüyor. Burada Türk devletlerinin birbirleriyle olan ilişkilerinde görevler düşüyor ve burada, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ümüzün ve Umum Millî Lider Haydar Aliyev'in sözlerinden başlayarak bu beyannameyi hazırlamışlar; ellerine sağlık bunu hazırlayanların. Ben buradan Cumhurbaşkanımıza ve İlham Bey'e yürek dolusu teşekkürlerimi gönderiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, tabii konuşacak çok şey var; bu topraklar bizim. Azerbaycan ne yaptı? Burada dendi ki: "Barış." Ya, kardeşim barışın şartı nedir? Masada güçlü olacaksınız. Arkadaşlar, Türkiye'ye çok büyük görev düşüyor, bizim güçlü olmamız lazım. Bizim gücümüz nedir? Bizim gücümüz Parlamentodur. İşte bugün vereceğiniz o karar... Biz hep böyle olursak Türkiye güçlü olur; ekonomisiyle güçlü olur, insanıyla güçlü olur ama biz birbirimizi eleştireceğiz. Saygı duyuyorum, dikkatle konuşmaları dinledim ama bir şeyin de hakkını vermemiz lazım: Bu coğrafyada bizim dostumuz yok; bu coğrafyada bizim dostumuz kendi insanımız, birlik, beraberliğimiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAMİL AYRIM (Devamla) – Bu coğrafyada yaşayan Türk'üyle, Kürt'üyle, Sünni'siyle, Arap'ıyla bütün insanlarımızın kenetlenmesi lazım. Barışın yolu nereden geçer diyorum? Zengezur Koridoru'ndan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şamil...

ŞAMİL AYRIM (Devamla) – Zengezur Koridoru; İstanbul'dan arabasına binen benim milletvekili arkadaşlarım ta Çin'e kadar konuşarak, kendi arkadaşlarıyla, kendi dostlarıyla konuşarak oraya kadar varacaklar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

ŞAMİL AYRIM (Devamla) – Başkanım, hızımı alamadım, kusuruma bakmayın. Son bir cümle... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sizleri saygıyla selamlıyorum ve Karabağ Savaşı'nda şehit olan Azerbaycan askerlerine buradan rahmet diliyorum. Bu anlaşmanın Türkiye'mize, Azerbaycan'ımıza hayırlar getirmesini diliyorum. Beni sabırla dinlediğiniz için -heyecanımı maruz görün-sizleri saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, size de çok teşekkür ederim, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkereşi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.51

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.30

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER : Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, ülke nüfusunun neredeyse dörtte 1'ini barındıran ciddi bir yapı stokuna sahip ve 7,5 büyüklüğünde depremin beklendiği İstanbul ilimizle alakalı depreme hazırlık, bütüncül kentsel dönüşümde aciliyet ve özel yasa hazırlanması konularıyla ilgili gerekli çalışmaların tespiti ve uygulanması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından, ülke nüfusunun neredeyse dörtte 1'ini barındıran ciddi bir yapı stokuna sahip ve 7,5 büyüklüğünde depremin beklendiği İstanbul ilimizle alakalı depreme hazırlık, bütüncül kentsel dönüşümde aciliyet ve özel yasa hazırlanması konularıyla ilgili gerekli çalışmaların tespiti ve uygulanması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak

görüşmelerin 15/11/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Sayın İsa Mesih Şahin konuşacaklar.

Buyurun Sayın Şahin.

Süreniz beş dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, İstanbul için önemli bir konuyu konuşacağız ama iktidar partisi grubunda şu anda kimse yok; garip bir konuşma olacak.

Evet, değerli milletvekilleri, gündemimiz İstanbul depremine hazırlık. Bu konuda, İstanbul'un depreme hazırlanması için, İstanbul'un dönüşümü için bir Meclis araştırması talebimiz var, bir komisyon kurulması talebimiz var, bu anlamda, iktidar partisindeki arkadaşlardan bu konuda hassasiyet göstermesi talebimiz var. İstanbul depremi bizim gözümüzde, bizim mottomuzda... "İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır." gerçeğiyle olaya bakıyoruz; onun için de "Türkiye depremi" diyoruz, aslında İstanbul depremi değil, Türkiye depremi. Oluşabilecek bir tabloya göz atmamız gerekiyor: İstanbul depreminde nasıl bir tablo olacak, eğer İstanbul'u depreme hazır hâle getiremezsek nasıl bir tabloyla karşılayacağız; buna göz atmamızda fayda var.

Bir kere, değerli milletvekilleri, İstanbul depremi olduğunda –"İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır." dediğimiz şey bu- bütün Türkiye'de büyük bir kaos yaşanacak. 48 bin ağır hasarlı binadan bahsediyoruz, aylarca girilemeyecek sokaklardan bahsediyoruz, su hatlarının, su şebekesinin, doğal gaz hatlarının zarar görmesinden bahsediyoruz, oluşabilecek sağlık sorunlarından, yaşanacak büyük kaoslardan bahsediyoruz, sanayi alanlarının yıkılmasından -İstanbul sanayisi Türkiye'nin lokomotifidir- bu anlamda Türkiye'nin büyük bir zarar görmesinden bahsediyoruz, böyle bir tabloda Türkiye'nin büyük bir kaosa girmesinden bahsediyoruz. Bu sorun... Geçen hafta burada bir yasa çıktı, gönül ister ki bu yasa İstanbul'un dönüşümü için, İstanbul'un depreme hazır hâle gelmesi için gerçekten amaca yönelik olsun.

Değerli milletvekilleri, şunu tarihe not olarak düşünüyorum: Biz bir sene, iki sene sonra -inşallah deprem olmaz- yine burada İstanbul'u depreme nasıl hazırlarız; bununla ilgili konuşuyor olacağız. Onun için bu yasanın İstanbul'un dönüşümüne yeterli olmayacağını, tatmin edici olmayacağını, tam anlamında karşılık bulmayacağını farkında olmak zorundayız. Birlikte bir siyasi irade ortaya koymalıyız ve İstanbul'un dönüşümünü de bütüncül olarak ele almalıyız. İstanbul'u parça parça, parsel parsel dönüştürmekle İstanbul'u depreme hazır hâle getiremeyiz; bütün İstanbul'u şöyle bir masaya yatırıp bütün İstanbul'a bütüncül bir plan ortaya koymak zorundayız eğer İstanbul'u dönüştürmekten bahsedeceksek ve İstanbul'a özel bir yasa çıkarmak zorundayız, İstanbul depremine, İstanbul'a özel, bu konuya özel bir yasa çıkarmak zorundayız.

Yine, yasa demişken, yargı alanında, bizim bu konuda "Afet mahkemeleri kurulması gerekir." diye de bir önerimiz var. Türkiye'de İstanbul depremiyle ilgili, deprem bölgesiyle ilgili, kentsel dönüşümle ilgili konularda doğrudan yetkili olan bir ihtisas mahkemesine, afet mahkemesine de ihtiyaç olduğu gerçeğinin altını çiziyoruz.

Şimdi, değerli milletvekilleri, İstanbul'un önceliği Kanal İstanbul değildir, İstanbul'un önceliği depreme hazırlıktır. "İstanbul'un en önemli sorunu nedir?" diye soruyorum ben gittiğim her yerde; "trafik" deniliyor, farklı şeyler söyleniyor. Değerli milletvekilleri, İstanbul'un en önemli sorunu can güvenliğidir, yaklaşan deprem gerçeğidir. Onun için biz İstanbul'u depreme hazır hâle getirmek zorundayız. Bakın, burada parti ayrımı da gözetmiyorum, konuyu partilerüstü, siyasetüstü bir konu olarak ele almak zorundayız. Açık ve net söylüyorum, bugüne kadar İstanbul'un depreme hazırlık konusu hep ihmal edilmiştir, kısır siyasi tartışmalara bu konu kurban edilmiştir. Bakın, iki yıl önce, 2021 yılının Eylül ayında bir deprem oldu, oradaki depremde bir kriz masası oluşturuldu. Bakın, kriz masasının en önemli konusu belediye başkanı-vali kavgasıydı; çağrıldık çağırılmadık, koltuk verildi verilmedi... İstanbul'un bu kısır siyasi tartışmalarla kaybedecek vakti yoktur. Burada bir de bir zihniyet sorgulaması yapmak zorundayız. İstanbul'u dönüştürmek istiyorsak İstanbul'un tarihi birikimini, kültürel değerlerini, dokusunu, yeşilini koruyacak bir şehircilik anlayışı, bir planlama ortaya koymak zorundayız, yeni bir medeniyet tasavvurunu ortaya koymak zorundayız. İstanbul bizim, hepimizin. "İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır." gerçeğini asla ama asla aklımızdan çıkarmamamız gerekiyor. İstanbul depremine bir an önce Türkiye'yi -bakın, sadece İstanbul'u demiyorum- hazır hâle getirmemiz gerekiyor değerli milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) – Özetle değerli milletvekilleri, İstanbul'u depreme hazır hâle getireceksek İstanbul'a daha bütüncül bir şekilde bakmak zorundayız, daha bütüncül bir planlama yapmak zorundayız. Onun için de merkezî yönetim, yerel yönetim, üniversiteler, odalar dâhil olmak üzere herkesin içinde olacağı bir İstanbul masasını, ortaya ortak bir iradeyi koymak zorundayız, İstanbul'a özel bir yasa çıkarmak zorundayız. Bu anlamda, afet mahkemeleri önerimizi tekrarlıyoruz. İstanbul'un küçülmesini de teşvik edici hamleleri ortaya koymak durumundayız. İstanbul sanayisi Türkiye'nin lokomotifidir dedik. "İstanbul yıkılırsa Türkiye yıkılır." gerçeğinden hareketle de İstanbul sanayisini bir an önce İstanbul dışına taşımanın da yollarını aramalıyız.

Evet, değerli milletvekilleri, biz iktidar partisindeki arkadaşlarımızı... Önerimiz reddedilebilir ama siz getirin, biz destek verelim, İstanbul'u her anlamda bütüncül bir şekilde depreme hazır hâle getirelim. Geçen hafta çıkan yasa İstanbul'u dönüştürmek için yeterli değildir, ortak iradeyi hep beraber ortaya koyalım diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şahin.

İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş konuşacaklar.

Buyurun Sayın Toktaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) – Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. Saadet Partisinin, olası depremlere hazırlık, bütüncül kentsel dönüşümün aciliyeti ve konuyla ilgili özel yasaların çıkarılması, hazırlanması hakkındaki grup önerisi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum.

Muhterem milletvekilleri, malumualiniz deprem Türkiye'nin bir gerçeği ve hızla yaklaşmakta. Ünlü bir Fransız yer bilimci şöyle diyor: "Ben biraz yaşlıyım, bu depremi muhtemelen göremem ama orta yaşlılar mutlaka görecekler." Bizim, Türkiye olarak, bu deprem gerçeğinin farkında olarak, bunu siyasetin, siyasi çekişmelerin üzerinde düşünerek her türlü tedbiri almak gibi bir zaruretimiz var. Olgunun algıya dönüştüğü rant algısını mutlaka ortadan kaldırmamız gerekiyor. Bunu kaldıramadığımız için çıkarılan yasal düzenlemelere de maalesef siyasi partiler ön yargılı bakmaktalar. Mesela Maraş depremi bize neyi gösterdi? Depreme ne kadar hazırlıksız olduğumuzu gösterdi. Çadır satan Kızılaydan tutun da AFAD'ın yapmış olduğu uygulamalardaki maalesef o beceriksiz algısı bize depremlere ne kadar hazırlıksız olduğumuzu gösterdi. Bunu bazı örneklerle her birimiz anlatabiliriz; Kızılayın eksikliklerini anlatabiliriz, AFAD'ın eksikliklerini anlatabiliriz ama bu, sonuçta Türkiye'nin bir eksikliğidir. Evet, deprem geldi, 6 Şubat, bütün bunları gördük.

Bakın, 6 Şubat depremi yaklaşık 13-14 milyon insanımızı etkiledi ve yaklaşık 125 bin kilometrekarelik bir alanda bu deprem gerçekleşti. Sadece İstanbul'da 20 milyona yakın insan yaşıyor ve İstanbul 4 bin kilometrekare. Bunu Marmara depremi

olarak düşünürsek aynı büyüklükteki bir coğrafyada yaklaşık 30 milyon insan yaşamakta. Sadece insan potansiyelimiz değil, az önce Sayın Grup Başkan Vekilinin ifade ettiği gibi, İstanbul aynı zamanda da Türkiye'nin ekonomik potansiyeli. Burada el birliğiyle bu hazırlıkları yapmak ve bu hazırlıkları yaparken de mutlaka kentsel dönüşümü bütüncül planlamayla çözmek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bitirin lütfen.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Yani şehirlerimizi biz bütüncül olarak kentsel dönüşüme göre hazırlamalıyız.

Bakın, Bursa'dan örnek veriyorum: Bursa'nın 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı hâlen daha yoktur. Bakın, cumhuriyetin 100'üncü yılındayız. Bu önemli bir eksiklik; bu, büyükşehir belediyesi ve Bakanlık koordinasyonunda mutlaka halledilmelidir. Alt planlar, 25.000 ölçekli, 5.000 ölçekli nazım imar planları maalesef 100.000 ölçek olmayınca da yeterli gelmemektedir. Bu konuda el birliğiyle hazırlanmak ve bu depremi de büyük can kaybı olmadan, büyük maddi hasar olmadan atlatmak durumundayız diyor, önergeyi desteklediğimizi ifade ediyor, her birinize saygı sunuyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Toktaş.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Burcuğül Çubuk.

Buyurun Sayın Çubuk. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

HEDEP GRUBU ADINA BURCUĞÜL ÇUBUK (İzmir) – Ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımıza saygılarımı iletiyorum.

Yine deprem önlemlerine dair bir Meclis araştırması önergesini bu Genel Kurulda görüşüyoruz. AKP-MHP ittifakının daha önceki önergelerdeki tutumunu biliyoruz; mütemadiyen reddettiler, bunu da reddedeceklerini görüyoruz.

Sizin iktidarınız döneminde, 2011'de Van, 2020'de Elâzığ, iktidarınızdan hemen önce de 1999'da büyük Marmara depremi gerçekleşti ve halk sizden bu depremlerden dersler çıkartarak gerekli önlemleri almanızı, deneyimleri yaşama doğru yönelmenizi bekledi fakat 6 Şubat depreminden sonra bu beklenti tamamen ortadan kalktı, artık halkın sizden bir beklentisi kalmadı çünkü siz sadece rant, talan için depremi gündem yaptınız, deprem size fırsat oldu yani. Bu Mecliste depremle ilgili bütün önergeleri reddettiniz ama bakın, şu kitapçık hâlâ benim başucumda duruyor; AKP-MHP ittifakının ne olduğunu hatırlatıyor bana sürekli olarak. Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'da değişiklik yaparak yeni bir rant modeli geliştirmiş oldunuz. Rant için istediğiniz gibi hareket edebilmek adına halkın bütün haklarını ortadan kaldırdınız, yargıya başvurmasını dahi engelliyorsunuz. Sizin için kutsal mülkiyet fakat sadece size ait olduğunda kutsal; bunu gördük. İnsanların iki briketle, tuğlayla ördüğü evlerine, 50 metrekaare arazilerine göz koydunuz. Anladık, tek bildiğiniz bu, tek planınız bu; AFAD'ın deprem riski raporlarını inceleyip "Deprem vursun, biz enkaz rantını bölmüşürelim." diyen pratiğinizden anladık, Hatay'da tarım arazisine yapmaya başladığınız TOKİ'lerden anladık.

Meclis tatildeyken, siz yaşam alanlarını rezerv alanı yapacağınız yasaya çalışırken biz deprem bölgesinde sorunlar ve çözümler için incelemeler yaptık. Bu incelemelerde gördük ki misal Pazarcık'ta Alevi köylerini pas geçmişsiniz, misal Hatay'da Nusayrilerin yaşadığı yerleri pas geçmişsiniz. Van depreminden sonra açığa çıkan Kürt düşmanlığınız, 6 Şubattan sonra öncelikle Aleviler ve Nusayriler olmak üzere AKP-MHP'ye oy vermeyenlere yönelmiş; bunu gördük. Öyle ki Yezid'i aratırcasına Hatay'da hâlâ su yok, Hatay'daki su sorununu dünya âlem duydu, saray duymadı. Misal, altı ay belirsiz bir yerde işkence gördükten sonra sekiz yüz seksen sekiz gündür ev hapsinde olan Ayten Öztürk bile elindeki bütün araçlarla "Hatay'da su yok." diye feryat ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Çubuk.

BURCUĞÜL ÇUBUK (Devamla) – Bakın, evinden çıkması yasaklanmış bir insanın elindeki bütün imkânlarla Hatay'a su istediği bir süreçte siz Hatay'a su götürmüyorsunuz, götürmüyor değilsiniz. Sizin açınızdan deprem rant, talan, yıkım; başka bir derdiniz yok. Siz sadece talanın ortaya çıkaracağı kârın peşindesiniz.

Hatay demişken sevgili Can Atalay'dan gezinin intikamını almak için ortaya bir yargı garabeti çıkardınız ve bununla Hatay halkını cezalandırıyorsunuz. Hatay'ın depremle ilgili sorunlarına can suyu olacak, Hatay için çalışacak bir milletvekilini hapiste tutuyorsunuz. Sizin deprem bölgeleriyle ilgili bütün projeleriniz yıkım, talan.

Bir şey daha söylemek istiyorum: Örneğin, şu yasayla İzmir'de Çimentepe'ye geldiğinizde bizi orada bulacaksınız. Şu yasayla gittiğiniz, saldırdığınız, halka saldırdığınız her yerde bizi orada bulacaksınız. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çubuk.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Turan Taşkın Özer.

Buyurun Sayın Özer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Öncelikle, 6 Şubat depreminde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımıza bir kez daha rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum ve umuyorum ki bir kez daha ülke olarak böyle bir felaketi yaşamayız, böyle üzülmeyiz.

Bilindiği üzere, ülkemizdeki fay hatları üzerinde birçok riskli alan bulunmakta ve bu alanlar hakkında deprem riskine karşı öncelikli tedbirler alınması acilen gerekmektedir. Özellikle en yoğun nüfusa sahip ve ülke ekonomisinin lokomotifleri olan İstanbul olası bir felaketten en çok etkilenebilecek illerin başını çekmektedir. Bütün uzmanlar önümüzdeki otuz yıl içerisinde İstanbul'u etkileyecek yıkıcı bir deprem bekliyor. 2019 yılında yapılan tespit çalışmasına göre, yaklaşık 500 bine yakın bina olası bir depremde hasar görecektir. Sadece bu da değil, yalnızca yapı stoku değil, kentin altyapısına da büyük bir hasar geleceği öngörülmüştür.

Tüm bunlar nedeniyle, İstanbul'un karşı karşıya olduğu deprem tehlikesi ve depremin beraberinde getireceği tüm risklere tedbir almak elzem ve zorunlu hâle gelmiştir. 1999 depreminden sonra deprem riskine karşı yapılan düzenlemeler maalesef deprem riskini azaltmaya yönelik olmadı. 1999 depremi sonrasında "deprem vergisi" olarak bilinen özel iletişim vergisi ve zorunlu deprem sigortası getirildi ancak bugüne kadar bu vergilerle deprem riskine karşı ne gibi bir hazırlık yapıldığı iktidar tarafından ortaya konulmamıştır; konulmamıştır ki tedbirlerin alınmamış olduğunu 6 Şubat depreminde acı tecrübelerle buradaki herkesle birlikte yaşadık ve gördük.

Yine, afet riski gerekçesiyle kentsel dönüşüm uygulamaları denendi ancak projeler rant odaklı yapıldı. Yeşil alanlar, askerî alanlar, park alanları "rezerv alan" adı altında imara açıldı. Nitekim Meclis'te geçtiğimiz hafta tüm çabalarımıza rağmen kabul edilen 6306 sayılı Yasa'daki değişiklik de yine rant odaklı olmuştur. Riski azaltması beklenen imar afları, yönetmeliğe uyulmadan yapılmış yapıların yasallaşmasına olanak sağlayarak mevcut riskleri daha da artırmıştır.

Sayın milletvekilleri, Hükümet yetersiz tedbirleri dahi işletmekten âcizken İBB depremi birinci öncelik olarak gündemine

almış, İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraklerinden KİPTAŞ birçok riskli yapıya çözüm üretmiştir. Sadece dört yılda kentsel dönüşüm kapsamında İstanbul'u depreme dirençli hâle getirmek için İstanbul'da 17 farklı ilçede 35 farklı projede 11.261 depreme dayanıklı bağımsız birim yapılmıştır. Bunlara ek olarak İstanbul Planlama Ajansı tarafından yüzlerce akademisyen ve uygulayıcının katkısıyla İstanbul Vizyon 2050 Strateji Planı oluşturulmuş ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

TURAN TAŞKIN ÖZER (Devamla) – ...bu plana göre İstanbul konut ofisinin kurulması, deprem yenileme fonunun oluşturulması, İstanbul'da oluşabilecek tüm afet risklerine karşı kentsel altyapı sistemlerinin uyum kapasitesinin artırılması gibi öneriler ve benzeri yüzlerce öneri ortaya konmuştur.

Neticede, deprem, yaşamımızın en önemli sorunu ve gündemidir. Gerçek beka sorunlarımızdan biri ülkemizde yaşanması olası yıkıcı bir depremdir. Türkiye Büyük Millet Meclisine, burada bulunan bütün milletvekillerine ve hepimize bu konuya siyasetüstü bakmak, çok ama çok acil tedbirlerin alınmasını sağlayacak adımları atmak düşüyor. Bugüne kadar yapılmadı, umuyorum çok geç olmadan bugünden sonra bu tedbirler acilen ve hızla alınır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özer.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Demir.

Buyurun Sayın Demir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla sevgiyle ve muhabbetle selamlıyorum. Saadet Partisinin önerisi münasebetiyle buradayım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, AK PARTİ olarak bir defa bu deprem konusunun siyasetüstü olduğunu ve buna göre çalışmalarımızı yaptığımızı bilmenizi isterim. Aslında, bu deprem çalışmalarında bizim de diğer parti gruplarından, grup temsilcilerden ve milletvekillerinden -arzumuz- alanda gerçekleşen ve insanların hayatını kurtarmaya yönelik deprem dönüşüm çalışmalarında destek bekliyoruz. Bizim, daha önce de söyledim bu kürsüden, en büyük sıkıntımız... İnsanların muhtemel bir İstanbul depremiyle karşı karşıya kaldıklarında onların canlarının kurtarılması adına yapılmış bu çalışmaları kim yapıyorsa yapsın arkasında durmamız gerekiyor. Peki, bu çalışmaları kim yapıyor? Bir defa "İstanbul Büyükşehir Belediyesi" dediği kim? Konuşmak durumundayım.

Bakın, arkadaşlar, bir örnek veriyorum: 2002 yılında, Ali Müfit Gürtuna zamanında JICA yani Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı ile birlikte İstanbul Belediyesinin yaptığı bir çalışma var. Nedir bu çalışma? Mikrobölgeleme çalışmaları yani İstanbul'u belirli aralıklarla, küçük sondaj kuyuları ile alıyorsunuz, içerisinden malzemelerini çıkarıp yer altı haritasını çıkarıyorsunuz. Bu çalışmalar 2002 yılında bitti, o çalışmalar neticesinde de İstanbul'un jeolojik yapısı haritası çıkarıldı ve biz Coğrafi Bilgi Sistemi'ne işlenmiş o bilgiler üzerine de koruma amaçlı imar planlarımızı yaptık. İstanbul'da şu anda yapılmış imar planlarının temeli aslında o çalışmaya dayanıyor. Bunu niçin anlattım? Bu çalışmayı, 2002 yılında başlanmış ve bitmiş çalışmayı 2020 yılında "JICA Mikro Bölgeleme Zemin Çalışması" adı altında İstanbul Büyükşehir Belediyesi yeniden gündeme getirdi ve "Japonya'yla beraber bu çalışmayı yürütüyoruz." deyip haber yaptılar.

Şimdi, daha sonraki çalışmalarına bakıyoruz. Bakın "Deprem Seferberlik Planı'nı hayata geçiriyoruz." diyorlar. Ne zaman söylüyorlar? Attıkları "tweet"i söylüyorum, 2019 yılında bu "tweet"i atmışlar, 2020 yılında bu "tweet"i atmışlar, 2021 yılında bu "tweet" atılmış, 2023 yılında bu "tweet" atılmış. Nasıl olmuşsa 2022'de atılmamış bu "tweet" muhtemelen unutulmuştur, buradan hatırlatalım.

Değerli arkadaşlar, şu anda İstanbul'da depreme dönük 40 bin çalışma var, kentsel dönüşüm çalışmaları var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen Sayın Demir.

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – 40 bin bağımsız birim çalışmaları yapıyor, bunların hepsi AK PARTİ'li ilçe belediyeleri tarafından yapılıyor. Şu anda, 130 bin bağımsız birim çalışmaları var, onlar da Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılıyor. Eğer ilçeleri saymak gerekirse, bakın, aslında bu işlerin öncüsü, lokomotif büyükşehir olmalı.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yirmi beş yıldır yaptığınız gibi!

ALİYE TİMİŞ ERSEVER (Ankara) – Yirmi beş yıldır sizin yönetiminizdeydi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Yirmi beş yıldır iktidardasınız hâlâ büyükşehir diyorsun ya, hâlâ büyükşehir diyorsun!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – 11 bin taneden bahsettiniz. Ben size gerçek rakamı söyleyeyim, 470 tane konut yaptınız 100 bin yerine.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 94'ten bugüne kadar sen oradaydın ya, hâlâ konuşuyorsun!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, şu anda kentsel dönüşüm yapılan yerler: Esenler...

FARUK KILIÇ (Mardin) – Çalışıyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ne diyorsun? Anlaşılmıyor oradan.

FARUK KILIÇ (Mardin) – Yirmi beş yıldır çalışıyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çalışıyorsunuz! Yirmi beş yıldır çalıştınız işte ya!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Esenler'de yapılıyor, Zeytinburnu'nda yapılıyor, Güngören'de yapılıyor, Kağıthane'de yapılıyor, Beyoğlu'nda, Üsküdar'da, Pendik'te. Bunların hepsi AK PARTİ belediyeleri.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çok haklısın, yirmi beş yıldır yaptığınızı şimdi anlatıyorsun yani!

MUSTAFA DEMİR (Devamla) – Bir tane Büyükşehirin kentsel dönüşüm ve depreme dönük yapılmış projesi yoktur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Büyükşehir suçla. Suçla Büyükşehir. Gel, Büyükşehir suçla.

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Büyükşehirin dört buçuk yılda yaptığını yirmi beş yılda yapamadınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Siz yirmi beş yılın hesabını vereceksiniz. Yirmi beş yıl... Hâlâ konuşuyorsunuz!

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un TÜRKPA toplantısı için Azerbaycan'a gerçekleştireceği ziyaretine davet ettiği Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu hakkındaki yurt dışı çıkış yasağına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Arapça öğrenenler ya da öğrenmeye çalışanlar bu söyleyeceklerimi daha iyi

anlayacaklardır. İnşallah Sayın Dervişoğlu bir hassasiyet göstermez. Ben bir mevzudan bahsedeceğim. Bu, dilimizde meşhur "Benim oğlum bina okur, döner döner gene okur." gibi olmasın. (HEDEP sıralarından alkışlar)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Adımı verdiniz, sataşma sayılır Başkanım.

BAŞKAN – Cevap verebilirsiniz.

Bina-ül Efal diye bir kitap okutulurdu önce malum, Arapça dil bilgisinde Arapçanın çatısını anlatan şeydir bina, onu bitirmeyenler emsileye geçemezlerdi. El-emstile, el-maksud diye de... Bilmiyorum şimdi yöntem değişti mi, o zaman öyle kitaplar vardı.

FARUK KILIÇ (Mardin) – Değişmedi.

BAŞKAN – Değişmedi. Peki, biz de değişmedik.

Şimdi, Şamil Bey burada "Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik." diye bir konuşma yaptı. Azerbaycan'a asker gönderebiliyoruz ama şimdi bir olayı paylaşacağım sizinle; milletvekili gönderemiyoruz. Sayın Numan Kurtulmuş önümüzdeki günlerde Azerbaycan'ı ziyaret edecek TÜRKPA toplantısı için, bizden de Sayın Gergerlioğlu'nu bu seyahate davet etti fakat hakkında yurt dışı çıkış yasağı var, o tahdit olan vekillerimizden. Keşke asker göndermekteki iştahımızı biraz vekillerimizi de göndermek konusunda şey etsek. (HEDEP sıralarından alkışlar) Dönüp dönüp bina okuyan ben miyim yoksa sistem mi, onu da sizin yüksek takdirlerinize bırakıp...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Başkanım, bir dakika... Konunun benimle alakası neydi de sataştınız?

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Edirne Milletvekili Mehmet Akalın ve 20 milletvekili tarafından, üniversitelerde eğitim veren akademik personelin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 3/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

15/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Dursun Müsavat Dervişoğlu

İzmir

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Edirne Milletvekili Mehmet Akalın ve 20 milletvekili tarafından, üniversitelerde eğitim veren akademik personelin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 3/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/11/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Davet sünnet, icabet farz Sayın Dervişoğlu yani hassasiyetimiz o yüzden.

Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İğdir Milletvekili Sayın Yılmaz Hun...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, o bizim önerge.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Başkanım, hem yanlış sataşıyorsunuz hem yanlış şey ediyorsunuz.

BAŞKAN – Akıl bırakmadılar bizde Sayın Dervişoğlu.

Sayın Mehmet Akalın, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin geleceği bilim ve eğitim alanındaki gelişmelerle doğru orantılıdır. Ülkemizin akademik alandaki potansiyeli, akademisyenlerimizin nitelikli ve verimli çalışma koşullarına sahip olmasına bağlıdır ancak ne yazık ki Türkiye'deki akademisyenler ekonomik, kariyer ve sosyal bağlamda ciddi zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bu zorluklar hem akademisyenlerin mesleki tatminini hem de ülkemizin akademik ve bilimsel gelişimini olumsuz etkilemektedir, maalesef üniversitelerin gelişimi de bundan nasibini almaktadır. Bunun sonucunda, dünya üniversite sıralamasında ilk 500'de sadece 3 üniversitemiz bulunmaktadır. İlk olarak ekonomik duruma değinmek istiyorum. Akademisyenlerin gelirleri temelde maaş, ek ders ve akademik teşvik ücretlerinden oluşmaktadır. 2023 Eylül ayı itibarıyla akademisyenlerimizin maaş dağılımı şu şekildedir: Araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi için 30 bin lira, doktor öğretim üyesi 32 bin lira, doçent için 37 bin lira ve profesör için de 42 bin liradır. Akademik teşvik ücreti ve ek ders ücretlerini birçok akademisyen alamamakta, yararlanan akademisyenlerin de aylık maaşlarına yüzde 5 bile etki etmemektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapmış olduğum akademisyenlerin sorunlarına ilişkin konuşmalarda, akademisyenlerimizin ülkemiz gibi son on yılda ne kadar fakirleştiğini veriler ışığında kamuoyuyla paylaşmıştım. Bugün akademisyenlerin maaşlarının iyileştirilmesi için son on yılda neyi esas alırsanız alın; isterseniz asgari ücreti, isterseniz altını, isterseniz döviz, isterseniz domatesi esas alın akademik zamlar akademik maaşlara yansıtılmalıdır. Ve akademisyenlerin maaşları da en az araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi için 60 bin lira, doktor öğretim üyesi için 65 bin lira, doçent için 75 bin lira ve profesör için de 90 bin lira civarında olmalıdır; en azı bu. Avrupa Birliği ve gelişmiş ülkelerdeki akademisyenlerin maaşlarını da burada söylemek istemiyorum, utanarak. Akademisyenlerin kariyerlerini geliştirmek ve akademik olarak yükselebilmeleri için tez, bildiri, makale, konferans katılımı ve sunumu, kitap yazma gibi etkinlikleri yerine getirmek zorundadır. Üniversitelerin çoğu bunu desteklememektedirler, bu da akademisyenleri kariyerleri için kişisel gelirlerini kullanmaya itmektir ya da geçinmek için kariyerlerini ötelemek zorunda kalmaktadırlar. Akademisyenlerin sosyal durumları içler acısıdır. Temel ihtiyaçlarını bile karşılamakta zorlanan akademisyenlerimiz, bırakın sosyalleşme ve sosyal hayatlarını geliştirmeyi, ek iş yapmak zorunda kalmaktadır. Bu durum hem üniversitelerimizin kalitesini düşürmekte hem de akademisyenlerimizin moral ve motivasyonunu çökertmektedir.

Bahsetmek istediğim bir başka konu da nepotizmdir. Son zamanlarda ülkemizdeki üniversite kadrolarında gerçekleşen atama ve terfi süreçlerinde "nepotizm" adı verilen ayrımcılık sık sık karşımıza çıkmaktadır. Bu durum açık ve adil bir rekabet ortamı oluşturmak ve en yetenekli adayların seçilmesini sağlamak amacıyla oluşturulan üniversite sistemine zarar vererek bilimi zedelemektedir. Bu nedenle üniversitelerde yönetim kadrolarının ve akademik pozisyonların doldurulması süreçlerinde şeffaf, objektif ve adil kriterlere dayalı bir yaklaşım benimsemek nepotizmin önlenmesi ve akademik entegrasyonun güçlendirilmesi açısından önemlidir. Bilinmelidir ki üniversite kadroları milletvekilliğine, bakanlıklara, daire başkanlıklarına veya bir başka kadroya ikame niteliğinde teselli ikramiyesi olmayacak kadar değerlidir. Bu kabilecilik anlayışını istihdam ediyorum üniversite kadrolarına bulaştırmayınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET AKALIN (Devamla) – Tamamlıyorum.

Aksi takdirde nepotizmin akademideki tehlikeli yükselişi sonucunda ikili ilişkilerle çürüyen bir bilime tanıklık edeceğiz. Bu sorunların farkında olarak akademisyenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve Türkiye'nin akademik alandaki potansiyelinin tam olarak kullanılabilmesi için gerekli adımların atılması büyük önem taşımaktadır. Gelin, hep birlikte akademisyenlerimizin ekonomik durumlarını iyileştirecek adımların atılmasına öncülük edelim.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akalın.

Saadet Partisi Grubu adına Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun Sayın Çalışkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde kamu çalışanları arasında akademisyenlerden daha zor durumda olan başka bir meslek grubu yoktur. Elbette belki sayıları az görüldüğünden problemleri yeterince anlaşılmıyor. Birinci problemi maaş sorunudur; bugün üniversitede bir insan yirmi yıl sonra ancak doçent ünvanına ulaşabilmektedir. Ancak doçentin aldığı maaş odasını temizleyen odacıdan, temizlikçiden daha azdır veya eşit derecededir. İkinci olarak, tabii ki araştırma görevlileri 30 bin lira civarında bir maaş almakta ki aslında konum itibarıyla bir savcıya, kaymakama eşit olması gerekirken maalesef son derece geri kalmış durumdadır. Muhtemelen bu da belki iktidarın okumuş kesime, aydınlara karşı oluşunun yansıması olarak düşünülebilir.

İkinci olarak da kadro sorunu. Bakın, belki hiçbir yerde şahit olunmayacak şekilde, üniversitedeki bir personel tam yirmi yıl geçinceye kadar, doçent ünvanı alıncaya kadar kadrolu personel olamamaktadır. Türkiye'nin herhangi bir ücra noktasındaki bir ilçe tarım müdürlüğünde çalışan çaycının, temizlikçinin bile bir kadrosu, iş garantisi varken akademisyenin doçent kadrosu alıncaya kadar hiçbir şekilde iş garantisi yoktur; hayatı, işinin devamı yöneticilerin iki dudağı arasında. Elbette, bir insanın yirmi yıl süreyle her yıl sözleşmesi uzatılan sözleşmeli işçi pozisyonunda çalışmasının yaşatacağı psikolojik durumu da takdirlerinize maruzdur.

Değerli milletvekilleri, şunu belirtmek gerekir ki ülkemizde YÖK, 12 Eylül darbesinin bir ürünüdür. Kurulduğu günden bugüne kadar bütün iktidarlar YÖK'ün problemliliğini bilir, YÖK'ü kaldırma sözüyle işbaşına gelir ama durumdan memnun oldukları için de hiçbir şekilde dokunmaz. Bugün, acilen, akademisyenleri ilgilendiren 2547 sayılı Yasa'nın sadece değiştirilmesi değil, tümüyle yeni bir reforma ihtiyaç vardır. Bugün akademisyenler kamu çalışanları içerisinde son derece mağdur durumdadır. Bugün ülkenin geleceği akademisyenlerin elindedir. Ülkemizi yöneten bütün yöneticiler üniversite mezunu olma durumundadır. Kaldı ki üniversite mezunlarının da iş problemi yaşadığını düşündüğümüzde, hele de üniversitedeki akademik kadronun hiyerarşik yapıya maruz kaldığını anladığımız zaman durumun vahameti net bir şekilde ortaya çıkar.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çalışkan.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın George Aslan konuşacaklar.

Buyurun Sayın George. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GEORGE ASLAN (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de bilgi üreten, topluma yol gösteren akademilerin içi boşaltılmış, iktidarın tekeline aldığı yerlere dönüştürülmüştür. Üniversite açmakla övünen iktidar, akademilerin kalitesinden, akademisyenlerin yaşadığı sorunlardan, Türkiye'nin bilimden ne kadar geriye düştüğünden bihaber. Tek adam sisteminin ve merkezîyetçiliğin tüm kurumlara ve en önemlisi de akademilere sirayet etmesi, liyakatsiz ve gerekli birikime sahip olmayan kişilerin kişiye özel ve ısmarlama bir şekilde akademilere yerleştirilmesi, kadro dağılımındaki adaletsizlikler, doktoralarını bitiren araştırma görevlilerinin kadrolarının verilmemesi, araştırma projelerinin desteklenmemesi akademisyenlerin mobbing ve şiddete maruz bırakılmaları, akademilerdeki cinsiyet eşitsizliği, ekonomik kriz ve gelecek kaygısı akademinin bugün düştüğü durumu ortaya çıkarmıştır. Enflasyon, gelir adaletsizliği ve ekonomik kriz nedeniyle geçim sıkıntısı yaşayan insan sayısı günden güne artarken akademilerde verilen eğitimin kalitesinde ve dolayısıyla bir ülkenin gelişmişliğinde belirleyici rol oynayan akademisyenler bugün geçim sıkıntısı çekmektedir, yaşamsal faaliyetlerini dahi karşılayamamaktadırlar. Öyle ki bazı akademisyenler öğrenci yurtlarında yaşamak durumunda kalmaktadır. Hâl böyle olunca akademisyenler çalışmaları için gerekli motivasyonu bulamadıkları, zihinleri gelecek kaygısıyla dolu olduğu ve araştırma performansları desteklenmediği için bilime odaklanma ve akademik başarılarını ilerletme noktasında tereddüt yaşayıp bilgiyi üretme ve yayma idallerinden vazgeçmek ve geçinebilmekleri iş kollarında çalışmak zorunda kalmaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de akademisyenlerin çalışma koşullarının ortadan kaldırıldığı ve yakın gelecekte de bunun düzeleceğine dair herhangi bir umutları kalmadığı için bugün 12 bin akademisyenin yurt dışına yerleştiği ifade edilmektedir. Bu da Türkiye'deki akademik başarı oranının oldukça düşmesine sebep olmaktadır. Nitekim, dünyanın en iyi 500 üniversitesi arasında Türkiye'den sadece 3 üniversite yer almaktadır, ilk 1000 üniversite arasında Türkiye'den sadece 15 üniversite vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aslan, tamamlayın lütfen.

GEORGE ASLAN (Devamla) – Akademisyenlerin üretebilmeleri için her şeyden önce çalışma koşullarının sağlanması gerekmektedir. Bunun için de üniversite özerkliği ile akademik özgürlüğe yönelik baskılara son verilmelidir diyor ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aslan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Fethi Açıkel.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Açıkel.

CHP GRUBU ADINA FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekranları başlarında bizleri izleyen tüm yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yükseköğrenim alanı Türkiye'de en büyük kurumsal ve kadrosal gerilemenin olduğu, en büyük çöküşün yaşandığı, en büyük bütçe kısıtlarının izlendiği alanların en başında gelmektedir. AK PARTİ iktidarları âdeta bir Moğol istilası gerçekleştirircesine üniversitelerimizin bilimsel üretim iklimini, liyakat kriterlerini, maaş seviyelerini, akademik kadroların özlük haklarını ve çalışma huzurunu tamamen tahrip etmiştir. Yükseköğrenimde maalesef planlama terk edilmiştir ancak âdeta planlı bir tasfiye yaşanmaktadır. Bugün, maalesef, bilimsel üretimin mecrası olması gereken üniversiteler, bu yüzden beyin göçünün ana sebebi hâline gelmiştir. Bir yandan siyasi baskılar, liyakatsiz ve kayırmacı yönetim, diğer yandan

2016'dan bu tarafa yüzde 19 oranında düşen yükseköğrenim bütçesi ve yetersiz yükseköğrenim tazminatı nedeniyle meslek terk edilmekte, parlak beyinler yurt dışına göç etmektedir. Benzeri bir beyin göçü deprem bölgelerinde, deprem tazminatlarının süresinin uzatılmaması ve deprem bölgelerinde lojman yapımının yetersiz kalması nedeniyle de en başta tıp fakülteleri olmak üzere gözlemlenmektedir. Özellikle, büyük metropollerde kamu ve vakıf üniversiteleri arasındaki maaş farklılıkları, "eşit işe eşit ücret" ilkesini ihlal etmektedir, mağduriyetler yaratmaktadır. Genç akademisyenler büyük kentlerimizde bilgisayar ve kitap almak bir yana, kira ödeyemez hâle getirilmişlerdir, uluslararası konferanslara katılamamaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, Boğaziçi Üniversitesi, ODTÜ ve Mülkiye gibi üniversiteler ve fakülteler siyasi müdahalelerle ve KHK tasfiyeleriyle zapturapt altına alınmaya çalışılmaktadır. Bu kötü ekonomik ve siyasi koşullarda Batı üniversitelerinden Türk üniversitelerine gelen araştırmacılar ülkemizi hızla terk etmektedirler. Türkiye ancak üçüncü dünya ülkesi akademisyenlerden istihdam talebi alabilir hâle gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarı üniversitelerin kurumsal kişiliğini, özergiliğini yok sayarak rektörlük ve dekanlık seçimlerini kaldırarak, akademik vesayet mekanizmaları oluşturarak Boğaziçi Üniversitesinde dahi geri kalmış bir Orta Doğu ülkesini anımsatırcasına kadro tahsisatlarını kayyum rektörlerinin iki dudağı arasında, yakın kriterlere göre yapmaya başlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

FETHİ AÇIKEL (Devamla) – Bu keyfi ve despotik yönetim zihniyeti yüzünden üniversitemiz endekslerde gerilemektedir. Ülkemizde pek çok üniversitede yaşanan akademik intihaller, hileli akademik yayın rekorları, sahte dergiler, liyakatsiz atamalar, torpilli yükselme jürileri çalışan ve idealist akademisyenleri mağdur etmektedir. Bu durum hazindir, bu durum demokrasimiz ve sosyal kalkınmamız açısından büyük bir gerilemedir, bir fetretir.

Değerli milletvekilleri, geliniz, üniversitelerin ve akademisyenlerimizin sorunlarını araştırma çağrısına destek veriniz, bizler Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak sizleri "evet" oyu vermeye davet ediyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Açıkel.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Nazım Elmas.

Buyurun Sayın Elmas. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA NAZIM ELMAS (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üniversitemizde eğitim veren akademik personelimizin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasını öngören grup önerisi hakkında Ak Parti Grubumuzun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yaklaşmakta olan 24 Kasım sebebiyle eğitim kurumlarımızda çalışan tüm idari ve akademik personelin günlerini kutluyor, minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

AK PARTİ iktidara gelmeden önce 76 olan üniversite sayımız 2023 itibarıyla 208'e ulaşmıştır. 2002 yılında 74 bin olan toplam akademik personel sayımız 2023 yılında 183 bine yükselmiştir. Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunda dün gerçekleşen toplantıda görüşülen 2024 yılı eğitim bütçemiz 1 trilyon 619 milyar 907 milyon 408 bin lira olarak öngörülmüştür.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Faizler daha yüksekti yanılmıyorsam hocam.

NAZIM ELMAS (Devamla) – Bu rakam 2024 yılı merkezi yönetim bütçesinin yüzde 14,6'sı miktarındadır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Doğru, faiz oranı daha yüksekti, faize ayrılan bütçe daha yüksekti sanki.

NAZIM ELMAS (Devamla) – 2024 yılı bütçesinde en büyük pay bu yıl da eğitime ayrılmıştır. 2002'de 4 milyar 955 milyon dolar olan eğitim bütçesi 2023 yılında 16 milyar 215 milyon dolara, 2024 yılında ise 38 milyar 294 milyon dolara çıkarılmıştır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Faiz bütçesi eğitim bütçesinden yüksek Değerli Hocam.

NAZIM ELMAS (Devamla) – 2002'de 2,5 milyar olan üniversitemize ayrılan ödenek, 2023'te 142 milyar 600 milyon liraya, 2024 bütçemizde ise 345 milyar 815 milyon liraya yükseltilmiştir.

Üniversitemizde, öğrenci sayılarımız ve üniversitemize bağlı araştırma merkezlerinin artmasıyla Türk Patent ve Marka Kurumuna başvurular 2002 yılında 414 iken 2021 yılı sonu itibarıyla 8.439'a ulaşmıştır. Üniversitemiz, AK PARTİ'li yıllarda araştırma ve geliştirmeye, akademik yükseltmelere getirilen yeniliklerle başarılı bilim insanları yetiştirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

NAZIM ELMAS (Devamla) – Bugün, dünyada hayran kalınan İHA'larımız, SİHA'larımız, Togg otomobilimiz, TCG ANADOLU gemimiz, Türkiye'deki üniversitelerden mezun olan mühendis ve uzmanlarımızın ve tüm akademik ve idari personelimizin gayret ve başarılarıyla ortaya çıkmış bir sonuçtur; emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

Ayrıca, bu yıl en düşük memur maaşındaki artış oranı yüzde 141,8; ortalama memur maaşındaki artış oranı ise yüzde 128 oldu. Emeklilerimize 2023 yılı Ocak ve Temmuz aylarında dönemsel zammı ilave olarak oransal artışlar yapıldı. 2024 Ocak ayında da akademik personelimiz dâhil tüm memurlarımıza yüzde 50 oranında artış öngörülmektedir. Özetle, çalışanlarımızı ve emeklilerimizi enflasyona ezdirmedik, bundan sonra da ezdirmeyeceğiz.

Teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Kızılay Meydanı'nda bunu söyleyebilir miyiz Hocam?

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Elmas.

Şimdi öneriyi oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- HEDEP Grubunun, Grup Başkan Vekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, dış hekimlerinin sorunlarının araştırılması amacıyla 8/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş
Erzurum
Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Kasım 2023 tarihinde Erzurum Milletvekili, Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş ve Antalya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından -2757 grup numaralı- dış hekimlerinin sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 15/11/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Yılmaz Hun konuşacaktır.

Buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır Sayın Hun.

HEDEP GRUBU ADINA YILMAZ HUN (İğdır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Evladikerbelâyız; ayıptır, günahdır, zulümdür, cinayettir.” demişti Pir Seyit Rıza. Katledilişinin 86’ncı yılında Pir Seyit Rıza’yı saygıyla, minnetle anıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle 22 Kasım Dünya Dış Hekimleri Günü’nü şimdiden buradan kutluyorum. Toplumu ilgilendiren önemli konulardan biri de sağlık hizmetleridir. Sağlık hizmetlerinin toplumun tüm kesimlerine ayrımsız ve en iyi şekilde verilmesi kamusal bir görevdir, özel sağlık kuruluşlarında verilen hizmet de buna dâhildir. Bu sağlık hizmetlerinin önemli dallarından biri de ağız ve diş sağlığıdır. Ağız ve diş sağlığı hizmetlerinin başarılı olmasında mesleki ve bilimsel uygulamalar kadar etik ve deontolojik değerler de önem kazanmaktadır.

İnsanın iradesi dışında inanılmaz bir hızla küreselleşen dünyada bu sürecin sıkıntılarında ağız ve diş sağlığı hekimlerini de korumakla yükümlüyüz. Ülkemizde dış hekimlerinin satın alma gücü, sosyal ve ekonomik durumlarının getirdiği olumsuzluklar yüzünden giderek düşmektedir. Dış hekimlerinin yaşadığı fiziksel, mental ve psikolojik yorgunluk daha fazla yıpranmalarına neden olmaktadır. Bunun önüne geçebilmek için sağlık meslek birlikleri ve diş teknisyenleri odalarıyla görüş alışverişinde bulunularak yasal düzenlemeler getirilmelidir. Diğer sağlık çalışanlarının karşılaştığı sağlıkta şiddet sarmalı ne yazık ki dış hekimlerinin de sık sık karşılaştığı bir sorundur. Bunun önüne geçebilmek için kamu sağlık kuruluşlarında olduğu gibi özel sağlık kuruluşlarında da beyaz kod uygulaması işlerlik kazanmalıdır. Dört el çalışmanın önemi ve çalışma süreleri konusunda yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Sağlıkta Dönüşüm Programı şiddeti körükleyen bir pozisyona düşmüştür. Performans baskısı altında çalışan hekimlerin çalışma koşulları da iyileştirilmelidir.

Ülkemizde maalesef dış hekimlerinin geleceği tehdit altındadır. Son yıllarda dramatik artış gösteren dış hekimliği fakülteleri ve eğitimden sorumlu öğretim üyelerinin sayısal yetersizliği nedeniyle bu meslek dalının da geleceği belirsiz bir hâl almıştır. 2022 verileri baz alındığında 1.369 doktor öğretim üyesi, 498 doçent, 796 profesör bulunmaktadır; toplam öğretim üyesi sayısı ise 2.663 olmuştur. Bu verilere göre, eğitimin önemli oranda doktor öğretim üyeleri üzerinden yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Yeni kurulan dış hekimliği fakültelerinde görev alan doktor öğretim üyesi genç dış hekimlerimize mentörlük yapacak doçent ve profesör kadrolarında öğretim üyelerine de yer verilmesi önemlidir, önemsenmelidir. Öğretim üyesi yükümlülükleri, haftada otuz saat eğitime katkı, araştırma, topluma hizmet ve yönetime katkı gibi geniş yelpazede hizmet ağı düşünüldüğünde bir dış hekimliği fakültesinde bulundurulması gereken öğretim üyesi kadrosu YÖK’ün belirlediği kadro sayısının çok çok üzerindedir.

Plansız bir şekilde yürütülen eğitim sistemi kaynaklı çok fazla dış hekimliği fakültesi açılması sonucunda buna bağlı olarak dış hekimliği mezunları da had safhadadır. Çok fazla mezuniyetten dolayı ataması yapılmayan dış hekimleri özel polikliniklerde, hastanelerde aşgari ücretle ve güvencesiz ortamda ucuz iş gücü gibi görülerek çalışmak zorunda bırakılmaktadır.

Ağız ve diş sağlığı merkezlerinde kullanılan sarf malzemelerinin alımında teknisyenlerin ve tabiplerin görüşlerinin alınması gerekmektedir. Ayrıca, hazırlanan protezlerde kullanılan ucuz, kalitesiz ve sağlıksız materyallerden dolayı diş teknisyenlerinde ve hastalarda ciddi birtakım olumsuz reaksiyonların ortaya çıktığı bilinmektedir. Ucuz diye kalitesiz malzeme olarak devleti ve hastaları zarara uğratmak yerine kaliteli malzemeyi ucuza alabilmenin yolları bulunmalıdır.

Dış hekimliği çalışanlarıyla alakalı yapılması gerekenler; kurumsal yapının güçlendirilme çalışması, dış hekimlerinin kamuda daha fazla istihdam edilmesi, kaliteli hizmetin artırılması, hizmet veren kuruluşların organizasyon standartlarının net olarak belirlenmesi, denetim ve standartların sürdürülebilirliğinin artırılması, tanıtım ve bilgilendirme sınırlarının belirlenmesi, hasta ve hekim haklarını koruyucu tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Taşra bölgelerinde var olan sağlık ocaklarının yanında ağız ve diş sağlığına yönelik hizmet verecek yapıların oluşturulması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

YILMAZ HUN (Devamla) – Uzun vadede Sağlık Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığının yapacağı ortak bir çalışmayla sağlık okuryazarlığıyla ilgili pedagojik bilgiler ışığında müfredata alınması söz konusu olmalıdır. Fakültelerde yapılan toplum ağız ve diş sağlığı dersleri kapsamında yapılan pilot uygulamalar çeşitlendirilmeli ve geliştirilmelidir.

Teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Hun.

Saadet Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Nedim Yamalı.

Sayın Yamalı, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA NEDİM YAMALI (Ankara) – Teşekkürler.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ben, Ankara Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi mezunu, eşi ve yakın çevresinde çok sayıda diş hekimi olan bir arkadaşınızım. Her mesleğin birçok sorunu var, dış hekimliğinin de güncel veya kronik birçok problemi var. Güncel problemleri, meslekle alakası olmayan ve hekimlik ruhunu, karakterini almamış insanların çok rahatlıkla poliklinik açması ve bunlara ortaklık yapması gibi sorunlar fakat en önemlisi, özellikle son beş altı yılda artan, aşırı bir şekilde çoğalan dış hekimliği fakülteleri sorunu.

Değerli arkadaşlar, bizim tedavi, cerrahi, protez, radyoloji gibi ana bilim dallarımız var, zamanında her ana bilim dalında 5-6 profesörden eğitim alarak, farklı ekolleri görek mezun olmuş dış hekimleriyiz ama şu ana geldiğimizde, değil her ana bilim dalında 5-6 profesör, bir fakültenin tamamında bile 5 profesörün olmadığı dış hekimliği fakültelerimiz var. Dış hekimliği, hekimlik, sağlık mensupluğu bilimsel eğitimin yanında aynı zamanda bir usta çırak ilişkisine de ihtiyaç duyulan bir meslek grubudur. Dolayısıyla, maalesef, özellikle vakıf üniversitelerimizin kendi üniversitelerinde ticari kaygılarla mutlaka bir tıp fakültesi veyahut da bir dış hekimliği fakültesi bulunma baskısından dolayı -ki Sağlık Bakanlığımızın da bunlara çok itiraz ettiğini biliyorum, Sağlık Bakanlığının da bu konuda bu plansız artıştan rahatsız olduğunu biliyorum- maalesef önlenemeyen bir artış söz konusu.

Değerli arkadaşlar, her meslek grubunun mensuplarının hatalarının hem ülkeye hem de insanlara bazı zararları olabilir ancak hekimlik mesleğinde veya sağlık alanında iyi eğitim almamış kişilerin verdiği zararların geri dönülemez olduğunu bilmemiz

gerekiyor. Bunların geri dönülemez zararları olabilir hatta bazen ölümcül sonuçlar da ortaya çıkarabilir. Bu açıdan, bu durumun ciddiyetle takip edilmesi ve gerekli önlemlerin alınmasını, bu konudaki bilgileri yüce Meclisimize arz ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yamalı.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Ersin Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Diş hekimliği, zor, yorucu ve uzun bir eğitim gerektiriyor; mezun olmak da yetmiyor, ömür boyu kendilerini geliştirmeleri ve yenilemeleri gerekiyor. Saatlerce ayakta kalarak dar bir alanda özel bir dikkat ve ihtimamla çalışıyorlar, yılların getirdiği mesleki sağlık sorunlarıyla da mücadele ediyorlar.

AK PARTİ iktidarının “her ile bir üniversite” propagandasıyla geline nokta kalitenin düştüğü fakültelerden diş hekimliği de nasibini almış ve diş hekimliği fakültesi sayısı 100’ü aşmış durumda. Yıllık 10 bini aşkın mezun veren diş hekimliği fakültelerinde yeterince hasta bakmadan, tecrübe ve deneyim kazanmadan mezun olan diş hekimlerimiz, on binlerce mezunla aynı kaderi paylaşarak işsiz kalmaktadır. Hekimlerimiz, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz sebebiyle muayenehane açamıyorlar, bir başka diş hekiminin yanında da yasak olduğu için çalışmıyorlar. Diş teknisyenleri, yeni mezun ve imkânı olmayan diş hekimlerinin diplomalarıyla klinik veya muayenehane açarak diş hekimliği mesleğine başka bir sorun açabiliyorlar. Bu konu dikkate alınmalı ve acilen düzenlenmelidir.

Değerli milletvekilleri, bu alanda kullanılan malzemelerin yüzde 85’i ithal ediliyor; yıllık 750 milyon dolar civarında bir miktardan söz ediyorum. Dış ticaret açığı her geçen gün artan ülkemizde aslında bu malzemelerin çoğu yapılabilir, ihmal edilen bu alan desteklenmelidir. Son yıllarda Türkiye, sağlık turizminde, özellikle diş sağlığı alanında giderek popüler olmaktadır. Döviz kuruyla birlikte fiyatların uygun olduğu da aşikârdır. Tedavi esnasında hastaların tatil yapma fırsatı da oluşmakta, sağlık turizmi dediğimiz bu alanda katma değer kazandığımız da bilinmektedir ancak sektör ihmal edilir, gerekli düzenlemeler yapılmazsa ülkemiz yıllar içerisinde bu avantajını başka ülkelere de kaptırabilir. Genç beyinlerimiz, hekimlerimiz yurt dışına gidiyor; bunun önüne geçmeli, bu ülkenin evlatlarının ülkelerine hizmet etmeleri için önünü açmalıyız. Fakülte sayısının ihtiyaçtan çok fazla olması nedeniyle diş hekimlerimizin şimdilik yurt dışına gitmelerine bir itirazımız yok, gidenlerin çoğunun ülkemize hasta getirdiklerini ve aynı zamanda döviz kazandırdıklarını da dikkate alırsak bu alana da bir önem verilmesi ve uygun politikalar oluşturulması gerektiğine inanıyoruz. Kamudaki istihdam problemi, mesleki haklarıyla ilgili sıkıntılar, sağlıkta şiddet ve buna benzer diğer sorunlar da sektörün yaşadığı sorunlar arasında.

Vizyoner ve kalıcı politikalar oluşturulması gerektiğinin altını çiziyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Beyaz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Çan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Çan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde sağlık hizmeti sunumunda diğer branşlarda olduğu gibi zorlu koşullarla boğuşan önemli meslek gruplarından biri de hiç şüphe yok ki diş hekimleridir. Diş hekimlerinin yaşadığı sorunların özünü irdelediğimizde bu iktidarın sağlık alanında, eğitim alanında, ekonomi alanında uyguladığı hatalı politikalar yine karşımıza çıkıyor. Aslında bu alandaki bütün sorunları plansızlık ve öngörüsüzlük tetikliyor. Şöyle bir örnek vereyim: Bakın, Sağlık Bakanlığı 2014 yılında bugünleri de kapsayan “Sağlık İş Gücü Hedefleri ve Sağlık Eğitimi” konulu bir projeksiyon hazırladı. Ne öngörülmüş? Fakülte kontenjanları ve mevcut hekim sayısı dikkate alınarak ülkedeki diş hekimisi sayısının 2023 yılında toplam 38 bine ulaşacağı ve bunun yeterli olacağı belirtilmiş. Bugün bu sayı 44 binlere dayandı, yüzde 20’lik bir sapma söz konusu. Şu anda 14’ü henüz eğitime başlamamış 119 diş hekimliği fakültesi var. Evet, bizi kışkırttığı iddia edilen Almanya’da 5 öğrenciye 1 asistan, 9 öğrenciye 1 profesör düşüyor; bizde ise 14 öğrenciye 1 asistan, 46 öğrenciye 1 profesör düşüyor; farkı siz hesaplayın. Bu seyrde gidersek gelecek beş yılın sonunda en az 50 bin diş hekimisi daha mezun olacak. İşte, mesleği değersizleştirmek, emeği değersizleştirmek budur. Mezun sayısına uygun düzeyde kamuda kadro açılmadığı için artık ülkemizde “atanamayan diş hekimleri” diye bir tanım var, diş hekimlerine kamuda iş yok.

Peki, özel muayenehane ve polikliniklerde durum nedir? Tam bir fecaat. Geçen yıl Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik yayınlandı. Bu yönetmelik hükümleri yüzünden diş hekimleri diğer meslek gruplarına göre daha ağırlaştırılmış kriterlerle muayenehane veya poliklinik açabiliyor. Yönetmelik, özel ağız ve diş sağlığı merkezlerine diş hekimisi dışındaki kişilerin ortak olabilmesine imkân tanıyor; bu kuralın da değiştirilmesi gerekiyor.

Süre kısıtlı olduğu için diş hekimlerinin çözüm bekleyen diğer sorunlarını da başlıklar hâlinde belirtmek istiyorum: Özel hastanelerde ve özel ağız ve diş sağlığı merkezlerinde güvencesiz ve sigortasız diş hekimisi çalıştırılmasının önüne geçilmeli, denetimler etkin hâle getirilmelidir. Özeldede çalışan hekim ve diş hekimlerine yeşil pasaport hakkı tanınmalıdır. SSK ve BAĞ-KUR’dan emekli tüm hekimler ilave ödeme hakkına kavuşmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

MURAT ÇAN (Devamla) – Muayenehanelerde ikinci diş hekimisi çalıştırılabilmesinin yolu açılmalıdır. Diş hekimliği fakültesine girişte sınav başarı çitası ilk 80 bin değil de ilk 60 bin olarak belirlenmelidir. Diş hekimliğinde kullanılan cihaz ve malzemeler ağırlıklı olarak ithal ürünler, kur farkı dolayısıyla bu sektörde müthiş bir enflasyon var. Bu durum kaçınılmaz olarak vatandaşımızın diş faturasına da yansıyor; hem diş hekimlerinin hem de vatandaşımızın sırtındaki ekonomik yükü hafifletecek tedbirleri hayata geçirmeliyiz bir an önce. Ve elbette ki kamuda istihdam artırılmalıdır.

Bu değerlendirmeler ışığında grup önerisine destek verdiğimizizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çan.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Cüneyt Aldemir.

Buyurun Sayın Aldemir.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, diş hekimlerinin sorunlarının incelenip bunlara yönelik çözüm yollarının ve politikalarının belirlenmesi amacıyla verilen grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Diş hekimliği mesleğiyle ilgili karşılaşılan sorunların bilincindeyiz ve bu bağlamda Sağlık Bakanlığı bünyesinde çözüm odaklı projeler geliştirmekte, hayata geçirmekte ve çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. Bu çabalarımızla, toplum sağlığını koruma amacımızı desteklemek ve diş hekimliği mesleğinin etkin bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak için çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 2002 sonrası gerçekleştirilen sağlıkta dönüşümle özellikle ağız ve diş sağlığı alanında büyük yatırımlar yapılmıştır. 2002 yılında 14 olan ağız ve diş sağlığı merkezi sayımızı 133'e, 1 olan ağız ve diş sağlığı hastanesi sayımızı 41'e yükselterek bu alanda ciddi bir gelişme kaydetmiş olduk. Yine, 2002 yılından bu yana kamu kurumlarında çalışan diş hekimi sayımızı yaklaşık 4 kat artırarak 12 bini geçen rakamlarda diş hekimi istihdamına ulaştık. Ankara'da başladığımız proje kapsamında inşa edilecek olan 480 diş ünitesi ağız ve diş sağlığı eğitim araştırma hastanesi dünyanın en kapsamlı ağız ve diş sağlığı tesisi olma hedefiyle tasarlanmış bir yapıya sahip olacaktır. Ayrıca, İstanbul ve İzmir illerimize de ağız ve diş sağlığı eğitim ve araştırma hastaneleri kurulması için de planlarımızı yapıyoruz.

Sağlıkta Beyaz Reform kapsamında diş hekimlerinin özlük haklarında önemli iyileştirmeler yapıldı, ek ödeme katsayıları tıp hekimleriyle eşitlenerek mesleğimize iadeiitibar sağlandı. Muayenehanede bir diş hekimi daha çalıştırılabilmesiyle ilgili süreç hâlihazırda takibimizdedir, kanun değişikliği gerektiren konu geçen dönem AK PARTİ'li vekillerimizin önerisi üzerine Sağlık Komisyonunda görüşülmüş olup yeni dönemde Komisyonun tavsiyeleri doğrultusunda tekrar Meclis gündemine gelecektir.

Bakanlığımızca aile diş hekimliği uygulamasına dair düzenleme hazırlanmış ve 15 Temmuz 2023 tarih ve 32249 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, On İkinci Kalkınma Planı içerisinde de aile diş hekimliği uygulamasının ülke geneline yaygınlaştırılmasına değinilerek uygulamanın Hükûmetimiz açısından önemine bir kez daha vurgu yapılmıştır. Ağustos 2022'de 3 ilde pilot olarak uygulanmaya başlanan aile diş hekimliği pilot uygulamasıyla birlikte, dünyada benzer uygulamalara örnek teşkil edecek ve Hükûmetimizin sosyal devlet politikasını pekiştirecek önemli bir adım attık. Bu uygulamayı 2024 yılında 20 ilde yaygınlaştırmayı hedeflemekteyiz. Yaygınlaştırılması planlanan aile diş hekimliği modeliyle kamuda istihdam edilen diş hekimi ve ağız ve diş sağlığı teknikeri sayımızı tatmin edici düzeyde artırmış olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

CÜNEYT ALDEMİR (Devamla) – Ağız ve diş sağlığı hizmeti sunan özel sağlık kuruluşlarını ilgilendiren yönetmeliğimizi geçtiğimiz sene ekim ayı itibarıyla yenileyerek güncel beklenti ve ihtiyaçları karşılayacak şekilde mevzuat düzenlemelerimizi tamamladık. Bakanlığımızca ve tarafımızca yürütülmekte olan tüm bu çalışmalarda sürece yapıcı şekilde katkı sağlamaya gönüllü tüm STK ve paydaşların dâhil edilmesine büyük önem vermekteyiz.

Bu vesileyle tüm diş hekimlerimizin 22 Kasım günü kutlanacak olan Dünya Diş Hekimliği Günü'nü ve halkımızın Ağız ve Diş Sağlığı Haftası'nı şimdiden kutluyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Aldemir.

Halkların Eşitlik ve Demokratik Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Diş hekimleri iktidara oy vermez herhâlde, sorunlarını reddettiler vallahi. Seçimde sizi şikâyet edeceğiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, aslında burada, Mecliste diş sorunu olmayan vekil var mı? Niye araştırılmıyor? Herkesin bir diş sorunu var yani objektif olalım. Siz de ağırlığınızı koyun Sayın Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani hepiniz diş hekimine gidiyorsunuz.

BAŞKAN – Sorun diş sorunu değil, diş hekimlerinin sorunu Sayın Mahmut Tanal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Murat Emir ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin yaşadığı ekonomik sıkıntıların ve çözüm önerilerinin araştırılması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

15/11/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 15/11/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Murat Emir ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin yaşadığı ekonomik sıkıntıların ve çözüm önerilerinin araştırılması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (297 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 15/11/2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biraz önce Cumhuriyet İttifakı'nın bileşenleri 100 binin üzerindeki diş hekiminin sorununa bigâne kaldılar ama umarım milyonlarca üniversite öğrencisinin sorununa kayıtsız kalmazlar.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde iktidarınız sayesinde ağır bir yoksulluk yaşanıyor, ağır bir yoksulluğun sonuçları yaşanıyor ve insanlarımız işsizlikle, açlıkla sınanıyorlar. Üniversite öğrencilerimiz ise bu sorunları çok daha derin yaşıyorlar çünkü üniversite öğrencileri evlerinden ayrı, barınma sorunları var, yurt bulamıyorlar, beslenme sorunları var, yemekhane ücretlerini hepimiz biliyoruz, kitap masrafı var, kırtasiye masrafı var, ulaşım masrafı var, başka giderleri var ve maalesef yoksul halkımızın yoksul çocukları bu yoksulluğu, bu dar gelirliliği çok daha derin yaşıyorlar. Özellikle üniversite öğrencilerindeki son yıllarda artan intihar oranlarını göz önüne aldığınızda, gençlerimizin ne zorluklarla baş etmek zorunda kaldığını açıkça görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, ciddi bir sorundan bahsediyoruz. Bakın 20-24 yaş arası intihar oranı son yedi yılda yüzde 50 artmış. Gençlerimiz intihar ediyorlar. Sadece son kırk günde 11 gencimiz intihar etti. İntihar ederken sıklıkla bir mektup da bırakıyorlar ve dertlerini yazıyorlar, dertleşiyorlar, "Sesimizi duyun." diyorlar, "Gidin Mecliste bunları anlatın." diyorlar, "Yoksuluz." diyorlar, "Hayal

kuramıyoruz.” diyorlar, “Bu ülkenin geleceğinden umudu kestik.” diyorlar, “Bırakın hayal kurmayı, yarın ne yiyeceğimizi bilmiyoruz, yediğimiz ekmeği bile hesap etmek zorunda kalıyoruz.” diyorlar. Bizler bu sese kulak vermek zorundayız, sosyal devletsek özellikle üniversite eğitimi sırasındaki gençlerimize en temel şartları sağlamak zorundayız. Bilerek ve isteyerek çocuklarımıza yurt yapmadınız, tarikat yurtlarına mahkûm etmek için yurt yapmadınız, yaptığınız yurtlarda da yeterli koşullar oluşmadı. Gençlerimiz yeteri kadar beslenemiyorlar. Bakın, burada, tatil yapmaktan bahsetmiyorum, spor yapmaktan bahsetmiyorum, sanattan bahsetmiyorum; bunları gençlerimiz hayal de edemiyorlar. Özellikle yoksulluğu derinden yaşayan gençler zaman içerisinde sosyal izolasyon yaşıyorlar, sosyal yalnızlaşma yaşıyorlar. Ben bir hekimim; bunun doğal sonucu depresyondur, bunun doğal sonucu intihardır ve bundan daha açık göstege olabilir gençlerimizin yaşadığı sorunları ortaya koymak bakımından.

Değerli arkadaşlar, çok ciddi bir sorunla karşı karşıyayız, her yere bakmak zorundayız, her bir soruna bakmak zorundayız; gençlerimiz niye bu kadar çaresiz, niye bu kadar umutsuz? Hangi istatistiğe bakarsanız bakın gençlerimizin yüzde 80’den fazlası yurt dışında yaşamak istiyor. Niye bu ülkede bir gelecek görmüyorlar, niye daha çok intihar eğilimi oluyor; bunların hepsine bakmamız lazım. Yani özellikle intiharları, sadece “o kişinin kişisel bir tercihi, kişisel bir hastalığı” gibi değerlendirmeyin; burada bir halk sağlığı sorunu var. Biz gençlerimizi umutsuz bırakıyoruz, sırasında aç bırakıyoruz, gerçekten fiilen aç bırakıyoruz, eğitimsiz bırakıyoruz, yataksız bırakıyoruz, yurtsuz bırakıyoruz. Bilet parası alamadığı için, otobüse binemediği için yürümek zorunda kalan öğrencilerimiz var ve bu yoksulluğa da sizin oylarınızla birazdan kayıtsız kalacağız; bunu ben içime sindiremiyorum arkadaşlar.

Gençlerin bütün sorunlarına değinmek zorundayız, eğilmek zorundayız. Neler istiyorlar, neler talep ediyorlar; nasıl bir ülkede yaşamak istiyorlar; nasıl bir ülkede iş kurmak, iş yaşamına atılmak; nasıl bir ülkede çocuk büyütme istiyorlar; hayalleri neler, hayallerini nasıl gerçekleştirebilirler? Bunları sağlamamız gerekiyor. Gençliği umutsuz, gençliği karamsar, gençliği en basit insani koşulların bile gerisine düşmüş, gençliğinin bir bölümü depresyonun pençesinde, gençliğinin bir kısmı intiharı düşünüyor; böyle bir ülkenin ayakta kalması, böyle bir ülkenin büyümesi, böyle bir ülkenin geleceğe emin adımlarla yürümesi olanaklı mıdır?

Değerli arkadaşlar, bu konuda ciddiyet bekliyorum, samimiyet bekliyorum. Gençlerimizin sorunlarına eğilelim. Bu konu çok ciddidir, bu konu öyle gevşeklik kabul etmez. Sizden de aynı duyarlılığı göstermeyi umuyorum, diliyorum.

En içten saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Emir.

Saadet Partisi Grubu adına Sayın Mahmut Arıkan.

Buyurun Sayın Arıkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Farkında mısınız bilmiyorum, birkaç haftadır bütün partiler gençlik sorunlarından burada artan sıklıkla söz alıyorlar, bu kürsüden konuşmalar yapıyorlar; partiler farklı ama görüyoruz ki bütün partilerin gündemleri aynı. Dün Meclise gelen Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi’nin de bunun bir göstergesi olduğu kanaatindeyim. Dikkat etmişsinizdir birçok parti aynı şeyleri konuşuyor, gençlerin maddi sorunları üzerine konuşmalar yapıyor. Değerli arkadaşlar, bütün partilerin aynı şeyi düşünmeleri bir tesadüf değil, gençlerimiz için tehlike çanları maalesef çalmakta. Ekonomik şartlar karşısında en çaresiz kalan, en fazla mağdur olan grup gençlerimiz. “Genç” kelimesi birçok zaman yetersiz kalıyor, önüne bazı sıfatlar eklemek durumunda kalıyoruz; “ev genci” diyoruz, “işsiz genç” diyoruz, “evlenemeyen genç” diyoruz, “atanamayan genç” diyoruz. Hepsisi aslında tek bir şey ifade ediyor: İskalanmış bir bahar ve yaşanamayan hayatlar. Milletvekillerimizin tamamı, gençlerin kesif bir yoksulluk içerisinde yaşamaya çalıştığını gayet iyi biliyor; bazılarımız elbette ki bilmezden gelebiliyor. Rakamlar var, ben bunlara çok girmek istemiyorum ama bir kez daha ifade ediyorum: Tehlike çanları çalıyor. KYK’lerde kalan gençlerimizden intihar mektupları alıyoruz, sokak röportajlarında çaresizliklerini duyuyoruz.

Dediğim gibi, pek çok sayı var ama biz bunları burada açıklamaktan hicap duyuyoruz. İktidar elbette rakamları sayıp dökmek, algıyı yönetebilmek noktasında son derece mahir. Evet, 2002 yılında 76 olan üniversite sayısını 208’e siz çıkarttınız. Kredi ve burs miktarlarını lisans öğrencileri için 2 bin TL’ye siz yükselttiniz. 2002 yılında 190 olan yurt sayısını 830’a, 150 bin yatak kapasitesini 1 milyonun üzerine siz çıkardınız. Biz de diyoruz ki değerli arkadaşlar o üniversiteler var ya, sayılarla övündüğünüz üniversiteler, onlardan mezun olan gençlerimiz bugün iş bulamıyorlar. O yurtlar var ya, sayıları artan yurtlar, orada asansörlerimiz düşüyor, gençlerimiz ölüyorlar. 2 bin TL burs önemli bir rakam gibi veriliyor ama öğrencilerimizin yol ve yemek masrafına dahi yetmiyor. O bahsettiğimiz 1 milyon yatakta yatan gençlerimiz başlarını yastığa huzurlu bir şekilde koyamıyorlar. Bunun nedeni kötü ekonomi, bunun nedeni yanlış planlama, bunun nedeni sizin olaylara bakış açınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

MAHMUT ARIKAN (Devamlı) – Gelin, bu sefer rakamları saymaktan daha öte bir şey yapalım Mecliste; bugün KYK’lerde kalan öğrencilerimiz başta olmak üzere tüm üniversite öğrencilerimizin yaşadığı sıkıntıları bu verilen Meclis önergesiyle tespit edelim, üzerinde çalışalım.

Tekrar ifade ediyorum: Dün gördük, tüm partiler gençlerimizin yaşadığı ekonomik sorunlarda hemfikir. Gençlerin sorunlarını çözme konusunda ne kadar hassas olduklarını gördüğümüz için önerinin özellikle iktidar partisi tarafından kabul edileceğini düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Arıkan.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Şenol Sunat.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Sunat.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin 40’inci kuruluş yılını da kutluyorum. “Yaşa, var ol Kıbrıs Türk Cumhuriyeti!” diyorum.

Sayın milletvekilleri; yükseköğretimde okuyan gençlerimizin özellikle ekonomik sıkıntılar nedeniyle intihar ettikleri gerçeğiyle karşı karşıyayız. Anadolu Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart, Hacetatepe ve daha birçok güzide üniversitemizde okuyordu bu gençlerimiz; kimisi borcunu ödeyemedi, kimisi geleceğinden ümidini kesti, intihar etti; Allah ailelerine sabır versin.

Sayın milletvekilleri, biz burada öğrencilerin sorunlarından da öte bir nesli mahveden, hayattan koparan toplumsal bir yaradan bahsediyoruz. Bunlar basit şeyler değil. Bizim dönemlerimizde, öğrencilik yıllarımızda öğrencilerin bir mücadelesi vardı; kalkınma mücadelesi, ülkemizi, milletimizi kalkındırma derdimiz, mücadelemiz vardı. Maalesef, bugün, öğrencilerin en büyük mücadelesi ayakta kalma mücadelesi olmaktadır. Evet, bugün, öğrencilerimiz hayata karşı tatlı bir yarışta değil maalesef, hayata tutunma savaşındadır. Bu savaşı kaybeden öğrencilerimiz ise maalesef artık canlarına kıyıyor. Sadece bu sene 15 üniversite öğrencisinin intihar ettiğini biliyor musunuz? Ne acıdır ki kırılmış, parçalanmış gururları ve tükenmiş umutlarıyla sessizce çareyi

ölmekte buluyorlar. Hayatının baharında, 20 yaşında bir öğrencinin yokluktan canına kıydığı bir ülkede herkesin şapkasını önüne koyup düşünmesi ve utanması gerekir diyorum sayın milletvekilleri.

Türkiye'de sadece 100 öğrenciden 8'i devlet yurdunda kalma şansına sahip. Bu şanslı öğrencilerimiz de bir odada artık 6 kişi, bazı yurtlarda 8 kişi kalıyor. Bu kimin ayıbı? Bir yanda köşeyi dönen, en lüks hayatları yaşayan haramzadeler, diğer yanda hayat mücadelesine yeni düşen gençlerimiz. Gençlerimiz bunalımda sayın milletvekilleri, gençlerimiz kaygılı, okullarına devam edebilmek için çalışmak zorunda kalıyorlar ama o da iş bulabiliyorlarsa. İhtiyaçlar hiyerarşisinde birinci sırada bulunan, en temel insan hakkı barınma imkânı büyükşehirlerde imkânsız hâle geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Gelecek planları yapması gereken gençlerimiz geçim sıkıntısı çekiyor, gelecek kaygısı yaşıyor, bunalıma giriyor, depresyona giriyor, derslerine aç giriyor.

Sayın milletvekilleri, yurtların durumu ortada, devlet yurtlarının. Aydın'da KYK yurdunda asansör faciasında bir kızımızı kaybettik, baba ne dedi: "Ben yirmi yıl göz bebeğim gibi baktım, devlet yirmi gün bakamadı." Doğru dürüst, en azından sağlıklı bir yemek bile veremediler bu çocuklara. Son iki haftaya bakmak bile yeterli. Değerli vekiller, binlerce öğrencimizin tek geçim kaynağı olan ve 2 bin liraya yükseltilen kredi ve burslar sadece bir öğün yemeğe yetiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Bu yüzden bu araştırma önergesinin gündeme alınmasının ve bu konunun araştırılmasının çok önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Sunat.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Zeynep Oduncu.

Buyurun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Oduncu.

HEDEP GRUBU ADINA ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başlarında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Seksen altı yıl önce son isteği oğlundan önce asılmak olan ve bu son isteği bile yerine getirilmeyen, buna rağmen başını eğmeyen, diz çökmeyen Seyit Rıza ve arkadaşlarını saygıyla ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de yaşanan çoklu kriz hâli toplumun tüm kesimlerini olumsuz etkilemektedir. Türkiye'de yaşanan ekonomik kriz maalesef toplumda açlık, yoksulluk ve sefaleti getirmektedir. İktidarın bunu görmezden gelmesi, yaşanan sıkıntıları, yaşanan olumsuzlukları ve Türkiye'deki gençlerin umutsuzluğa sürüklenmesini kapatamayacaktır. Şu gerçeği görmemiz gerekiyor: Türkiye'deki gençler artık Türkiye'de kalmak istemiyorlar çünkü bir yoksullukla, açlıkla, sefaletle sınıyorlar. O yüzden ülkemizdeki gençler ya ülkeyi terk etmek istiyor ya da canından vazgeçiyor. O yüzden CHP'nin verdiği önerge çok önemli. Defalarca bu kürsüde HEDEP vekilleri olarak da dile getirdiğimiz gibi ülkedeki gençlere sahip çıkmamız gerekiyor.

Son süreçte yaşanan gençlerin depresyon ve bunalımla canlarına kıyması kabul edilebilir bir durum değildir. Son bir ay içerisinde bunların canlarına kıyması, kendi canlarından vazgeçmesi ve canlarından vazgeçerken "Barınamıyorum, kalacak yerim yok." demesi gerçekten bu ülkenin bir ayıbıdır. 9 Ekimde Afyon'da bir öğrenci yaşamına son verdi. Eskişehir'de 2 öğrenci ekim ayının başında yine yaşamına son verdi. Yine, Çanakkale'de 1 öğrenci kaldığı yurttan yaşamına son verdi. Yine, 30 Ekimde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi İzzah Elif Zamir Khan yaşamına son verdi. Dün ise Hacettepe Üniversitesinin Beytepe'deki Hacettepe öğrenci yurdunda kalan Ayşegül Tayyar son olarak canına kıydı. Ülkeye ümitsizliği ve sefaleti reva gören bu iktidarın bir an önce gençlerle ilgili bir çalışma başlatması gerekiyor. O yüzden yaşanan bu olumsuzluklara, yapılan bu kıyımlara bir an önce bir çözüm bulunması gerekiyor. Çocukların barınma sorunları, elektrik, kira ve su ihtiyaçlarının bir an önce, ivedilikle çözülmesi gerekiyor. Öğrencilerin üniversiteyi kazandıktan sonra nasıl geçinebilirim, nasıl yemek yiyebilirim sorunlarıyla karşı karşıya kalmaması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Oduncu.

ZEYNEP ODUNCU (Devamla) – Bir öğrencinin akşam başını yastığa koyarken düşünmesi gereken tek şey: Nasıl daha başarılı olabilirim, nasıl bu ülkede daha farklı icraatlar yapabilirim, daha nasıl kendimi geliştirebilirim olması gerekirken maalesef gençlerimiz yarın nasıl yemek yerim, nasıl başımı yastığa koyarım ya da nasıl bu hayatta kalabilirim mücadelesini veriyorlar. O yüzden verilen önergenin çoğunlukla kabul edilmesini tekrarlıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Oduncu.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Rumeysa Kadak konuşacaklar.

Buyurun Sayın Kadak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Sayın Başkan, çok kıymetli Genel Kurul; CHP önergesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Öncelikle şunu söylemem lazım: Yurtlarda kalsın kalmasın, hizmetlerimizden yararlansın yararlanmasın tüm arkadaşlarımız gerçekten bizim kardeşimiz gibi. Onların parmağına diken batsa bizim burada canımız yaşıyor. Biz, bu düsturla, bir sorun olduğunda konuya eğiliyoruz. O yüzden yine bu düsturla, onların acısının burada, bambaşka problemlerle ilişkilendirilerek siyasete alet edilmesine asla izin vermeyeceğiz. O sebeple, bugün -önergede- tekrar dile getirmek istiyorum: Lütfen, önerge verirken bilimsel, samimi ve konuya hâkim olduğumuzdan emin olalım çünkü görünüyor ki bu bugünkü önergede yine bu durum söz konusu değil. Neden bilimsel değilsiniz? Çünkü bir kere bugün tekrar tekrar hatipler intihar oranını ekonomik sebeplere bağladılar ve intiharın ekonomik olduğunu dile getirdiler. Bir kere, bilimsel olarak baktığımızda böyle bir genelleme yapamayız, intihar oranı şu anda en yüksek devletler İskandinav ülkeleri sayın vekillerim.

Yine, aynı şekilde, ikinci iddianız, çalıştıkları için, çok yoğun oldukları için gençlerimizin sosyalleşemediklerini ve depresyona itildiklerini söylediniz, bunu gerçekten kimin yazdığını çok merak ediyorum çünkü gençlere çok uzak birisi olduğunu çok net söyleyebiliriz. Birincisi, veriniz yine doğru değil; Hollanda'da yüzde 70, İzlanda'da yüzde 63, İsviçre'de yüzde 60 iken Türkiye'de yüzde 36 üniversitedeki öğrencilerin çalışmayı tercih etme verileri yani aslında hayli düşük; bunu yükseltmek noktasında çalışmamız gerekiyorken sizler bize bunu düşürmemiz gerektiğini söylüyorsunuz. Aslında öğrenciler sosyalleşir çalıştıkça, daha uzak olurlar depresyona; bu da çok net bir bilimsel veri.

İkinci nokta, konuyu bilmiyorsunuz. Mesela, önergede "Kriz merkezleri kuralım." diyorsunuz, keşke araştırsaydınız çünkü biz zaten KYK'lerde ücretsiz bir şekilde psikolojik destek veriyoruz isteyen tüm arkadaşlarımıza.

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Niye döneminizde intihar olayları arttı?

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Metinde diyorsunuz ki: “İmkânların gençlerce bilinmesi için çalışmalar yapılmalı.” Yapın sayın vekillerim, biz bunları sahada anlatıyoruz, sizler de bizimle birlikte anlatın, hayırlı bir işe, güzel bir işe katılın, “İyi olmuş.” deyin. Particilik yapmayalım, hep birlikte iyi olan çalışmaların arkasında duralım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – İzmir Bayraklı KYK Kız Öğrenci Yurduna git de bak.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Üçüncü nokta, samimi değilsiniz. Bugün “Gençlere sosyal yardım yapmanız lazım.” diyorsunuz metinde ama 150 bin liralık destek verdiğimizde “hayır” diyorsunuz burada çok yüksek bir sesle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Aynı şekilde biz belediyelerimizde burs veriyoruz. Sizler değil miydiniz Anayasa Mahkemesine taşıyıp bunu iptal ettiren? Şu anda nasıl bunu yapmamış gibi söylüyorsunuz? Bir de çok ilginç bir nokta şu: Bunlar aynı vekiller yani baktığımız zaman aynı kişileri görüyoruz çünkü burada 7 dönemdir vekillik yapan büyüklerimiz var, 4 dönemdir vekillik yapan büyüklerimiz aslında bu önergeyi imzalamışlar, çok çok şaşırdım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Mesela Murat Bey, bugün “Yurt yapmadınız.” dedi. Keşke verilere baksaydı, gençlerin yüzde 92’si devlet yurtlarında kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Hakkâri Üniversitesi öğrencileri neden Adana’da eğitim görüyorlar?

BAŞKAN – Buyurun, devam edin Sayın Kadak.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Avrupa’da bu oran yüzde 20. Ya, yaptıklarımızı bilmiyorsunuz bile; bilip sonrasında konuşmak çok daha doğru olmaz mı?

Bir de keşke gençlerin problemlerini gençler burada dile getirseydi; 54 yaşında, 4 dönemdir milletvekili olan birisi değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz artık CHP sıralarında da gençler görmek istiyoruz. Niye gençlik kolları başkanınızı hiç seçilmeyecek bir yerden milletvekili adayı yaptınız? Keşke burada olsa kendisi gençlerle ilgili konuşsaydı. Ben karşımda 5 dönemdir milletvekilliği yapan kişileri görüyorum. (CHP sıralarından gürültüler) Sonrasında ya dün... Bir de sesinizin hâlâ bu kadar yüksek çıkmasına çok şaşıyorum. Dün burada gençlik kolları başkanımıza, genç milletvekilimize “Edepsiz herif.” dendi ya! Hiçbirinin sesi çıkmıyordu. Genç vekilliği, gençleri eğer bu kadar destekliyorsanız lütfen aksiyonlarınızda samimi olun, biz bunu görmek istiyoruz, sizin gençleriniz de bunu görmek istiyor.

Ve söylediğiniz veriler de doğru değil. Çok güldüm. “Bizim öğrencilik yıllarımızda bunlar yoktu...” Okumasak inanacağız. Ya, zamanında öğrenciler her gün eylemlerde ölüyordu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirin lütfen.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) – Ya intihar etti gençler, intihar etti.

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Bu ülkede gençler, aynı şekilde temel eğitim hakkından kadınlar bu ülkede mahrum kalmadı mı zamanında? Belki o dönemde aynı şekilde sesi çıkmayan vekillerimiz vardır.

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Gençler çadırdaki kalıyor Hatay’da, biliyor musun bunu?

RÜMEYSA KADAK (Devamla) – Tekrar şunu söylemek isterim: Ben geçtiğimiz dönem bu kürsüde konuştuktan sonra “Büyüklerin işine karışmayalım.” diyen vekillerimizi de gördüğüm için -şu an arkalarından konuşmamak için isimlerini zikretmiyorum- size tekrar hatırlatmak istedim: Sayın vekiller, bu bizim işimiz genç vekiller olarak, bizim işimiz bu. Bence buna, gençleri karşınızda görmeye de yavaştan alışmanız lazım. Gençleri sadece konferansta yer doldurmak için, Kılıçdaroğlu’nun karşısında “Bilmem mi” şarkısı düeti yapabilmek için kullanmanız değil, fotoğraflarda kullanmanız değil, masada yer vermeniz gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar) Ben şu anda burada CHP’li genç arkadaşlarımız için de konuşuyorum. Tüm görüşten arkadaşlarımızı burada görmek istiyoruz artık lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kadak.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Tabii, çok sayıda düzeltmeye ihtiyaç var ama teker teker ve sakince yapmaya çalışacağım.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi şu anda her yıl 65 bin öğrenciye burs veriyor ve arkadaşlarımız öğrencilere burs verdikleri için yargılanıyorlar. Peki, bizden evvel burs verdi mi İstanbul Büyükşehir Belediyesi? Verdi. Şu anda bu sıralarda oturan milletvekillerinden bazılarının 150 bin sterlin, 200 bin euro vererek yurt dışına gönderdi. (CHP sıralarından alkışlar) Biz seçilmişlere, AKP’li vekillere değil, milletin çocuklarını ayırmaksızın burs veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Ayrıca, biz yurt açıyoruz, yurt açtığımız için de ayrıca yargılanıyoruz. Bu konuları böyle çarpıtarak değil de gerçekleriyle aktarmaya ihtiyaç var.

Bir de her lafı Kılıçdaroğlu’na getirmenin anlamı yok, işinize bakın. KYK yurtları açın, insanlara yurt verin; gençler sizden bunu istiyor.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günaydın.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkan, sayın hatip ismimi de vererek beni bilimsellik dışı araştırma önergeleri yazmakla suçladı, şahsıma sataştı.

RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Benim de çarpıttığım iddia edildi, o zaman ben de rica ediyorum Sayın Başkan.

MURAT EMİR (Ankara) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Emir, yeni bir sataşmaya mahal vermeden lütfen.

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Öncelikle, genç arkadaşımıza konuşması için teşekkür ederim. Benimle ilgili de araştırma yapmış, sağ olsun ama ben yine de bir gençten daha az saldırgan bir konuşma beklerdim doğrusu.

Değerli arkadaşlar benim yaşımı konu ediyor ama ben burada, bu araştırma önergesini bir hekim kimliğiyle verdim. Ben bir tıp doktoruyum; intiharlar, depresyonlar beni birinci dereceden ilgilendirir. Elbette ki genç intiharlarını, gençlerin üniversitelerde yaşadıkları sorunları düşünmek, bunun için dertlenmek için illa genç olmak gerekmez. Ben de isterdim şimdi 25 yaşında olmayı ama sizden biraz daha yaşıyım, buna da yapacak bir şey yok.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Estağfurullah Murat Bey, sen göz hekimisin...

MURAT EMİR (Devamla) – Ama şunu da bilmenizi isterim: İki üniversite bitirmiş, iki doktora yapmış bir arkadaşınızım; üniversitenin ne olduğunu, ne koşullarda yaşandığını da çok iyi bilirim.

Değerli arkadaşlar İskandinavya'dan bahsediyorlar. Bakın, "depresyon" dediğiniz şey çok yönlü bir şeydir. İskandinavya ülkelerindeki depresyonun başka sebepleri var, başka nedenlerle intihar ediyor insanlar ama bakın, bu gençler bizi izliyorlar, milyonlarca gencin kulağı burada; herkes yaşadığını biliyor, herkes açlığını, yoksulluğunu biliyor, herkes erişemediği sosyal yaşamı biliyor. Şimdi "Bunlar var." dersiniz kimseye inandırıcı gelmez. Yani "İskandinavya'da da oluyor canım, ne var intihar..." dersiniz yanlış olur bu. İntihar eğilimi artıyor arkadaşlar, bunu görün.

Bilimsellik... Biz de diyoruz ki zaten: "Gelin, araştıralım." Bakın, ne dedim ben? "Her yere bakalım." dedim, ön yargısız bakalım. Ya, gençlerin sorunları var, niye eğilip bakmayacağız? Siz kimi örnekler üzerinden, kimi sosyal transferler üzerinden "Şunu, bunu verdik." diyorsunuz. Son olarak, toplamda bu ülkedeki gençlerin sorunları çözüldü mü, çözülmedi mi? Bu ülkenin gençleri ağır bir yoksullukla baş etmek zorunda kalıyor mu, kalmıyor mu?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Araştıralım, araştıralım.

MURAT EMİR (Devamla) – Bu ülkenin gençleri günde 3 öğün yemek yiyebiliyor mu, yiyemiyor mu? Bunu konuşalım arkadaşlar.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Araştıralım, araştıralım.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın hatip bizi de kastederek -çünkü bizim de vekilimiz söyledi- siyasete alet ettiğimizi, partililik yapıldığını söyledi.

RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Önergeye söyledim onu, önergeye.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani hakikaten hatip genç bir arkadaşımız, genç bir vekilimiz ama onları grup olarak -kendisini değil- hakikate, gerçeklere davet ediyoruz. Yani burada parti propagandalarını bırakarak gençler ne yaşıyor, ona yoğunlaşalım. Şu anda Türkiye'den yurt dışına gitmeye çalışan yüz binlerce, milyonları aşan bir genç nüfus var ve bu, bütün istatistiklere yansıyor. Gençler Türkiye'de gelecek göremiyor, istihdam olanağı göremiyor, gençler yurtlarda yer bulamıyor, gençler barınamadıkları için üniversitedeki öğrenimlerini donduruyor; bunun gibi yüzlerce sorun sayabilirim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, bitirelim lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Şüphesiz yaptıkları vardır; bardağın dolu tarafını, küçücük tarafını göstermek yerine, böyle devasa bir boşluk var o bardakta, onu görmezlikten geliyorlar.

"Psikolojik destek veriyoruz." dedi yani hakikaten gençlerin psikolojisini bozdular; sadece gençlerin değil toplumun psikolojisini bozdunuz, şimdi psikolojik danışma merkezleri kurmakla övünüyorlar yani bu ancak Adalet ve Kalkınma Partisine yakışır hakikaten. Gençlerin sorunlarını araştırmaktan neden kaçıyorsunuz? Biz, gençlerin sorunları var diye iddia etmiyoruz, biliyoruz, gençlere de çok yakınız, kendisi kadar yaşımız küçük olmayabilir, belki genç olmayabiliriz ama bizim grubumuz her zaman en çok kadın ve en çok genci barındıran gruptur aynı zamanda. Bu konuda kendilerine de hatırlatmak isterim ve gençliği desteklemeye devam edeceğiz biz her hâlükârda. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Usta, söz talebinizi gördüm, doğru mu?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Doğru Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, ben bir dakikalık söz hakkımı Rümeysa'ya vermek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kadak.

37.- İstanbul Milletvekili Rümeysa Kadak'ın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ve Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Niye bu kadar sinirlenildi bilmiyorum. Arkadan bana "Haddini bil." diyen vekillerimiz oldu, çok saldırgan konuştuğum söylendi; çok çok saldırgan tutumları burada görmüş olsak ve gençler olarak garipsesek de bunun bize söylenmesi çok ilginç.

Ben öncelikle özür diliyorum çünkü galiba gençler olarak biraz alıştırarak kürsüye çıkmamız gerekiyordu ve herhâlde istediğiniz konseptte konuşmamız gerekiyordu; alıştırmanın gerektiğini fark ettim, kusura bakmayın lütfen. İsterseniz şöyle yapalım Sayın Vekilim: Sonraki konuşmalarda biz gençler öne dizilelim, sizleri dinleyelim, hatta bizim yerimize sizler konuşun, belki o da hoşunuza gider.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sakince, söylediklerimize cevap versene sakince, söylediklerimize cevap ver.

RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Ben genç olduğumuz için özür dilemek istedim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Spekülasyon yapma, söylediklerimize cevap ver.

RÜMEYSA KADAK (İstanbul) – Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini...

DENİZ DEMİR (Ankara) – Gençlere terörist diyen kimdi? Öğrencilere terörist diyen kimdi?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Otur yerine!

DENİZ DEMİR (Ankara) – Bağırma! Bağırma!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen de bağırma!

BAŞKAN – Sayın vekiller...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Murat Emir ve arkadaşları tarafından, üniversite öğrencilerinin yaşadığı ekonomik sıkıntılarını ve çözüm önerilerinin araştırılması amacıyla 15/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 15 Kasım 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

DENİZ DEMİR (Ankara) – Sen de bil haddini be! Allah, Allah... Senden mi öğreneceğiz haddimizi!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Arkadaşlar, karşılıklı oluyor, yapmayın beraber, dönün önünüze, o da dönsün.

BAŞKAN – Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

FARUK KILIÇ (Mardin) – “Lan”lı “lun”lu konuşmaya başladınız. Grup Başkanı, öğüt veriyordun “lan”lı “lun”lu konuşmaya başladınız. Hâkimiyeti sağla, öyle bakmakla olmuyor.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Başkanım, seçim yapalım...

BAŞKAN – Allah razı olsun, iyi hatırlattın onu Baykan.

Arkadaşlar, oylama yapmazsak ara vereceğim.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:21.15

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.31

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER : Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder’in, birçok vekilin konuşmalarına başlarken “genç vekil” tanımlamasını kullanmalarının özünde hiyerarşik bir yaklaşımı barındırdığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bir izlenimi paylaşmak istiyorum İç Tüzük gereği. Nasıl Cumhurbaşkanına kurumlar arası hakem değil, uyum gözetme rolü veriyorlar, bize de buranın uyum içerisinde çalışması... Birçok vekilimiz, iyi niyetinden zerrece kuşku duymadığım vekillerimiz konuşmalarına başlarken “genç vekil” diye bir tanımlama kullanıyorlar, hangi partinin genç vekili konuşuyor olursa olsun. Bu, ne kadar iyi niyetle sarf edilirse edilsin özünde hiyerarşik bir yaklaşımı barındırmaktadır. İster genç vekil, ister kadın vekil, ister erkek vekil, ister eş cinsel vekil; bu tür tamlamaların hiçbirinin adımızın önüne gelmesine ihtiyacımız yok, faydası da yok; tam tersine hiyerarşik bir şey içeriyor. Vekil demek yeterli ve diğer bütün vekiller kadar hak ve söz sahibi olduğunu hatırdan uzak tutmamak gerekiyor. Bunu naçizane paylaşmak istedim. Ne kadar iyi niyetle söylenmiş olursa olsun, dile sızmış bir toksik alışkanlıktır bu.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1.- Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN – Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda boşalan ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna düşen bir üyelik için Ankara Milletvekili Aylin Yaman aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnanc ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 132 Milletvekilinin Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- İzmir Milletvekili Eyyüp Kadir İnanc ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 132 Milletvekilinin Aile ve Gençlik Fonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/1735) ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 76)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir’de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerde.

Komisyon Raporu 52 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, Saadet Partisi Grubu adına Sayın Cemalettin Kani Torun.

Sayın Torun, buyurun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel

(*) 52 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına Eklidir.

Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz yıl başlayan ve hâlâ çatışmaların devam ettiği Rusya-Ukrayna savaşında Avrupa ve Amerika, işgale uğrayan Ukrayna'ya destek açıklamaları yapmış, art arda ziyaretler gerçekleştirmiş ve her fırsatta Ukrayna'nın haklılığını vurgulamışlardır; uluslararası medyada Ukrayna'nın haklılığı konusunda haberler yaparak uluslararası hukuk, insan hakları ve sivil ölümlerini gündeme taşımıştır. 7 Ekimde Hamas'a bağlı silahlı güçler İsrail'e bir sızma operasyonu, bildiğiniz gibi, gerçekleştirdiler. Bu tarihten sonra Ukrayna konusunda saf tutan tüm taraflar değerlerini değiştirmiş, bambaşka bir kimliğe bürünmüş, taraflara göre değişen tutumlarını tüm dünyaya ilan etmişlerdir. Öncelikle Hamas'ın yapmış olduğu Aksa Tufanı Harekâtı'nı ortada hiçbir sebep yokken, durup dururken yapılmış bir operasyon olarak lanse etmişlerdir. Maalesef ana muhalefet partisinin sözcüsü de dün buna benzer talihsiz bir açıklama yaptı; hani Picasso'nun, on dakikada yaptığı resme istediği parayı çok bulan müşteriye "kırk yıl artı on dakika" dediği gibi "yetmiş beş yıl artı 7 Ekim" arkadaşlar yani yetmiş beş yıldır süren bir işgal ve zulüm varken sen sadece "7 Ekimde operasyon başladı." diyemezsin.

Ülkemizin de içinde olduğu birçok ülkenin İsrail'le normalleşme adımları attıkları son iki yıllık sözde çatışmasızlık döneminde bile ve hatta Hamas'ın değil, Filistin Ulusal Yönetiminin yönettiği Batı Şeria'da son bir yıl içinde 200'ün üzerinde Filistinli, İsrail polisi ve yerleşimciler tarafından öldürüldü. "Düşük yoğunluklu savaş" dediğimiz bu fiilî durumu görmezden gelen İsrail'in Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen devam eden işgal politikasından asla bahsetmeyen Batılı devletler ve uluslararası medya, bu harekâta karşılık başlayan zalim saldırıları meşrulaştırmaya çalışmaktadırlar.

Sayın milletvekilleri "yerleşimci" denilen işgalciler eli silahlı, insan öldürmekten imtina etmeyen milis kuvvetleridir. Bakın, bu bir yerleşimci; gördüğünüz, pirifâni biri değil, elinde uzun namlulu silah olan bir yerleşimci, güya sivil.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – İşgalci, işgalci; yerleşimci değil.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamlı) – Bu gördüğünüz 2 hanımefendi güzellik merkezindeki hanımlar, alışveriş yapan hanımlar değil, omuzlarında uzun namlulu silah olan yerleşimciler.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – İşgalci.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamlı) – Filistinlilere karşı her türlü tahrik ve kışkırtmanın akabinde, öldürmeye kadar giden fiilî teşebbüslerde bulunuyorlar bu yerleşimciler. Ülkelerinin ve vatandaşlarının güvenliği için her türlü geniş çaplı güvenlik önlemini alan, olası saldırılara karşı bile bugünden misliyle cevap veren bu ülkelerin İsrail'in arkasında durmaları, Filistin'deki zulmü görmezden gelmeleri tam bir ikiyüzlülüktür. Uluslararası medya ise yeri geldiğinde kelime oyunları yaparak orada yaşanan vahşeti satır aralarına sıkıştırmakta ve sanki denk bir savaş var gibi kamuoyunu aldatmaktadır; yeri geldiğinde ise oradaki olayları dile getiren habercileri tehdit etmekte ve hatta işlerine son vermektedir. Sözde özgürlüğün yaşandığı, İslamiyet'e ve kutsal kitabımıza her türlü hakaretin yapıldığı ülkelerde Filistin bayrağını taşımak suç sayılmakta ve Filistin bayrağıyla görülenler tutuklanmaktadır. Birçok sanatçı, yazar, fikir insanı ve siyasetçi herkesin görebileceği katliam ve soykırımı dile getirdikleri için cezalandırılmakta, işsiz kalmaktadırlar. Neyse ki bu hükûmetlerin ve sermaye sahiplerinin zalimden yana olan tavırlarını vicdan sahibi halklar bozmakta ve tepkilerini bu hükûmetlere göstermektedirler. Bugün dünyanın dört bir yanında, New York'ta, Londra'da, Barselona'da, Glasgow'da, Brüksel'de Oslo'da Filistin lehine protestolar yapılmakta ve siyonist İsrail lanetlenmektedir. Aynı zamanda, İsrail menşeli ve İsrail'e destek veren firmalarca üretilen ürünler de dünyanın bazı yerlerinde olduğu gibi ülkemizde de boykot edilmektedir. Halkımız boykot konusunda oldukça duyarlı davranmakta ve hassasiyetini bu vesileyle göstermektedir.

Batı'ya iğneyi batırdıktan sonra şimdi kendimize dönelim: Bizim Hükûmetimiz bu konuda ne yapmaktadır? İrlanda Parlamentosu ve Hükûmeti, her gün İsrail'e nasıl bir yaptırım uygulamayı tartışırken sizlerin yani Hükûmetimizin sadece miting düzenlemek ve sloganlarla İsrail'i kınamak dışında yapmış olduğu bir icraat var mıdır? Gönderdiğiniz 8 uçak yardım malzemesi, Ariş Limanı'nda bekliyor arkadaşlar. İsrail'in izni olmadan bir kilogram un dahi Refah Sınır Kapısı'ndan geçemiyor.

Değerli milletvekilleri, halkımız markette alışveriş yaparken ellerinde boykot listeleri, akan kana eli bulaşmasın diye kılı kırk yararken meğer 7 Ekimden bu yana yüzlerce gemi bizim limanlarımızdan kalkıp İsrail'e demir atıyormuş! Meclis Başkanımız menüden Coca-Cola'yı kaldırırken, AK PARTİ'li belediyeler raflarından boykotlu ürünleri kaldırırken yüzlerce Türk gemisi, İsrail'e bütün hayatı ürünleri götürmeye devam ediyormuş! Bakın, bu da liste; buyurun, liste burada. Kusura bakmayın, liste çok uzun olduğu için tamamını sığdıramadık ama bakmak isteyen olursa Türkiye İhracatçılar Meclisinin sitesinden bakabilir. Bunlar illegal sevkiyatlar değil arkadaşlar, devletin kayıtlarında olan sevkiyatlar.

Peki, İsrail'e ne gidiyor onlara bakalım, burada liste var, bakın. Sadece ekim ayında 50 milyon dolarlık çelik gitmiş İsrail'e Türkiye'den. Sayın Milletvekilleri, çeliğin nerelerde kullanıldığını izah etmeye gerek yok, Gazze'yi ezip geçen İsrail tankları başta olmak üzere, bilumum askerî teçhizatın yapımında kullanılıyor. 22 milyon dolarlık çimento ve toprak ürünü, 20 milyon dolarlık demir ve diğer metaller, hazır giyimden bakliyata, mobilyadan yaş sebze ve meyveye İsrail'in her türlü ihtiyacını biz karşılıyoruz.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı'nın değerli milletvekillerine soruyorum: İsrail'e giden bu sevkiyatları neden durdurmuyorsunuz? Savaşta kullanılan ürünlerin buradan giden malzemelerle yapılmasına ve o askerlerin bizden giden gıdalarla beslenmesine neden izin veriyorsunuz? 7 Ekimden birkaç gün sonra bu sevkiyatların sona ermesi gerekmez miydi? Nerede kaldı arkadaşlar, sizin Filistin hassasiyetiniz?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz katliamın ilk günlerinde "Buradan her partinin katılımıyla Gazze'ye bir heyet gönderelim, bu kararı alalım, heyet oraya gitsin ve orada yaşananları çıplak gözle görerek tüm dünyaya ilan etsin." dedik ancak iktidar partisi buna yanaşmadı. Bizim milletvekili arkadaşlarımız gittiler, evet, Gazze'ye giremediler belki ancak oraya en yakın yerde desteklerini dile getirdiler, onların yanlarında oldular.

İsraili diplomatların sınır dışı edilmemesi -ki kendileri gittiler, biliyorsunuz- büyükelçimizi çağırmak için çok geç kalınması, İsrail'e karşı henüz bir yaptırım kararı alınmamış olması, bu süreçte yapılan hataların bazılarıdır. Arkadaşlar, en azından uçuş yasağı getirin yani şu semalardan bir İsrail uçağı geçmesin. Daha önce Suriye krizinde Rus uçaklarına uçuş yasağı alınmıştı.

11 Kasım Cumartesi günü İslam İşbirliği Teşkilatı ve Arap Ligi, katliamdan bir ay geçtikten sonra olağanüstü bir toplantı yaptı, maalesef toplantıdan dışı dokunur bir şekilde, katliamı durduracak, İsrail'i engelleyecek herhangi bir karar çıkmadı. Zirveden yansıyan bir fotoğraf var; bakın, aile fotoğrafı. Sorarım size: Kardeşiniz öldürülürken aile fotoğrafı çekilebilir misiniz? Hiç olmazsa bu İslam ülkelerinin liderleri bir araya geldiklerinde en azından bir yaptırım kararı alsalardı, bugün, bu halklar, Gazze konusunda yaptıklarının en azından bir ölçüde devletleri tarafından da desteklendiğini görmüş olurlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Torun, lütfen toparlayalım.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamlı) – Değerli arkadaşlar, son zamanlarda birtakım çevrelerin üzerine basa basa dillendirdiği, ana muhalefet liderinin de tekrar ettiği bir söylem var: "Hamas, terör örgütüdür." Zalim ile mazlumu aynı kefeye koymanın ahlaki sıkıntısını bir tarafa bırakarak konuyu konuşacağım. Hamas, kendi topraklarını işgalci güce karşı savunan bir direniş örgütü, bir ulusal kurtuluş ordusudur. Aynen Avrupa'da Nazi işgaline karşı direnen kurtuluş örgütleri gibi, İsrail'in Filistin

topraklarını işgal ettiği, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu kararlarıyla sabittir. İsrail'in 1967'de işgal ettiği topraklardan çekilmesi ve topraklarda başkenti Doğu Kudüs olan bir Filistin devletinin kurulmasını karara bağlamıştır. Bu kararlara rağmen işgali devam ettiren İsrail'e karşı direniş, uluslararası hukuka göre de meşrudur. Filistin halkı, Hamas eliyle meşru direniş hakkını kullanıyor, kimse buna "terör" diyemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Bir dakika daha...

BAŞKAN – Buyurun lütfen, bitirelim.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Devamla) – Ayrıca, Hamas'ın Filistin toprakları dışında bir eylemi yok hatta Filistin dışındaki İsrail ve Yahudi hedeflerine herhangi bir saldırısı yoktur. Eylemler sırasında meydana gelen sivil ölümleri ise uluslararası hukuka göre arkadaşlar, terör değil, savaş suçu olarak değerlendirilir. Hamas, Filistin halkının, değerli arkadaşlar, Kuvayimilliyesidir. 1970'lerde, 80'lerde El Fetih ve Yaser Arafat da Batı için teröristti, şimdi onlar cici oldu, Hamas tu kaka çünkü direnişe devam ediyor. Bu vesileyle, 1970'lerde sol gelenekten gelen ve hepsi İsrail tarafından şehit edilen El Fetih öncülerine; Ebu Cihad, Ebu Yusuf, Ebu İyad, Kemal Advan ve tabii, Ebu Ammar'a yani Yaser Arafat'a da rahmet diliyorum. Hamas'ın silahlı güçlerinin ilham kaynağı İzzettin El Kassam'a, kurucuları şehit Ahmet Yasin ve Abdülaziz Rantisi'ye rahmet diliyorum.

Allah'ın yardımıyla Filistin direnişi er geç İsrail faşizmini yenecek. Yaşasın Filistin devrimi diyoruz.

Hepinizden Allah razı olsun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Torun.

İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 52 sıra sayılı Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Söz konusu anlaşmanın amacı, Türkiye Cumhuriyeti ile Cezayir Hükûmeti arasında eğitim alanında iş birliğini artırmak, Türkiye Maarif Vakfının Cezayir'de açacağı eğitim kurumları ve bu kurumlarda görevlendirilecek personele ilişkin temel hükümleri belirlemektir. AK PARTİ'si genel gerekçede de ifade ettiği üzere, bu anlaşmanın Cezayir'le ikili ilişkilerimizin güçlendirilmesine katkı sağlayacağını düşünmektedir; amaç güzel.

Peki, ülkemizdeki eğitim sisteminin durumu ne? Öğrenci velilerimiz, çocuklarının iyi bir eğitim alabilmesi için gerekli olan şeyleri rahatlıkla yapabiliyorlar mı? Mesela, karınlarını doğru düzgün doyurabiliyorlar mı? Mesela, mevsime uygun giyinmelerini sağlayabiliyorlar mı? Mesela, eğitimlerine katkı sağlayacak ek kitapları, teknolojik aletleri alabiliyorlar mı? Ben cevap veremiysem isterseniz. Sık sık seçim bölgem olan Denizli'ye gidiyorum, bize oy veren vermeyen, toplumun her kesiminden insanlarımızla bir araya geliyorum. Toplumun tamamının sıkıntıları ortak; "İnsanlarımız kötü ekonomik koşullar nedeniyle geçinemiyorlar." dememi bekliyorsunuz ama milletimizin durumu bundan daha da kötü. Milletimiz, çocuklarının beslenme çantalarını nasıl dolduracağını, kışlık montunu, kışlık ayakkabılarını nasıl alacağını, çocuklarının cebine harçlığını nasıl koyacağını düşünüyor; düşünüyor ama çare bulamıyor, her güne zam haberleriyle uyanıyor. Ulaşım masrafları nedeniyle çocuklarımız kilometrelerce yolu yürüyerek okullarına gidiyorlar; çoğunun beslenme çantasında ekme ve bir parça peynirden başka bir şey ne yazık ki yok. Gerçi size göre, kuru ekme yiyecek değil, değil mi? Soruyorum size: Koskoca Türkiye Cumhuriyeti devleti, çocuklarına sadece bir öğün yemek veremiyor mu? Neden 21'inci yüzyılın Türkiye'sinde güvenlik görevlisi ve temizlik görevlisi olmayan okullarımız var?

Milletimiz bu gerçeklerle yaşarken gündeme bir haber düşüyor: "Türkiye Cumhuriyeti, Cezayir'e şu kadar yardım etti." "Türkiye Cumhuriyeti, Sudan'a şu kadar yardım etti." "Türkiye Cumhuriyeti, Fas'a da şunu yaptı." Kamuoyuna düşen bu haberleri milletimiz yine takdire şayan ve kendine yakışır bir şekilde karşılıyor. Müslüman, Müslümana yardım eder, etmeli de. Bizim inancımıza göre İslam'ın beş şartından biri zekât. Zekâtı verecek kişinin ilk olarak ihtiyaç sahibi durumundaki kardeş, kardeş çocuğu, amca, hala, teyze, dayı, onların çocukları gibi akrabalarını gözetmesinin önceliği yanı sıra orada bu ihtiyaç sahibi yok ise şayet, konu komşu. E, o da yok. O zaman, herhangi bir Müslüman olabilir. Ama bu sıralamayı unutmanızı garip gelmiyor mu size?

Milletvekili arkadaşlarım, bizim yapılan ve yapılacak olan yardımlarla, yatırımlarla ilgili sıkıntı ve sorunumuz yok. Bizim tek sorunumuz var. Sorunumuz, hayatta kalma mücadelesi veren milletimizi öncelik listesinde birinci sıraya almanız. Türk milletinin kocaman bir yüreği ve Türk milletinin tüm milletlere örnek olan bir merhameti var. Biz dünyaya yeteriz ancak önce biz güçlü olmalıyız, önce milletimiz ve devletimiz güçlü olmalı. Maalesef AK PARTİ'si "İlk önce benim milletimin sorunları, ilk önce benim milletimin beklentileri." demeyi ve öyle öncelikli davranmayı bir türlü beceremedi. Suriye'de yaşanan iç savaş nedeniyle binlerce din kardeşimiz ülkemize sığındı, ülkemize gelen misafirleri elimizden geldiğince ağırladı ve ağırlamaya devam ediyor. Sırılarımız herkese ne yazık ki açık, herkes elini kolunu sağlayarak gelebiliyor. E, peki, Doğu Türkistan'ın ırkdaşlarımız ve -size isnat olsun diye söylüyorum- ümmetimiz, Uygur Türkleri? Kanımız, canımız, dilimiz bir, dinimiz de bir; Uygurlar ve Türkler aynı kültürel mirası paylaşıyor, neden Suriyeli Müslüman kardeşimizi sahiplenebildiğiniz kadar açık açık Uygur Türklerini sahiplenemiyorsunuz? Neden Doğu Türkistan'a bir yatırım yaptığınızı duyamadık? Uygur Türkü kardeşlerimize, Suriyeli mültecilere sarıldığınız gibi sarılamamanızın sebebi ne?

AK PARTİ'si milletvekilleri, sorunun özü şu: Siz yaptığınız her şeyi çıkarlarınıza göre yapıyorsunuz, keşke Türk milletinin çıkarına göre olsa idi. İnsana ve insanlığa katkı sağlamak sizler için bir anlam ifade etmiyor aslında. İsrail, Gazze'deki insanlık suçlarına her gün yenilerini ekliyor iken yaşanan her katliamın ardından milletimiz, AK PARTİ'si iktidarına "İsrail'e anlaşmaları iptal edin." çağrılarını yaparken iktidar kanadından gelen açıklamalar kınama ve hamasi söylemlerin ötesine gidemiyor. AK PARTİ'si iktidarına toplumun her kesiminden "Adım at." çağrıları sürerken Türkiye-İsrail arasındaki ticari ilişkiler hız kesmeden devam edebiliyor. Her nasıl ise İsrail'e yaşanan her olumsuzluktan sonra Türkiye-İsrail ticaret hacmi nedense katlanarak artabiliyor.

Saldırıların başladığı 7 Ekimden bu yana Türkiye'den İsrail'e toplamda 253 yük gemisi gitmiş yani günlük ortalama 7 gemi, keşke sadece insani yardım olsa. Yaptığınız tek şey, Türkiye Büyük Millet Meclisinin içinde kola satışını yasaklamak. Ülke içindeki İsrail düşmanlığını körükleyip ticarete rekor üstüne rekor kırıyorsunuz, iyi, güzel.

Milletimize yaşattığımız olumsuzluklar sadece millî eğitim sistemimizde ve uluslararası ilişkide değil ki: Her gün yeni bir kriz, ülkemize yaşattığınız son krizin adı ise yargı krizi. Yargıtay 3. Ceza Dairesi, TİP milletvekili Can Atalay hakkında Anayasa Mahkemesi üyelerinin hak ihlali kararı vermesi üzerine suç duyurusunda bulunarak Türkiye'de ne yazık ki büyük bir yargı krizine yol açtı. Olağan durumlarda kuvvetler ayrımı çerçevesinde yargı bağımsızdır yani iktidarlara göre değişmeyen bir hakemlik zeminidir ama hakemliğin özü sadece araya girmek, ara bulucu olmak değil, nihai hüküm verici hakem de olabiliyor. Ancak ülkemizde uzunca bir süredir olağanüstü durumlar söz konusu.

AK PARTİ'si iktidarı sürecinde hukuk ve adalet sistemimizdeki aklı ve hukuka aykırı olaylar ne ise yaşanabiliyor. "Türkiye modeli cumhurbaşkanlığı sistemi" dediğiniz bu garip yapının gözünden kaçan durumlarda mevcut hukuk sistemi siyasi otoritelerin açıklarını kapatır hâle geldi. Anayasa'mızın 153'üncü maddesi, Anayasa Mahkemesinin kararlarının kesin olduğunu ve

tüm yasama, yürütme, yargı organlarını bağladığını açıkça belirtir, tabiri caizse Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesini ve kararlarını tanımadığını her fırsatta dile getirirse yargı erklerinin de birbirine düşmesi gayet doğaldır.

3 Kasım 2002 tarihinde yüzde 34 oy alarak 550 sandalyeli Meclisimizde 365 milletvekiliyle tek başına iktidar idiniz. Neredeyse yirmi iki yıldır iktidardasınız, yirmi bir yılın sonunda ülkemizin geldiği noktanın farkında mısınız? Siz değilsiniz ama millet aslında farkında. 4 kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı 13.700 TL, gıda harcamasıyla birlikte giyim, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarı ise yani yoksulluk sınırı 44.600 TL, net asgari ücret 11.400 TL.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Başkanım, toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – BAĞ-KUR emekli maaşı 7.500 TL, memur emeklisi maaşı ise 9.900 TL. Velhasıl 2023 Ekim ayı sonu enflasyonu TÜİK'e göre yüzde 61, ENAG'a göre yüzde 126.

Deprem olur, vatandaştan yardım istersiniz; yangın olur, vatandaştan yardım istersiniz; yaptığınız her yanlış işin bedelini milletin sırtına yüklersiniz. Tek sorun var, yaşanan her sıkıntıdan sonra gözünüzü milletin cebine dikecekseniz sizin “Neden varız?” sorusunu kendinize sormanız lazım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Öztürk.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, bir söz istiyorum 60'a göre.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çok vahim bir haber düştü haber sitelerine, Hrant Dink'in katili Ogün Samast, şartlı tahliye edilmiş, iyi hâl koşullarını yerine getirmiş(!) Her gün burada otuz yılını dolduran, on beş yılını dolduran, yirmi yılını dolduran siyasi mahpusların, yüzlerce tutuklunun, ayrı ayrı infazlarını uzatan akıl, zihniyet, iktidar; katillerin iyi hâlli olduğu için tahliyesine karar vermiş! Tabii, bu manzarayı biliyoruz, bugün katilleri serbest bırakan zihniyet ve siyaset, aynı zamanda siyasetçileri ve düşünce suçlularını da içeride tutmaya devam ediyor. Yüksekdağ, Demirtaş, Kışanak, Tuncel, Ayla Akat, Osman Kavala, Can Atalay dört duvar arasında tutuluyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama Ogün Samast'a gülerek bayrak önünde poz verdirenler işlerini tamamladılar, Hrant Dink'i katlettiler, hâlâ davayı bitirmediler, arkasındaki güçleri ortaya çıkarmadılar; sevgili Hrant'ın şimdi, eminim, kemikleri sızlıyordur. Arkadaşımızdı, canımızdı, işte bu ülkede bir Ermeni vardı ve bu ülkede barıştan yanaydı; katlettiler ve şimdi katili, paşa paşa dışarıda elini kolunu sallayacak... Hakikaten çok can yakıcı bir durum yani yeni öğrendiğim için bu etki altındayım. Bu ülkede katillere yer var ama demokratlara, demokrasiye, düşünce ve ifade özgürlüğüne yer yok. Bu düzeni değiştireceğiz, mutlaka değiştireceğiz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

5.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, Hrant Dink'in hatırası önünde bir kez daha saygı ve mahcubiyetle eğildiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Kardeşim, kardeşimiz Hrant Dink'in hatırası önünde bir kez daha saygı ve mahcubiyetle eğiliyorum. Ne yapalım...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52) (Devam)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Lütfi Kaşıkçı, Hatay Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hatipten sonra vereyim. Duymadım, özür dilerim; kafa gitti.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Tamam, estağfurullah.

MHP GRUBU ADINA LÜTFİ KAŞIKÇI (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cezayir'de bir Türk okulu açılmasına ilişkin uluslararası anlaşma üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün bir uluslararası anlaşmaya konu olup yüce Meclisimizin gündemine gelen ülke Cezayir. Cezayir'le çok köklü tarihî bağlarımız bulunmakta. Öyle ki acımız, sevincimiz ve ortak tarihimiz sözlü edebiyatımıza da yansımsı. Bunun en güzel örneklerinden biriyle konuşmama başlamak istiyorum:

“Cezayir'in harmanları savrulur,

Savrulur da sağ yanına devrilir.

Eller 'annem' der de başım çevrilir.

Çelenleri mermer taşlı Cezayir,

Güzelleri hilal kaşlı cezayir.”

Cezayir'de “Fransa” denildiği zaman akla gelen kan ve gözyaşı iken Cezayir'de “Türkiye” denildiği zaman akla gelen, kardeşlik ve dostluk.

Değerli milletvekilleri, Cezayir-Türkiye ilişkilerinin temeli, İspanya'yla süren hâkimiyet mücadelesinin ardından bu topraklarda Osmanlı hâkimiyetinin tesis edildiği 1516'ya kadar uzanmaktadır. 3 asrı aşan Osmanlı yönetimi 1830'da Fransa'nın bölgeyi işgaliyle son bulmuştur. Cezayir'le diplomatik ilişkilerimiz, ülkenin uzun süren bir mücadelenin ardından bağımsızlığını kazandığı 1962 yılında yeniden tesis edilmiştir. Batı Bloku'nda yer alan Türkiye ile Bağılantısızlar Hareketi'ne önyak olan ülkelerden Cezayir arasındaki soğuk savaş parametreleri belirleyici olmuş ancak Doğu Bloku'nun yıkılmasıyla birlikte Türkiye ile Cezayir arasındaki siyasi ilişkilerde yeni bir döneme girilmiştir. 2006 yılında imzalanan Dostluk ve İşbirliği Anlaşması'yla

birlikte, üst düzey siyasi ziyaretlerde ve teknik düzey temaslarda artış kaydedilmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımızın Şubat 2018, Ocak 2020 tarihlerinde ve Sayın Bakanımızın Ekim 2019, Ocak 2020 ve Ağustos 2021 tarihlerinde Cezayir'e gerçekleştirdikleri ziyaretler iki ülke arasındaki ilişkilere ivme kazandırmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın 2020 yılındaki ziyareti sırasında Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyi kurulmasına ilişkin ortak bildiri imzalanmıştır. Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyinin ilk toplantısı, Cezayir Cumhurbaşkanı Tebbun'un Mayıs 2022 tarihinde ülkemize gerçekleştirdiği ziyaret vesilesiyle Mayıs 2022'de Ankara'da düzenlenmiştir. Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyinin kararlarının uygulama sürecini takip etmekle görevli ortak planlama grubunun ilk toplantısı Sayın Bakanımız ve Cezayir Dışişleri Bakanının Başkanlığında, her iki ülkeden ilgili kurumların temsilcilerinin katılımıyla 10 Aralık 2022 tarihinde Cezayir'de düzenlenmiştir.

İki ülke Parlamentoları arasındaki ilişkiler de gelişmektedir. Parlamentolar Arası Dostluk Grubu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 8 Kasım 2018 tarihinde, Cezayir Ulusal Halk Meclisinde 15 Mart 2022 tarihinde kurulmuştur; Cezayir Ulusal Halk Meclis Başkanı ve beraberindeki heyet Aralık 2021 tarihinde İstanbul'da düzenlenen İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkeler Parlamento Birliğinin 16'ncı Konferansı'na katılmıştır. Cezayir-Türkiye Dostluk Grubu ayrıca haziran ve temmuz ayları içerisinde ülkemizi ziyaret etmişlerdir.

Ortak tarihten beslenen kültürel ilişkilerimiz de gelişmektedir. Cezayir tarafının talebi üzerine başkent Cezayir'deki Keçiova Camisi ülkemizce restore edilerek 9 Nisan 2018 tarihinde açılmıştır. Tarihi Kasaba mahallesindeki evlerin bir bölümü, Oran vilayetindeki Bey Sarayı ile Paşa Camisi'nin restorasyonu devam etmektedir. Yüksek Düzeyli İşbirliği Konseyinin 1'inci toplantısında imzalanan anlaşmalar ışığında, İstanbul ve Cezayir'de karşılıklı kültür merkezleri açılması, ayrıca Türk Maarif Vakfı okulunun faaliyete geçmesine yönelik hazırlıklar sürmektedir.

Gelişen siyasi, ekonomik ve kültürel iş birliğine bağlı olarak artan beşerî ilişkiler çerçevesinde, Oran Başkonsolosluğumuzun kuruluş çalışmaları tamamlanmış olup yakın zamanda faaliyete geçmesi öngörülmektedir. Sahip olduğu jeopolitik konum ve yüz ölçümü itibarıyla Afrika Kıtası'nın kilit ülkelerinden biri olan Cezayir, siyasi, ekonomik ve askerî alanlarda Türkiye için elverişli ve uzun soluklu pek çok iş birliği sahasını da içinde barındıran bir ülke konumundadır. Libya meselesi başta olmak üzere, günümüz bölgesel krizlerine benzer perspektiften yaklaşan iki ülke, sahip oldukları dış politika ilkelerinden ötürü çözüm odaklı ve kapsayıcı bir duruş sergilemektedir. Bu anlamda, iki ülkenin gerek Fransa'yla ilişkileri gerekse Libya krizinin çözümü noktasında atılan adımlar ve yürütülen diplomasi iki Akdeniz ülkesinin mevcut ajandalarındaki ortak yönleri göstermesi açısından önemlidir. Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki günümüz güçler dengesinde ise bu denli ortak paydada buluşan iki devletin hem ileriye dönük bir vizyon belirlemesi hem de biraz önce bahsetmiş olduğumuz alanlarda etkileşimi artırması kaçınılmazdır. Bu bağlamda, özellikle son dönemde Fas'ın artan etkinliğine paralel olarak Libya meselesinde etkin rol alma ve söz sahibi olma noktasında çaba sarf eden Cezayir, diplomasi alanında verilen mücadelede Türkiye'nin önemli bir potansiyel müttefikidir. Bununla beraber, ekonomisi büyük oranda doğal gaz ve petrol gelirlerine bağımlı olan Cezayir'in temel önceliklerinden biri ekonomik kaynaklarını çeşitlendirmek ve bu yolla 44 milyonluk nüfusuna yeni iş fırsatları yaratmaktır. Bu hedefleri gerçekleştirmek için hâlihazırda Cezayir'de faaliyet gösteren Türk şirketlerinin sayısının artması, iki ülke ticari ilişkilerinin geliştirilmesi ve karşılıklı yatırımın teşvik edilmesi, oluşturulacak gelecek vizyonunun temel çarkları arasındadır. Diğer bir taraftan, Türkiye ise Akdeniz jeopolitiğinde önemli bir konuma sahip olan Cezayir üzerinden kuracağı güvenli ve ucuz maliyetli ticaret rotalarıyla bölge üzerindeki nüfuz alanını artırabilir. Yine, Cezayir'in aynı zamanda Sahra Altı Afrika'ya açılan bir kapı olduğunu düşünürsek, Türkiye'nin Afrika açılımı politikaları kapsamında dost ülkelere ve gelişmekte olan Afrika pazarına ulaşması Cezayir'le kuracağı güçlü bir iş birliğinin önemini artırmaktadır. Öyle ki iki ülke arasındaki güçlü iş birliği imkânlarının değerlendirilmesine yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır. Bu kapsamda, Cezayir Cumhurbaşkanı Tebbun'un Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın daveti üzerine 15-17 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirdiği Türkiye ziyareti, on yedi yıl aradan sonra potansiyel iş birliklerinin hayata geçirilmesi ve farklı alanlarda bölgesel ortaklıkların güçlendirilip tesis edilmesi adına oldukça önemlidir. Ziyarette 2 ülke arasında enerji, sanayi, ticaret, eğitim ve kültür başta olmak üzere birçok alanda 15 anlaşma imzalanması 2 ülke ilişkilerinin önümüzdeki dönemde çok daha yakınlaşacağını göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cezayir'le ilgili bunları söylerken Filistin'de de her gün artan dehşet verici insanlık suçuna da değinmeden geçemeyeceğim. Merhum Başbuğumuz Alparslan Türkeş Bey geçmişte Cezayir'in bağımsızlık mücadelesine destek vermişti. Aynı gelenekten gelen ve onun mirasını taşıyan bir Türk milliyetçisi olarak, korkunç bir soykırıma şahit olduğumuz bu dönemlerde zalimlerin karşısında, mazlumların yanında durmamız gerektiğin ifade etmek istiyorum. Çocukların, kadınların, yaşlıların katledilmesine, bebeklerin yüreklerimizi parçalayan yüzü gözü kan içindeki hâllerine tepkisiz duramayız. Bir halk göz göre göre imha edilmekte, sağ kalanları açlığa, susuzluğa mahkûm edilmektedir. Türkiye olarak tarihsel misyonumuz ışığında tüm bu yaşananları görmezden elbette gelemeyiz. İsrail'in Gazze'de giriştiği soykırım ve buradaki askerî eylemlerinin uzak hedefinde Türkiye olduğunu ayrıca gözlememiz gerekmektedir. İsrail bu eylemleri ve izlediği vahşet politikasıyla insanlığın barış, huzur ve güvenlik açığını tehlikeli şekilde artırmaktadır. Her fırsatta Türkiye aleyhinde yayınladıkları raporlarla ülkemize insan hakları dersleri vermeye kalkan Batı, tıpkı Doğu Türkistan'da yıllardır süre gelen insan hakları ihlallerinde olduğu gibi Gazze'deki yıkım karşısında da üç maymunu oynamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

LÜTFİ KAŞIKÇI (Devamla) – Bizler Türk milliyetçileri olarak, Doğu Türkistan'da yaşayan soydaşlarımızın acılarını yüreklerimizde hissederek nasıl her fırsatta dile getirdiysek Filistin'de yaşanan acıya da uzak kalamaz ve tarihsel misyonumuz gereği mağdurlar yanında açıkça taraf oluruz.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaşıkçı.

Buyurun Sayın Günaydın.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gecenin bu saatinde ekranlarımıza düşen bir son dakika haberiyle gerçekten hem kahrolduk hem de ülkemiz adına bir kere daha irkildik. Hrant Dink'in katili Ogün Samast on altı yıllık infazın ardından koşullu salıvermeyle serbest bırakıldı. Ogün Samast cinayeti işlediği zaman 17 yaşındaydı. Herhâlde 17 yaşındaki bir çocuk başına bir beyaz bere takıp, 800-900 kilometre yolu gelip, önce oralarda keşif yapıp, bir aydını evinin önünde bankadan para çekmeye çalışırken arkasından kafasına silah dayayarak vurup öldürmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hepimiz Hrant Dink'i o yağmurlu İstanbul gününde sokakta yatarken ayağındaki yırtık ayakkabısından tanıyoruz. Hepimiz o Hrant Dink'i diasporanın ayırma çabalarına rağmen Ermeni vatandaşlarımız ile Türk vatandaşlarımız arasındaki ayrımı ortadan kaldırmaya yönelik çabalarından anlıyoruz.

Şimdi, Ogün Samast on altı yıl sonra serbest bırakıldı. Esas soru şudur: Hrant Dink'i vur emrini kim verdi? Hâlâ bilmiyoruz. Ona kim yardımcı oldu? İstanbul Valiliğine çağırıp da kim tehdit etti? Kim ona koruma vermedi? Hâlâ aydınlanabilmiş değildir. Dolayısıyla cezaevinde geçirdiği günleri uyumlu geçirmek, iyi hâlli olmak, topluma da uyacağına ilişkin izlenim vermek üzerinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir insanı 900 kilometre gelerek kafasına ateş edip öldüren bir insan bugün aramızda, şu an itibarıyla dolaşıyor ve bir mahkeme kararıyla dolaşıyor. Ona o emri verenler hâlâ suçlanabilmiş değil, hâlâ bir ceza alabilmiş değil. Daha da önemlisi, bir katil iyi hâl ve topluma uyum nedeniyle serbest bırakılırken, Türkiye'de on binlerce düşünce suçlusu cezaevinde iyi hâlli olmadıkları ve topluma da uyum sağlayamadıkları gerekçesiyle demek ki cezaevinde tutulmaya devam ediliyor. Buna herhâlde “adalet” buna herhâlde “yargı” demek mümkün değil.

Ve evet, gerçekten bu düzeni değiştirmek gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günaydin.

Buyurun Sayın Şahin.

40.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Evet, biz de bu haberi şaşkınlıkla takip ediyoruz. Tabii, burada Hrant Dink'i de saygıyla anıyoruz. Biz, Türkiye'de toplumsal barışa karşı olan her şeyin karşısında olduğumuzun, bu topraklarda barış içinde yaşamak arzusunda olduğumuzun altını çiziyoruz. Eline silah alan, yasa dışı şekilde eline silah alan herkesin de karşısında olduğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Tabii, burada bir çelişkiyi de ortaya koymak istiyorum. Birkaç gün önce Sincan Cezaevi İdare ve Gözlem Kurulunda alınmış bir karar ulaştırılmıştı bize. Özellikle son dönemde Sincan Cezaevinden çok sık sayıda şikâyet geliyor. İdare ve Gözlem Kurulunun koşullu salıverme hükümlerinden keyfi olarak mahkûmları yararlandırmadığı gibi bir şikâyet geliyor bize.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Şimdi bu konuda elimde de bir karar var. Kararda, eline silah almamış ama bir yerlere inanmış olmaktan dolayı, üyelikten dolayı bir ceza almış bir mahkûm denetimli serbestlikten de yararlandırılmamış, koşullu salıverme hükümlerinden de yararlandırılmamış. Gerekçe ne? Toplumla bütünleşmeye hazır olmadığı gerekçesi sunulmuş, tekrar suç işleme ve başkasına zarar verme riskinin olduğu gerekçesi gözetilmiş. Burada eline silah almamış olan insanlara toplumla bütünleşme riski olduğu gerekçesi sunulup, topluma zarar verme riski olduğu gerekçesi sunulup, eline silah almış, Türkiye'de toplumsal barışı bozmaya yönelik bir eylem gerçekleştirmiş ve bir cinayet işlemiş olan birisinin toplumla bütünleşmeye hazır olduğu gerekçesiyle salıverilmiş olmasını da yadırgadığımızı, bu adaletsizliğe, bu hukuksuzluğa da itiraz ettiğimizi buradan belirtmek istiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Ekmen.

41.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Hrant Dink'in katili Ogün Samast'ın şartlı tahliye edilmesine ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, ben de DEVA Partisi adına, bu son gelişmeyle ilgili kısa bir değerlendirme yapmak için söz istedim. Söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Tabii ki Hrant Dink'i bu ülkeye, bu toprağa bağlılığı nedeniyle bir kere daha rahmetle anıyoruz. AK PARTİ'li arkadaşlarımızı Hrant Dink'in katlinin de içinde bulunduğu süreci bir kere daha hatırlamaya davet ediyorum. O sürecin nasıl siyaset, seçilmiş iktidara karşı yönetilen bir süreç olduğunu hatırlatmak gerekiyor. Bugün cezaevlerinde birçok kadın, çocuk varken, mefluç hâlde, hasta hâlde yatan birçok hasta varken çeşitli sebeple tahliye ettirilmeyip Ogün Samast'ın tahliyesini yargı sistemimizin çok acı bir sonucu olarak hatırlatmak gerekiyor.

Son olarak, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bir sorumluluğunu hatırlatmak istiyorum, o da şudur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Teşekkür ederim.

Bu yasama dönemi içerisinde, 12 Temmuz 2023 günü bu Genel Kurulda bir torba yasa içerisinde 12'nci maddede yapılan düzenlemeyle, şartlı salıverme imkânları kimin lehine, hangi sonuçlar üreteceği tartışılmadan sonuçlandırıldı. O gün burada Komisyon sıralarına şu soruyu sormuştuk: Bu madde neden Adalet Komisyonuna gitmedi? Bırakınız muhalefeti, Adalet Komisyonunun AK PARTİ'li üyeleri bu maddeyi neden yeterince tartışmadı. Bugün Ogün Samast'ın tahliyesinde 12 Temmuzda bu Mecliste çıkan kanunun etkisi yoksa dahi Ogün Samast'a benzeyen -onu bilmiyoruz, incelemek lazım- birçok suçlunun bu şartlı salıverme yasası nedeniyle bugün sokakta, aramızda olduğunu ve Türkiye'yi maalesef İçişleri Bakanının her gün açıklamaya doyamadığı bir suç ve operasyon ülkesine çevirdiğini bir kere daha hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ekmen.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına konuşmalara kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Sayın Ömer Öcalan konuşacaklar.

Buyurun Sayın Öcalan. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Maalesef Ogün Samast'ın aklanması bundan on altı yıl önceydi. Hrant Dink'i katlettikten sonra otobüsle yolda giderken Ogün Samast'ı aldılar, bir karakola götürdüler, karakolda bayraklar önünde fotoğrafını çektiler. Aslında, Ogün Samast o gün

tahliye olmuştu, ceza verilmemişti, ödüllendirilmişti. AKP o dönemde biraz söylemde, üzerinde durdu, maalesef bu meseleyi derinlikli açıklamadı.

Bu konuyla ilgili de şunu anlatacağım Sayın Başkan: Bahsedeceğim konular cezaevleridir, cezaevlerindeki hak ihlalleridir. Ermenilerle ilgili şu anekdotu anlatıp kendi konuma geçeceğim çünkü bu mesele de bizim konumuzla alakalıdır.

1915'te bizim orada da Ermeniler yaşar Sayın Başkan, biz Halfetiliyiz, Ömerli, Amara köyü; yan köyümüz de Saylakaya'dır, Cibin köyüdür, isimler Türkçeleştirilmiştir; orada da bir asimilasyon var. Cibin'de Ermeniler ve Türkmenler komşular, birbirleriyle yaşarlar. 1915'te tehcir çıkınca oraya giderler Jandarmayla. Orada bir Ermeni "...(*) yapıyor -Başkan, Türkçem iyi değildir- "...(*) buğday ile samanın birbirinden ayrılması anıdır, Türkçe karşılığı nedir bilmiyorum. Orada Osmanlı adına yetkili kişi diyor: "...(*) bırak, tehciriniz çıkmış, buradan sürgününüz çıkmış, gideceksiniz." Ermeni diyor: "Ben '...(*) bırakmam." Ekmeğinin peşinde, işini, aşını, çocuklarının ekmeğini çıkarıyor. Tabii ki o tehcir uygulanınca Cibin köyünden Ermenilerin sürgünü geliyor. Bunlar bize anlatılanlar, anlatıla anlatıla gelenler ki kayıtlarda da illaki vardır. Yolda giderken, Suriye'ye sürgün edilirken kadınlara ve kız çocuklara yollarda taciz, tecavüz olayları yaşanıyor ve Ermeniler, Türkmen komşularına 20 kız çocuğunu bırakıyorlar Başkan, bu mağduriyetleri ve zulümleri yaşamasınlar diye. Ermeni meselesi, bize de "Siz Ermenisiniz." deme meselesi biraz oradan geliyor. Bu bizi gıcıkturmaz ama Ermeni olmadığımızı da söyleyeyim. Ermeniler de kürdistan, Orta Doğu'da yaşayan halklardan bir tanesidir ama siz bir Ermeni'ye dahi sahip çıkamadınız, Hrانت Dink'e sahip çıkamadınız. Hrانت Dink'in katili bugün dışarıdadır, çıkmıştır. Elbette bir gün çıkacaktı ama onun arkasındaki planı, derin yapılanmayı... Kısmen girişimde bulundunuz; herhâlde birileri ya "Dur!" dedi ya da biraz da hesabınıza geldi. Hani bazen derin devlet meselesi var ya, sürekli "derin devlet, gizli devlet, karanlık devlet" deniliyor ama ben bunu birbiriyle simbiyotik bir ilişki, birbirini güçlendiren açık devlet de derin devlet de bazen birbirine rol dağıtan bir noktadadır. Ondan dolayı ben tekrardan Hrانت Dink'i saygıyla sevgiyle anıyorum. Bu coğrafya halklar mozaiğidir; Süryaniler, Ermeniler, Ezidi Kürtler, Alevi Kürtler, Sünni Kürtler, Türkler, Türkmenler. Halfeti'de en büyük dostlarımız da Türkmenlerdir, bir arada yaşamıştır, bir arada da yaşamaları gerekiyor ama tekçi anlayış bir aradığı ortadan kaldırdığı için bu durumları yaşıyorum.

Sayın Başkan, ben halkımın hikâyesini, kendi hikâyemi ve partimizin hikâyesini anlatmak istiyorum cezaevlerinden. Belki yarın bir gün bizim de önümüzde sürgünler var, cezaevleri var; bunu biz zaten kabul etmişiz, bu göreve gelince "Baş göz üstüne." demişiz ve bunu da layıkıyla temsil edeceğimizi de söyleyeyim. Cezaevi meseleleri, Sayın Başkan, siz de bilirsiniz, siz de 80'lerde uzun süre cezaevlerinde kaldınız ama doruğa çıkan bir dönem vardır. Şu anki AKP'nin içtihatları ve uygulamaları aslında oradan geliyor. Bakınız, 80 darbesinden sonra, 1981 ve 1984 tarihinde Sayın Başkan, Diyarbakır zindanı, Diyarbakır Cezaevi; şimdi, AKP müze yapmakla övünüyor, orayı müzeye çevirdiğini söylüyor ve Bekir Bozdağ bu müze anahtarını, kendi yetkisindeki cezaevini Kültür ve Turizm Bakanlığına devrederken de bunu çok memnuniyetle karşılıyor ama şu anki uygulamalar maalesef daha kötü, Diyarbakır zindanını aratmayan uygulamalardır. Dedim ya, 1981 yılında o cezaevindeki işkence, zulüm doruğa ulaşmıştır arkadaşlar; doruğa ulaşmıştır. Orada, cezaevinde kalan yüzlerce insan, her gün işkenceyle ve kötü muameleyle baskı altına alınıyor. Ne yapılıyor biliyor musunuz? Bilmiyorum, belki söylem itibarıyla uygun olmayabilir; anlaşılması için de söylemek istiyorum. Esat Oktay Yıldırım, İç Güvenlik Komutanı olarak oraya gidiyor. Sayın Başkan, insanlara dışkı yediriliyor, insanlar yere yatırılıyor, kafaları kanalizasyona sokuluyor. Belki bu daha ağırdır ama buradan halkımız bilmelidir. 1981'de cop sokma işkencesinden tutun yani ucu bucağı burada anlatılmayacak şeyler yaşanıyor. Bunları zamanında AK PARTİ Hükûmeti de anlattı ve bunun sonucu nereye gitti Sayın Başkan, biliyor musunuz? 1982'de Mazlum Doğan orada mücadelenin önünü açtı. Bu ülkede de bu şahsiyetlerin sinemada, dizilerde filmleri çekildi. Bu da AKP döneminde oldu, bunu da belirtmekte yarar var. "Teslimiyet ihanete, ölüme direniş zafere götürür." dedi, kendini astı. Ondan sonra ne oldu, Sayın Başkan? Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut kendi bedenlerini ateşe verdiler. Bir gece -18 Mayıs 1982'de- birbirleriyle kenetlendiler, üzerlerine tiner döküp kendilerini ateşe verdiler, dediler: "Bu ateşi söndürmeyin. İşkence bu zulmü yenecektir, insanlık onuru bu zulmü yenecektir."

Şimdi, bu işkence ve cezaevi meselesi oradan geliyor. Sonra ne oldu Sayın Başkan? Kemal Pir, Mehmet Hayri Durmuş, Akif Yılmaz, Ali Çiçek... Mehmet Hayri Durmuş, 14 Temmuz 1982'de mahkemeye girince "Biz ölüm orucuna giriyoruz." dedi, mahkeme heyetine bunu deklare etti çünkü cezaevi çekilecek bir boyutta değildi, hatta bunu söylerken de "Biz yaşamı uğruna ölecek kadar seviyoruz, sevenlerdeniz." dediler ve bu yolu açtılar. Bu insanlar cezaevine geldiler ama Esat Oktay Yıldırım'ın işkencesiz zulmü hâlen devam ediyordu. Bu insanlar Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut, Kemal Pir, Mehmet Hayri Durmuş, Akif Yılmaz, Ali Çiçek, Mazlum Doğan; hepsini saygıyla anıyorum burada. O işkenceyi o dönemde yendiler, o ceberut darbe sistemini bir noktaya getirdiler.

Sayın Başkan, AKP ne yaptı? AKP Hükûmeti tabii ki kimi girişimlerde bulundu ama hani kendisi devletleştirdi, iktidarlaştırdı için bu nimetlerden faydalanması gerekiyordu. Nasıl faydalanacak? Bakınız, göstermelik bazı şeyler yaptıktan sonra bizim özellikle 2016... Şimdi, 2016'dan sürekli bahsediyoruz. Bizim siyasi mücadelemiz için aslında bu bir yandan da eksiklik olabilir çünkü 90'larda, 80'lerde binlerce insan tutuklandı ve müebbet hapis cezası aldılar. AKP'den önce müebbet hapis cezası alan insanlar Sayın Başkan, yirmi yıl, yirmi iki yıl zindanda, cezaevinde kalırdı ve tahliye edilirdi. AKP ne yaptı? Öyle bir sistem yaptı ki "Tutuklanan Kürt siyasetçiler cezaevine girmelidir ki bir daha çıkmamalıdır." dediler. Otuz altı yıl ve bu sürede insanları yatırdılar, cezaevinde tuttular. Otuz yıl zindanda kalan insanların tahliyesi gelmiş, bir de infaz eşitsizliği burada var, adli tutuklular ile siyasi tutuklular arasındaki denge zaten tüm kamuoyu biliyor... Covid döneminde de Sayın Başkan "Terörle Mücadele Kanunu adı altında yargılananları biz Covid infaz düzenlemesinden ayrı tutuyoruz." dediler, bu ayrımcılığı maalesef orada da AKP yaptı. Sonra ne oldu Sayın Başkan? Sayın Öcalan tutuklandı, Sayın Öcalan'a özel bir yasa çıkardılar ve bunu yaygınlaştırdılar; oradan başladı. Yani bir gün bu müebbet ceza alan insanların çıkma ihtimaline tedbir olarak kendini "siyasal İslam" "ılımlı İslam" seksen yıldır bu ülkede ezilen, inancı istismar edilen yani birçok haktan muaf tutulan -"sözde" lafını da kullanmak istemiyorum- mazlumiyetlerini şu son yıllara bakarak biz görebiliriz. Ve bu infaz düzenlemesini otuz altı yıla çıkardılar.

Şimdi, elimde onlarca not var ki hangisinden bahsedeyim Sayın Başkan. Cemal Tanhan, belki size de gelmiştir, grubumuza gelmiştir. Ceza almış, otuz yıl cezaevinde kalmış, kanser hastası ve cezasını bitirdiği için tahliye olması gerekiyor. Tahliye etmediler, bu bahsettiğimiz kanunda cezaevlerine kurul getirdiler ve bu kurullar çağırıyor, ne diyor? Otuz yıl bu insanlara ceza vermişsiniz, cezaevinde tutmuşsunuz. "Pişman mısınız, değil misiniz?" Sayın Başkan, bu insanlar 30 yaşında cezaevine girmişse 60 yaşındadır, bundan sonraki ömür çok da fazla değildir. Bu insanlara "Pişman mısınız, değil misiniz?" "Abdullah Öcalan'la ilgili ne düşünüyorsunuz?" "Dışarı çıkınca siyaset yapacak mısınız, yapmayacak mısınız?" "Dışarı çıkınca evlenecek misiniz, evlenmeyecek misiniz?" İşte, Cemal Tanhan da bu insanlardan birisidir. Otuz yılı aşkın bir süredir cezaevinde kalmıştır

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelime ifade edildi.

ama infazı yakıldı, altı ay uzatıldı. Bazı girişimler oldu ve tahliye edildi Sayın Başkan ama nasıl tahliye edildi? Yoğun bakımda tahliye edildi sayın vekiller, yoğun bakımda yani öldürdükten sonra tahliye ediyor, öldürdükten sonra insanları cezaevinden çıkarıyor. İşte, bu, mazlum AK PARTİ'liler ve 2000'lerden önce ezilen, birçok hakkı, hukuku elinden alınan AK PARTİ'liler tarafından yapıldı; inançlı, İslam'a inanan, İslam'ın değerlerine inanan AK PARTİ tarafından yapıldı değerli arkadaşlar. Şu an yoğun bakımda Sayın Başkan, Bolu Cezaevindeydi, siz biliyorsunuz.

Sayın Başkan, diğer bir konu, diğer bir mesele Vedat Derin. Yedi yıldır Bandırma'da, ailesi bu yedi yılda 1 kere gitmiş. Şimdi, bu insan Urfalı, bu insana ve ailesine AKP işkenceyi öyle sistematikleştirdi ki: "Biz nasıl yaparız?" Herhâlde bununla ilgili bir masaları var. "Biz bunların ailesine de nasıl işkence yaparız, nasıl yollarda süründürürüz?" yoluna gittiler. Vedat Derin, Bandırma Cezaevinde, ailesi 1 kere gitmiş, kendisi Urfalıdır, Urfa merkezde oturuyor; bize ulaştı. Kamil İzci, yedi yıldır o da Bandırma'da ve ailesi Urfa'da. Semih Altun, Erzincan'da Değerli Başkanım, "Aileyi biz süründürüreceğiz. Emdikleri sütü burnundan getireceğiz Kürtlerin." diyor. "Hem tutuklayacağız..." Bunların bir kısmını tanıyorum, Semih Altun ve beraber tutuklandığı birkaç arkadaşları vardı, ağırlaştırılmış müebbet vermişler. O süre zarfında bu üç harfli marketlerden birine molotofkokteyli atılmış ve tespit, somut destekler mahiyette delil olmamasına rağmen ağırlaştırılmış müebbet verilmiş. Diğer durumu da belirtiyim ki anlaşılın. Aynı dönemlerde orada bir olay olmuş ve bu olayı onlara yıkmaya çalışıyorlar ama bunu somut, destekler mahiyette... Orada yaşayan, geçiminde olan insanların Sayın Başkan. Şılan Çetiner Şakran Cezaevinde Sayın Başkan. Servet Kılıç Diyarbakır'da - bahsettiklerim Urfalı- Emin Binici Şakran Cezaevinde, Mahir Binici Bandırma Cezaevinde. Sayın Başkan, maalesef ailelerine de işkence yapılıyor, ailelerine de zulüm yapılıyor. Bu bir halkın hikâyesidir, münferit bir olay değildir, sıradan bir olay değildir. Adalet Bakanınıza sorabilirsiniz, bu ülkede kaç kişi örgüt üyeliğinden ya da örgüt propagandasından gözaltına alındı? Kaç kişi propagandadan cezaevine girdi? Kaç kişi örgüt üyeliğinden cezaevine girdi? Kaç kişi örgüt yöneticiliğinden cezaevine girdi? Emin olun, milyonlardır değerli arkadaşlar, değerli halkımız, milyonlardır. Milyonlarca insan hakkında terör örgütüne üyelikten soruşturma, kovuşturma haddi hesabı yok. Ceza verme, ağırlaştırılmış ceza verme... Ve milyonlarca, siz milyonlarca insana terör addedemezsiniz. Bunlar derin sorunlardır. Tabii ki bu meselenin sebeplerinden biri Kürt meselesidir. Kürt meselesi bu ülkede demokratik yol ve yöntemlerle çözümlenmelidir Sayın Başkan. Kızmasınlar, bazen ben bunları belirtiyorum, bazı ismini veremediğim insanlarımız, arkadaşlarımız vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Öcalan.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Sayın Başkan, bu ülkede 590'ı ağır, 1.564 hasta mahpus vardır. 2013-2015 sürecinde - İçişleri Bakanınız, şu anki Meclis Başkan Vekilimiz de İmrallı'ya giden heyetlerin içinde yer alıyordu- ilk konuşulan mesele buydu, hasta tutsakların tahliye edilmesi ama büyük altından gülerik intikamcı yaklaşımlar bizi bu yoldan geri döndüremez. Patnos'ta var Sayın Başkan, Viranşehir'de var; hangi birinden bahsedeyim. Bakınız, Mehmet Çoban, 1991 Viranşehir doğumlu; maruz kaldığı muamelelerle cezaevlerindeki vahameti tekrar gözler önüne seriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Kaç dakikamız var?

BAŞKAN – Bitti, uzatma da verdim.

Buyurun, toparlayın lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Mehmet Çoban'ın maruz kaldığı birçok hastalık vardır, sekiz yıl iki aydır tutukludur ve şu an büyük sağlık sorunları vardır, o da cezaevinde.

Zamanımız yetmedi, bitti ama bu hikâye bizim hikâyemizdir. Biz bu yolu çok iyi biliyoruz, bu yolda direnenler de oldu. Tabii ki ölümü hiçbir zaman tasvip etmem, şehitliği de böyle kutsamam. Burası bir taziyeevi ve kınama alanı olmamalıdır. Yüreği olan bu sorunu çözer, yüreği olan cumhuriyetin 2'nci yüzyılında bu ülkenin demokrasisine hizmet eder.

Diğer bir konu da lütfen, yeni seçilen Genel Başkan bizi "şahinler" ve "güvercinler" "iyi Kürtler" ve "kötü Kürtler" diye ayırmasın. Sayın Öcalan üzerinde otuz iki aydır mutlak bir tecrit vardır. Bazı hassas noktalara da biraz dikkat edelim. Eğer bahsedeceklerse de bu tecritten bahsetsinler.

Saygılar. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Öcalan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sayın bebek katili bir teröristtir, üzülen söyleyeyim ki...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sen de teröristsin, en büyük terörist sensin!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ben terörist değilim.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sensin terörist!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Terbiyesizlik yapma! Otur yerine! Otur yerine!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Terbiyesiz sizsiniz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Nedir bu ya! Abdullah Öcalan teröristtir! Öğreneceksiniz bunu! Teröristin ötesidir!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Arkadaşlar, bir saniye... Arkadaşlar...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Her defasında bu tartışma, otur yerine!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Biz haktan, hukuktan, adaletten bahsediyoruz. Sizin ağzınızda kan, gözyaşı, savaş...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ben sana "terörist" demedim ama Abdullah Öcalan teröristtir!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Abdullah Öcalan teröristtir! Bu kadar basit!

SERHAT EREN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, teröristleri susturun!

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Hepsini de iade ediyorum. Kimseyi korkutamazsınız burada, haddinizi bilin!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kıymetli Başkanım, kıymetli vekillerimiz; hatip giderken bir milletvekilimize "Terörist sensin." dedi, onu konuşacağız ama şunu söylemek istiyorum: Bir Kürt siyasetçi otuz altı yıl hapse mahkûm edilerek bu masum bir Kürt siyasetçiyim gibi konuşmasını da böyle çaktırmadan tutanaklara geçirip bunu söylemeyi veya...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Hepsi masum!
ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Ya, yirmi dakika dinledik, sus!
ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – İşine bak! İşine bak!
ALİ TAYLAN ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sus!
AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sen işine bak!
LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Arkadaşlar, ben konuşuyorum ya!
(AK PARTİ ve HEDEP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)
SERHAT EREN (Diyarbakır) – Bağırma! Bağırma orada öyle, otur!
BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.37

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.48

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER
KÂTİP ÜYELER : Kurtcan ÇELEBİ (Ankara), Elvan IŞIK GEZMİŞ (Giresun)
-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 21'inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52) (Devam)

BAŞKAN – 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın Usta, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HEDEP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması (Devam)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın hatip konuşmasında bir Kürt siyasetçinin otuz altı yıl hapse mahkûmiyetinden bahsetti ama bu bir Kürt siyasetçi değil, bunu hepimiz çok iyi biliyoruz; 40 binin üzerinde masum insanın, çoğu da Kürt halkından oluşan masum insanların katili olan bir PKK terör örgütünün başındaki kişiden bahsediyoruz. Bunu böyle yumuşatarak, “Kürt siyasetçi” adıyla Mecliste kürsüden konuşarak, kimsenin bunu anlamadığını, fark etmediğini zannederek ki bu konuşmaların kabul edilebileceğinin mümkün olmadığını özellikle söylemek istiyorum. Bu kişi, bu şahıs, İmralı'da tecrit altında duran şahıs, bu ülkede -az önce de söyledim- 40 binden fazla insanın kanına bulaşmış bir terör örgütünün başıdır, bir teröristtir, hak ettiği cezayı da çekmekle yükümlüdür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ayrıca, sayın vekil, hatip kürsüden ayrılırken bizim milletvekilimize “Sen teröristsin.” diyerek çok çirkin bir cümle kullanmıştır. Siz bugün özellikle söylediniz, “Hep temiz bir dil kullanalım, birbirimize hakaret etmeyelim, iftira ve ithamlarda bulunmayalım.” dedik. Bu konuda daha da hassas olunması gerektiğini ve bu Mecliste kimsenin kimseye “terörist” deme hakkının olmadığını özellikle söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim Başkanım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

43.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çirkin sözlere ilişkin Sayın Usta'ya aynen katılıyorum. Size “terörist” denmesini istemiyorsanız kimseye “terörist” demeyeceksiniz; bu böyle. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bir dakika...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Bu “kimse”den kastınız kim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bize, bize.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Size diyen yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Cümlemi bir daha söyleyeyim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Size kimse söylemiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Size “terörist” denilmesini istemiyorsanız kimseye “terörist” demeyeceksiniz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – İmralı'ya söyledik, İmralı'ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bize demeyeceksiniz; bu bir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Size demediler.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Siz kime dediğimizi çok iyi biliyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İkinci... (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bir dinlerseniz faydalanırsınız; bir dinleyin, faydalanırsınız.

Sayın Başkan, Türk Ceza Kanunu'nda suç tipine göre infaz koşulları düzenlenmiştir; hangi suç tipinin, nasıl çektirileceğine dair ayrıntılı hükümler vardır. Kişiye göre, şahsa göre, iktidar partisinin dönemsel...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - ...konjonktürel hesaplarına göre infaz sistemi değişmez. Şu anda bizim sözünü ettiğimiz meselede siz istediğiniz şekilde niteleyin, bizim nitelememize karışamazsınız, herkes kendi bulunduğu yerden olayları değerlendirir.

Biz Sayın Öcalan bu ülkede iki buçuk yıl boyunca Erdoğan'la birlikte barış ortamını getiren bir şahsiyettir diyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Bebek katili!" sesleri, gürültüler)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Kadınları yakmıştır!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bu ülkede silahlar sustu diyoruz ve bu ülkede silahların tekrar susması için...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Çocukları öldürmüştür!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...barışın yolunun açılması için...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Okulları kurşunlatmıştır!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – ...görüşme yapılması lazım diyoruz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Kur'anları yaktırıştır, camileri kurşunlamıştır!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Barış savunuyoruz, onlar...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Öcalan bir teröristtir!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Melih Gökçek'in oğlu yine almış sazını eline, yine almış sazını eline...

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Öcalan bir teröristtir! Allah Allah ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani, şu anda onların karşısında hep hukuku savunuyoruz. Tecrit bir suçtur, insanlığa karşıdır ve daha önceki gün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) – Terör de bir suçtur, terörü övmek de suçtur.

BAŞKAN – Buyurun, bitirin lütfen Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – AK PARTİ'li siyasetçilerin Abdullah Öcalan'a dair neler söylediklerini de bu kulaklar duydu, o görüşmelerin nasıl yapıldığını da yaşadık ve o süreç Türkiye'de 84 milyon insanın lehineydi. Ben tekrar tekrar, altını çizerek söylüyorum savaşa bu iş çözülmez, bunun yolu barıştır. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

44.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Abdullah Öcalan bir teröristtir; bunu tekrar üstüne basa basa söylüyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu benim veya bir siyasi partinin de görüşü değildir, bu mahkemeye tespit edilmiş ve cezasını almış bir teröristtir.

Çözüm süreciyle ilgili de hendekler kazılmasaydı, bu süreç yine PKK terör örgütü tarafından bu şekilde baltalanmasaydı bu noktaya gelmezdi; bunu kendileri de çok iyi biliyorlar.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Bu bitmez Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bir cümle...

BAŞKAN – Buyurun.

45.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisi giderek hukuktan uzaklaşan, çetecilik yöntemlerine prim veren, hukuku dışlayan, tek adam rejimini tahkim eden ve Türkiye'de savaşta gelecek gören ve bunu bütün topluma dayatan bir partidir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Oğuz Kaan Salıcı.

Buyurun Sayın Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Savaş yapmıyoruz, terörle mücadele ediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben hukuki sınırlar içinde söyledim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Terörle mücadele ediyoruz, savaş yapmıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Vallahi savaş yapıyorsunuz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yok, hayır. Terörle mücadele, teröristle mücadele ediyoruz.

SERHAT EREN (Diyarbakır) – "Terör" deyip Kürtlere saldırıyorsunuz, Kürtlere.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Siz halka savaş açtınız.

BAŞKAN – Kürsüde hatip var sayın vekiller.

Buyurun Sayın Salıcı.

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; saat ilerledi, görünen o ki Meclisimiz daha uzun süre çalışacak.

Ben Cezayir'le yapılan anlaşma üzerinde söz aldım ama az önce Hrant Dink'in katilinin serbest bırakıldığını öğrendim. Rakele Dink'in bir sözü vardı, cenaze töreninde söylemişti "Bir bebekten katil yaratan karanlık." demişti; beni çok etkilemişti o söz. Görünen o ki bir bebekten katil yaratan karanlık devam ediyor. O dönemin koşullarını bir hatırlayın, o dönemin koşullarında Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı var ve Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarına karşı da işlenmiş bir cinayetti aslında. Dolayısıyla, bugün de Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının olması ve bu salıvermenin o iktidar döneminde olması bence Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşların şapkalarını önüne koyup düşünmelerini gerektiren bir durum. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, burada da hukuki bir şey var yani...

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Ben sözümü ifade edeyim efendim.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Yargı bağımsız.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, evet, yargının bağımsız olduğunu maalesef bir tek siz düşünüyorsunuz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – On altı yılı doldurmuş, şartlı tahliye; yargının verdiği kararı niye...

ORHAN SÜMER (Adana) – Papazı aynı gün bırakabiliyorsunuz, papazı aynı gün bırakan yargı... İşinize gelince yargı var!

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Değerli arkadaşlar...

BAŞKAN – Sayın vekiller, kendi aramızda konuşmayalım lütfen, kürsüde hatip var.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Bugün Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan bir grup konuşması yaptı. O grup konuşmasında “TCG ANADOLU Türkiye’nin, dünyanın ilk SİHA gemisidir.” dedi. Bir uçak gemisi olarak ifade edilmisti daha önce. Ben onun müktesebatını takip ettim, bütün detaylarını anlatacak değilim, daha önce bu kürsüde detaylarını anlattım. Sonra da “Ona kardeş bir uçak gemisi geliyor, daha büyük, ağabey olacak şekilde bir uçak gemisi geliyor.” dedi, Şimdi, amacım, uçak gemisi miydi, değil miydi, bu tartışmaları çok uzatmak değil ama yapıcı bir eleştiride bulunmaya ihtiyaç var. Bizim savunma sanayisiyle ilgili meseleyi bir ülke meselesi olarak görüp bakmamız lazım. Şunu kabul etmek lazım: Bu tartışmalar, bu çabalar 1975’te ASELSAN kurulduğunda, 88’de ROKETSAN kurulduğunda, 1982’de HAVELSAN kurulduğunda ve o zamanki adıyla Savunma Sanayii Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, şimdiki adıyla Savunma Sanayii Başkanlığı 1985’te kurulduğunda aslında başladı, Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde de ilerledi; bunu kabul etmek lazım.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Eyvallah.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Millîleştirme oranında ciddi bir yükseliş ortaya çıktı. En son baktım kayıtlara, Ali Yerlikaya İçişleri Bakanımız açıklamış, yüzde 83’e ulaşmış eğer bu rakam doğruysa gurur verici.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Ben sizi şundan dolayı eleştiririm: Niye yüzde 83, niye yüzde 100’e ulaşamadık? Ben bundan dolayı eleştiririm, katkırı buradan koymak gerekir.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Ona da ulaşacağız inşallah.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Ama, TCG ANADOLU’nun hikâyesine baktığımız zaman ders çıkarmamız gereken şeyler var. Proje Temmuz 2007’de oluşturuluyor, tam yirmi üç sene sonra bitiyor. Niye yirmi üç sene sürdü? Bunu oturup konuşmak gerekiyor, ben bunun detaylarına girecek değilim. İkincisi, bu, dünyanın ilk SİHA gemisi. Arkadaşlar, ben literatüre baktım, literatürde SİHA gemisi diye bir kayıt yok.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Literatüre kazandırdık, şimdi var.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Arkadaşlar, anlıyorum, müsaade edin.

Bunu tecrübeli denizcilerle konuştum, emekli olmuş tecrübeli denizcilerle konuştum; onlar da bunu tescil ediyorlar, olayın bir zorunluluktan kaynaklandığı çok aşikâr. Zorunluluk ne?

ADEM KORKMAZ (Burdur) – Onlar emekli olduğu için bilmiyorlar SİHA gemisinin ne olduğunu.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Sayın Başkan, ben hepsine laf yetiştiririm biliyorsunuz.

BAŞKAN – Siz Genel Kurula hitap edin.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Peki.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Dünyada en iyi SİHA’ları biz yapıyoruz, yenisini de biz yapalım bir zahmet.

BAŞKAN – Hatibe müdahale etmeyelim lütfen.

Buyurun Sayın Hatip.

OĞUZ KAAAN SALICI (Devamla) – Devam edeyim.

Değerli arkadaşlar, şunu bir kabul edin: Biz o gemiyi, TCG ANADOLU’yu üzerinde F-35 uçakları insin diye yaptık. F-35B uçakları dikey iniş yapabiliyor. Dolayısıyla, o dikey iniş yapabilen uçakları taşıyacaktı, tank da taşıyacaktı, SİHA da taşıyacaktı. Dünyadaki genel konsept uçaklar ile SİHA’ların beraber bulunmasını gerektiriyor. Biz S-400 projesine girdiğimiz için, Rusya’dan S-400’leri aldığımız için -onları da çalıştırmadık biliyorsunuz, aktive etmedik- Amerika Birleşik Devletleri F-35’leri bize vermedi. Dolayısıyla, bizim elimizde F-35’ler için hazırlanmış bir uçak gemisi var ama envanterimizde F-35’ler yok; bu, yapısal bir problemdir, bunu bir yere kaydetmek lazım. Neden “Dünyanın ilk SİHA gemisi.” deniliyor? Bence Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundaki arkadaşların da bilmesine ihtiyaç var. Elimizde F-35 olmadığı için o uçak gemisinin üzerine koyabileceğimiz şey SİHA, o SİHA’ları... Bu, kıymetsiz bir şey değil arkadaşlar, soğukkanlı bir eleştiriye kaldırmak lazım; bu, kıymetsiz bir şey değil, yapılan işi küçümsemek değil ama ortada bir plansızlık olduğunu tespit etmek demek. O SİHA’lar şu anda yapılıyor mu? Evet, şu anda o SİHA’larla ilgili çalışma yapılıyor. Sayın Bayraktar’ın kendi ifadesi “2024 yılında ve 2025 yılında o SİHA’lar o uçak gemisinin üzerine inmeye başlayacak.” Literatürdeki adı “uçak gemisi” değil, ayrı bir şey “amfibi” olarak geçen bir gemi çeşidi. Fakat şunu görmek lazım: Gemi yapmaya başlamışız -işin ihale tarafını, ihale tarafındaki gecikmeleri, sorumluları vesaireyi söylemiyorum- üzerine koyacak uçak yok; sonra SİHA’ya dönüştürmüşüz, henüz üzerine koyacak SİHA’mız da yok. Elimizde uçak gemisi var ama bu takvimi uyuşturamamışız. Dolayısıyla, vatandaşımıza 2023 yılı Nisanında “Gelin, buyurun, Türkiye’nin ilk uçak gemisidir, gezebilirsiniz.” demişiz, ona göre bir takvim açıklamışız ama o takvime uygun bir şekilde o uçak gemisini silahlandırarak ekipmanımız yok.

Bunları niye söylüyorum? Bunları söylüyor olmamdaki neden şu: Bugün eğer Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan grup konuşmasında “Başka bir uçak gemisi yapacağız, daha büyüğü olacak, ona bir abi gelecek.” demeseydi belki bunları konuşmaya ihtiyacımız olmayacaktı çünkü bunlar zaten şu anda aksayan süreçler. Niye konuşuyoruz? Eğer daha büyük bir uçak gemisi yapılacaksa bu takvimlendirme, bu planlama yapılsın, bu sıkıntılar tekrardan yaşanmasın. Madem uçak gemisi yapılacak... Bu bizim servetimiz, millî servet, bizim vergilerimizle yapılıyor. Biz de bunu takdir ediyoruz. Biz savunma sanayisine yapılacak olan yatırımları reddediyor değiliz, inkâr ediyor değiliz ama her şeyin güllük gülistanlık olduğunu düşünmememiz lazım.

Bunları söylemek için söz aldım Sayın Başkan.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Salıcı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı’nın 52 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ediyoruz sayın hatip yapılan güzel şeyleri takdir ettiği için ama belki ironi diyeceksiniz, kedi ulaşamadığı çiğere murdar dermiş. Konuşmanın özünde de biraz bunu hissettim, bunu paylaşmak istedim.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, siz Grup Başkan Vekilisiniz ya! Ya, bu mudur yani?

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Seviye bu kadar!

X.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/59) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 52) (Devam)

BAŞKAN – Soru talebi yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE CEZAYİR DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ ARASINDA CEZAYİR'DE ULUSLARARASI BİR TÜRK OKULU AÇILMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 16 Mayıs 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen?

Buyurun Sayın Tanal. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, su, yaşam hakkıdır. Su, bir insan hakkıdır; her vatandaşımızın sağlıklı, içilebilir, temiz suya erişim hakkı vardır. Elimde resmî bir belge var, Eyyübiye ilçesine bağlı Ovabeyli Mahallesi'yle ilgili bu resmî belge Şanlıurfa Valiliği İl Tarım Müdürlüğü'nün... Değerli Şanlıurfalı milletvekili arkadaşlarımız da burada. Eğer siz hakikaten bunu hukuken kabullenebiliyorsanız Şanlıurfalılar da kabullenir ama siz hukuken kabullenemeyecekseniz Şanlıurfalıların da bu şekildeki bir suyu içmeye isyan etmeleri en doğal haklarıdır. Yazının içeriğini size aynen okuyorum, şu şekilde: "Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün nitrat izleme ve mobil laboratuvar çalışmaları sonucu, mahallenizin içme suyu, yapılan nitrat analizinde nitrat miktarı kabul edilebilir değerlerin üzerinde bulunmuştur, içilmesi sağlık açısından uygun olmayıp içilmemesi konusunda mahalle sakinlerinin bilgilendirilmesi hususunda gereğini arz ederim. Bilgi için Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığına, Şanlıurfa İl Sağlık Müdürlüğüne..." Hâlen bu su içiliyor değerli arkadaşlar; yazıktır, gınahtır, Urfalılar bunu hak etmiyor ve ben sizi Allah'a havale ediyorum. Ne diyeceğim ben?

Teşekkür ediyorum.

Saygılarımı sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde başka söz isteyen? Yok.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen sürede Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 52 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin açık oylama sonucunu bildiriyorum:

"Kullanılan oy sayısı	:	309
Kabul	:	299
Ret	:	10 (*)

Kâtip Üye
Kurtcan Çelebi
Ankara

Kâtip Üye
Elvan Işık Gezmiş
Giresun

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 16 Kasım 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.11

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.